

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa

2003

Vydala:

© Národná banka Slovenska, 2004

Kontakt:

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Odbor verejných informácií
tel.: 02 / 5787 2141, 5865 2149
fax: 02 / 5787 1128

Internet: <http://www.nbs.sk>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa

2003

Obsah

Úvod	4
A. Vonkajšie ekonomické prostredie	9
1. Svetová ekonomika	11
2. Hospodársky vývoj v krajinách prístupujúcich do EÚ	20
B. Správa o menovom vývoji v SR v roku 2003	25
1. Vývoj ekonomiky	27
1.1. Vývoj cien	28
1.2. Hrubý domáci produkt	33
1.3. Trh práce	43
1.4. Finančné hospodárenie	45
2. Platobná bilancia	46
2.1. Bežný účet	46
2.2. Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	50
2.3. Devízové rezervy	52
2.4. Zahraničná zadlženosť SR	53
2.5. Devízovopovoľovacia činnosť NBS	54
3. Verejný sektor	55
4. Menová politika a menový vývoj	58
4.1. Menové agregáty	61
4.2. Štruktúra peňažnej zásoby	62
4.3. Úverové aktivity	65
4.4. Úrokové miery	66
4.5. Nástroje menovej politiky	68
4.6. Menový kalendár	70
5. Finančné trhy	72
5.1. Peňažný trh	72
5.2. Kapitálový trh	77
5.3. Devízový trh	79
C. Bankový dohľad	81
1. Vývoj bankového sektora	83
2. Hospodárske výsledky bankového sektora	85
3. Výkon bankového dohľadu	86
4. Vyhodnotenie dodržiavania pravidiel obozretného podnikania bánk	86
5. Spolupráca úseku bankového dohľadu s medzinárodnými inštitúciami	87

D. Emisná činnosť NBS a peňažný obeh 89

1. Emisia slovenských peňazí	91
1.1. Stav peňazí v obehu	91
1.2. Štruktúra obeživa	92
1.3. Priemerné hodnoty peňazí obehu	93
1.4. Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny	95
2. Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky	97
2.1. Falzifikáty slovenských korún	98
2.2. Falzifikáty amerických dolárov	98
2.3. Falzifikáty eur	98
2.4. Falzifikáty ostatných valút	98

E. Platobný styk 99

1. Platobný styk Slovenskej republiky	101
2. Platobný systém Slovenskej republiky	101
2.1. Medzibankový platobný systém SIPS	102
2.2. Účastníci medzibankového platobného systému SIPS	103
2.3. Technické a organizačné zabezpečenie prevádzky platobného systému	104
2.4. Štatistické údaje	106
2.5. Perspektíva na rok 2004	108
3. Dohľad nad platobným systémom Slovenskej republiky	108
4. Platobné nástroje	109
5. Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v rámci predvstupových prác v oblasti platobného styku	110

F. Zahraničné aktivity 113

1. NBS a integračný proces	115
2. Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami	119

Zoznam tabuliek v texte 125**Zoznam grafov v texte** 126**G. Správa nezávislého audítora** 127

Správa nezávislého audítora a účtovná závierka NBS k 31. 12. 2003	129
---	-----

H. Prílohy 171

ÚVOD

Makroekonomický a menový vývoj Slovenskej republiky bol v roku 2003 ovplyvnený realizáciou opatrení, ktoré priamo alebo nepriamo súviseli s blížiacim sa členstvom Slovenska v Európskej únii. Medzi tieto opatrenia patrila náprava cenových deformácií v podobe úprav regulovaných cien, úpravy nepriamych daní, ako aj naštartovanie procesu konsolidácie verejných financií.

Cenový vývoj bol determinovaný predovšetkým výraznejším rastom regulovaných cien a spotrebných daní, čo sa prejavilo v zrýchlení medziročnej dynamiky inflácie z 3,4 % v decembri 2002 na 9,3 % v decembri 2003. Administratívne úpravy sa na raste spotrebiteľských cien podieľali viac ako 75 %. Vyšší vplyv nákladových faktorov na cenový vývoj sa však vzhľadom na absenciu dopytových tlakov nepremietol do výraznejších sekundárnych efektov, čo dokumentuje aj relatívne nízka úroveň jadrovej inflácie (3,0 %). Okrem poklesu kúpyschopného dopytu bol vývoj cien tlmený aj zhodnotením výmenného kurzu slovenskej koruny predovšetkým voči americkému doláru, ale aj voči euru.

Zvýšenie výdavkov domácností na tovary a služby s regulovanými cenami spolu s poklesom reálnych miezd sa odzrkadlilo v poklese konečnej spotreby domácností. To spolu s pokračujúcim útlmom investičného dopytu viedlo k zníženiu domáceho dopytu. Aj napriek tomu slovenská ekonomika zaznamenala pomerne dynamický rast (4,2 %), avšak na rozdiel od predchádzajúceho roku bol tento determinovaný výlučne zahraničným dopytom. V dôsledku predstihu exportnej výkonnosti pred dovoznou náročnosťou tak došlo v priebehu roku 2003 k výraznému zlepšeniu salda čistého exportu v stálych cenách.

Podiel deficitu bežného účtu platobnej bilancie na HDP sa znížil z 8,1 % v roku 2002 na 0,9 % v roku 2003. Tento vývoj bol ovplyvnený predovšetkým priaznivým vývojom obchodnej bilancie, najmä dynamickým rastom vývozu, ktorý sa realizoval aj napriek útlmu ekonomickej aktivity našich najvýznamnejších obchodných partnerov. Zvýšenie exportnej výkonnosti slovenskej ekonomiky v rozhodujúcej miere súviselo s priamymi zahraničnými investíciami realizovanými v predchádzajúcich rokoch, pričom najdynamickejší rast vývozu zaznamenal automobilový priemysel.

Stabilizačným faktorom vývoja slovenskej ekonomiky bolo v roku 2003 naštartovanie procesu konsolidácie verejných financií, keď sa podiel ich deficitu na HDP znížil na 3,6 % v porovnaní s 5,7 % v roku 2002. To spolu s prípravou ďalších reforiem v oblasti zdravotníctva, dôchodkového systému, sociálneho zabezpečenia a daní prispelo k zatraktívneniu Slovenska, čo dokumentuje aj zvýšenie jeho ratingového hodnotenia a zvýšený záujem zahraničných investorov.

V prostredí obnoveného deregulačného procesu a rastu nepriamych daní bolo úlohou menovej politiky NBS v roku 2003 zamedziť výraznejším sekundárnym dopadom týchto administratívnych opatrení. Vplyv administratívnych zásahov na kúpyschopný dopyt domácností, ako aj výrazný predstih rastu

produktivity práce pred rastom reálnych miezd však zamedzovali vzniku dopytových tlakov tak na ceny, ako aj na rast dovozov. Stagnácia súkromnej spotreby spolu s poklesom investičného dopytu sa premietla do zníženia domáceho dopytu. Vzhľadom na absenciu dopytových tlakov v ekonomike a v záujme udržania pozitívnych vývojových tendencií slovenskej ekonomiky a podpory rovnovážneho rastu rozhodla Banková rada NBS v septembri a decembri o znížení kľúčových úrokových sadzieb zhodne o 0,25 percentuálneho bodu.

V rámci procesu harmonizácie nástrojov menovej politiky s menovopolitickým inštrumentárom ECB bola od 1. januára 2003 znížená sadzba povinných minimálnych rezerv na 3 % a od 1. januára 2004 na 2 %, čím sa dostala na úroveň platnú v eurozóne.

V roku 2003 sa stabilizovala situácia v bankovom sektore, ktorá vyplynula z výsledkov, dosiahnutých bankami v roku 2002, keď došlo okrem iného k zlepšeniu produktivity aktív, zvýšeniu konkurencie na trhu bankových produktov, ako aj k priaznivému vývoju plnenia ukazovateľov obozretného podnikania. V tejto oblasti došlo v roku 2003 ku kvalitatívnemu posunu vo výpočte primeranosti vlastných zdrojov, keď nadobudnutím platnosti opatrenia o primeranosti vlastných zdrojov dňom 1. januára 2003 sa okrem úverového rizika začali zohľadňovať aj riziká trhové.

V roku 2003 nadobudlo účinnosť aj viacero ďalších opatrení, noviel zákonov, ako aj zákonných a podzákonných noriem, ktoré určite prispeli ku skvalitneniu práce celého bankového dohľadu.

Od 1. januára 2003 nastala významná zmena v medzibankovom platobnom systéme Slovenskej republiky. Národná banka Slovenska prevzala prevádzku platobného systému od Bankového zúčtovacieho centra Slovenska, a. s., a stala sa tak prevádzkovateľom a zároveň zúčtovacím agentom medzibankového platobného systému SIPS (Slovak Interbank Payment System).

Dôvodom tejto zmeny bola snaha Národnej banky Slovenska zvýšiť efektívnosť a bezpečnosť platobného systému s využitím najmodernejších informačných technológií ako základ pre vybudovanie systému RTGS (Real Time Gross Settlement), ktorý bol uvedený do prevádzky 1. apríla 2004. Ďalším dôvodom bola cenová politika založená na princípe plnej návratnosti nákladov, čo v konečnom dôsledku znamenalo zásadné niekoľkonásobné zníženie poplatkov za prevody pre účastníkov platobného systému SIPS.

Pre zabezpečenie úloh v oblasti hotovostného peňažného obehu realizovala v roku 2003 Národná banka Slovenska dotlač bankoviek v nominálnej hodnote 5000 Sk a razbu mincí troch nominálnych hodnôt – 50 halierov, 2 Sk a 10 Sk. Vzhľadom na nízku reálnu hodnotu a vysoké náklady na výrobu a spracovanie mincí dvoch najnižších nominálnych hodnôt bola 31. decembra 2003 ukončená platnosť 10- a 20-haliernikov, ktoré prestali byť zákonným platidlom.

Okrem doplnenia zásob bankoviek a mincí vydala Národná banka Slovenska štyri druhy pamätných mincí z drahých kovov, ktorých cieľom bolo pripomenúť výročia významných osobností a udalostí z dejín Slovenska. Osobitné miesto medzi nimi zaujíma unikátny súbor siedmich mincí obdĺžnikového tvaru s motívmi slovenských bankoviek, vydaného pri príležitosti 10. výročia vzniku Národnej banky Slovenska a samostatnej slovenskej meny. K uvedenému výročiu bola v priestoroch centrálnej banky sprístupnená tiež výstava, ktorá návštevníkom Národnej banky Slovenska pripomína obdobie prípravy a históriu vzniku slovenskej meny.

V roku 2003 sa skončila výstavba expozitúr NBS. Expozitúry boli vybavené modernou technikou na uloženie peňazí a zariadeniami na spracovanie bankoviek a mincí.

Vstupom do Európskej únie 1. mája tohto roka sa Slovenská republika stala členom Hospodárskej a menovej únie so štatútom členského štátu s derogáciou, teda s výnimkou zavedenia eura. V budúcnosti sa od Slovenskej republiky očakáva, že po vytvorení predpokladov na vstup do menovej únie vo forme splnenia konvergenčných kritérií prijme spoločnú menu euro. Prijatím spoločnej meny by mali byť vytvorené predpoklady pre plnohodnotné naplnenie integrácie, pre rovnovážny rast slovenskej ekonomiky a jej rýchlejšiu konvergenciu k vyspelým krajinám.

Máj 2004

Marián Jusko
guvernér

Banková rada NBS v roku 2003

(prvý rad zľava)

Elena Kohútiková, viceguvernérka NBS

Marián Jusko, guvernér NBS

Ivan Šramko, viceguvernér NBS

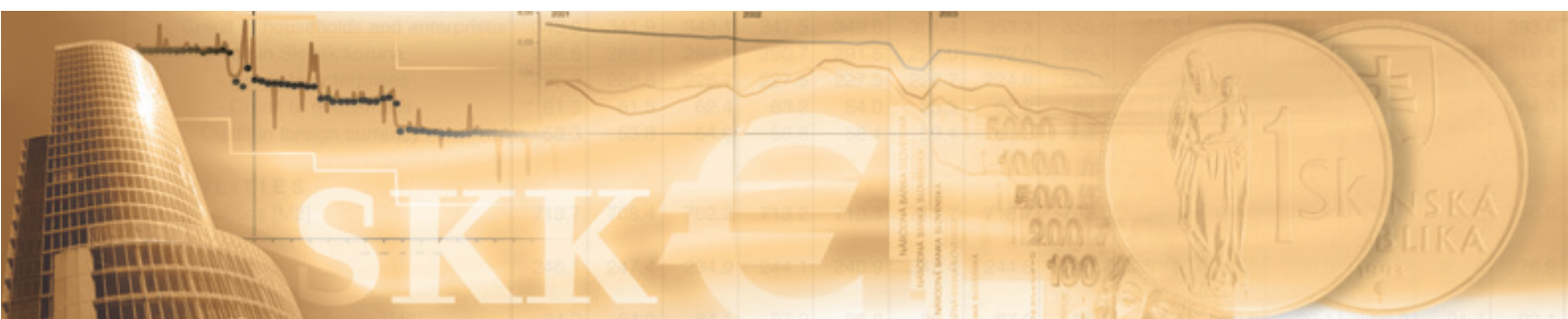
(druhý rad zľava)

Jozef Košnár, profesor Ekonomickej univerzity

Karol Mrva, vrchný riaditeľ obchodno-devízového úseku NBS

Ján Mathes, vrchný riaditeľ peňažného úseku NBS

A. VONKAJŠIE EKONOMICKÉ PROSTREDIE

1. SVETOVÁ EKONOMIKA

Globálne trendy vývoja produkcie a cien

Vývoj svetovej ekonomiky bol v prvom polroku 2003 nepriaznivo poznačený geopolitickými neistotami a dôsledkami epidémie SARS, ale v druhom polroku sa dynamika rastu zrýchlila. Rýchly rast priemyselnej produkcie bol sprevádzaný oživením medzinárodného obchodu, postupne sa obnovovala podnikateľská a spotrebiteľská dôvera. Celkove za rok 2003 svetová produkcia vzrástla o 3,9 %. V rámci globálneho vývoja sa však prehĺbili nerovnováhy medzi jednotlivými regiónmi svetovej ekonomiky. Predovšetkým sa opäť zvýšil deficit bežného účtu USA a výrazne sa oslabil americký dolár.

Oživenie svetovej ekonomiky bolo výsledkom zrýchlenia rastu v USA a Ázii, kde okrem prudkej expanzie ekonomiky Číny sa na rastovú trajektóriu dostala opäť aj ekonomika Japonska. K ďalšiemu spomaleniu rastu naopak došlo v eurozóne. Transformujúce sa ekonomiky strednej a východnej Európy si aj v roku 2003 udržali relatívne vysoké tempo rastu. Značné zrýchlenie rastu zaznamenalo Rusko.

Všeobecným faktorom rastu globálnej produkcie boli uplatňované expanzívne hospodárske

politiky a rýchly rast súkromnej spotreby. Rast podnikateľských investícií bol v jednotlivých regiónoch svetovej ekonomiky značne diferencovaný. Oživovanie globálnej ekonomiky nevyvolalo v skupine priemyselne vyspelých štátov podstatnejšie inflačné tlaky, vzhľadom na rýchly rast produktivity osobitne v USA, ale aj na pretrvávajúce neúplné využitie kapacít. Spotrebiteľské ceny v tejto skupine krajín medziročne vzrástli o 1,8 %, čo je iba o niečo viac ako v roku 2002, keď sa zvýšili o 1,5 %.

Na komoditných trhoch sa odzrkadlili geopolitické napätia, cyklická situácia a ponukové šoky. Cena ropy kulminovala v apríli, keď prevýšila 34 USD za barel, jej následný pokles brzdila pomalšia než očakávaná obnova ťažby v Iraku, ale aj nízke stavy zásob ropy a „zadržaný“ dopyt najmä v priemyselne vyspelých krajinách. K jej výraznejšiemu poklesu došlo až v septembri. V celoročnom priemere sa cena ropy zvýšila o 15,8 % na 28,9 USD za barel, pričom podstatná časť zvýšenia bola dôsledkom permanentnej depreciaácie USD. Ceny neenergetických surovín v ročnom priemere vzrástli o 7,8 %, na ich rast okrem cyklického faktora a vývoja kurzu dolára mal výrazný vplyv prudko expandujúci dopyt v Číne.

Na medzinárodných devízových trhoch dominovala v roku 2003 pokračujúca tendencia zhodnocovania eura voči hlavným menám. Najsilnej-

Tabuľka A1 Vývoj svetovej produkcie

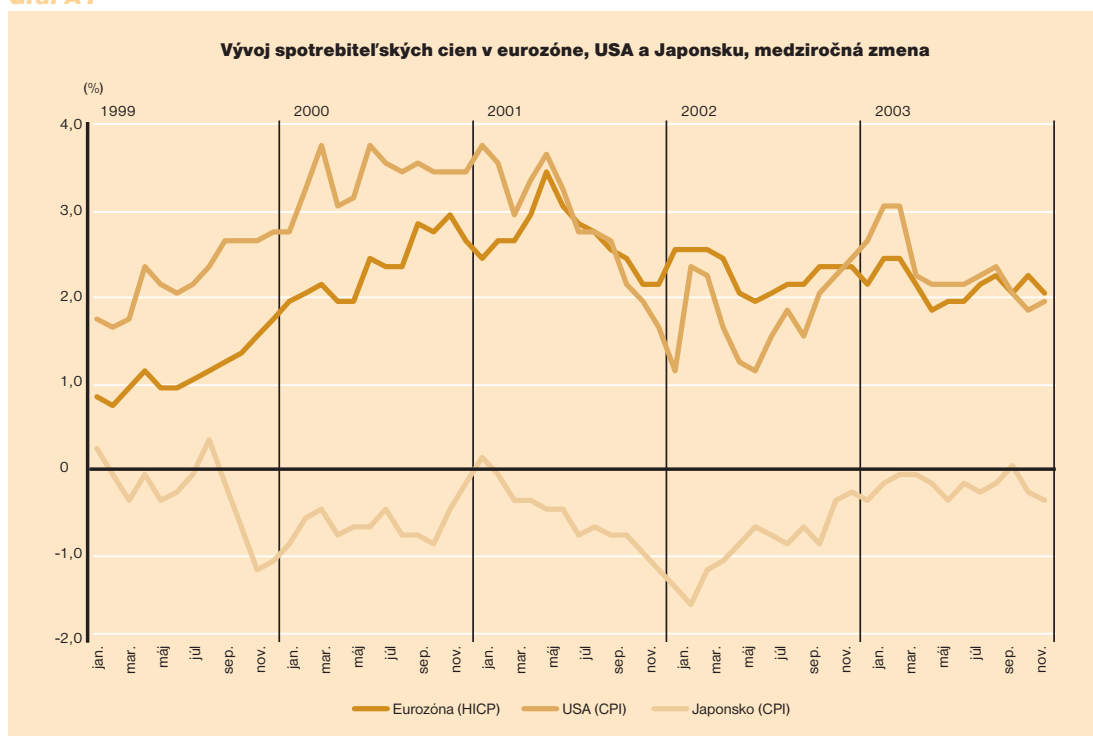
(medziročný rast v %)

	2002	2003	2004 ^{1/}
Svetová produkcia	3,0	3,9	4,6
Vyspelé ekonomiky	1,7	2,1	3,5
USA	2,2	3,1	4,6
Japonsko	-0,3	2,7	3,4
Európska únia (EÚ-15)	1,1	0,8	2,0
Eurozóna	0,9	0,4	1,7
Novoindustrializované ázijské krajiny	5,1	3,0	5,3
Stredná a východná Európa	4,4	4,5	4,5
Krajiny pristupujúce do EÚ (ACC-10)	2,4	3,6	4,0
Rusko	4,7	7,3	6,0
Čína	8,0	9,1	8,5
Brazília	1,9	-0,2	3,5

^{1/} Prognóza.

Zdroj: World Economic Outlook, apríl 2004; Economic Forecasts Spring 2004, European Economy č. 2, 2004.

Graf A1

šiu apreciáciu zaznamenalo euro voči americkému doláru a menám ázijských krajín naviazaným na americký dolár. Euro sa zhodnotilo aj voči japonskému jenu, britskej libe a švajčiarskemu franku, naopak oslabilo sa voči austrálskemu doláru. Kontinuálnu apreciáciu eura v lete dočasne prerušili pozitívne revidované očakávania trhov o hospodárskom oživení v krajinách mimo eurozóny. Koncom roka však euro opäť posilnilo v dôsledku narastajúcich obáv analytikov z neúmerného prehlbovania globálnych regionálnych nerovnováh. Hlavnou obavou, ktorá sa premietla do výrazného medziročného oslabenia amerického dolára voči euru, sa stala problematika financovania deficitu bežného účtu USA. Dňa 30. decembra 2003 euro dosiahlo hodnotu 1,25 USD, čo bolo zhodnotenie takmer o 19,5 % oproti kurzu zo začiatku roka. Jeho priemerná úroveň za rok 2003 bola vyššia o vyše 32 % v porovnaní s priemernou úrovňou z roka 2002. Problematika financovania deficitu bežného účtu USA stála aj v popredí rokovaní skupiny G7 v Dubai, kde boli prednesené návrhy na zavedenie väčšej flexibility do výmenných kurzov s cieľom podporiť plynulú a všeobecnú adaptáciu finančného systému založeného na mechanizmoch trhu. Stretnutie v Dubai sa od-

zrkadlilo najmä v prechodnom silnom tlaku na apreciáciu japonského jenu. Aj z tohto dôvodu apreciácia eura voči jenu bola podstatne slabšia než voči americkému doláru: koncom roka 2003 kurz japonského jenu voči euru mal hodnotu 133,7, čo znamená medziročnú apreciáciu o 7,5 %; priemerná ročná úroveň kurzu eura voči jenu bola v roku 2003 o 13 % vyššia než v roku 2002.

Globálne trhy obligácií sa v roku 2003 vyznačovali značnou fluktuáciou výnosov, výnosy z obligácií hlavných ekonomík však mali v zásade rovnaký pohyb. Volatilita výnosov bola zapríčinená meniacimi sa názormi účastníkov trhu na výhľad hospodárskeho rastu, inflácie a následné reakcie menovej politiky. Geopolitické neistoty vyvolali v prvej polovici roka značné portfóliové presuny z akciových trhov na dlhopisové trhy. S oslabením neistôt a rastúcimi známkami oživenia v hlavných ekonomikách došlo v druhej polovici roka k čiastočnému obratu medzitrhových tokov. Súhrnne za rok 2003 výnosy z desaťročných vládnych obligácií eurozóny a USA vzrástli zhruba o 10, resp. 50 bazických bodov a v posledných týždňoch roka dosiahli zhodne 4,3 %. Väčšinu roka sa však výnosy z amerických

vládných obligácií voči výnosom z dlhodobých obligácií eurozóny nachádzali v zápornom teritóriu. Výnosy z japonských dlhodobých obligácií sa pohybovali približne rovnako ako výnosy z obligácií USA a eurozóny, avšak na podstatne nižších úrovniach (v polovici júna sa dostali na historické minimum 0,4 %). Ku koncu roka boli na úrovni 1,4 %.

Ceny na hlavných akciových trhoch po ukončenej korekcii vysokých úrovní z roka 2000 v roku 2003 opäť vzrástli. Vývoj širokých indexov akciových trhov USA, eurozóny a Japonska bol počas roka v zásade zhodný. „Prelet“ od akcií k obligáciám, ktorý okrem geopolitických a ekonomických neistôt bol spôsobený aj obavami o kvalitu ziskov korporácií vzhľadom na ďalšie účtovné škandály, vyvolal v prvom štvrťroku pokles cien akcií. Po zvyšnú časť roka ceny akcií mali rastúci trend, stimulovaný priaznivejšími vyhládkami investorov. Celkovo za rok 2003 ceny akcií v USA merané indexom Standard and Poor's 500 vzrástli o 26 %. Ceny akcií v Japonsku merané indexom Nikkei 225 vzrástli o 24 %. V eurozóne index Dow Jones EURO STOXX stúpil o 18 %.

Ekonomický vývoj v hlavných menových oblastiach: USA, Japonsko, eurozóna

Oživenie ekonomiky **USA** nastúpené v roku 2002 sa začiatkom roka 2003 spomalilo v dôsledku geopolitických neistôt okolo vojny v Iraku a súvisiaceho nepriaznivého vývoja podnikateľskej a spotrebiteľskej dôvery. V druhej polovici roka sa rast ekonomiky podstatne zrýchlil. Rast HDP v roku 2003 dosiahol 3,1 % (v roku 2002 2,2 %). Hlavný podiel na raste ekonomiky mala pretrvávajúca vysoká úroveň výdavkov domácností, podporená znížením daní a priaznivými podmienkami hypotekárneho financovania. Reálna súkromná spotreba vzrástla o 3,1 %. Vysoká úroveň spotreby sa udržiavala aj napriek zhoršujúcim sa podmienkam na trhu práce: miera nezamestnanosti dosiahla 6 % (v roku 2002 5,8 %). Reálne domáce investície najmä vďaka silnému

trhu bývania vzrástli o 5,1 %. Po dvoch rokoch poklesu vzrástli o 4,3 % aj podnikateľské investície, podporené priaznivými podmienkami financovania, rastúcimi ziskami a vyhládkami ďalšieho zvyšovania dopytu. Rast domáceho dopytu v roku 2003 sa odzrkadlil na ďalšom prehĺbení deficitu bežného účtu, ktorý prevýšil 5 % HDP. Vývoj spotrebiteľských cien a cien výrobcov zaznamenal v roku 2003 zrýchlenie inflácie na 2,3 %, resp. 3,2 % oproti 1,6 % a -1,3 % v roku 2002. Po korekcii o efekty cien energií však inflačné tlaky boli vo všeobecnosti zanedbateľné vzhľadom na rýchly rast produktivity a nízke využitie kapacít.

Po dvoch rokoch stagnácie až reálneho poklesu výkonnosti sa ekonomika **Japonska** v roku 2003 vďaka vývozu a súkromným investíciám dostala na zreteľnejšiu rastovú trajektóriu s výsledným rastom HDP o 2,7 %. Takmer polovicu celkového prírastku exportu vytvoril export do Číny, z komoditného hľadiska najvyššiu dynamiku zaznamenal export všeobecného strojárstva a elektrotechniky, čo sa odzrkadlilo v rýchlom raste priemyselnej produkcie v relevantných odvetviach. Rast súkromných investičných výdavkov mal prevažne nerezidentský pôvod. Výdavky na súkromnú spotrebu boli relatívne nízke vzhľadom na pretrvávajúcu nepriaznivú situáciu na trhu práce s mierou nezamestnanosti na úrovni 5,3 %. Deflačné tlaky v cenovom vývoji sa zmiernili, avšak ani v roku 2003 sa ich nepodarilo prekonať. Index spotrebiteľských cien sa v ročnom priemere znížil o 0,3 % (oproti -0,9 % v roku 2002).

Rast HDP **eurozóny** sa medziročne opäť spomalil a v roku 2003 dosiahol 0,4 % (v roku 2002 0,9 %). Oživenie ekonomiky zaostalo za očakávaniami, po troch štvrťrokoch stagnácie sa presadilo až v druhej polovici roka 2003. Priaznivé efekty zvyšujúceho sa zahraničného dopytu na export z eurozóny do značnej miery eliminovala apreciacia eura. Príspevok čistého exportu k rastu HDP, aj v dôsledku prudkého rastu dovozov v poslednom štvrťroku, tak dosiahol zápornú hodnotu 0,6 percentuálneho bodu. Výhradný podiel domáceho dopytu na raste HDP eurozóny

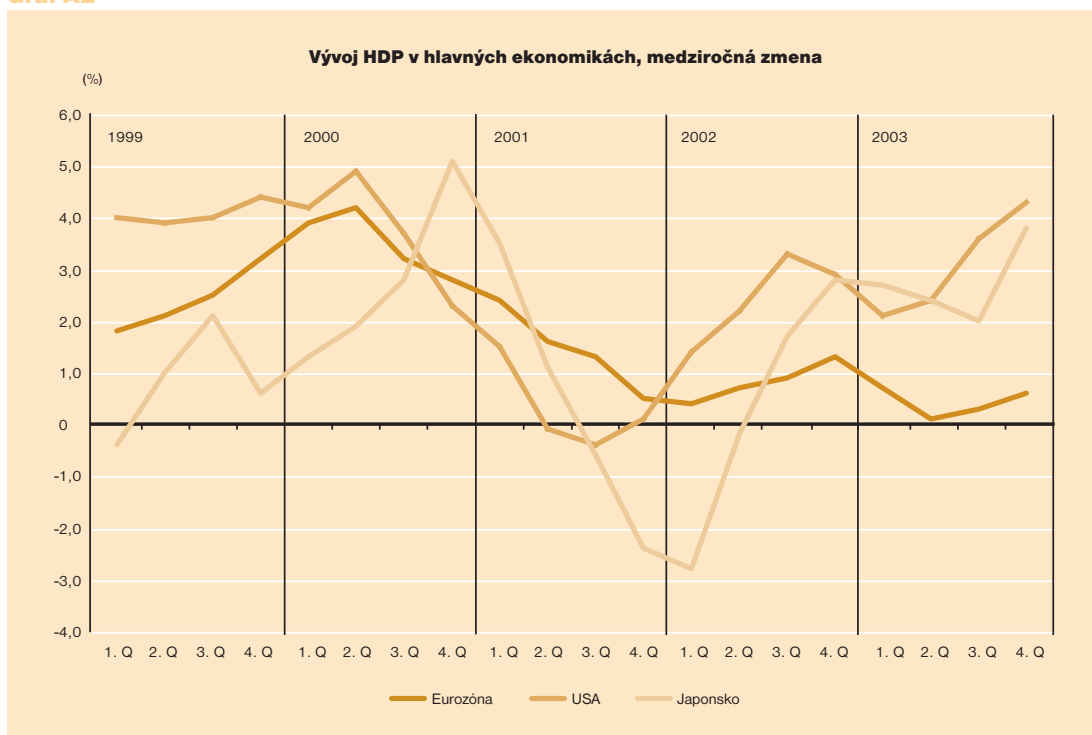
v roku 2003 bol spôsobený vo veľkej miere obnovou zásob, ktorých stav sa po dva roky znižoval. Príspevok zmeny stavu zásob k rastu HDP v roku 2003 dosiahol 0,3 percentuálneho bodu. Konečný domáci dopyt bol väčšiu časť roka v útlme a jeho príspevok k rastu HDP bol 0,7 percentuálneho bodu. Tvorba fixného kapitálu sa znižovala, avšak klesajúcou dynamikou, a v poslednom štvrtroku nadobudla kladnú mieru rastu. Súkromná spotreba naopak z mierneho rastu na začiatku roka prešla postupne do stagnácie.

Rovnako ako v ostatných častiach svetovej ekonomiky boli neistoty súvisiace s vojnou v Iraku hlavným faktorom oslabeného domáceho dopytu v eurozóne v prvej polovici roka 2003. Obavy z budúceho vývoja prevážili nad priaznivými domácimi investičnými a spotrebiteľskými podmienkami vytvorenými nízkou úrovňou úrokových sadzieb a apriácia eura navyše zvyšovala reálny dôchodok. Hlavný podiel na raste HDP eurozóny malo oživenie v priemysle v druhej polovici roka vďaka rozšíreniu exportných príležitostí. Výkonnosť sektora trhových služieb bola relatívne slabá a zaostala aj za úrovňou z recesie z roku 1993.

Najväčšia ekonomika eurozóny – ekonomika Nemecka – sa po väčšiu časť roka nachádzala v stave recesie. Náznaky mierneho oživenia sa objavili v druhej polovici roka vďaka zrýchleniu exportnej výkonnosti. K oživeniu finálneho domáceho dopytu došlo iba v segmente investičných zariadení, stabilizujúcim prvkom bolo aj zastavenie niekoľkoročného poklesu produkcie v stavebníctve. Spotreba, najmä v dôsledku silného poklesu maloobchodného predaja a registrovaných nových automobilov, naďalej klesala. Nízka úroveň spotrebiteľskej dôvery bola spôsobená skeptickými očakávaniami ohľadne dôchodkového vývoja po prerušení niektorých špeciálnych platieb, ale aj obavami z dosahov reformy zdravotníctva (čiastočný prechod na platené služby) a všeobecnou neistotou v súvislosti s ďalšími opatreniami na posilnenie efektívnosti sociálnych systémov. Celoročný pokles rastu HDP o 0,1 % bol výsledkom podstatného poklesu domáceho dopytu, ako aj čistého exportu, ktorý do značnej miery vyrovnal prírastok zásob.

K spomaleniu rastu došlo v roku 2003 vo väčšine krajín eurozóny, okrem Belgicka, Špa-

Graf A2

nielska a Grécka, kde sa tempo rastu HDP oproti roku 2002 o niečo zrýchlilo, a Talianska, kde zostalo v podstate nezmenené. Najvyšší rast zaznamenalo Grécko (4,7 %), nasledovalo Španielsko (2,4 %), Fínsko (1,6 %), Írsko a Luxembursko (1,2 %), Belgicko (1,1 %), Rakúsko (0,7 %). Mierne nižší než priemerný rast HDP za eurozónu (0,4 %) vykázalo Taliansko (0,3 %) a rastový trend si udržalo ešte Francúzsko (0,2 %). Tri krajiny zaznamenali absolútny pokles reálneho HDP: Nemecko (-0,1 %), Holandsko (-0,8 %) a Portugalsko (-1,3 %).

Rozdielne tempá hospodárskeho rastu medzi krajinami eurozóny odzrkadľovali najmä rozdiely v reálnom domácom dopyte a v reálnych cenách bývania v jednotlivých krajinách. Zatiaľ čo v Nemecku dopyt aj ceny bývania stagnovali, v Grécku, Írsku a Španielsku expandovali. Uvedené rozdiely boli do istej miery podmienené pretrvávajúcimi rozdielmi v reálnych úrokových diferenciáloch spôsobených jednotnou úrovňou úrokových sadzieb v eurozóne v podmienkach rozdielnej inflácie v členských štátoch.

Priemerná inflácia v eurozóne meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP) dosiahla v roku 2003 2,1 % a oproti predchádzajúcemu roku sa znížila o 0,2 percentuálneho bodu. Spomalenie rastu cien bolo podmienené predovšetkým nižším priemerným ročným rastom cien neenergetických priemyselných tovarov a služieb. Pohyb HICP v priebehu roka odzrkadľoval vývoj jeho volatilnejších zložiek, t. j. najmä cien energií a nespracovaných potravín. Rast cien ropy denominovaných v amerických dolároch však priebežne utlmovala apreciácia eura. Nákladové tlaky v priebehu roka boli slabé, hoci v prvom štvrtroku v dôsledku poklesu rastu produktivity práce súvisiaceho s nízkou úrovňou hospodárskej aktivity sa zrýchlil rast jednotkových nákladov práce. Táto tendencia sa zastavila s oživovaním ekonomiky.

K pomerne výraznému zvýšeniu došlo v skupine cien spracovaných potravín, najmä v dôsledku zvýšenia cien tabaku a nepriamych daní v niektorých krajinách, čo sa premietlo do príspevku tejto zložky k celkovej inflácii vo výške 0,4 percentuálneho bodu.

Graf A3

Charakteristickou črtou cenového vývoja v eurozóne v roku 2003 bolo postupné spomaľovanie rastu cien služieb, ktoré výrazne rástli v roku 2002. Medziročný nárast cien služieb v decembri 2003 dosiahol 2,3 % (v decembri 2002 3,0 %). Príspevok rastu cien služieb k celkovej HICP inflácii v roku 2003 bol 1 percentuálny bod, t. j. zhruba polovica. Miera inflácie v skupine neenergetických priemyselných tovarov sa medziročne udržiavala na úrovni okolo 0,8 %, (v roku 2002 1,2 %), čo znamenalo príspevok tejto skupiny k celkovému cenovému indexu vo výške 0,2 percentuálneho bodu.

Rast cien priemyselných výrobcov (bez stavebníctva) sa v priebehu roka 2003 spomaľoval, odzrkadľujúc efekty apreciácie výmenného kurzu eura na ceny ropy a ďalších komodít, ako aj nízku úroveň hospodárskej aktivity. V ročnom priemere sa ceny výrobcov v eurozóne zvýšili o 1,6 %. Ani vývoj mzdových nákladov v hlavných sektoroch ekonomiky neobsahoval inflačné riziká. Rast odmien zamestnancov v priemysle mal v priebehu roka klesajúcu tendenciu, ktorá súvisela s nízkou mierou priemyselnej aktivity. Vývoj mzdových nákladov v sektore služieb bol v podstate stabilizovaný a vzhľadom na vyšší podiel pracovných nákladov v tomto sektore bol faktorom relatívne rovnomerného vývoja cien služieb počas roka.

Rast spotrebiteľských cien (HICP) v jednotlivých krajinách eurozóny sa v roku 2003 pohyboval v intervale od 1,0 % do 4,0 %. Najvyššia inflácia bola v Írsku (4,0 %), Grécku (3,4 %), Portugalsku (3,3 %), Španielsku (3,1 %) a Taliansku (2,8 %). Infláciu bližšie k priemeru eurozóny (2,1 %) zaznamenali Luxembursko (2,5 %), Francúzsko a Holandsko (2,2 %). Krajiny s najnižšou mierou inflácie boli Belgicko (1,5 %), Fínsko a Rakúsko (1,3 %) a Nemecko (1,0 %).

Napriek spomaleniu tempa rastu HDP nezaznamenal trh práce v eurozóne v roku 2003 podstatnejšie výkyvy. Zamestnanosť bola počas roka pomerne stabilná a podľa predbežných údajov vzrástla v ročnom priemere o 0,1 – 0,2 %.

Zo sektorového hľadiska bol vývoj rozdielny: v priemysle zamestnanosť klesala, bola však plne absorbovaná tvorbou pracovných miest v sektore služieb. Istú zmenu v správaní trhu práce eurozóny indikuje klesajúci počet odpracovaných hodín na zamestnanca. Znižovanie počtu odpracovaných hodín začína fungovať ako nový, flexibilnejší regulátor zamestnanosti v obdobiach hospodárskeho poklesu, zatiaľ čo v minulosti sa spomalenie rastu prejavovalo priamo v adaptácii zamestnanosti. Priemerná miera nezamestnanosti v eurozóne v roku 2003 vzrástla na 8,8 % (v roku 2002 8,4 %). Miera nezamestnanosti vzrástla vo väčšine krajín eurozóny, výnimkou bolo Taliansko, kde došlo k jej poklesu, a Grécko, Fínsko, Rakúsko a Španielsko, kde zostala zhruba na úrovni predchádzajúceho roka. Najnižšiu mieru nezamestnanosti zaznamenali Luxembursko a Holandsko (4,1 % a 4,2 %), dlhodobo najvyššia je v Španielsku (11,3 %).

Výsledky externého sektora eurozóny v roku 2003 charakterizuje prebytok bežného účtu vo výške 28,1 mld. EUR (0,4 % HDP), ktorý sa však v porovnaní s rokom 2002 podstatne znížil (67,1 mld. EUR, 0,9 % HDP). Zníženie prebytku bolo výsledkom poklesu prebytku obchodnej bilancie a zvýšenia deficitu na dôchodkovom účte (spôsobeného najmä apreciáciou eura). Dovoz tovarov zostal približne na úrovni roka 2002, čo znamená, že redukcia tovarového prebytku bola výsledkom poklesu hodnoty exportu tovarov z eurozóny. Pokles hodnoty exportu bol spôsobený predovšetkým znížením exportných cien, ktorým exportéri z eurozóny vyrovnávali straty cenovej konkurencieschopnosti vyvolané apreciáciou eura. Objem exportu sa znižoval iba v prvom štvrtroku, potom s rastúcim oživovaním zahraničného dopytu začal opäť rásť.

Finančný účet platobnej bilancie eurozóny zaznamenal v roku 2003 čistý odlev 9,3 mld. EUR, zatiaľ čo v roku 2002 dosiahol čistý prílev 61,9 mld. EUR. Tento výsledok bol spôsobený nižším čistým prílevom portfóliových investícií (medziročne o 91,6 mld. EUR), ktorý iba čiastočne vyrovnával pomalší čistý odlev priamych investícií (o 20,3 mld. EUR). Vývoj čistých portfólio-

vých investícií ovplyvnili predovšetkým transakcie v rámci dlhových nástrojov, ktoré medziročne zmenili smer a zaznamenali čistý odlev. Najmä v druhej polovici roka so zlepšujúcimi sa konjunktúrnymi vyhliadkami zahraniční investori začali masívne realokovať svoje portfóliá od nástrojov peňažného trhu do rizikovejších aktív. Zároveň sa znížil čistý prílev investícií do obligácií a dlhopisov. Výsledný pohyb priamych a portfóliových investícií eurozóny do majetkových cenných papierov v roku 2003 je možné charakterizovať zhruba rovnovážnou pozíciou. Investovanie do akcií bolo v prvej polovici roka príbrzdené ekonomickými a geopolitickými neistotami, ako aj epidémiou SARS. S opadávaním neistôt a oživením cien akcií sa investovanie do akcií postupne aktivovalo, priame zahraničné investície v eurozóne však zostali utlmené.

Pre tri štáty EÚ, ktoré nie sú členmi eurozóny (Dánsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo), vyplýva z Maastrichtskej zmluvy záväzok uplatňovať hospodársku politiku „vo veci spoločného záujmu“. Rovnako sú povinné dodržiavať fiškálne pravidlá Paktu stability a rastu. Ich národné centrálné banky sú členmi Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) a určujúcim cieľom ich menovej politiky je udržiavanie cenovej stability. Makroekonomický, fiškálny a menový vývoj, ako aj vývoj v oblasti výmenného kurzu týchto krajín preto podlieha pravidelnému hodnoteniu zo strany európskych inštitúcií.

Ekonomika Dánska v roku 2003 zaznamenala nulový rast HDP, ktorý bol výsledkom reálneho poklesu tak domáceho, najmä investičného dopytu, ako aj vývozu. Slabá hospodárska aktivita viedla k zvýšeniu miery nezamestnanosti o 1 percentuálny bod a dosiahla 5,6 %. Ročná miera inflácie (HICP) poklesla na 2 % vďaka zníženiu nepriamych daní a nízkym cenám energií súvisiacim s oslabením amerického dolára. Vo fiškálnej oblasti je Dánsko krajinou vykazujúcou rozpočtový prebytok. Ten sa v roku 2003 mierne znížil na 1,5 % HDP v dôsledku nižších daňových príjmov, ale aj zvýšenia nárokovateľných sociálnych výdavkov. Vládny dlh sa medziročne znížil na 45 % HDP. Dánsko je v súčasnosti jedinou

krajinou, ktorej mena funguje v mechanizme výmenných kurzov ERM II v dohodnutom režime fixnej väzby na euro, povoľujúcej fluktuáciu meny okolo jej centrálnej parity v úzkom pásme $\pm 2,25$ %. V roku 2003 sa dánska koruna pohybovala v úzkom pásme s marginálnym vychýlením do jeho apreciačnej polovice.

Rast HDP vo Švédsku v roku 2003 dosiahol 1,6 % a medziročne sa spomalil v dôsledku nízkej úrovne domácej spotreby a investícií v prvej polovici roka. Relatívne dobré výsledky zaznamenal export s nadpolovičným príspevkom k rastu HDP. Mierne zníženie zamestnanosti sa odrážalo vo výraznom zvýšení produktivity práce; miera nezamestnanosti dosiahla 5,6 %. Priemerná ročná inflácia (HICP) dosiahla 2,3 %, inflácia meraná indexom spotrebiteľských cien (CPI), ktorá je cieľovou veličinou švédskej centrálnej banky, sa medziročne znížila z 2,4 % na 2,1 %. Verejné financie zaznamenali zlepšenie a vyústili do prebytku rozpočtového salda vo výške 0,7 % HDP, zadlženosť vládneho sektora sa znížila na 51,8 % HDP. Švédska centrálna banka uplatňuje flexibilný režim výmenného kurzu a menovú politiku inflačného cielenia s explicitným cieľom ročného rastu CPI o 2 % s toleranciou ± 1 percentuálny bod. Švédska koruna fluktovala na úrovni okolo 9,2 SEK/EUR, v poslednom štvrtroku posilnila na 9,01 SEK/EUR. Referendum o zavedení eura vo Švédsku, ktoré sa konalo 14. septembra 2003, odmietlo účasť krajiny v eurozóne.

Ekonomika Spojeného kráľovstva zaznamenala v roku 2003 zrýchlenie rastu HDP na 2,3 %. Zrýchlenie rastu bolo výsledkom zníženia záporného príspevku čistého exportu, ktoré viac než vyvážalo zníženie príspevku domáceho dopytu. Na výraznom znížení záporného príspevku čistého exportu k rastu HDP (z -1,7 % v roku 2002 na -0,5 % v roku 2003) sa podieľali lepšie podmienky cenovej konkurencie (vzhľadom na oslabenie libry voči euru) a pokles dovozov do krajiny. Stabilné podmienky na trhu práce charakterizovala miera nezamestnanosti na úrovni 5,1 %. Priemerná miera inflácie HICP bola stabilizovaná a dosiahla 1,4 %. K podstatnému zhoršeniu došlo vo fiškálnom okruhu, keď deficit

verejných financií za rok 2003 dosiahol 3,2 % HDP (za rok 2002 1,6 % HDP). Prehĺbenie rozpočtového deficitu bolo spôsobené vysokými primárnymi výdavkami a výpadkami príjmov v dôsledku zmien v štruktúre HDP. Zvýšenie rozpočtového deficitu sa premietlo do zvýšenia zadĺženia vládneho sektora, ktoré v roku 2003 dosiahol 39,8 %.

Britská centrálna banka uplatňuje menovú politiku v režime flexibilného výmenného kurzu s explicitným inflačným cieľom. Bank of England v roku 2003 trikrát menila svoju kľúčovú úrokovú sadzbu. Po opakovanom znížení o 25 bázičných bodov v prvej polovici roka, pristúpila v novembri ku korekcii uskutočnenej redukcie a sadzbu zvýšila o 25 bázičných bodov na výsledné 4 %. Zvýšenie bolo odôvodnené zlepšujúcimi sa vyhlídkami ekonomického vývoja, rýchlym rastom úverov a všeobecne rastúcimi inflačnými očakávaniami. S cieľom viac zosúladiť inflačné očakávania v domácej ekonomike s očakávaniami v eurozóne predefinovala Bank of England od decembra 2003 inflačný cieľ z národného CPI na HICP, ktorý pri sledovaní cenovej stability v eurozóne používa ECB. Nový inflačný cieľ je definovaný ako 12-mesačné zvýšenie HICP o 2 %.

Britská vláda v júni 2003 oznámila svoje rozhodnutie odložiť referendum o zavedení eura v Spojenom kráľovstve vzhľadom na to, že výsledky piatich ekonomických testov Štátnej pokladnice ukázali zatiaľ nedostatočnú mieru konvergencie a flexibility britskej ekonomiky na zvládanie potenciálnych problémov v menovej únii.

Menová politika a verejné financie

Úrokové miery v USA sa v roku 2003 udržiavali na historických minimách. Federálny výbor pre operácie na voľnom trhu (FOMC), motivovaný najmä rizikami nežiaduceho poklesu inflácie, v júni znížil cieľ pre sadzbu z federálnych fondov o 25 bázičných bodov na 1 %. Na tejto úrovni ju ponechal do konca roka. Vo fiškálnej politike došlo medziročne k ďalšiemu uvoľneniu, čo sa odzrkadlilo v zvýšení fiškálneho deficitu z 1,5 %

HDP v roku 2002 na 3,5 % HDP v roku 2003. Hlavný podiel na tomto výsledku mali diskrétné opatrenia, v menšej miere automatická reakcia rozpočtu na cyklus.

Menová politika japonskej centrálnej banky vzhľadom na pretrvávajúci deflačný vývoj cien pokračovala v roku 2003 v špeciálnom režime kvantitatívnej peňažnej expanzie, v rámci ktorého v priebehu roka zdvojnásobila cieľový interval pre saldo pohľadávok na bežných účtoch vedených v Bank of Japan. Okrem toho na podporu financovania malých a stredných podnikov rozhodla o dočasnom nákupe aktívami krytých cenných papierov. V snahe presadiť vo fiškálnom sektore konsolidačný proces obmedzila vláda výdavky na verejné investície. Rozpočtový deficit sa však medziročne opäť zvýšil a dosiahol 8,2 % HDP. Dlhodobý enormný verejný dlh vzrástol na 166,1 % HDP.

Výkon menovej politiky ECB v prvom polroku 2003 bol ovplyvnený geopolitickými neistotami okolo vývoja na Strednom východe, rastom cien ropy a zneistenými finančnými tržmi. Po posúdení inflačných rizík, vývoja ročnej miery inflácie a nízkej úrovne ekonomickej aktivity, ktorá sa už od roku 2001 pohybovala pod úrovňou potenciálneho rastu HDP eurozóny, Rada guvernérov ECB dospela k záveru, že nejestvuje inflačný potenciál na ohrozenie cenovej stability v strednodobom horizonte.

Priaznivý výhľad pre cenovú stabilitu sa nepovažoval za ohrozený ani silnou monetárnou expanziou v roku 2003, ktorej časť sa pripisovala vysokej miere neistoty v ekonomike a na finančných trhoch a s tým súvisiacimi masovými presunmi portfólií do bezpečnejších krátkodobých likvidných aktív zahrnutých v agregáte M3. Akumulácia prebytočnej likvidity sa preto hodnotila ako prechodný jav.

V marci a júni ECB znížila kľúčové sadzby o 25 bázičných bodov a 50 bázičných bodov na výslednú historicky nízku úroveň 2 % pre hlavné refinančné operácie. Na tejto úrovni zostali do konca roka 2003, keďže výhľad cenovej stability

aj v podmienkach zrýchľujúceho sa oživenia zostával so zohľadnením pokračujúcej apreciácie eura priaznivý.

Výsledky fiškálneho sektora eurozóny sa tretí rok v poradí opäť zhoršili. Priemerný fiškálny deficit za eurozónu za rok 2003 dosiahol 2,7 % HDP (za rok 2002 2,3 % HDP). Zhoršenie fiškálnej pozície bolo predovšetkým výsledkom pôsobenia automatických stabilizátorov vo fáze hospodárskeho útlmu, ktorý trval dlhšie, než sa očakávalo. Väčšine krajín sa nepodarilo splniť fiškálne ciele, ktoré si stanovili v programoch stability schvaľovaných koncom roka 2002, resp. začiatkom roka 2003.

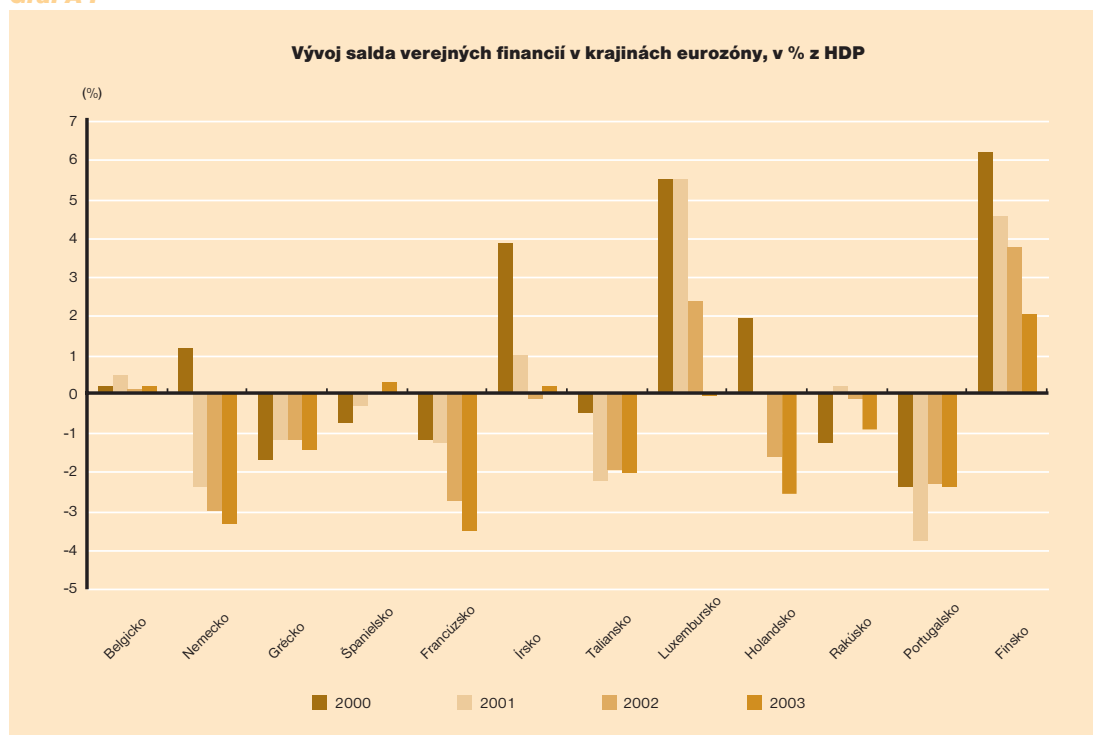
Fiškálny vývoj sa stal predmetom obáv najmä v krajinách, ktoré zaznamenali značné fiškálne deficity už v roku 2002. Deficity Nemecka a Francúzska sa priblížili, resp. mierne prekročili úroveň 4 % HDP, deficit Portugalska napriek rozsiahlym dočasným opatreniam sa priblížil tesne k hranici 3 % HDP a deficit Holandska dosiahol 3 % HDP. Na zvýšenie deficitov pôsobil na strane výdavkov rastúci objem sociálnych platieb a transferov podmienených rastúcou nezamestnanosťou. Na prij-

movej strane to bol nedostatočný rast daňových príjmov spôsobený najmä slabou hospodárskou aktivitou.

Dňa 25. novembra 2003 rozhodla Rada Ecofin na základe odporúčania Európskej komisie, že voči Francúzsku a Nemecku nebude uplatňovať sankčné postupy plynúce z nadmerného fiškálneho deficitu. Rada Ecofin vydala Francúzsku odporúčanie, aby svoj cyklicky upravený deficit znížilo v roku 2004 o 0,8 % HDP a v roku 2005 minimálne o 0,6 % HDP. Tieto redukcie by mali zabezpečiť zníženie celkového deficitu pod 3 % HDP najneskôr v roku 2005. Rada Ecofin zároveň odporučila Nemecku zredukovať cyklicky upravený deficit o 0,6 % HDP v roku 2004 a minimálne o 0,5 % v roku 2005, s cieľom zabezpečiť redukcii celkového deficitu pod 3 % HDP najneskôr v roku 2005.

Dodržiavanie fiškálnych pravidiel Paktu stability a rastu, ktorých jadrom je dosiahnutie strednodobo udržateľného vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtového salda členských štátov, predstavuje systémovú oporu pre cieľ cenovej stability v eurozóne, ktorý sleduje jednotná menová politika ECB. Zároveň je predpokladom

Graf A4

pre efektívne fungovanie národných fiškálnych politík ako jediného hospodárskopolitického nástroja na elimináciu prípadných nepriaznivých vplyvov jednotnej menovej politiky ECB a iných asymetrických šokov na podmienky ekonomického vývoja v jednotlivých členských štátoch.

Rozhodnutie Rady Ecofin o zastavení sankčného postupu z dôvodu nadmerného fiškálneho deficitu voči Francúzsku a Nemecku sa preto stretlo s nesúhlasom ECB, ktorá ho hodnotila ako „zavedenie neistoty do budúcej implementácie pravidiel riadiacich fiškálnu politiku v krajinách eurozóny“ a ako „precedens laxnej implementácie sankčného postupu z dôvodu nadmerného fiškálneho deficitu, ktorý by mohol oslabiť konsolidačné úsilie v budúcnosti“.

2. HOSPODÁRSKY VÝVOJ V KRAJINÁCH PRISTUPUJÚCICH DO EÚ

Súhrnný prehľad

Dňa 16. apríla 2003 na neformálnom stretnutí Európskej rady v Aténach podpísalo desať kandi-

dátskych krajín a 15 členských štátov EÚ Zmluvu o pristúpení. Zmluva o pristúpení vytvorila rámec a podmienky na rozšírenie EÚ na 25 členov stanovené na 1. máj 2004. Zmluvu o pristúpení ratifikovali všetky budúce i súčasné členské štáty EÚ. Ako súčasť ratifikačného procesu sa vo všetkých kandidátskych krajinách okrem Cypru¹ uskutočnili národné referendá, v ktorých verejnosť hlasovala v prospech vstupu do EÚ.

Novopristupujúce krajiny vstupujú do EÚ so štatútom „členských štátov s derogáciou“ (ako krajiny ktoré zatiaľ nezaviedli euro) a ich centrálné banky sa stanú súčasťou ESCB. Keď tieto krajiny udržateľným spôsobom splnia maastrichtské konvergenčné kritériá a zavedú euro, ich centrálné banky sa stanú súčasťou Eurosystemu. Okamžite po vstupe do EÚ sa na nové členské štáty budú vzťahovať záväzky, vyplývajúce z Maastrichtskej zmluvy pre všetkých členov EÚ. Je to predovšetkým povinnosť uskutočňovať hospodársku politiku a politiku výmenného kurzu, ktorá bude sledovať spoločný záujem EÚ. Plne (okrem sankčných mechanizmov) sa na ne budú vzťahovať aj fiškálne pravidlá Paktu stability a rastu vrátane povinnosti predkladania a pravidelnej aktualizácie národných konvergenčných

Tabuľka A2 Makroekonomické ukazovatele krajín pristupujúcich do EÚ (medziročná zmena v %)

	HDP			Inflácia ^{1/}			Miera nezamestnanosti ^{2/}			Bežný účet		
	2002	2003	2004 ^{3/}	2002	2003	2004 ^{3/}	2002	2003	2004 ^{3/}	2002	2003	2004 ^{3/}
Česká republika	2,0	2,9	2,9	1,4	-0,1	2,8	7,3	7,8	8,2	-5,8	-6,5	-6,8
Maďarsko	3,5	2,9	3,2	5,2	4,7	6,9	5,6	5,8	5,7	.	-5,7	-5,4
Poľsko	1,4	3,7	4,6	1,9	0,7	2,3	19,8	19,8	19,6	-2,6	-2,0	-2,3
Slovensko	4,4	4,2	4,0	3,5	8,5	8,2	18,7	17,2	16,5	-8,2	-0,9	-2,5
Slovinsko	2,9	2,3	3,2	7,5	5,7	3,6	6,1	6,5	6,4	1,7	0,2	-0,5
Estónsko	6,0	4,8	5,4	3,6	1,4	2,8	10,5	10,0	9,7	-12,2	-13,7	-11,5
Litva	6,8	8,9	6,9	0,4	-1,1	1,0	13,6	12,7	11,5	-5,4	-6,1	-6,2
Lotyšsko	6,1	7,5	6,2	2,0	2,9	4,0	12,0	10,5	10,3	-7,6	-9,1	-10,1
Cyprus	2,0	2,0	3,4	2,8	4,0	2,2	3,9	4,4	4,1	.	-4,4	-3,7
Malta	1,7	0,4	1,4	.	.	.	7,5	8,2	8,6	.	-3,4	-4,3
Spolu 10 krajín	2,4	3,6	4,0	2,7	2,1	3,8	14,8	14,3	14,1	.	-3,7	-3,9
Eurozóna	0,9	0,4	1,7	2,3	2,1	1,8	8,4	8,8	8,8	1,3	0,5	0,7

1/ HICP.

2/ V % z pracovnej sily.

3/ Prognóza.

Zdroj: Economic Forecasts Spring 2004, European Economy č. 2, 2004.

¹ Vzhľadom na výsledky referenda na Cypre, ktoré sa konalo až v apríli 2004, sa členským štátom EÚ stala iba grécka časť ostrova.

programov. Zodpovedajúco cieľu cenovej stability ECB budú musieť národné centrálné banky smerovať svoju menovú politiku tak, aby umožnila postupnú parametrizáciu domáceho menového prostredia na podmienky eurozóny a vytvorila predpoklady na preukázanie stability výmenného kurzu meny počas jeho fungovania v mechanizme výmenných kurzov ERM II. Vstup do eurozóny nie je vstupom do EÚ z časového hľadiska podmienený, väčšina novopristupujúcich štátov však už v roku 2003 začala pripravovať národné stratégie zavedenia eura.

Hospodársky vývoj budúcich členských štátov EÚ sa napriek utlmenej ekonomickej aktivite v EÚ a osobitne recesii v ekonomike Nemecka, ktoré je pre mnohé pristupujúce štáty hlavným obchodným partnerom, vyznačoval aj v roku 2003 relatívne rýchlym rastom HDP. Priemerné tempo rastu za 10 pristupujúcich krajín dosiahlo 3,6 %, čo v porovnaní s priemerným rastom 0,8 % za 15 krajín EÚ znamenalo predstih rastu o 2,8 percentného bodu a priaznivo podporilo konvergenčný proces.

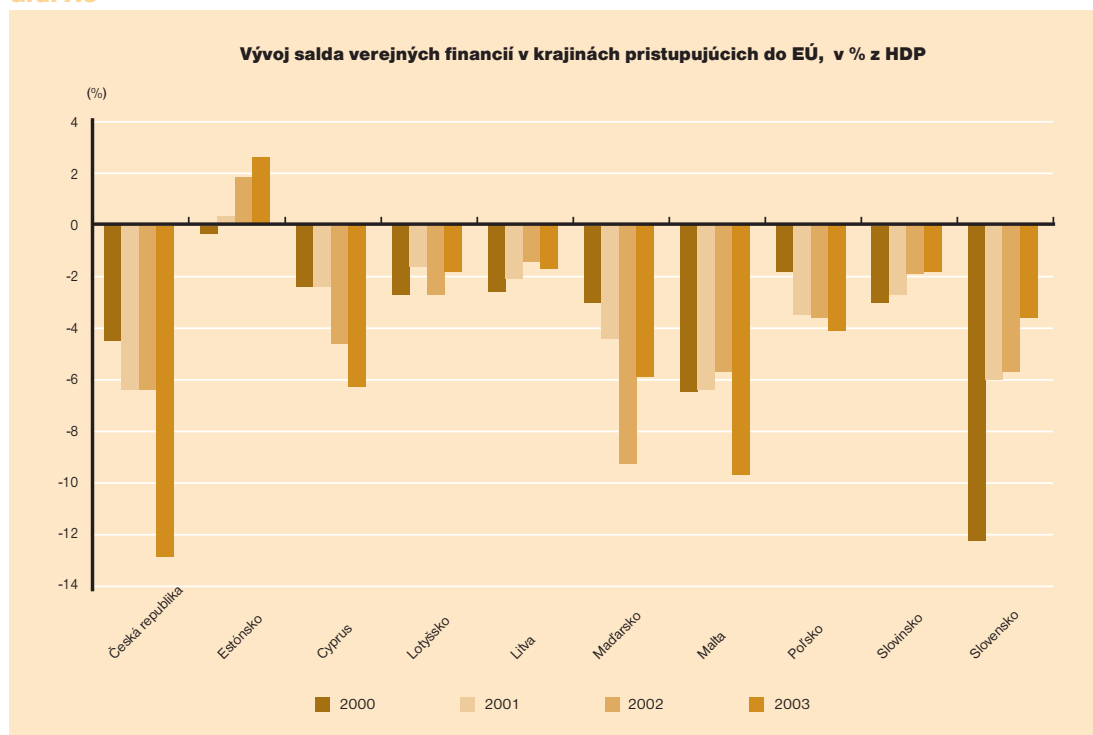
Rast HDP najmä v Českej republike, Maďarsku a baltických krajinách podporovala vysoká

úroveň domácej súkromnej spotreby. Výdavky domácností stimuloval čiastočne vyšší reálny disponibilný dôchodok, vzhľadom na relatívne nízku infláciu, ktorá dosahovala úrovne podobné inflácii v mnohých krajinách eurozóny. Ďalším faktorom rastu spotreby domácností bol rozšírený prístup k úverovému financovaniu vďaka stabilizovaným bankovým systémom, ale aj výdavky realizované v očakávaní zrýchlenia inflácie v roku 2004 súvisiaceho so zvyšovaním nepriamych daní.

Investičná aktivita bola naopak slabá (okrem baltických štátov), odzrkadľujúc všeobecne nepriaznivé podmienky globálneho prostredia, ale aj dôsledky zatiaľ neukončených štrukturálnych reforiem prebiehajúcich v jednotlivých ekonomikách.

Exportná výkonnosť sa napriek oslabenému rastu v EÚ všeobecne udržala na dobrej úrovni. Mimoriadne rýchly rast exportu dosiahlo Slovensko vďaka novým exportne orientovaným výrobným kapacitám. Vysokú exportnú výkonnosť dosiahlo aj Poľsko, ktorému podstatne pomohla deprecia zlotého voči euru.

Graf A5

Priemerné saldo verejných financií za 10 štátov pristupujúcich do EÚ predstavovalo v roku 2003 deficit vo výške 6,3 % HDP. Vo výsledkoch fiškálneho sektora jednotlivých krajín však boli značné rozdiely: od deficitu 12,9 % HDP v ČR po prebytok 2,6 % HDP v Estónsku. Hranicu 3 % HDP prekročili v roku 2003 deficit v šiestich krajinách. Okrem ČR to bol Cyprus, Maďarsko, Malta, Poľsko a Slovensko.

Hospodársky a menový vývoj v krajinách V4

Na zrýchlení rastu HDP v **Českej republike** (ČR) sa v roku 2003 podieľala rýchlo rastúca domáca súkromná spotreba, ťahaná najmä spotrebou domácností pri stagnácii spotreby vládneho sektora, ale aj rast exportu. V podmienkach rastúcej miery nezamestnanosti, vyvolanej reštrukturalizačnými procesmi v podnikovom sektore, bol rast spotreby domácností predovšetkým výsledkom kombinovaného efektu zvýšenia reálneho disponibilného dôchodku a nízkej úrovne úrokových sadzieb, ktorá stimulovala expanziu spotrebných úverov. Vývoj cien v ČR po prvýkrát zaznamenal fenomén deflácie. Od apríla 2002 dochádzalo k podstreľovaniu inflačného cieľa Českej národnej banky a v roku 2003 HICP zaznamenal v ročnom priemere pokles. Deficit obchodnej bilancie napriek rýchlemu rastu dovozov vyvolanému silným domácim spotrebiteľským aj investičným dopytom sa vďaka priaznivému vývoju výmenných relácií medziročne znížil. Zvýšenie deficitu na bežnom účte v roku 2003 bolo výsledkom poklesu prebytkového salda bilancie služieb, najmä však ďalšieho zvýšenia deficitu dôchodkového účtu v dôsledku rastu repatriovaných ziskov. Vysoký deficit verejných financií ČR v roku 2003 bol takmer z polovice výsledkom imputovaných štátnych záruk, bez tejto operácie by rozpočtový deficit dosiahol 6,6 % HDP.

Mierne spomalenie rastu ekonomiky **Maďarska** v roku 2003 bolo výsledkom nízkej investičnej aktivity a záporného príspevku čistého exportu. Dosiahnutý rast naopak podporila vysoká úroveň

domácej spotreby, živená fiškálnou expanziou a následným nadmerným rastom miezd vo verejnom i súkromnom sektore. Príčinou prehĺbenia deficitu na bežnom účte boli oneskorené efekty straty konkurenčnej schopnosti v dôsledku predchádzajúcej silnej apreciacie forintu, ako aj vysoká úroveň dovozov podporená uvoľňovaním úspor obyvateľstva pod vplyvom neudržateľne veľkoryso dotovaného hypotekárneho systému financovania bývania. Inflácia sa v ročnom priemere znížila, avšak niekoľkoročný priaznivý trend dezinflácie sa v polovici roka 2003 zastavil a inflácia začala rásť. Situácia na trhu práce bola charakterizovaná aj v roku 2003 rýchlym rastom miezd najmä vo verejnom sektore a miernym zvýšením miery nezamestnanosti, ktorá sa však udržiavala na relatívne nízkej úrovni. V okruhu verejných financií sa v Maďarsku ani v roku 2003 nepodarilo splniť plánovaný cieľ. Fiškálny deficit bol výrazne prekročený najmä v dôsledku vyšších bežných výdavkov, ako aj sociálnych príspevkov a úrokových platieb. Zároveň sa nenaplnili očakávania na strane príjmov, osobitne príjmov z daní fyzických osôb, ako aj podnikových daní.

Rast ekonomiky **Poľska** sa po výraznom spomalení v predchádzajúcich dvoch rokoch v roku 2003 zrýchlil. Hybnou silou rastu bol čistý export, stimulovaný prudkým poklesom reálneho efektívneho kurzu poľského zlotého. Slabý rast reálneho dôchodku udržiaval súkromnú spotrebu na nízkej úrovni a súkromné investície sa tretí rok v poradí opäť znížili. K rastu HDP naopak prispela akomodatívna fiškálna politika a priaznivé menové podmienky vytvorené uvoľnením menovej politiky a depreciáciou meny voči euru. Nízka úroveň domáceho dopytu a iba mierny rast miezd sa odzrkadlili iba v nevýraznom náraste cien. Oslabené podmienky domáceho dopytu nevyvolávali tlak na rast dovozov, čo pri rýchlom raste vývozu udržalo deficit bežného účtu platobnej bilancie na nízkej úrovni. Miera nezamestnanosti dosahuje dlhodobo vysokú úroveň a ani v roku 2003 napriek zrýchleniu rastu HDP nedošlo k jej poklesu. Vzhľadom na prebiehajúci proces reštrukturalizácie v priemysle aj v poľnohospodárstve je rast zamestnanosti brzdený stále vysokým počtom zanikajúcich pracovných miest. Mierne uvoľnenie

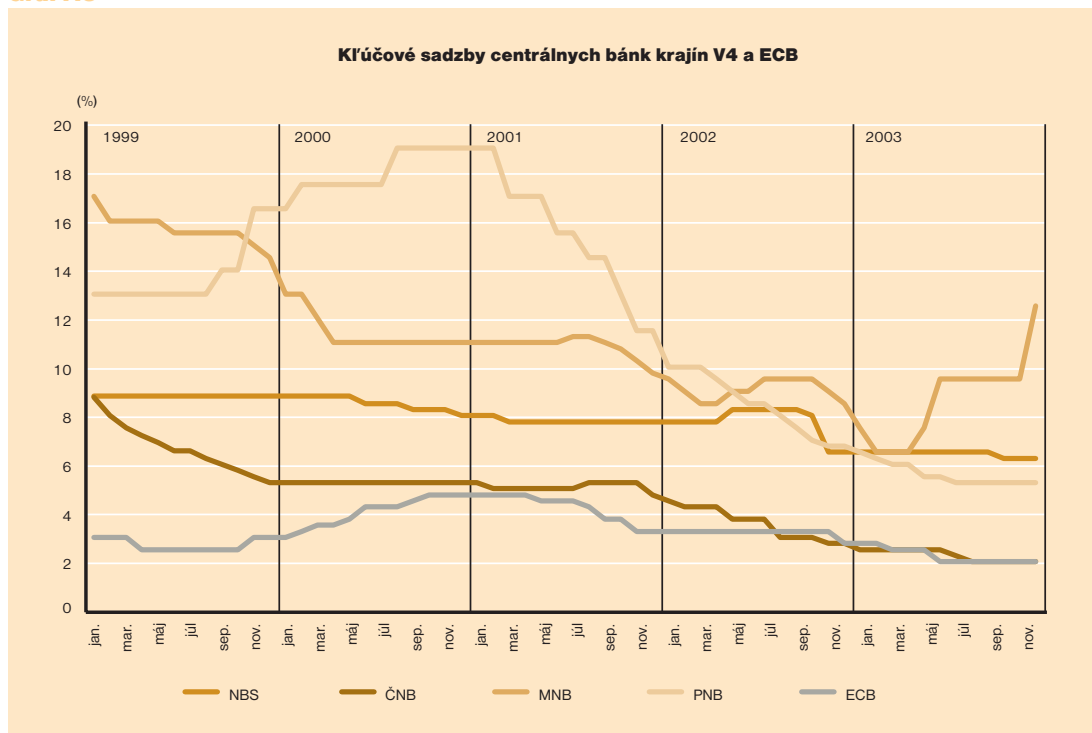
fiškálnej politiky sa prejavilo v medziročnom zvýšení – nie však dramatickom – deficitu verejných financií.

Rast HDP na **Slovensku** v roku 2003 zostal na relatívne vysokej úrovni, medziročne sa však mierne spomalil v dôsledku prudkého poklesu súkromnej spotreby, ako aj hrubej tvorby fixného kapitálu vyvolaného fiškálnou reštrikciou a úpravami administratívne riadených cien. Mimoriadne silná expanzia exportu umožnená sprevádzkovaním nových exportných kapacít pri podstatne nižšom raste dovozu viedla k čistému príspevku externého sektora na HDP vo výške 6,5 % HDP a vyrovnala straty na domácom dopyte. Zvýšenie exportnej výkonnosti sa odzrkadlilo na prudkom znížení deficitu bežného účtu. Vysoká medziročná inflácia v roku 2003 bola výsledkom poslednej z veľkých úprav regulovaných cien, zmien v sadzbách DPH a zvýšenia spotrebných daní. Miera nezamestnanosti zostala vysoká, postupne však dochádza k jej poklesu. Pri pokračujúcej reštrukturalizácii podnikovej sféry sa hlavným faktorom jej znižovania stáva rozhodnejšia politika vlády pri riešení dlhodobých štrukturálnych problémov slovenského trhu práce. Verejné financie na Slovensku zaznamenali v roku 2003 lepšiu než

plánovaný výsledok dosiahnutý fiškálnou reštrikciou, najmä však nižším čerpaním zdrojov z rozpočtových kapitol viacerých rezortov.

Menová politika a politika výmenných kurzov centrálnych bánk krajín V4 sa postupne podriaďujú zámeru vytvoriť čo najskôr po vstupe do EÚ podmienky na zavedenie eura. Pri dosiahnutej vysokej úrovni harmonizácie nástrojov menovej politiky s inštrumentárium ECB, priaznivý vývoj inflácie, posilňovanie výmenných kurzov, ale aj vytvorený priestor pre určitú podporu exportnej výkonnosti v podmienkach oslabenej medzinárodnej konjunktúry viedli v roku 2003 k zníženiu kľúčových sadzieb národných centrálnych bánk Českej republiky, Poľska a Slovenska a zúženiu diferenciálu voči sadzbám ECB. Ku koncu roka 2003 boli sadzby slovenskej a poľskej centrálnej banky zhruba vyrovnané, sadzby Českej národnej banky sú už dlhodobejšie veľmi nízke a v roku 2003 sa pohybovali na úrovni sadzieb ECB. Menová politika maďarskej centrálnej banky (MNB) sa v polovici roka 2003 dostala pod tlak rastúcej inflácie pri súčasnej deprecii meny, vyvolanej odlivom krátkodobého kapitálu po revalvačnej špekulácii zo začiatku roka. Masívne zatváranie forintových

Graf A6

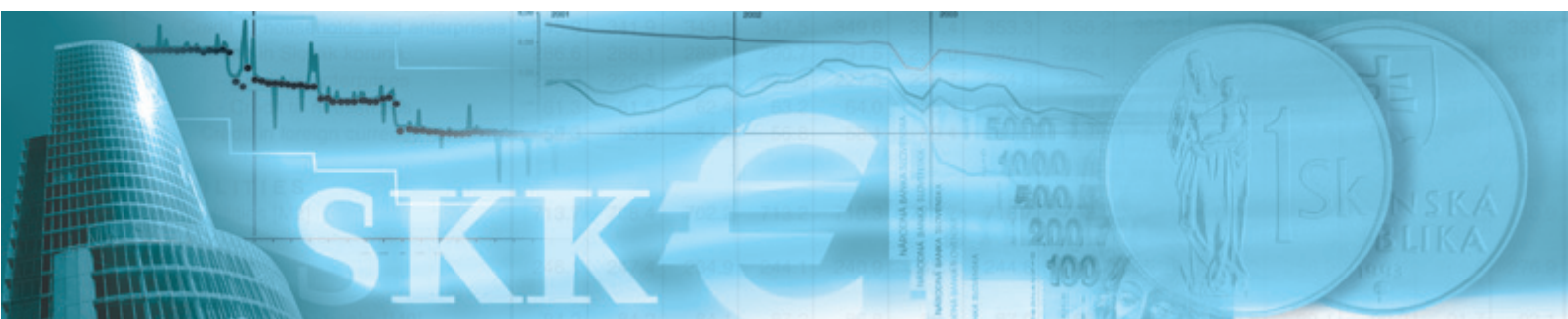

pozícií investorov doviedlo krajinu na pokraj menovej krízy. V snahe udržať plnenie inflačného cieľa MNB prudko zvýšila svoje kľúčové úrokové sadzby (od júna do konca roka celkovo o 600 bázických bodov). Výmenný kurz forintu voči euru však do konca roka 2003 zostal pod úrovňou kompatibilnou s bezrizikovým plnením inflačného cieľa MNB.

Hlavným rizikovým faktorom makroekonomickej stability v krajinách V4 bol aj v roku 2003

vývoj vo verejných financiách vzhľadom na pomaly sa presadzujúce štrukturálne reformy. Nevyhnutnosť fiškálnej konsolidácie a navedenie rozpočtového vývoja na udržateľnú dráhu bude čoraz aktuálnejšou úlohou v súvislosti s predpokladaným skorým začatím rokovaní týchto krajín ako nových členských štátov EÚ o začlenení ich mien do mechanizmu výmenných kurzov ERM II, ako aj so záväzkami, ktoré im vyplynú z Paktu stability a rastu.

B. SPRÁVA O MENOVO M VÝVOJI V SR V ROKU 2003

1. VÝVOJ EKONOMIKY

Makroekonomický a menový vývoj Slovenskej republiky bol ovplyvnený realizáciou opatrení, ktoré priamo alebo nepriamo súviseli s blížiacim sa členstvom Slovenska v Európskej únii. Medzi tieto opatrenia patrila náprava cenových deformácií v podobe úprav regulovaných cien, úpravy nepriamych daní, ako aj naštartovanie procesu konsolidácie verejných financií. Realizácia týchto krokov by mala upevniť kvalitu trhového prostredia v slovenskej ekonomike a vytvoriť predpoklady pre postupné dobíhanie ekonomickej úrovne vyspelých krajín EÚ.

Cenový vývoj bol v roku 2003 determinovaný predovšetkým výraznejším rastom regulovaných cien a spotrebných daní, čo sa prejavilo v zrýchlení medziročnej dynamiky inflácie z 3,4 % v decembri 2002 na 9,3 % v decembri 2003. Administratívne úpravy sa na raste spotrebiteľských cien podieľali viac ako 75 %. Vyšší vplyv nákladových faktorov na cenový vývoj sa však vzhľadom na absenciu dopytových tlakov nepremietol do výraznejších sekundárnych efektov, čo dokumentuje aj relatívne nízka úroveň jadrovej inflácie (3,0 %). Okrem poklesu kúpyschopného dopytu bol vývoj cien tlmený aj zhodnotením výmenného kurzu slovenskej koruny predovšetkým voči americkému doláru, ale aj voči euru.

Zvýšenie výdavkov domácností na tovary a služby s regulovanými cenami spolu s poklesom reálnych miezd sa odzrkadlilo v poklese konečnej spotreby domácností. To spolu s pokračujúcim útlmom investičného dopytu viedlo k zníženiu domáceho dopytu. Aj napriek tomu však slovenská ekonomika zaznamenala pomerne dynamický rast (4,2 %). Ten bol na rozdiel od predchádzajúceho roku determinovaný výlučne zahraničným dopytom. V dôsledku predstihu exportnej výkonnosti pred dovoznou náročnosťou tak došlo v priebehu roku 2003 k výraznému zlepšeniu salda čistého exportu v stálych cenách.

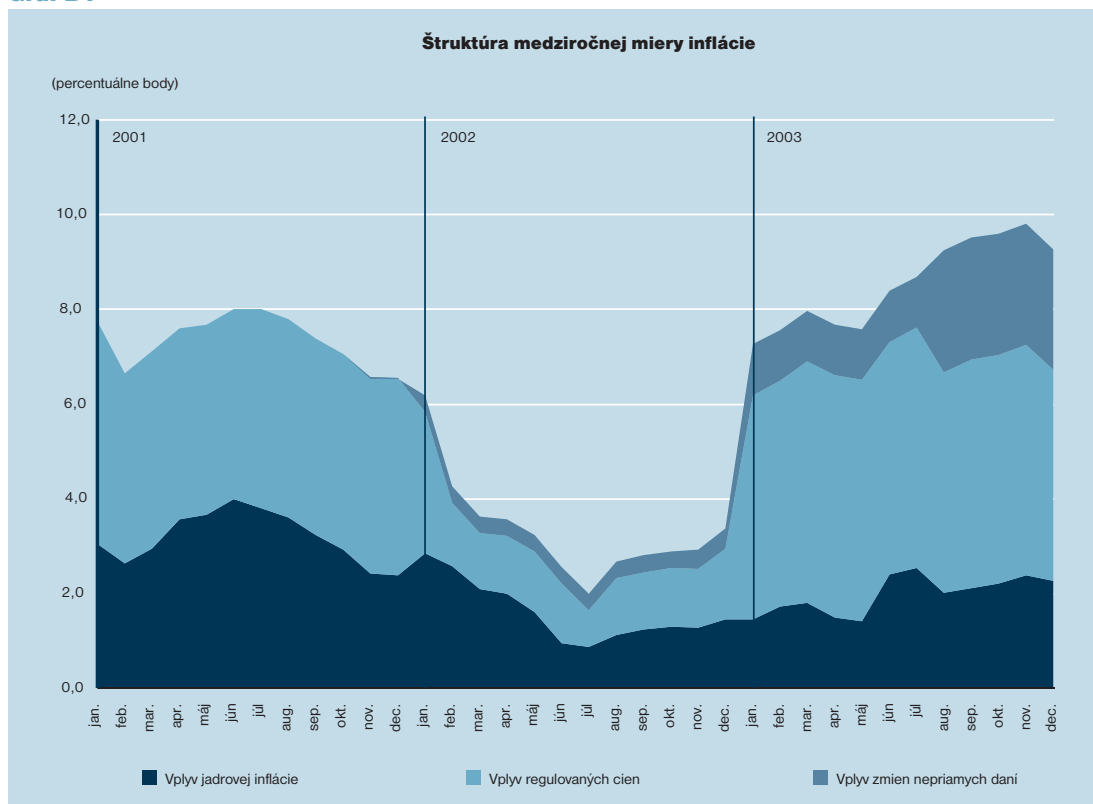
Podiel deficitu bežného účtu platobnej bilancie na HDP sa znížil z 8,1 % v roku 2002 na 0,9 % v roku 2003. Tento vývoj bol ovplyvnený predovšetkým priaznivým vývojom obchodnej bilancie, najmä dynamickým rastom vývozu, ktorý sa realizoval aj napriek útlmu ekonomickej aktivity našich najvýznamnejších obchodných partnerov. Zvýšenie exportnej výkonnosti slovenskej ekonomiky v rozhodujúcej miere súviselo s priamymi zahraničnými investíciami realizovanými v predchádzajúcich rokoch, pričom najdynamickejší rast vývozu zaznamenal automobilový priemysel.

Stabilizačným faktorom vývoja slovenskej ekonomiky bolo v roku 2003 naštartovanie procesu konsolidácie verejných financií, keď sa podiel ich deficitu na HDP znížil na 3,6 % v porovnaní s 5,7 % v roku 2002. To spolu s prípravou ďalších reforiem v oblasti zdravotníctva, dôchodkového systému, sociálneho zabezpečenia a daní prispelo k zatraktívneniu Slovenska, čo dokumentuje aj zvýšenie jeho ratingového hodnotenia a zvýšený záujem zahraničných investorov.

V prostredí obnoveného deregulačného procesu a rastu nepriamych daní bolo úlohou menovej politiky NBS v roku 2003 zamedziť výraznejším sekundárnym dosahom týchto administratívnych opatrení. Vplyv administratívnych zásahov na kúpyschopný dopyt domácností, ako aj výrazný predstih rastu produktivity práce pred rastom reálnych miezd však zamedzovali vzniku dopytových tlakov tak na ceny, ako aj na rast dovozov. Stagnácia súkromnej spotreby spolu s poklesom investičného dopytu sa premietla do zníženia domáceho dopytu. Vzhľadom na absenciu dopytových tlakov v ekonomike a v záujme udržania pozitívnych vývojových tendencií slovenskej ekonomiky a podpory rovnovážneho rastu rozhodla Banková rada NBS v septembri a decembri o znížení kľúčových úrokových sadzieb zhodne o 0,25 percentuálneho bodu.

Národná banka Slovenska pokračovala v roku 2003 v procese harmonizácie nástrojov menovej politiky s menovopolitickým inštrumentárom ECB, keď s účinnosťou od 1. januára bola sadzba povinných minimálnych rezerv (PMR) znížená

Graf B1

na 3 %. Od 1. januára 2004 došlo k ďalšiemu zníženiu sadzby PMR na 2 %, čím sa dostala na úroveň platnú v eurozóne. Súčasne došlo k zjednoteniu podmienok pre banky a pre pobočky zahraničných bánk.

1.1. Vývoj cien

Spotrebiteľské ceny

Rast spotrebiteľských cien v roku 2003 bol v porovnaní s rokom 2002 dynamickejší, keď medziročná miera inflácie, meraná indexom spotrebiteľských cien, dosiahla v decembri 9,3 % (v rovnakom období predchádzajúceho roka 3,4 %). Priemerná miera inflácie za rok 2003 predstavovala 8,5 % (v roku 2002 to bolo 3,3 %).

Na zvýšení medziročného tempa rastu spotrebiteľských cien v roku 2003 sa podieľalo zrýchlenie cenového rastu vo všetkých základných sektoroch spotrebného koša. Z celkového prírastku spotrebiteľských cien tvorila jadrová inflácia 2,27 percentuálneho bodu. Podobne ako

v predchádzajúcich rokoch aj v roku 2003 sa na raste cenovej hladiny podieľali rozhodujúcou mierou administratívne zásahy, ktorých podiel na celkovom prírastku spotrebiteľských cien predstavoval 4,45 percentuálneho bodu a úpravy nepriamych daní 2,54 percentuálneho bodu.

Na ceny v roku 2003 vplývali hlavne domáce faktory. Celkový cenový vývoj bol ovplyvnený administratívnymi opatreniami, keď v januári došlo k rastu regulovaných cien a spotrebných daní, ako aj k zmene sadzieb DPH a v auguste k opätovnému zvýšeniu sadzieb spotrebných daní. Podiel administratívnych opatrení na celkovom náraste cien predstavoval viac ako 75 %. Opatrenia v oblasti regulovaných cien (predovšetkým rast cien energií) sa prejavili ako sekundárny efekt vo výraznejšom náraste cien trhových služieb. Ďalším domácim faktorom, ktorý ovplyvnil cenovú hladinu, bolo zrýchľovanie dynamiky cien potravín. Externé faktory pôsobili na cenovú hladinu tlmiačo. Posilňovanie výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru, ako aj voči americkému doláru sa prejavilo v cenách pohonných látok (po očistení od vplyvu zmien nepriamych

daní poklesli o 0,5 %). Vývoj kurzu slovenskej koruny mal vplyv na cenovú hladinu aj vo forme nižšej dovezenej inflácie, čo sa odrazilo v pomalejšej dynamike cien obchodovateľných tovarov.

Regulované ceny

Regulované ceny medziročne vzrástli o 18,7 %, čím tento sektor prispel k celkovému cenovému rastu takmer jednou polovicou. V januári vzrástli regulované ceny za elektrickú energiu, plyn, teplo, osobnú autobusovú a železničnú dopravu, vodné a stočné. Zvýšili sa aj ceny stravovania v školských jedálňach a ubytovania na vysokoškolských internátoch. V ďalších mesiacoch rástli ceny nájomného v štátnych a obecných bytoch, ceny mestskej hromadnej dopravy a ceny v oblasti zdravotníctva.

Zmeny nepriamych daní

Od januára 2003 boli zvýšené spotrebné dane z tabaku, piva, minerálnych olejov a vína, upravili

sa aj sadzby dane z pridanej hodnoty (z 23 % na 20 %, z 10 % na 14 %). V auguste boli opäť zvýšené spotrebné dane z tabaku, piva a minerálnych olejov. Ich celkový príspevok k rastu spotrebiteľských cien v roku 2003 predstavoval 2,54 percentuálneho bodu.

Jadrová inflácia

Jadrová inflácia dosiahla v decembri 2003 hodnotu 3,0 %, čo predstavovalo v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2002 zvýšenie o 1,1 percentuálneho bodu. Vývoj jadrovej inflácie bol charakterizovaný na jednej strane rýchlejším rastom cien potravín a trhových služieb a na druhej strane spomalením dynamiky cien obchodovateľných tovarov, hlavne v dôsledku výrazného medziročného poklesu cien tabaku a tabakových výrobkov (o viac ako 13 %). Takýto vývoj bol pravdepodobne výsledkom snahy výrobcov a distribútorov týchto výrobkov čiastočne eliminovať vyššie spotrebné dane. Spomalenie dynamiky cien obchodovateľných

Tabuľka B1 Vývoj spotrebiteľských cien

(medziročná zmena)

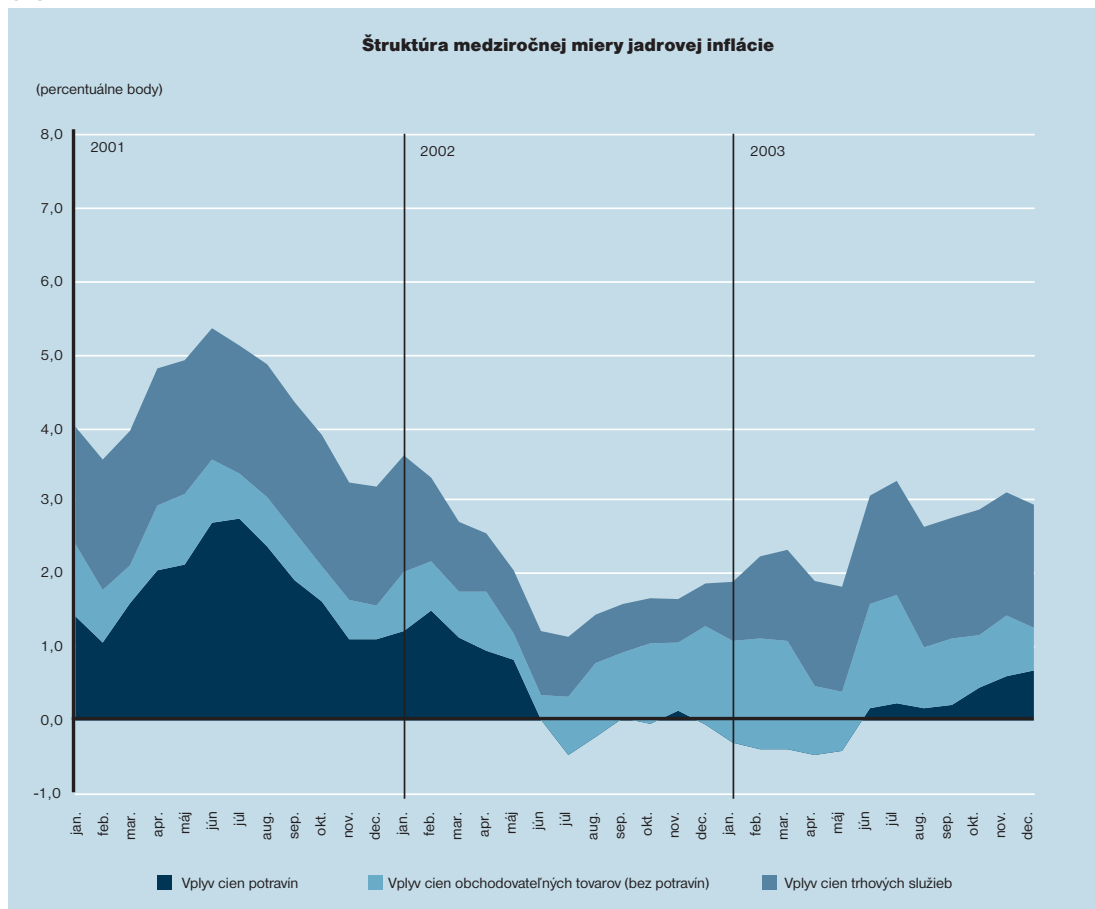
Štruktúra spotrebného koša	2001	2002	2003			
	dec.	dec.	mar.	jún	sep.	dec.
Úhrn v %	6,5	3,4	8,0	8,4	9,5	9,3
Regulované ceny v %	17,2	6,5	22,0	21,3	20,5	18,7
podiel na úhrne v percent. bodoch	4,17	1,50	5,09	4,92	4,82	4,45
Vplyv zmeny nepriamych daní						
v neregulovaných cenách –						
podiel na úhrne v percent. bodoch	-0,03	0,41	1,07	1,07	2,56	2,54
Jadrová inflácia v %	3,2	1,9	2,4	3,1	2,8	3,0
podiel na úhrne v percent. bodoch	2,39	1,46	1,80	2,40	2,13	2,27
v tom :						
Ceny potravín v %	3,7	-0,2	-1,4	0,7	0,8	2,6
podiel na úhrne v percent. bodoch	0,83	-0,04	-0,29	0,15	0,16	0,54
Obchodovateľné tovary v % ^{1/}	1,0	2,8	3,1	3,0	1,9	1,2
podiel na úhrne v percent. bodoch ^{1/}	0,35	1,05	1,15	1,10	0,71	0,44
Trhové služby v % ^{1/}	7,7	2,5	5,2	6,2	6,8	7,0
podiel na úhrne v percent. bodoch ^{1/}	1,22	0,45	0,96	1,15	1,27	1,30
Čistá inflácia v %						
(bez vplyvu zmien nepriamych daní) ^{1/ 2/}	3,0	2,7	3,8	4,0	3,5	3,1
podiel na úhrne v percent. bodoch ^{1/}	1,56	1,50	2,09	2,25	1,97	1,73

Zdroj: ŠÚ SR.

1/ Prepočty NBS z podkladov ŠÚ SR.

2/ Čistá inflácia v sebe zahŕňa cenový nárast obchodovateľných tovarov (bez potravín) a trhových služieb.

Graf B2

tovarov ovplyvnilo tiež posilňovanie výmenného kurzu slovenskej koruny.

Rastúci trend jadrovej inflácie súvisel s nákladovými impulzmi na strane vstupov, najmä so zvyšovaním regulovaných cien (cien energií).

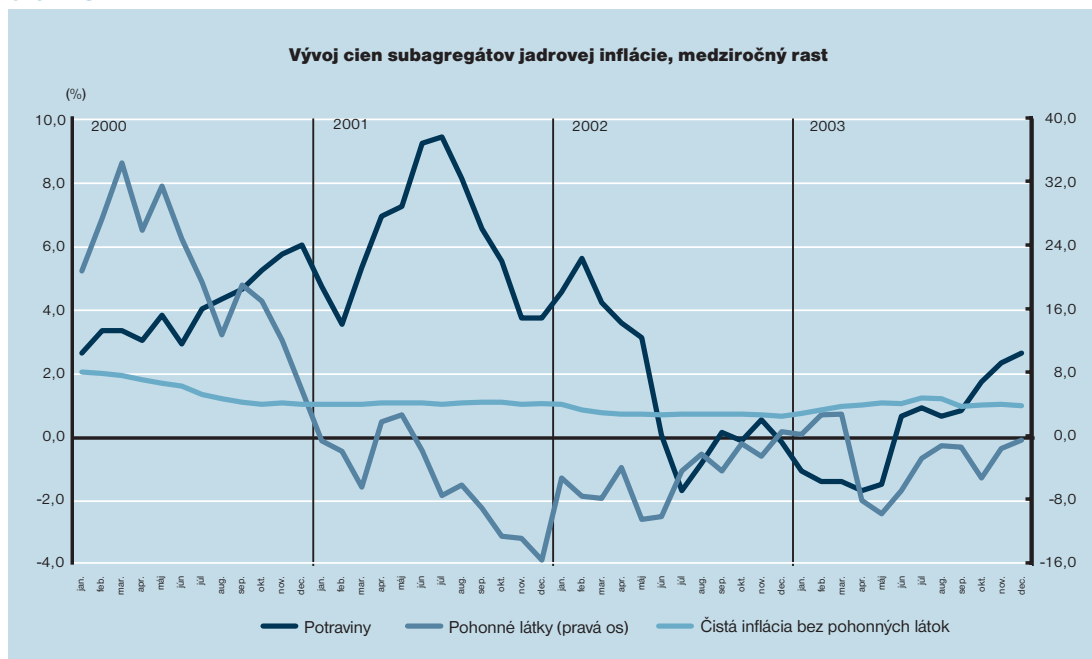
Z hľadiska základnej štruktúry jadrovej inflácie určujúcim sektorom rastu boli ceny trhových služieb (mali najväčší príspevok k rastu jadrovej inflácie), keď sa v nich prejavili sekundárne efekty zvyšovania regulovaných cien (prevažne cien energií).

Ceny potravín (bez nealkoholických nápojov) zaznamenali ku koncu roka 2003 na medziročnej báze rast o 2,6 %, kým v roku 2002 poklesli o 0,2 %. Ich zvýšenie bolo na jednej strane spôsobené trhovými faktormi, keď v cenách niektorých poľnohospodárskych komodít sa prejavila nerovnováha medzi ponukou a dopytom (mlieko a mliečne výrobky a mäso). Na druhej

strane tu bola snaha prvovýrobcov o zjednocovanie (vytváranie odbytových družstiev) a vytváranie tlaku na zvýšenie odbytových cien, ako aj snaha spracovateľov zahrnúť do cien výrobkov aj náklady na splnenie technologických a hygienických noriem podľa požiadaviek EÚ. Ceny spracovaných potravín zaznamenávali zrýchľovanie svojho medziročného rastu predovšetkým v druhej polovici roka.

Stabilizujúco na vývoj jadrovej inflácie pôsobili ceny obchodovateľných tovarov, ktorých medziročná dynamika rastu dosiahla v decembri 1,2 %. Nízke tempo rastu v obchodovateľnom sektore bolo výsledkom pôsobenia viacerých faktorov. Silná konkurencia v maloobchode a nízky domáci dopyt, podporený aj poklesom reálnych miezd, nevytvárali tlaky na rast cenovej hladiny. K zníženiu rastu cien v obchodovateľnom sektore prispelo aj zhodnotenie výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru, ako aj voči americkému doláru.

Graf B3

Určitú mieru volatility v sektore obchodovateľných tovarov vykazovali ceny pohonných látok. Ich vývoj reagoval na zmeny cien ropy, výmenného kurzu koruny oproti doláru, ale aj na vývoj cien pohonných látok na komoditných burzách. Cena ropy dosahovala v prvých dvoch mesiacoch roka hodnoty okolo 30 USD za barrel. Po ukončení vojenských operácií v Iraku poklesla jej cena na úroveň približne 25 USD za barrel. Od júna až do decembra cena ropy rástla a v decembri dosiahla úroveň vyššiu ako 29 USD za barrel. Výmenný kurz koruny voči americkému doláru počas celého roka aprecioval. Ceny pohonných látok v priebehu roku 2003, s výnimkou prvých troch mesiacov, zaznamenávali medzироčný pokles.

Rast cien trhových služieb, na ktoré pôsobili prevažne domáce nákladové faktory vo forme vyšších regulovaných cien, sa pohyboval v porovnaní s cenovým rastom v ostatných skupinách jadrovej inflácie na vyššej úrovni. Počas celého roka zaznamenávali ceny trhových služieb rastúcu tendenciu. Medzироčný cenový rast v trhových službách dosiahol ku koncu roka 2003 hodnotu 7,0 %, čo bolo o 4,5 percentuálneho bodu viac ako v rovnakom období predchádzajúceho roka. Najrýchlejšie rástli ceny služieb v doprave, v oblasti vzdelávania a ceny služieb spojených s bývaním.

Ceny výrobcov

Ceny priemyselných výrobcov

Do vývoja cien priemyselných výrobcov sa v roku 2003 premietli rastúce tlaky domácich aj vonkajších nákladových faktorov. Dominantnými boli vnútorné faktory, keď vplyvom deregulačného procesu došlo k výraznému zvýšeniu cien elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody. Odstraňovanie cenových deformácií bolo výraznejšie ako v roku 2002, čo vo veľkej miere prispelo aj k dynamickejšiemu rastu cien produktov priemyselnej výroby. Medzироčne vzrástli aj ceny nerastných surovín, ich rast bol však nižší ako v predchádzajúcom roku.

Na rast cien produktov priemyselnej výroby pôsobili tak domáce energetické náklady, ako aj vysoká cena ropy na svetových trhoch. Ich vplyvom sa zvýšili najmä ceny v odvetviach zaoberajúcich sa spracovaním energetických surovín, pričom najviac, o 4,4 %, vzrástli ceny rafinérskych ropných produktov a ceny základných kovov a hotových kovových výrobkov (o 2,9 %).

Rýchlo rástli aj ceny v skupine potravinárske výrobky, nápoje a tabak (o 2,8 %). Ich vývoj bol ovplyvnený protichodným pohybom cien

Tabuľka B2 Vývoj cien výrobcov**(index, ROMR = 100, priemer za obdobie)**

	2001	2002	2003				rok
			1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
Ceny priemyselných výrobcov	106,6	102,1	108,5	108,1	108,1	108,5	108,3
ceny nerastných surovín	108,5	107,4	106,9	101,3	102,2	105,3	103,9
ceny produktov priem. výroby	104,5	100,7	103,6	102,3	101,9	102,3	102,6
ceny elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody	116,6	106,7	116,7	117,7	118,4	118,7	117,9
Ceny stavebných prác	106,8	105,1	104,9	105,4	105,2	105,2	105,2
Ceny stavebných materiálov	106,8	103,2	103,7	103,6	103,2	103,7	103,6
Ceny poľnohospodárskych výrobkov	107,8	99,3	93,9	92,1	96,6	97,0	95,2
ceny rastlinných výrobkov	111,2	98,8	96,5	92,9	99,9	102,1	99,7
ceny živočíšnych výrobkov	106,6	99,4	93,4	92,0	94,5	94,1	93,5

ROMR – rovnaké obdobie minulého roka.

jednotlivých skupín spracovaných potravín, keď na jednej strane medziročne vyššie boli ceny mliečnych výrobkov, nápojov a spracovaného ovocia a zeleniny, na druhej strane poklesli ceny mäsa a mäsových výrobkov, mlynárskych výrobkov, ceny priemyselne pripraveného krmiva pre zvieratá a ceny tabaku.

Ceny stavebných prác

Ceny stavebných prác sa v roku 2003 zvýšili medziročne o 5,2 % pri raste cien opráv a údržby stavebnej povahy o 5,5 % a cien prác v novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách o 5,1 %. V rámci novej výstavby rástli najrýchlejšie ceny prác na inžinierskych stavbách (predovšetkým na železniciach a dráhach), najmenej sa zvýšili ceny prác na bytových budovách.

Výrobné ceny materiálov a výrobkov spotrebovaných v stavebníctve sa oproti predchádzajúcemu roku zvýšili o 3,6 %, keď ceny materiálov použitých na opravy a údržbu stavebnej povahy boli medziročne vyššie o 4,4 % a ceny materiálov v novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách vzrástli o 3,4 %.

Ceny poľnohospodárskych výrobkov

Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa znížili v roku 2003 v priemere o 4,8 % v dôsledku klesajúcich cien tak živočíšnych výrobkov, ako aj

produktov rastlinnej výroby. V rámci živočíšnych výrobkov klesali ceny väčšiny produktov, najviac ceny jatočných ošipáných (o 18,5 %), pričom ich výrazný pokles nezastavili ani intervenčné podpory nákupu zo strany Intervenčnej poľnohospodárskej agentúry. Pokles cien rastlinných výrobkov súvisel výlučne s nižšími cenami obilnín (v priemere o 1,7 %). Príčinou bola prevládajúca ponuka nad dopytom, keďže spracovatelia z dôvodu dostatočných zásob nakupovali obilniny v menších množstvách. Ceny ostatných produktov rastlinnej výroby zaznamenali medziročný rast (z nich najviac, o 7,4 %, vzrástli ceny zemiakov).

Deflátor HDP

Prírastok deflátoru HDP v roku 2003 dosiahol 4,7 %, kým v roku 2002 to bolo 4,0 %. Vývoj implicitného deflátoru HDP súvisel s rýchlejším rastom spotrebiteľských cien i cien priemyselných výrobcov a s mierne apreciačným vývojom kurzu slovenskej koruny.

Vývoj deflátoru HDP bol ovplyvnený deflátorom domáceho dopytu a vzťahom medzi deflátorom vývozu a dovozu. Prírastok deflátoru domáceho dopytu (o 6,4 %) vyplynul predovšetkým z rastu deflátoru konečnej spotreby domácností a konečnej spotreby verejnej správy. Pomerne výrazná cenová zmena konečnej spotreby domácností (o 7,8 %) bola dôsledkom úprav regulovaných cien a nepriamych daní.

Tabuľka B3 Vývoj deflátoru HDP

(index, ROMR = 100, priemer za obdobie)

	2001	2002	2003				rok
			1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
Spotrebiteľské ceny	107,3	103,3	107,6	107,9	109,1	109,5	108,5
Ceny priemyselných výrobcov	106,5	102,1	108,5	108,1	108,1	108,5	108,3
Deflátor HDP	104,2	104,0	104,7	103,6	104,3	106,1	104,7
Deflátor vývozu	105,4	100,7	98,0	97,0	97,1	94,9	96,7
Deflátor dovozu	108,4	99,8	97,2	95,6	96,9	96,7	96,6

Znižujúco na deflátor HDP pôsobila relácia vývoja deflátorov zahraničného obchodu. Deflátor vývozu sa vyvíjal v súlade s poklesom indexu cien produktov priemyselnej výroby určenej na vývoz, čo súviselo so zhodnocovaním slovenskej koruny. Klesajúce ceny dovozov boli ovplyvnené predovšetkým kurzovými vplyvmi.

1.2. Hrubý domáci produkt

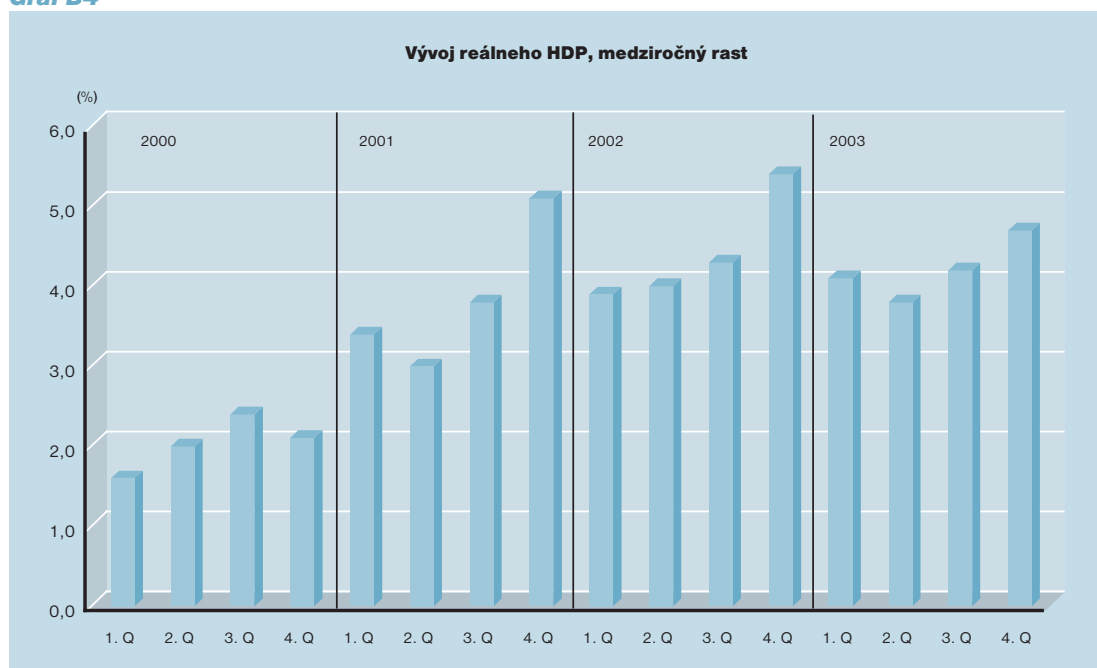
V roku 2003 pokračoval dynamický vývoj ekonomiky SR, keď hrubý domáci produkt (HDP) vzrástol oproti predchádzajúcemu roku o 4,2 % v stálych cenách (v roku 2002 o 4,4 %). Tempo ekonomického rastu sa z úrovne 4,1 % v 1. štvrťroku prechodne mierne spomalilo na 3,8 % v 2. štvrťroku, avšak v ďalšom období sa postupne zrýchľovalo na 4,2 % v 3. štvrťroku a 4,7 %

v poslednom štvrťroku. Objem vytvoreného HDP v bežných cenách predstavoval 1 195,8 mld. Sk, čo bolo o 9,1 % viac ako pred rokom.

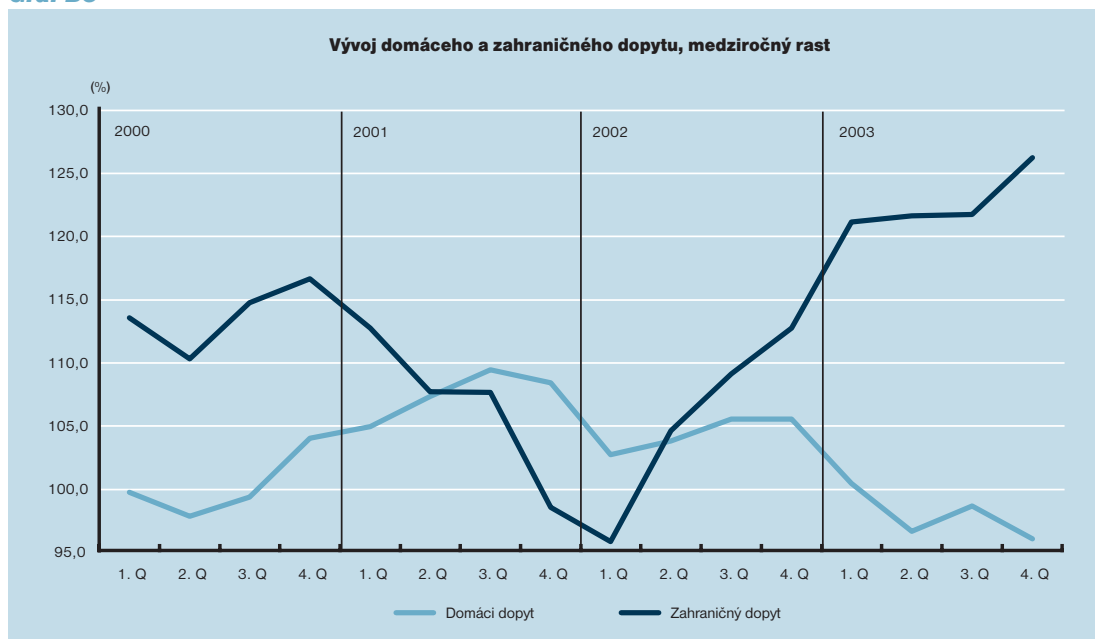
Z hľadiska použitia bol rast HDP ovplyvnený výlučne zahraničným dopytom, kým domáci dopyt (predovšetkým vplyvom zmeny stavu zásob) znižoval jeho úroveň. Medziročný rast zahraničného dopytu dosiahol 22,6 % v stálych cenách, čo bolo najrýchlejšie tempo rastu od roku 1994.

Vývoj domáceho a zahraničného dopytu sa v súhrne prejavil rastom agregátneho dopytu o 8,5 % v stálych cenách (v roku 2002 o 4,8 %). V jeho štruktúre sa podiel domáceho dopytu znížil oproti predchádzajúcemu roku o 5,6 percentuálneho bodu na 51,2 % pri rovnakom zvýšení podielu zahraničného dopytu.

Graf B4

Graf B5

Tabuľka B4 Vývoj agregátneho dopytu a jeho krytie

(stále ceny roku 1995)

	Objem v mld. Sk			Štruktúra v %		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Agregátny dopyt	1 303,6	1 365,9	1 482,6	100,0	100,0	100,0
Domáci dopyt ^{1/}	744,3	775,8	759,1	57,1	56,8	51,2
Zahraničný dopyt	559,3	590,0	723,4	42,9	43,2	48,8
<i>Krytie agregátneho dopytu</i>						
Domáca ponuka	716,8	748,4	779,9	55,0	54,8	52,6
Zahraničná ponuka	586,8	617,5	702,7	45,0	45,2	47,4

1/ Vráťane štatistickej diskrepancie.

Ponuková stránka HDP

Tvorba pridanej hodnoty bola ovplyvnená rastom tak hrubej produkcie, ako aj medzispo-
treby. Vyššia reálna dynamika hrubej produkcie
v porovnaní s rastom medzispo-
treby spôsobila zlepšenie štruktúry ekonomiky, keď miera prida-

nej hodnoty mierne vzrástla (z 37,9 % v roku
2002 na 38,1 % v roku 2003).

Pretrvávajúci vysoký podiel medzispo-
treby súvisí so skutočnosťou, že dynamický rast HDP
bol vytvorený v ekonomike, ktorá má relatívne
nižší podiel odvetví s vyššou mierou pridanej

Tabuľka B5 Tvorba HDP a jeho zložiek

(mld. Sk, stále ceny roku 1995)

	2001	2002	2003	Index ^{1/}		
				2001/00	2002/01	2003/02
Hrubá produkcia	1 703,2	1 780,0	1 861,7	104,9	104,5	104,6
Medzispo- treba	1 056,9	1 104,6	1 152,6	104,7	104,5	104,3
Pridaná hodnota	646,3	675,5	709,1	105,1	104,5	105,0
Čisté dane z produktov ^{2/}	70,6	72,9	70,7	92,8	103,3	97,0
HDP	716,8	748,4	779,9	103,8	104,4	104,2

1/ Indexy z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

2/ Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, dane z dovozu, subvencie.

hodnoty v porovnaní s krajinami EÚ. Aj keď sa prejavuje dlhodobý trend zvyšovania podielu služieb na úkor váhy priemyslu, podiel služieb na tvorbe pridanej hodnoty (62 %) v SR stále nedosahuje priemer krajín EÚ (70 %).

Sektor služieb vytvoril o 3,2 % vyšší HDP ako v roku 2002 (v stálych cenách), čo súviselo hlavne s výrazným rastom HDP v peňažníctve a poisťovníctve (o 29,4 %) a v školstve (o 17,3 %). Mierny medziročný rast dosiahol odvetvie verejná správa, obrana a sociálne zabezpečenie, ostatné spoločenské a sociálne služby a zdravotníctvo. V obchode bol vytvorený HDP približne na úrovni predchádzajúceho roka. Pokles HDP pretrvával v odvetví hotely a reštaurácie, doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie a po raste v predchádzajúcom roku aj v odvetví nehnuteľnosti, prenájom a iné obchodné služby.

K celkovej dynamike HDP prispeli predovšetkým odvetvia priemyslu, stavebníctva i pôdo-

hospodárstva, v ktorých rast HDP prevýšil celkovú výkonnosť ekonomiky.

Dynamický rozvoj priemyslu súvisel s rastom HDP vo výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody (o 50,7 %) a v priemyselnej výrobe (o 6,6 %). Treba však poznamenať, že výrazný medziročný nárast vo výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody bol ovplyvnený predovšetkým nízkymi úrovňami vytvorenej pridanej hodnoty v tomto sektore v rokoch 2001 – 2002. Z priemyselnej výroby medziročný nárast pridanej hodnoty zaznamenala výroba kovov a kovových výrobkov i výroba strojov, elektrických zariadení a dopravných prostriedkov. Naopak, znížila sa tvorba pridanej hodnoty vo výrobe potravín i vo výrobe výrobkov chémie, z ropy a gummy.

Poľnohospodárstvo

Činnosť a hospodárske výsledky poľnohospodárstva boli v roku 2003 negatívne ovplyvnené

Tabuľka B6 Hrubý domáci produkt podľa odvetví

(mld. Sk, stále ceny roku 1995)

	2002	2003	Index ^{1/}		Podiel na HDP v %	
			2002/01	2003/02	2002	2003
HDP	748,4	779,9	104,4	104,2	100,0	100,0
v tom:						
Pôdohospodárstvo	37,4	39,1	98,4	104,4	5,0	5,0
z toho: poľnohospodárstvo	33,6	35,5	109,9	105,6	4,5	4,5
Priemysel	191,4	209,6	99,7	109,5	25,6	26,9
ťažba nerastných surovín	5,1	4,3	86,7	85,7	0,7	0,6
priemyselná výroba	171,2	182,5	98,8	106,6	22,9	23,4
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	15,1	22,7	116,6	150,7	2,0	2,9
Stavebníctvo	25,8	27,5	109,3	106,9	3,4	3,5
Služby spolu	432,7	446,6	107,7	103,2	57,8	57,3
veľkoobchod, maloobchod, oprava	99,5	99,6	97,8	100,1	13,3	12,8
hotely a reštaurácie	7,7	6,1	95,3	78,7	1,0	0,8
doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	71,6	68,9	95,7	96,2	9,6	8,8
finančné sprostredkovanie	37,7	48,8	147,5	129,4	5,0	6,3
nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	84,9	84,8	107,8	99,8	11,3	10,9
verejná správa, obrana, sociálne zabezpečenie	59,3	61,8	110,6	104,2	7,9	7,9
školstvo	22,3	26,1	120,0	117,3	3,0	3,3
zdravotníctvo a sociálna pomoc	29,5	30,0	124,7	101,7	3,9	3,8
ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	20,1	20,5	120,6	101,9	2,7	2,6
Ostatné^{2/}	61,2	57,1	99,3	93,3	8,2	7,3

1/ Indexy z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

2/ Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu, subvencie, imputovaná produkcia bankových služieb.

nepriaznivými poveternostnými a klimatickými podmienkami, ktoré ovplyvnili zakladanie úrody, priebeh vegetačného obdobia a v konečnom dôsledku úrodu najmä hustosiatych obilnín.

Sťažené podmienky hospodárenia a druhý rok pretrvávajúce roztváranie cenových nožníc medzi rastúcou cenou vstupov a klesajúcou cenou poľnohospodárskych produktov spôsobilo zníženie dynamiky rastu reálneho HDP v poľnohospodárstve oproti roku 2002 o 4,3 percentuálneho bodu na 5,6 %. Podiel poľnohospodárstva na celkovej tvorbe HDP sa však nezmenil, keď dosiahol rovnako ako v predchádzajúcom roku 4,5 % (v stálych cenách).

Poľnohospodárske subjekty napriek sťaženým podmienkam dosiahli v roku 2003 tržby za predaj vlastných výrobkov na úrovni predchádzajúceho roka (stále ceny). Celkový objem tržieb bol ovplyvnený miernym rastom tržieb za predaj živočíšnych výrobkov (tvoria viac ako 60 % tržieb) a v dôsledku nižšej úrody poklesom tržieb za predaj rastlinných výrobkov.

S výnimkou zeleniny a ovocia v rastlinných výrobkoch a jatočných ošípaných v živočíšnych výrobkoch medziročne poklesol predaj všetkých ostatných rastlinných a živočíšnych výrobkov. V roku 2003 pokračoval pokles stavu hovädzieho dobytku a poklesli aj stavy ošípaných. Mierne vzrástli stavy hydiny a oviec. Znížený dopyt spotrebiteľov mal za následok pokles produkcie kravského mlieka.

Priemysel

Objem HDP vytvoreného v priemysle vzrástol v roku 2003 oproti predchádzajúcemu roku v stálych cenách o 9,5 % (pred rokom poklesol o 0,3 %). Tento relatívne rýchly rast sa prejavil vo vyššom podiele priemyslu na celkovej tvorbe reálneho HDP, ktorý dosiahol 26,9 %, kým v roku 2002 to bolo 25,6 %.

Priemyselná produkcia zaznamenala v roku 2003 oproti predchádzajúcemu roku mierne spomalenie svojej dynamiky (z 6,8 % na 5,7 %),

ktoré bolo spôsobené medziročným poklesom produkcie v odvetviach ťažby nerastných surovín a výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody. Na druhej strane vývoj priemyselnej produkcie bol pozitívne ovplyvnený pokračujúcim rastom priemyselnej výroby, predovšetkým odvetví vyvážajúcich svoju produkciu na zahraničné trhy. Ide o výrobu dopravných prostriedkov, výrobu výrobkov z gumy a plastov, výrobu elektrických a optických zariadení, ostatných strojov a zariadení, výroby kovov a kovových výrobkov. Útlm domáceho dopytu sa najviac premietol do odvetví výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien, výroby potravín, nápojov a tabakových výrobkov, výroby koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva, ktorých produkcia bola nižšia ako pred rokom.

Pokračujúca reštrukturalizácia priemyselných podnikov viedla na jednej strane k redukcii prezamestnanosti (najmä v ťažbe nerastných surovín a vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody), na druhej strane priaznivý vývoj priemyselnej výroby pôsobil prorastovo na celkovú zamestnanosť v priemysle. Počet zamestnancov v priemysle sa medziročne mierne zvýšil o 0,5 %, čo bol rast pod úrovňou priemeru za SR. Táto skutočnosť zrejme ovplyvnila vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy v odvetví, ktorá v roku 2003 vzrástla o 7,3 % a svojou dynamikou predstihla rast nominálnej mzdy v priemere za hospodárstvo spolu.

Stavebníctvo

Tvorba hrubého domáceho produktu v stavebníctve si v roku 2003 zachovala rastúcu tendenciu, keď jeho medziročná dynamika v stálych cenách dosiahla 6,9 % (v roku 2002 to bolo 9,3 %). Podiel odvetvia na celkovej tvorbe HDP bol v ostatných rokoch stabilizovaný a osciloval okolo hodnoty 3,5 %.

Pomerne dynamický vývoj odvetvia dokumentujú aj údaje o stavebnej produkcii, ktorá medziročne vzrástla v stálych cenách o 6 % (pred rokom o 4,1 %). Vývoj produkcie bol ovplyvnený jej miernym rastom na novej výstavbe,

rekonštrukciách a modernizáciách, ktorá tvorí podstatnú časť produkcie a rýchlym rastom produkcie v oblasti stavebných opráv a údržby. Výrazný rast, po poklese v predchádzajúcom roku, dosiahla produkcia v zahraničí, avšak vzhľadom na jej podiel na celkovej produkcii a nízky porovnávaci základ jej vývoj neovplyvnil významnou mierou celkovú produkciu odvetvia.

Vyšší dopyt po stavebných prácach sa premietol do zamestnanosti, ktorá v roku 2003 v stavebníctve vzrástla o 4,0 % a vysoko predstihovala priemerný rast za SR. Táto skutočnosť mohla do istej miery ovplyvniť pretrvávanie nízkeho rastu nominálnych miezd zamestnancov v stavebníctve, ktorý dosiahol 3,9 % a značne zaostával za priemerným mzdovým rastom v SR.

Služby

Sektor služieb reagoval na útlm domáceho dopytu viac ako dvojnásobným spomalením medziročného rastu vytvoreného HDP (v stálych cenách zo 7,7 % v roku 2002 na 3,2 % v roku 2003). V dôsledku toho podiel služieb na celkovej tvorbe reálneho HDP sa znížil oproti predchádzajúcemu roku o 0,5 percentuálneho bodu na 57,3 %.

Útlm domáceho dopytu v roku 2003 sa prejavil aj v medziročnom poklese tržieb za vlastné výkony a tovar takmer vo všetkých odvetviach trhových služieb. Výnimku predstavovali len tržby subjektov zabezpečujúcich predaj motorových vozidiel a pohonných látok, ktoré vzrástli v stálych cenách o 1,9 % a tržby pôšt a telekomunikácií s rastom o 8,5 % v bežných cenách.

Zamestnanosť v sektore služieb sa v roku 2003 v úhrne zvýšila o 1,1 %, kým v roku 2002

poklesla o 0,1 %. Tento vývoj súvisel s dynamic-kým rastom zamestnanosti vo finančnom sprostredkovaní, verejnej správe, obrane a povinnom sociálnom zabezpečení, v nehnuteľnostiach, prenájme a obchodných službách, ako aj v zdravotníctve a sociálnej starostlivosti. Mzdový vývoj v službách bol rozdielny, keď rast nominálnych miezd vo viacerých odvetviach nedosiahol (zdravotníctvo, nehnuteľnosti, doprava, verejná správa), resp. predbehol (školsťvo, ostatné verejné služby, hotely, finančné sprostredkovanie) priemerný rast za hospodárstvo spolu.

Dopytová stránka HDP

Z hľadiska použitia bol prírastok HDP v stálych cenách v roku 2003 tvorený výlučne zahraničným dopytom. Jeho príspevok k rastu HDP bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom výraznejší, keď predstavoval 6,4 percentuálneho bodu (nulový príspevok v roku 2002). Príspevok domáceho dopytu sa medziročne zmenil z kladného na záporný a relatívne znížil rast HDP o 2,4 percentuálneho bodu. Tento obrat nastal najmä v dôsledku poklesu tvorby hrubého kapitálu, ale aj reálneho poklesu súkromnej spotreby.

Domáci dopyt

Domáci dopyt sa v roku 2003 medziročne znížil o 2,3 % v stálych cenách, keď mierne rástol v 1. štvrťroku, avšak v ďalších štvrťrokoch nedosiahol svoju úroveň spreď roka. Jeho vývoj bol ovplyvnený poklesom tvorby hrubého kapitálu a konečnej spotreby domácností. Volatilita jeho vývoja počas roka 2003 bola spôsobená zmenami stavu zásob. Pokles domáceho dopytu bol zmiernený nárastom konečnej spotreby verejnej správy a neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam.

Tabuľka B7 Medziročné absolútne prírastky a príspevky k rastu HDP (stále ceny roku 1995)

	2001		2002		2003	
	mld. Sk	príspevok	mld. Sk	príspevok	mld. Sk	príspevok
HDP	26,1	3,8	31,5	4,4	31,5	4,2
Domáci dopyt	51,6	7,5	32,1	4,5	-17,8	-2,4
Štatistická diskrepancia	0,0	0,0	-0,6	-0,1	1,1	0,2
Čistý vývoz	-25,4	-3,7	0,0	0,0	48,2	6,4

Tabuľka B8 Hrubý domáci produkt podľa použitia

(mld. Sk, stále ceny roku 1995)

	2001	2002	2003	Index ^{1/}		
				2001/00	2002/01	2003/02
HDP	716,8	748,4	779,9	103,8	104,4	104,2
Domáci dopyt	744,3	776,4	758,6	107,4	104,3	97,7
v tom						
Konečná spotreba spolu	536,5	564,0	566,7	104,7	105,1	100,5
domácnosti	384,4	404,8	402,4	104,9	105,3	99,4
neziskové inštitúcie	6,2	6,4	7,1	95,7	103,5	111,9
verejná správa	145,9	152,8	157,1	104,6	104,7	102,9
Tvorba hrubého kapitálu	207,8	212,4	191,9	115,2	102,2	90,3
hrubý fixný kapitál	201,9	200,1	197,8	113,9	99,1	98,8
zmena stavu zásob	5,9	12,3	-5,9	x	x	x
Čistý vývoz	-27,5	-27,5	20,7	x	x	x
vývoz výrobkov a služieb	559,3	590,0	723,4	106,3	105,5	122,6
dovoz výrobkov a služieb	586,8	617,5	702,7	111,0	105,2	113,8
Štatistická diskrepancia	0,0	-0,6	0,6	x	x	x

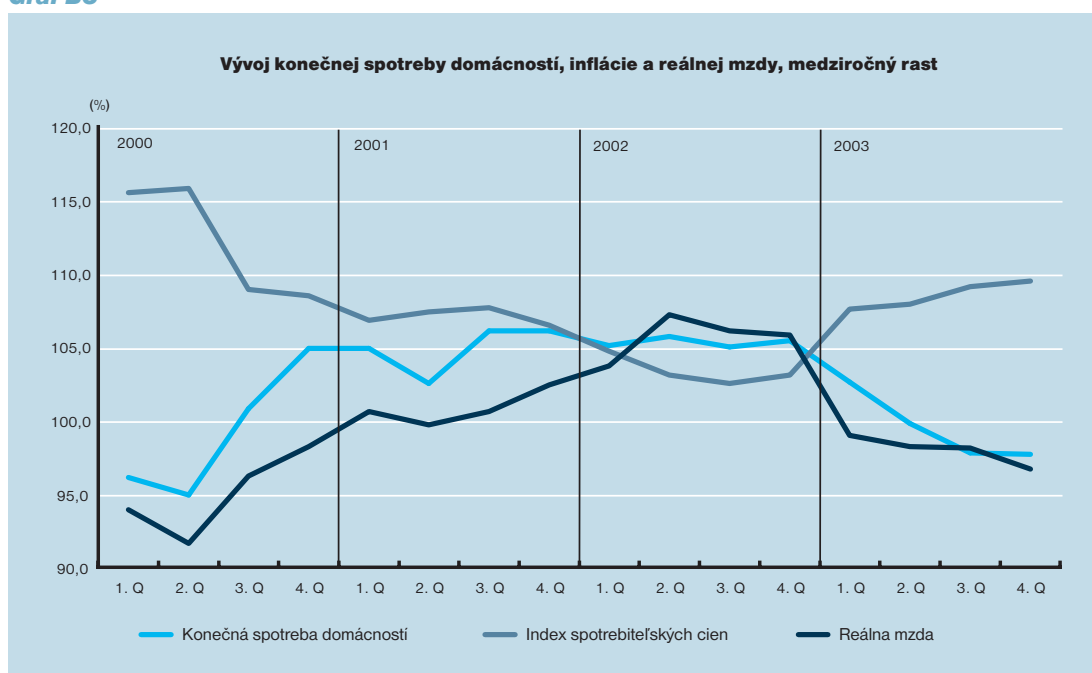
1/ Indexy z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

Domáci spotrebný dopyt

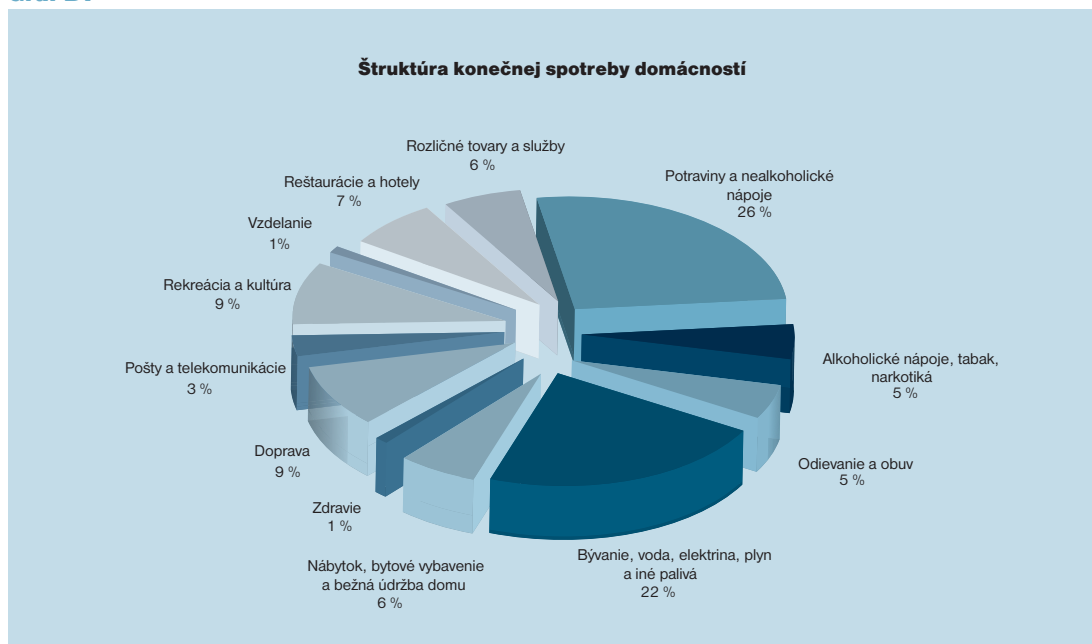
Konečná spotreba spolu prispievala v roku 2003 k nárastu HDP len nepatrne, keď jej medziročná dynamika dosiahla 0,5 % v stálych cenách. Na zvýšení konečnej spotreby sa podieľala predovšetkým spotreba verejnej správy, kým konečná spotreba domácností (71 % zo spotrebného dopytu) medziročne poklesla o 0,6 %.

V štruktúre konečnej spotreby domácností takmer polovicu spotrebných výdavkov predstavovali nákupy potravinárskeho tovaru (26,4 % v stálych cenách) a výdavky na bývanie, vodu, elektrinu a plyn (22,3 %). Najrýchlejšie rástli výdavky na zdravotníctvo (12,9 %) a vzdelanie (8,1 %), pričom po zohľadnení váhy jednotlivých skupín spotrebných výdavkov najvýznamnejšie sa zvýšil podiel výdavkov na bývanie, vodu, elektrinu a plyn.

Graf B6

Graf B7

V dôsledku vyšších cien elektrickej energie, plynu a vody, ako aj vplyvom vyšších nepriamych daní, boli domácnosti pravdepodobne nútené prerozdeliť svoje spotrebné výdavky v závislosti od svojich disponibilných peňažných príjmov. Zvýšené výdavky na bývanie a energie boli sčasti kompenzované reálnym poklesom ostatných výdavkov, z ktorých najvýznamnejšie poklesli spotrebné výdavky obyvateľstva na rekreáciu a kultúru i na alkoholické nápoje, tabak a narkotiká.

Konečná spotreba verejnej správy medziročne vzrástla o 2,9 %. Jej vývoj bol v jednotlivých štvrtrokoch odlišný, keď za prvé tri štvrtroky verejná spotreba mierne poklesla, avšak v 4. štvrtroku dynamicky vzrástla. Tento vývoj bol pravdepodobne spôsobený nižšími výdavkami inštitúcií napojených na štátny rozpočet v prvých troch štvrtrokoch v porovnaní s rozpočtovanými objemami a presunom ich čerpania do záveru roka.

Prijmy a výdavky domácností

Podľa údajov ŠÚ SR sa bežné príjmy domácností v roku 2003 medziročne nominálne zvýšili o 6,0 % (reálne klesli o 2,3 %). Dynamika ich rastu bola o 2,4 percentuálneho bodu pomalšia ako v roku 2002. Spomalila sa aj dynamika bežných výdavkov domácností (ktoré platí obyva-

telstvo iným sektorom a priamo ich nespotrebuje), ktoré nominálne vzrástli o 5,5 % (pred rokom o 8,5 %). V reálnom vyjadrení bežné výdavky medziročne poklesli o 2,8 %.

Vývoj bežných príjmov bol ovplyvnený hlavne rastom príjmov z podnikania a z pracovnej činnosti, keď hrubý zmiešaný dôchodok domácností (zahŕňa okrem príjmov živnostníkov pre spotrebu ich domácností aj zisk z ich podnikania) vzrástol o 9,0 % (v roku 2002 o 8,4 %) a príjmy z pracovnej činnosti, t. j. odmeny zamestnancov o 5,9 % (v roku 2002 o 8,1 %). Spomalenie medziročnej dynamiky bežných príjmov tak ovplyvnil, vzhľadom na vysokú váhu, hlavne nižší rast hrubých miezd a plátov.

Medziročný rast objemu sociálnych dávok (dávky dôchodkového zabezpečenia, sociálneho poistenia a podpora v nezamestnanosti) súvisel predovšetkým s rastom dávok dôchodkového zabezpečenia, ktoré sa podieľali na sociálnych dávkach viac ako 60 %. Jedinou z príjmových položiek, ktorá zaznamenala medziročný pokles, boli dôchodky z majetku (vyplývajú z vlastníctva finančných aktív, t. j. vkladov, obligácií a pod., alebo z vlastníctva pôdy, podzemných zdrojov a i., ktoré vlastní ziskal, ak ich dal k dispozícii inej inštitucionálnej jednotke). Možno predpokladať, že

Tabuľka B9 Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností

(bežné ceny)

	mld. Sk		Index ^{1/}		Podiel v %	
	2002	2003	2002/01	2003/02	2002	2003
Odmeny zamestnancov (všetkých sektorov)	466,6	494,0	108,1	105,9	51,4	51,3
z toho: hrubé mzdy a platy	348,8	368,3	108,1	105,6	38,4	38,3
Hrubý zmiešaný dôchodok	242,9	264,9	108,4	109,0	26,8	27,5
Dôchodky z majetku – príjmové	32,3	28,1	98,3	87,1	3,6	2,9
Sociálne dávky	134,3	143,9	109,0	107,2	14,8	14,9
Ostatné bežné transfery – príjmové	31,9	32,0	121,7	100,4	3,5	3,3
Bežné príjmy spolu	908,0	962,9	108,4	106,0	100,0	100,0
Dôchodky z majetku – výdavkové	5,5	6,5	115,9	118,7	2,3	2,6
Bežné dane z dôchodkov, majetku, atď.	47,8	50,3	112,4	105,2	20,1	20,0
Sociálne príspevky	160,1	170,3	106,6	106,4	67,3	67,8
Ostatné bežné transfery – výdavkové	24,6	24,1	112,5	97,8	10,4	9,6
Bežné výdavky spolu	238,1	251,3	108,5	105,5	100,0	100,0
Hrubý disponibilný dôchodok	669,9	711,6	108,3	106,2	100,0	100,0
Úprava vyplývajúca zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov	2,7	3,3	139,6	122,2	x	x
Konečná spotreba domácností	623,1	667,5	107,9	107,1	93,0	93,8
Hrubé úspory domácností	49,4	47,4	115,2	96,1	7,4	6,7

1/ Indexy z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

pokles tejto príjmovej položky, ktorý pretrváva od roku 2000, ovplyvnil najmä pokračujúci pokles úrokových sadzieb z vkladov obyvateľstva, keďže úroky tvoria rozhodujúcu časť dôchodkov z majetku.

Do vývoja bežných výdavkov sa premietol hlavne vývoj sociálnych príspevkov a bežných daní z dôchodkov a majetku, ktoré sa spolu na bežných výdavkoch podieľali 87,8 %. Ich nižšia dynamika v porovnaní s predchádzajúcim rokom pravdepodobne súvisela s relatívne nízkym rastom hrubých miezd a platov.

Výraznejšie ako v predchádzajúcom roku vzrástli len výdavkové dôchodky z majetku. Ich vysoká dynamika, ktorá pretrváva už tretí rok, bola zrejme dôsledkom rastu poplatkov za správu finančných aktív domácností, najmä bankových poplatkov.

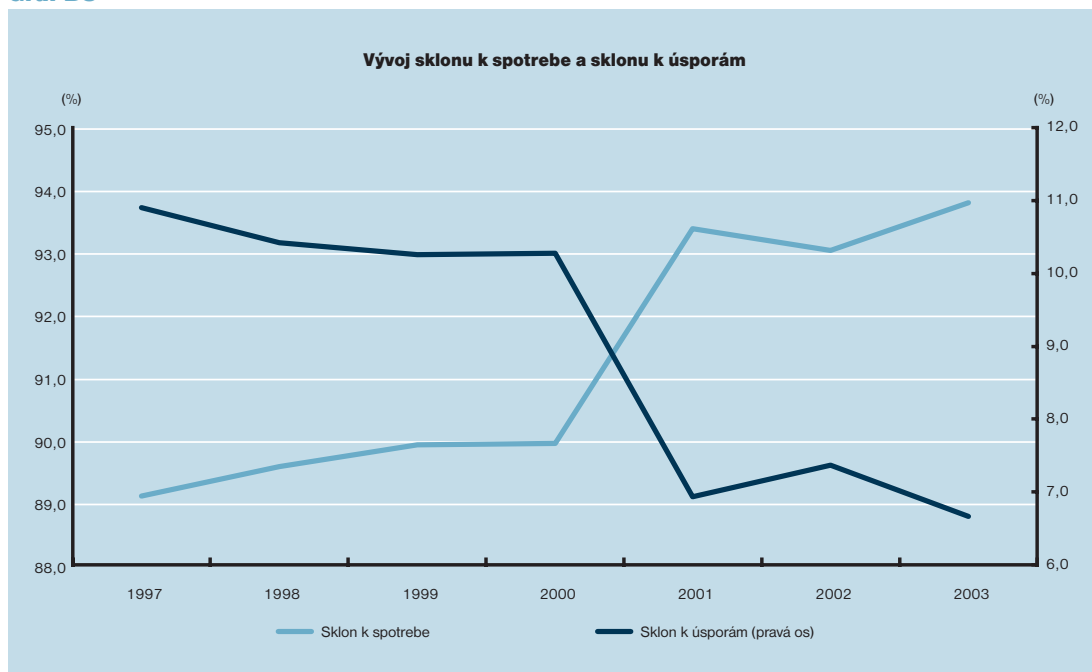
Spomalenie rastu bežných príjmov i bežných výdavkov v sektore domácností sa prejavilo na vývoji hrubého disponibilného dôchodku domácností, ktorý predstavuje rozdiel medzi bežnými príjmami a výdavkami. Jeho dynamika sa oproti

predchádzajúcemu roku spomalila o 2,1 percentuálneho bodu na 6,2 %. Z hrubého disponibilného dôchodku domácností použili na konečnú spotrebu 667,5 mld. Sk, zvyšok smeroval do hrubých úspor, ktoré zahŕňajú okrem vkladov občanov a drobných podnikateľov aj ich investičné aktivity a doplnkové dôchodkové poistenie. Tieto medziročne poklesli o 3,9 % a ich podiel na hrubom disponibilnom dôchodku (miera hrubých úspor domácností) dosiahol 6,7 %, čo oproti roku 2002 znamená zníženie o 0,7 percentuálneho bodu. Posilňovanie sklonu domácností k spotrebe a naopak, zoslabovanie sklonu k úsporám, je badateľné aj z dlhodobého hľadiska.

Domáci investičný dopyt

Tvorba hrubého kapitálu (vrátane zmeny stavu zásob) v roku 2003 poklesla o 9,7 % v stálych cenách. Do jej vývoja sa premietol predovšetkým pokles stavu zásob o 5,9 mld. Sk. Nižšia úroveň zásob v hospodárstve SR môže súvisieť so snahou firiem efektívnejšie hospodáriť, ako aj s ich zvýšeným vývozom. K poklesu hrubých investícií prispela aj nižšia úroveň tvorby hrubého fixného

Graf B8

kapitálu, ktorá druhý rok po sebe medziročne poklesla (v roku 2003 o 1,2 %).

V roku 2003 sa zvýšil podiel domácich zdrojov na financovaní investičného dopytu, nakoľko medzera medzi hrubými domácimi úsporami, t. j. nespotrebovanou časťou HDP a hrubými investíciami sa zúžila. V roku 2003 pripadalo na jednu korunu hrubých investícií viac ako 90 halierov hrubých národohospodárskych úspor, kým v predošlých rokoch to bolo približne 70 halierov.

Tvorba hrubého fixného kapitálu v roku 2003 poklesla takmer vo všetkých sektoroch. Výnimku tvorili domácnosti, ktoré realizovali vyšší objem investícií do výstavby bytov a domov. V rámci stavebných investícií rástli investície do budov na bývanie, čo bolo dôsledkom širších možností ich

financovania formou hypotekárnych úverov, stavebného sporenia či štátneho úveru. Aj napriek vyššej investičnej aktivite domácností medziročne zníženie celkového objemu investícií do stavieb (o 4,2 %) bolo zapríčinené poklesom investícií do ostatných stavieb (haly a budovy pre výrobu a služby a ostatné objekty priemyselného staviteľstva, mosty, pozemné komunikácie a ostatné stavby inžinierskeho staviteľstva, hrádze a ostatné objekty vodného staviteľstva). Investície do strojov sa v dôsledku investícií v kategórii dopravné zariadenia medziročne mierne zvýšili (o 0,9 %).

Čistý vývoz

Rast vývozov výrobkov a služieb v roku 2003, pri miernejšom raste dovozov, sa odrazil v zlepšení salda zahraničného obchodu. Deficit čistého vývozu v bežných cenách za rok 2003 dosiahol

Tabuľka B10 Vývoj investícií a úspor

(%, bežné ceny)

	2001	2002	2003
Miera úspor ^{1/}	21,8	22,3	23,3
Miera hrubých investícií ^{2/}	30,0	29,3	25,3
Miera fixných investícií ^{3/}	28,8	27,4	25,8
Miera krytia investícií úsporami ^{4/}	72,8	76,2	92,1

1/ Podiel hrubých domácich úspor (HDP mínus konečná spotreba spolu) na HDP.

2/ Podiel tvorby hrubého kapitálu na HDP.

3/ Podiel tvorby hrubého fixného kapitálu na HDP.

4/ Pomer hrubých domácich úspor a hrubých investícií.

Tabuľka B11 Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2003

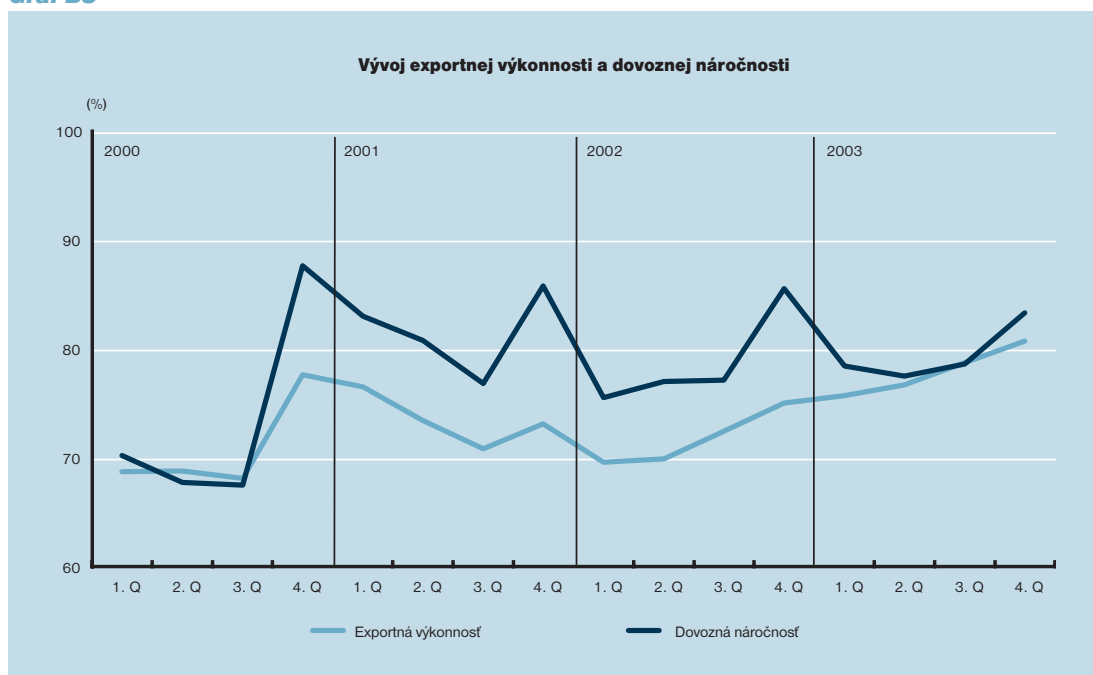
	Tvorba hrubého fixného kapitálu (mil. Sk)	Podiel na hospodárstve SR (%)	Index 2003/02
Hospodárstvo SR spolu	308 404	100,0	98,8
z toho podľa klasifikácie produkcie:			
Stavby	103 978	33,7	95,8
budovy na bývanie	19 144	6,2	101,1
ostatné stavby	84 834	27,5	94,7
Stroje	182 983	59,3	100,9
kovové výrobky a stroje	135 388	43,9	99,4
dopravné zariadenia	47 595	15,4	105,4
v tom podľa sektorov:			
Nefinančné korporácie	182 259	59,1	99,0
Finančné korporácie	43 107	14,0	97,6
Verejná správa	30 597	9,9	96,8
Domácnosti	51 830	16,8	101,0
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	611	0,2	72,1

Poznámka: Objemy v bežných cenách, indexy v stálych cenách roku 1995.

17,9 mld. Sk, čo bol lepší výsledok ako v predchádzajúcom roku približne o 60 mld. Sk. Po zohľadnení záporných medziročných prírastkov deflátorov zahraničného obchodu, predovšetkým vplyvom kurzového vývoja, čistý vývoz v stálych cenách, vrátane štatistického odhadu neevidovanej ekonomiky, zaznamenal prebytok vo výške 20,7 mld. Sk (v roku 2002 deficit 27,5 mld. Sk).

Priaznivejší vývoj zahraničného obchodu vyplýva i zo vzájomného medziročného približenia sa hodnôt ukazovateľov funkčnej otvorenosti ekonomiky v roku 2003. Exportná výkonnosť, meraná podielom vývozu výrobkov a služieb na HDP (v bežných cenách) medziročne vzrástla o 6,2 percentuálneho bodu na 78,0 %. Vyšší podiel vývozu na HDP bol predovšetkým dôsledkom vyššieho objemu vývozu dopravných zariadení. Zrýchľovanie dyna-

Graf B9

miky vývozu sa čiastočne premietlo do zvýšenia náročnosti ekonomiky na dovozy. Dovočná náročnosť sa medziročne zvýšila o 0,6 percentuálneho bodu, keď objem dovozu výrobkov a služieb tvoril 79,5 % z HDP.

1.3. Trh práce

Zamestnanosť a nezamestnanosť

Rast ekonomiky, demografické faktory, prejavujúce sa nižšími prírastkami ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ale aj administratívne opatrenia v oblasti evidencie uchádzačov o zamestnanie boli hlavnými faktormi, ktoré ovplyvnili vývoj zamestnanosti a nezamestnanosti. V roku 2003 si zamestnanosť tretí rok po sebe udržala rastovú tendenciu. Podľa štatistického výkazníctva počet zamestnancov dosiahol v priemere 2 025 tisíc osôb, čo predstavovalo medziročné zvýšenie o 0,8 % a zrýchlenie dynamiky oproti roku 2002 o 0,7 percentuálneho bodu.

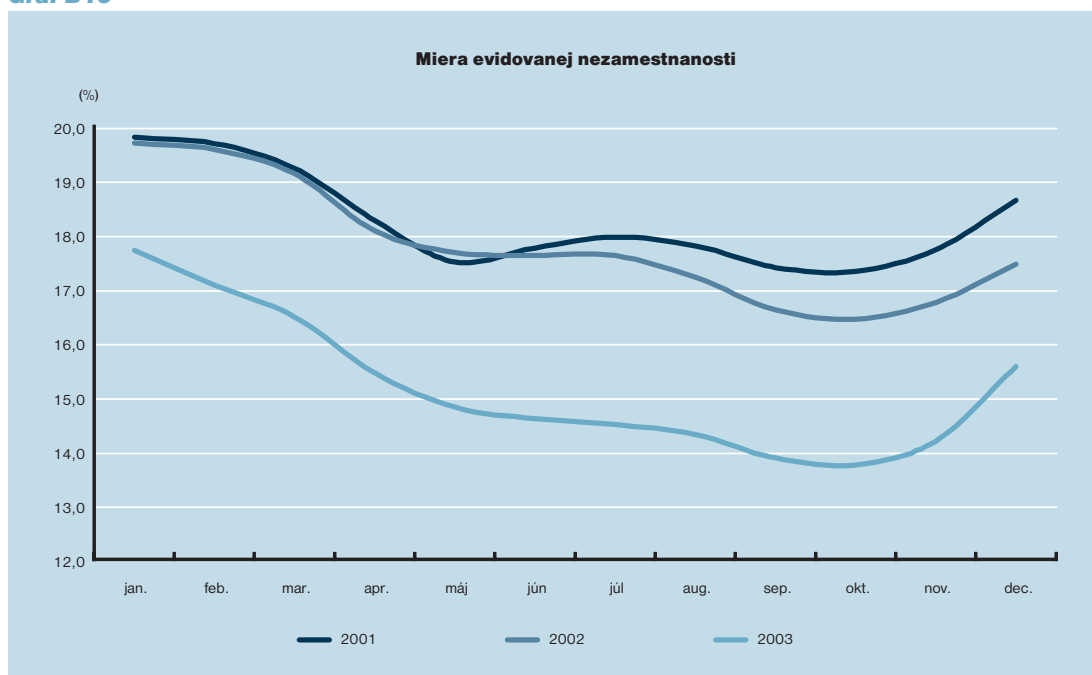
K rastu zamestnanosti prispelo najmä odvetvie finančného sprostredkovania (rast o 5,5 %), stavebníctvo (o 4,0 %), verejná správa, obrana a povinné sociálne zabezpečenie (o 3,9 %), ako aj odvetvie nehnuteľností, prenájmu a obchodných

činností (o 3,2 %). Naopak, k poklesu zamestnanosti došlo najviac v poľnohospodárstve, poľovníctve a lesníctve a v doprave, skladovaní, poštách a telekomunikáciách.

Nezamestnanosť zaznamenala v roku 2003 klesajúcu tendenciu. Počet evidovaných nezamestnaných na úradoch práce ku koncu roka dosiahol 452 tisíc (v roku 2002 to bolo 504 tisíc). Evidovaná miera nezamestnanosti sa oproti decembru 2002 znížila o 1,9 percentuálneho bodu na 15,6 %. V priemere za rok 2003 medziročne klesla o 2,6 percentuálneho bodu a dosiahla 15,2 %, čo bola najnižšia hodnota za ostatných päť rokov.

Vývoj nezamestnanosti bol v priebehu roka ovplyvnený najmä administratívnymi opatreniami, novelou zákona o zamestnanosti účinnou od januára 2003, ktorou sa sprísnila podmienka pre evidenciu nezamestnaných a uložila sa im povinnosť 14-dňového cyklu kontaktovania sa s úradom práce za účelom preukazovania hľadania si zamestnania. Táto skutočnosť sa prejavila v klesajúcej miere nezamestnanosti od januára do októbra. V novembri a decembri miera nezamestnanosti znovu vzrástla, čo súviselo tak s opätovným zaevidovaním osôb, ktoré boli začiatkom roka vyradené z evidencie úradov práce z dôvodu nespolupráce, ako aj s ukončovaním sezónnych prác.

Graf B10

Celkový ročný prílev osôb do evidencie úradov práce predstavoval viac ako 402 tisíc osôb, kým z evidencie úradov práce v priebehu roka odišlo takmer 455 tisíc osôb. Do zamestnania bolo v roku 2003 umiestnených viac ako 297 tisíc evidovaných nezamestnaných.

Priaznivý vývoj zaznamenali aj ostatné ukazovatele, keď na jedno voľné pracovné miesto v priemere za rok 2003 pripadalo 23 osôb, kým pred rokom to bolo 34 osôb. Dĺžka evidencie nezamestnaných sa v priemere za rok skrátila na 15,2 mesiaca oproti 17,8 mesiaca v roku 2002.

Mzdy, produktivita práce

Priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve SR v roku 2003 dosiahla 14 365 Sk, čo pri jej medziročnom raste o 6,3 % predstavovalo v porovnaní s rokom 2002 spomalenie o 3 percentuálne body. Do jej vývoja, predovšetkým v 4. štvrtroku, sa pravdepodobne premietol presun pohyblivej časti miezd do roku 2004 v súvislosti s realizáciou daňovej reformy od 1. januára 2004. Reálna mzda medziročne poklesla o 2,0 %, kým v roku 2002 zaznamenala rast o 5,8 %. Pokles reálnych miezd bol ovplyvnený okrem nižšieho nominálneho mzdového rastu aj vývojom priemernej spotrebiteľských cien, ktorých dynamika sa zrýchlila z 3,3 % v roku 2002 na 8,5 % v roku 2003.

Spomalenie medziročného rastu nominálnych miezd a pokles reálnych miezd zaznamenala väčšina odvetví. Najpomalšie rástli nominálne mzdy v odvetviach obchod a opravárenské činnosti (2,4 %), zdravotníctvo a sociálna pomoc (3,4 %) a stavebníctvo (3,9 %), najrýchlejší rast zaznamenalo školstvo (9,6 %), ostatné spoločenské a sociálne služby (8,8 %) a hotely a reštaurácie (7,5 %). Rovnakou dynamikou ako v roku 2002 (7,3 %) rástli nominálne mzdy v priemysle. Spomalenie rastu vo viacerých odvetviach netrhových služieb bolo dôsledkom vysokej porovnávacej základne predchádzajúceho roka, keď sa výrazne zvýšili mzdy pracovníkov v odvetviach verejných služieb v zmysle prijatých zákonov o štátnej a verejnej službe.

Mzdovú úroveň naďalej charakterizovala pomerne značná diferenciacia miezd v jednotlivých odvetviach, keď rozdiel medzi najvyššou priemernou mesačnou nominálnou mzdou, ktorá bola vo finančnom sprostredkovaní (29 088 Sk) a najnižšou mzdou v pôdohospodárstve (10 942 Sk) bol 2,66-násobný (pred rokom 2,65-násobný). Nižšiu ako priemernú mzdu v hospodárstve SR vykázalo rovnako ako v predchádzajúcom roku päť odvetví.

Produktivita práce si v roku 2003 udržala pomerne vysokú dynamiku v nominálnom aj reálnom vyjadrení. V bežných cenách vzrástla o 8,2 % a predstihla rast nominálnych miezd o 1,9 percentuálneho bodu. Dynamika reálnej produktivity

Tabuľka B12 Vývoj ukazovateľov trhu práce

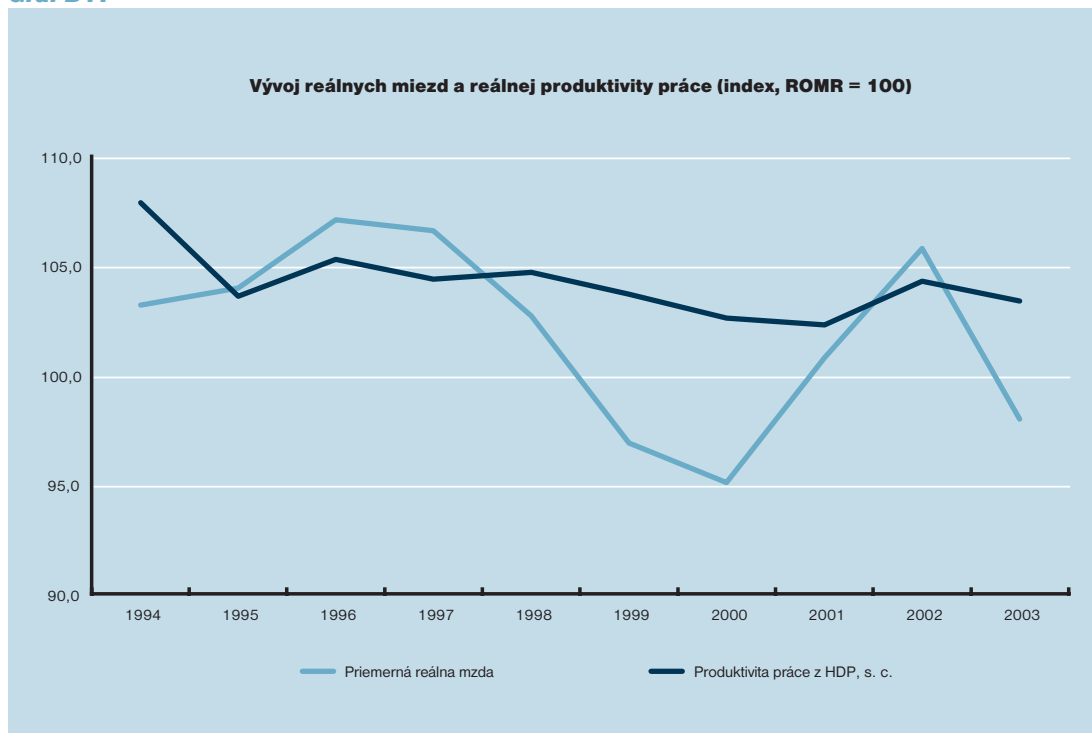
(ROMR = 100)

	2002	2003				
		1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	rok
Nominálna mzda (Sk)	13 511	13 082	14 118	14 066	16 180	14 365
Nominálna mzda (index)	109,3	106,5	105,9	107,0	106,0	106,3
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	108,4	108,0	106,0	108,3	110,4	108,2
Reálna mzda (index)	105,8	99,0	98,2	98,1	96,7	98,0
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	104,3	103,1	102,4	103,9	104,1	103,4
Mzda mínus produktivita (percent. body)	1,5	-4,1	-4,2	-5,8	-7,4	-5,4
Zamestnanosť (index) ^{1/}	100,1	100,9	101,4	100,3	100,6	100,8
Miera evidovanej nezamestnanosti (%) ^{2/}	17,8	17,1	15,0	14,2	14,5	15,2
Spotrebiteľské ceny (priemerný index)	103,3	107,6	107,9	109,1	109,6	108,5

1/ Podľa štvrtročného štatistického výkazníctva.

2/ Z disponibilného počtu nezamestnaných, priemer za obdobie (prepočet NBS).

Graf B11

dosiahla 3,4 %, čo pri poklese reálnych miezd znamenalo predstih o 5,4 percentuálneho bodu.

1.4. Finančné hospodárenie

Podľa predbežných výsledkov ŠÚ SR finančné a nefinančné korporácie dosiahli v roku 2003 rozdielne hospodárske výsledky.

Finančné korporácie (banky vrátane NBS, poisťovne, ostatní finanční sprostredkovatelia) vykázali rovnako ako v predchádzajúcom roku záporný hospodársky výsledok. Celkový objem straty dosiahol 15,1 mld. Sk a bol ovplyvnený predovšetkým výsledkom hospodárenia NBS, ktorej strata v roku 2003 dosiahla 31,4 mld. Sk. Prehlbujúci sa záporný hospodársky výsledok bol spôsobený stratou peňažných finančných inštitúcií (s nárastom o 59,7 % oproti roku 2002), ktorú čiastočne kompenzoval rast zisku poisťovacích korporácií (o 104 %) a zisk ostatných finančných sprostredkovateľov.

Nefinančné korporácie podľa predbežných výsledkov vytvorili zisk (pred zdanením) v objeme

153,1 mld. Sk pri jeho medziročnom raste o 9,9 %. Z hľadiska objemu najvyššiu tvorbu zisku dosiahla priemyselná výroba, výroba a rozvod elektriny, plynu a vody a obchod. Jediným stratovým odvetvím bolo pôdohospodárstvo.

Pomerne vysoký medziročný rast zisku bol ovplyvnený najmä jeho rastom v doprave, poštách a telekomunikáciách, vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody a v priemyselnej výrobe, v rámci ktorej najvyšší medziročný prírastok zisku dosiahla výroba strojov a zariadení, výroba kovov a kovových výrobkov, výroba výrobkov z gumy a plastov a výroba elektrických a optických zariadení.

Pokiaľ ide o veľkostnú štruktúru nefinančných subjektov, podstatnú časť zisku (52,9 %) vytvorili veľké podniky, stredné podniky vytvorili 15,9 % a malé podniky 31,2 % z celkového objemu zisku. Medziročný rast ziskovosti nefinančného sektora ovplyvnilo výrazné zvýšenie zisku veľkých podnikov (s 1 000 a viac zamestnancami), zatiaľ čo zisk stredných a malých podnikov nedosiahol úroveň predchádzajúceho roka.

Tabuľka B13 Výsledky finančného hospodárenia

(bežné ceny)

	mil. Sk		Index
	2002	2003	2003/02
Hospodársky výsledok (pred zdanením)			
Nefinančné a finančné korporácie spolu	133 685	138 023	103,1
Nefinančné korporácie	139 138	153 145	109,9
Finančné korporácie	-5 453	-15 122	277,3
Počet nefinančných korporácií (s 20 a viac zamestnancami)			
Nefinančné korporácie spolu	6 127	5 849	-278
Nestratové korporácie	4 426	3 919	-507
Stratové korporácie	1 701	1 930	229

Zdroj: Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2003.

2. PLATOBNÁ BILANCIA

2.1. Bežný účet

Deficit bežného účtu platobnej bilancie v roku 2003 dosiahol 10,2 mld. Sk a oproti predchádzajúcemu roku sa znížil o 77,1 mld. Sk. Na jeho pokles najviac vplývalo medzioročné zlepšenie obchodnej bilancie. Zvýšená exportná aktivita hlavne voči krajinám Európskej únie sa prejavila v medzioročnom raste vývozu o 151,0 mld. Sk.

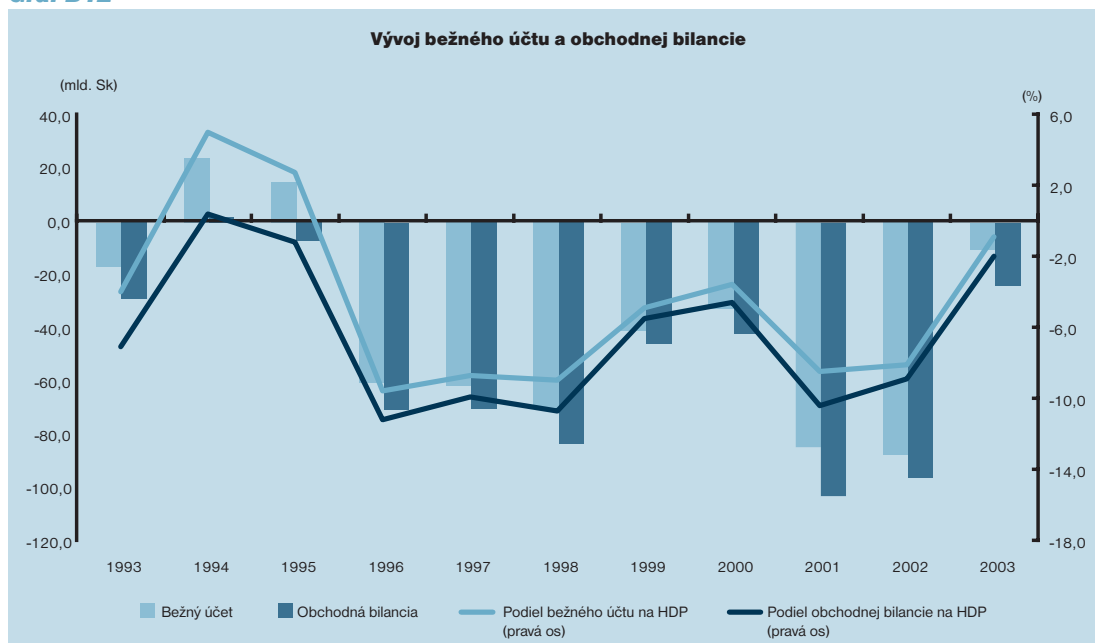
Podiel deficitu bežného účtu na HDP poklesol v dôsledku výrazného zlepšenia obchodnej bi-

lancie a dosiahol 0,9 % (najlepšia hodnota od roku 1995, keď bežný účet skončil v prebytku). Podiel deficitu obchodnej bilancie na HDP poklesol na 2,2 %.

Obchodná bilancia

Obchodná bilancia skončila pasívnym saldom vo výške 23,6 mld. Sk pri medzioročnom poklese o 72,4 mld. Sk. Na poklese deficitu zahraničného obchodu sa podieľala hlavne vyššia dynamika rastu fyzického objemu vývozu v porovnaní s dynamikou dovozu, a to aj napriek pretrvávajú-

Graf B12

Tabuľka B14 Bežný účet platobnej bilancie
(mld. Sk)

	2003		2002
Obchodná bilancia	-23,6	(-23,6)	-96,0
Bilancia služieb ^{1/}	8,6	(14,4)	20,7
Bilancia výnosov ^{1/}	-4,4	(-18,8)	-20,7
Bežné transfery	9,2	(11,8)	8,8
Bežný účet spolu	-10,2	(-16,2)	-87,2
Podiel bežného účtu na HDP v %	-0,9	(-1,4)	-8,1

1/ Od roku 2003 došlo k zmene metodiky výpočtu kompenzácie pracovníkov. Nová metodika na rozdiel od pôvodnej, ktorá vychádzala len z bankovej štatistiky, využíva aj odhady a výpočty ŠÚ SR (počet pracovníkov v zahraničí, priemerná mzda, výdavky pracovníkov v zahraničí a pod.). Vzhľadom na to, že zmena metodiky ovplyvňuje nielen výšku bilancie výnosov (kompenzácia pracovníkov je súčasťou bilancie výnosov), ale aj cestovný ruch (výdavky slovenských pracujúcich v zahraničí sú súčasťou platieb cestovného ruchu) a čiastočne aj bilanciu bežných transferov (časť príjmov kompenzácie pracovníkov je realizovaná cez prevody fyzických osôb), znižuje sa vypovedacia schopnosť porovnania roku 2003 s predchádzajúcim rokom (uvedená zmena spôsobila zlepšenie deficitu bežného účtu o 6,0 mld. Sk). Údaje podľa pôvodnej metodiky sú uvedené v zátvorke.

cemu nízkemu dopytu na svetových trhoch. K výsledku zahraničného obchodu v roku 2003 prispel aj vývoj výmenných relácií ovplyvnený poklesom celkového indexu dovozných a rastom indexu vývozných cien, ako aj medzioročným posilňovaním nominálneho kurzu koruny voči všetkým hlavným menám.

Z geografického hľadiska sa výrazne zlepšila bilancia so štátmi Európskej únie, hlavne s Nemeckom a čiastočne s Rakúskom a Veľkou Britániou. Podiel krajín EÚ vrátane prístupujúcich krajín dosiahol 86 % na celkovom vývoze a 75 % na celkovom dovoze. Vo vzťahu k ostatným štátom s vyspelou trhovou ekonomikou (mimo Európskej únie a krajín CEFTA) došlo k zmene z deficitu na prebytok vplyvom priaznivejších výsledkov obchodnej výmeny s USA, keď sa v roku 2003 výrazne zvýšil export osobných automobilov do tohto teritória.

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR sa v roku 2003 vyviezol tovar v hodnote 803,0 mld. Sk, čo bolo o 23,2 % viac ako za rovnaké obdobie minulého roka (v USD o 51,8 %, v EUR o 26,8 %).

V komoditnej štruktúre vývozu bolo v roku 2003 zaznamenané zvýšenie podielu strojov a dopravných zariadení. Táto skupina dosiahla ako jediná nadpriemerný medzioročný rast (o 46,4 %). Vo vývoze SR dominoval jednoznačne automobilový priemysel. Z celkového medzioročného zvýšenia vývozu predstavoval rast vývozu osobných automobilov a ich komponentov 66,3 %.

Medzi komponenty automobilového priemyslu možno zaradiť aj sedadlá do automobilov, ktorých vývoz sa v roku 2003 zvýšil o 60 %. Sedadlá boli hlavným zdrojom rastu vývozu nábytku, ktorý bol zaradený do skupiny hotových výrobkov. Ďalej

Tabuľka B15
Medzioročná zmena vývozu SR a príspevky jeho segmentov k zmene vývozu

	Vývoz v mld. Sk		Príspevok v %	
	2003	2002	2003	2002
Suroviny	2,5	-1,0	0,4	-0,2
Chemické výrobky a polotovary	14,8	8,6	2,3	1,5
Stroje a dopravné zariadenia	124,0	21,5	19,0	3,5
z toho: stroje	28,7	3,3	4,4	0,5
dopravné zariadenia	95,3	18,2	14,6	3,0
Hotové výrobky	9,7	11,6	1,5	1,9
Vývoz spolu	151,0	40,7	23,2	6,7

Tabuľka B16

Medziročná zmena dovozu SR a príspevky jeho segmentov k zmene dovozu

	Dovoz v mld. Sk		Príspevok v %	
	2003	2002	2003	2002
Suroviny	-1,5	-11,1	-0,2	-1,6
Chemické výrobky a polotovary	20,2	19,7	2,7	2,8
Stroje a dopravné zariadenia	49,1	15,4	6,5	2,2
Hotové výrobky	10,9	9,9	1,5	1,3
z toho:				
poľnohospodárske a priemyselné výrobky	2,4	7,9	0,4	1,1
osobné autá	1,4	-0,4	0,2	-0,1
strojárske a elektrotechnické spotrebné výrobky	7,1	2,4	0,9	0,3
Dovoz spolu	78,7	33,9	10,5	4,7

bola vyššia exportná aktivita zaznamenaná len pri vývoze obuvi, zatiaľ čo vývoz odevov a ďalších priemyselných výrobkov poklesol.

Priame zahraničné investície boli jednou z hlavných príčin rastu vývozu strojov a elektrických prístrojov. Medziročný rast vývozu v tejto skupine bol tvorený strojmi na automatické spracovanie dát, bielou technikou, videofonickými prístrojmi, ložiskami, mechanickými prístrojmi, elektrickými transformátormi, integrovanými obvody, elektrónkami a káblami a pod.

Nadalej sa na svetových trhoch uplatňovali aj niektoré polotovary, ako sú železo a oceľ a ich výrobky, kaučukové zmesi, kovové výrobky a niektoré výrobky z dreva. Medziročné zníženie vývozných aktivít sa prejavilo pri výrobkoch chemického priemyslu, hlavne organických chemikáliách, farmaceutických výrobkoch a toaletných a čistiacich potrebách (pokles vývozu týchto výrobkov bol spôsobený z veľkej časti poklesom cien, pričom významnú úlohu mohol zohrať aj vývoj kurzu koruny voči USD).

Objem dovezeného tovaru predstavoval v roku 2003 hodnotu 826,6 mld. Sk a jeho medziročný rast dosiahol 10,5 % (v USD o 36,3 %, v EUR o 13,7 %).

Rovnako ako vo vývoze aj v dovoze došlo k miernemu posilneniu podielu v hlavnej dovoz-

nej skupine strojov a dopravných zariadení. Dovoz tejto skupiny prevýšil celkový medziročný rast a dosiahol 20,7 %. Dovoz boli orientované do výroby automobilového priemyslu, čo sa prejavilo v náraste dovozu komponentov dopravných zariadení a niektorých strojárskych výrobkov, ako sú motory a pod. Naopak, mierne poklesol dovoz strojov a zariadení pre priemysel, hlavne polygrafický, hutnícky, textilný, ako aj dovoz kancelárskych strojov, strojov pre stavebníctvo, poľnohospodárstvo a pod. Nižšie dovozy strojov a zariadení, ktoré možno označiť ako dovoz technologických zariadení pre jednotlivé odvetvia národného hospodárstva, súvisel s poklesom investičného dopytu.

V dovoze hotových výrobkov, ktorý rástol rýchlejšie ako v roku 2002, sa prejavil hlavne nárast spotrebnej elektroniky. Okrem rastu dovozu výrobkov pre vybavenie domácností bol mierny nárast dovozu zaznamenaný aj pri obuvi, odevoch, hračkách a športových potrebách a osobných automobiloch, zatiaľ čo dovoz väčšiny potravinárskych výrobkov a nápojov poklesol.

K medziročnému poklesu dovozu došlo v skupine nerastných palív. Pokles korunovej hodnoty ceny ropy hlavne v dôsledku priaznivého vývoja kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru spôsobil, že dovoz tejto suroviny, napriek jej miernemu rastu v hmotnom vyjadrení a zvýšeniu ceny v dolároch poklesol o 5,8 %. Z ostatných

surovín došlo k miernemu poklesu dovozu pri zemnom plyne, kde pokles v hmotnom objeme prevýšil rast jeho ceny nielen v dolároch, ale aj v korunách. Pokles dovozu zemného plynu a ropy v korunovom vyjadrení bol v rámci skupiny surovín čiastočne kompenzovaný rastom dovozu elektrickej energie.

V obchode so službami bol v roku 2003 vytvorený prebytok 8,6 mld. Sk (medziročný pokles o 12,1 mld. Sk, bez zmeny metodiky by dosiahol 6,3 mld. Sk). Inkasá za vývoz služieb do zahraničia poklesli o 5,7 mld. Sk a súčasne sa zvýšili platby za dovoz služieb o 6,4 mld. Sk. Na poklese prebytku bilancie služieb sa podieľali všetky jej zložky. Zatiaľ čo inkasá za vývoz služieb najviac poklesli v iných službách spolu, platby za ich dovoz sa najviac zvýšili v dopravných službách.

Tabuľka B17 Bilancia služieb (mld. Sk)

	2003	2002
Bilancia služieb	8,6	20,7
Doprava	18,7	25,5
Cestovný ruch	10,7	12,8
Iné služby spolu	-20,8	-17,6

Príjmy z medzinárodnej dopravy tovarov a osôb predstavovali 51,6 mld. Sk (medziročný pokles o 0,9 mld. Sk) a výdavky 32,9 mld. Sk (nárast o 5,8 mld. Sk). Z hľadiska veľkosti objemu najvyššou položkou v rámci dopravných služieb zostali príjmy z prepravy zemného plynu a ropy, ktoré dosiahli 27,8 mld. Sk (54 % z celkových dopravných príjmov). Tranzitný poplatok hradený dodávkami zemného plynu z Ruska sa znížil o 3,5 mld. Sk a súvisel so znehodnotením kurzu amerického dolára.

V službách medzinárodnej automobilovej, železničnej a vodnej dopravy a v ostatných službách súvisiacich priamo s dopravou sa zvýšil deficit takmer o 3,0 mld. Sk. Nárast deficitu bol vyvolaný zvýšenými platbami zahraničným prepravcom za prepravu tovaru hlavne prostredníctvom automobilovej a v menšej miere aj železničnej dopravy v dôsledku vyššej dynamiky zahraničného obchodu.

Aktívne saldo zahraničného cestovného ruchu medziročne pokleslo o 2,1 mld. Sk. Devízové príjmy zo zahraničného cestovného ruchu dosiahli 31,7 mld. Sk (96,7 % z úrovne roku 2002). Hlavnou príčinou nižších príjmov z aktívneho cestovného ruchu môže byť nielen pokles počtu zahraničných turistov, ale aj pokles dĺžky času stráveného na našom území. Zatiaľ čo v 1. polroku počet ubytovaných návštevníkov, ako aj počet prenocovaní zahraničných turistov zaznamenal mierny rast, za celý rok 2003 už tieto ukazovatele nedosiahli úroveň roku 2002. Druhou príčinou bolo posilňovanie slovenskej koruny voči trom základným menám (českej korune, euru, americkému doláru). Za predpokladu, že dolár sa podieľal 40 % na celkových príjmoch z turistiky, posilňovanie koruny spôsobilo pokles príjmov o viac ako 3,5 mld. Sk (podľa štvrtročného výkazu o devízových inkasách a platbách podľa územného členenia bolo viac ako 50 % príjmov cestovného ruchu realizovaných od turistov z krajín Európy).

Výdavky slovenských občanov na zahraničnú turistiku dosiahli 21,0 mld. Sk a boli o 1,0 mld. Sk vyššie ako v roku 2002. Od roku 2003 sú tieto výdavky v súlade s metodikou národných účtov a Manuálu platobnej bilancie MMF (5. vydanie) zvýšené o spotrebu tovarov a služieb týchto pracovníkov v krajine, v ktorej pôsobia (v roku 2003 boli z uvedeného dôvodu zvýšené platby na zahraničný cestovný ruch o 5,8 mld. Sk). Po očistení od uvedenej sumy by čerpanie devízových prostriedkov slovenskými občanmi na cesty do zahraničia pokleslo o viac ako 25 %.

Bilancia iných služieb spolu (služby spojov, stavebné služby, poisťovacie služby, finančné služby, prenájom, služby výpočtovej techniky, reklama, obchodné služby, technické služby a pod.) bola rovnako ako v predchádzajúcich rokoch vysoko deficitná. Schodok bilancie iných služieb spolu dosiahol 20,8 mld. Sk (medziročný nárast o 3,2 mld. Sk).

V porovnaní s rokom 2002 k najvýraznejšiemu poklesu príjmov došlo v právnych, účtovných a poradenských službách. Prepad príjmov za

vývoz týchto služieb bol však na druhej strane sprevádzaný vyšším poklesom platieb za ich dovoz, čo sa prejavilo na medziročnom znížení schodku o 1,0 mld. Sk. Súčasné zníženie inkás za vývoz finančných služieb a rast platieb za ich dovoz viedli k rastu deficitu v tejto kategórii služieb o 1,2 mld. Sk. Okrem finančných služieb bol nárast platieb zaznamenaný aj v poisťovacích službách a službách výpočtovej techniky, pričom v oboch prípadoch došlo k rastu deficitu o viac ako 1,0 mld. Sk.

Aktívne saldo v dôsledku prevýšenia inkás za vývoz nad platbami za dovoz sa realizovalo rovnako ako v minulom roku v stavebných a telekomunikačných službách. Zatiaľ čo v stavebných službách vyšší rast vývozu ako rast dovozu sa prejavil vo zvýšení prebytku týchto služieb, rýchlejší rast dovozu ako vývozu v telekomunikačných službách spôsobil oproti roku 2002 mierny pokles ich aktívneho salda.

Deficit bilancie výnosov vo výške 4,4 mld. Sk zaznamenal medziročné zlepšenie o 16,3 mld. Sk. Uvedené zlepšenie bolo vyvolané hlavne zmenou metodiky výpočtu kompenzácie pracovníkov, kde okrem údajov z bankového výkazu boli zahrnuté aj príjmy slovenských občanov pracujúcich v zahraničí podľa výpočtov ŠÚ SR (za rok 2003 bola doplnená suma vo výške 14,5 mld. Sk).

Bilancia výnosov z investícií skončila deficitom 19,5 mld. Sk a oproti roku 2002 sa zlepšila o 1,8 mld. Sk. V roku 2003 najviac rástli príjmy z rezervných aktív NBS, a to hlavne vo forme úrokov z portfóliových investícií. Na rozdiel od NBS zaznamenal bankový sektor pokles príjmov z vkladov v zahraničí, ktorých objem klesol o viac ako 13 mld. Sk.

Medziročný rast príjmovej časti bol sprevádzaný miernejším rastom jej výdavkovej časti. V štruktúre platieb úrokov a výnosov do zahraničia rozhodujúcu úlohu zohrávali úrokové náklady, ktoré boli vyplatené nerezidentom v rámci investovania do domácich cenných papierov. Do zahraničia bolo vyplatených o 5,5 mld. Sk viac úrokov ako v roku 2002, pričom 75 % z uve-

deného nárastu pripadlo na vládne obligácie v slovenských korunách.

V roku 2003 bilancia bežných transferov znamenala prebytok 9,2 mld. Sk pri medziročnom zlepšení o 0,4 mld. Sk. Nárast aktívneho salda bežných transferov bol ovplyvnený znížením prevodov do zahraničia vo forme darov a prevodov právnických osôb.

2.2. Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie

Kapitálový a finančný účet skončil prebytkom 64,6 mld. Sk. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka bol prebytok nižší o 169,7 mld. Sk. Podiel prebytku kapitálového a finančného účtu na HDP poklesol z 20 % na 5,4 %. Zmenila sa aj štruktúra prílevu finančných tokov, keď poklesol význam prílevu priamych zahraničných investícií, najmä oficiálneho sektora a rozhodujúci sa stal krátkodobý kapitál, ktorý odrážal zvýšený dopyt bankového sektora po krátkodobých zdrojoch.

Kapitálový účet, ktorý zahŕňa zahraničnú pomoc investičného charakteru plynúcu od zahraničných vlád a mimovládnych subjektov a nákupy a predaje patentov, licencií a autorských práv, dosiahol prebytok 3,7 mld. Sk, čo znamenalo mierny pokles oproti roku 2002. Podstatnú časť z uvedeného objemu (85 %) tvorili prostriedky, ktoré prišli do SR (na účty ministerstva financií v NBS) v rámci programov Phare, ISPA, SAPARD a pod.

Vysoký pokles priamych zahraničných investícií (PZI) oproti roku 2002 súvisel hlavne s rozdielnymi aktivitami vlády v oblasti privatizácie. Zatiaľ čo v roku 2002 vláda prostredníctvom FNM sprivatizovala majetok vo výške viac ako 150 mld. Sk, v roku 2003 sa proces privatizácie spomalil, pričom privatizačné príjmy dosiahli 10,4 mld. Sk (príjmy z privatizácie Východoslovenskej energetiky 5,4 mld. Sk, Banky Slovakia 0,3 mld. Sk a doplatky za privatizáciu SPP 2,6 mld. Sk, Západoslovenskej energetiky 1,4 mld. Sk a Stredoslovenskej energetiky 0,7 mld. Sk).

Tabuľka B18 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie**(mld. Sk)**

	2003	2002
Kapitálový účet	3,7	4,9
Priame investície	21,3	181,7
SR v zahraničí	-0,5	-0,2
v SR	21,8	181,9
Portfóliové investície a finančné deriváty	-22,2	25,1
SR v zahraničí	-30,5	12,4
v SR	8,3	12,7
Ostatné dlhodobé investície	-13,0	-5,0
aktíva	7,0	12,5
pasíva	-20,0	-17,5
Krátkodobé investície	74,8	27,6
aktíva	-11,2	19,8
pasíva	86,0	7,8
Kapitálový a finančný účet spolu	64,6	234,3

Prílev PZI do ekonomiky SR, ktorý smeroval do zvýšenia majetkovej účasti zahraničných investorov v podnikoch a bankách na území SR a ktorý svojím charakterom patrí do druhej skupiny PZI, dosiahol 20,5 mld. Sk pri medziročnom poklese o 8,4 mld. Sk. Hlavnou príčinou tohto poklesu bol nižší prílev PZI do bankového sektora a do odvetvia obchodu. Na druhej strane v roku 2003 oproti roku 2002 prišlo viac prostriedkov do priemyselnej výroby. Do jednotlivých odvetví priemyslu smerovalo v roku 2003 takmer 56 % z neprivatizačných zdrojov, pričom najviac prostriedkov bolo umiestnených vo výrobe koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva, vo výrobe kovových konštrukcií a v potravinárskom priemysle (v roku 2002 do priemyslu smerovalo 37 % neprivatizačných PZI).

V položke portfóliové investície sa v priebehu celého roka výrazne zvýšil dopyt domácich portfóliových investorov po nákupe zahraničných cenných papierov. V roku 2003 sa významnými investormi stali domáce banky, ktoré investovali svoje zdroje hlavne do dlhodobých obligácií. Rovnako ako banky sa do obchodovania so zahraničnými cennými papiermi zapojili aj nebankové subjekty. Podniková sféra okrem investovania do obligácií využila aj možnosť nákupu majetkových akcií zahraničných podnikov s podielom menším ako 10 %. Odlev prostriedkov na nákup zahraničných investícií dosiahol v roku

2003 takmer 29 mld. Sk, čo znamenalo zmenu trendu oproti roku 2002, v ktorom hlavne komerčné banky realizovali odpredaj zahraničných cenných papierov.

Zahraniční investori zvýšili držbu dlžobných cenných papierov domácich subjektov o 6,1 mld. Sk. V ich štruktúre významnú úlohu zohrávali obligácie vlády. Vládne cenné papiere emitované v slovenských korunách, ktoré boli zakúpené zahraničnými investormi prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi na Slovensku, vykazovali v priebehu roka značnú volatilitu. V celoročnom porovnaní sa obchodovanie s vládnymi obligáciami v Sk skončilo s prevahou ich nákupu nad predajmi zo strany nerezidentov vo výške 4,0 mld. Sk, čo bolo mierne pod úrovňou roku 2002.

V roku 2003 vláda emitovala na zahraničných trhoch eurobondy v protihodnote 30,8 mld. Sk, pričom záväzky vlády vyplývajúce zo splatenia eurobondov emitovaných v roku 1998 predstavovali 31,5 mld. Sk.

Saldo ostatných investícií skončilo prílevom zdrojov zo zahraničia vo výške 61,8 mld. Sk. Na vyššom príleve oproti roku 2002 sa podieľal bankový sektor a oficiálny sektor (NBS), zatiaľ čo v podnikovej sfére bol oproti minulému roku zaznamenaný vyšší odlev kapitálu.

Ostatné dlhodobé investície zaznamenali odlev zdrojov v objeme 13,0 mld. Sk. Odlev dlhodobého kapitálu bol spôsobený hlavne prevýšením splácania nad čerpaním finančných úverov, ktoré sa realizovalo zhruba v rovnakej výške v sektore vlády a NBS a v podnikovom sektore.

Čerpanie vládnych úverov dosiahlo 3,7 mld. Sk, pričom v porovnaní s rokom 2002 sa mierne zvýšilo v dôsledku čerpania pôžičky od Svetovej banky v poslednom štvrtroku 2003. Dlhodobé transakcie v sektore NBS, vlády a vládnych agentúr súviseli predovšetkým so splátkami úverov čerpaných v predchádzajúcich rokoch, ktoré dosiahli takmer 15,0 mld. Sk. Vysoké splátky v tomto sektore ovplyvnil aj predčasne splatený zahraničný úver NBS od Japan Bank for International Cooperation.

Čerpanie podnikových finančných úverov dosiahlo 23,7 mld. Sk, čo bolo o 20 % viac ako v roku 2002. Zvýšené čerpanie oproti roku 2002 súviselo aj s obnovením záujmu o získanie zahraničných zdrojov v odvetví výroba a rozvod elektriny, plynu a vody. Uvedené odvetvie odčerpalo 27 % z celkových zahraničných zdrojov a zaradilo sa hneď za odvetvie obchodu a obchodných služieb (30 %), kde sa vyšší prílev úverov realizuje od roku 2001. Prílev úverových zdrojov do jednotlivých odvetví priemyslu (20 %) sa realizoval v menších čiastkach, pričom významnejšie úverové aktivity boli zaznamenané len vo výrobe strojov a zariadení. Splácanie finančných úverov podnikovej sféry dosiahlo 34,9 mld. Sk a na rozdiel od predchádzajúceho roku zaznamenalo nárast o 17 %.

Krátkodobý kapitál, ktorý sa v priebehu roka vyznačoval výraznými pohybmi, tak na strane aktív, ako aj na strane pasív, skončil prílevom zdrojov vo výške 74,8 mld. Sk.

Rozhodujúci vplyv na výšku krátkodobých pasív (nárast o 86,0 mld. Sk) mali komerčné banky (50,0 mld. Sk), v ktorých došlo hlavne k zvýšenému prílevu kapitálu od materských bánk v zahraničí. Prílev krátkodobého kapitálu do sektora vlády a NBS (31,0 mld. Sk) bol

ovplyvnený realizáciou repo obchodov v rámci stratégie riadenia devízových rezerv NBS. Aktivity podnikovej sféry v oblasti krátkodobého kapitálu (5,0 mld. Sk) súviseli hlavne s čerpaním krátkodobých obchodných úverov.

Rozhodujúcu úlohu na strane krátkodobých aktív (nárast o 11,2 mld. Sk) zohrávala podniková sféra. Odlev krátkodobého podnikového kapitálu bol v prevažnej miere realizovaný prostredníctvom zvýšeného poskytovania úverov do zahraničia spojených s vývozom tovaru. Rovnako ako podniková sféra aj komerčné banky zvyšovali v priebehu roku 2003 svoju úverovú aktivitu voči nerezidentom. Na druhej strane v roku 2003 došlo k poklesu vkladov komerčných bánk v zahraničí, keď banky tieto finančné prostriedky presmerovali do výnosnejších aktív, predovšetkým obligácií.

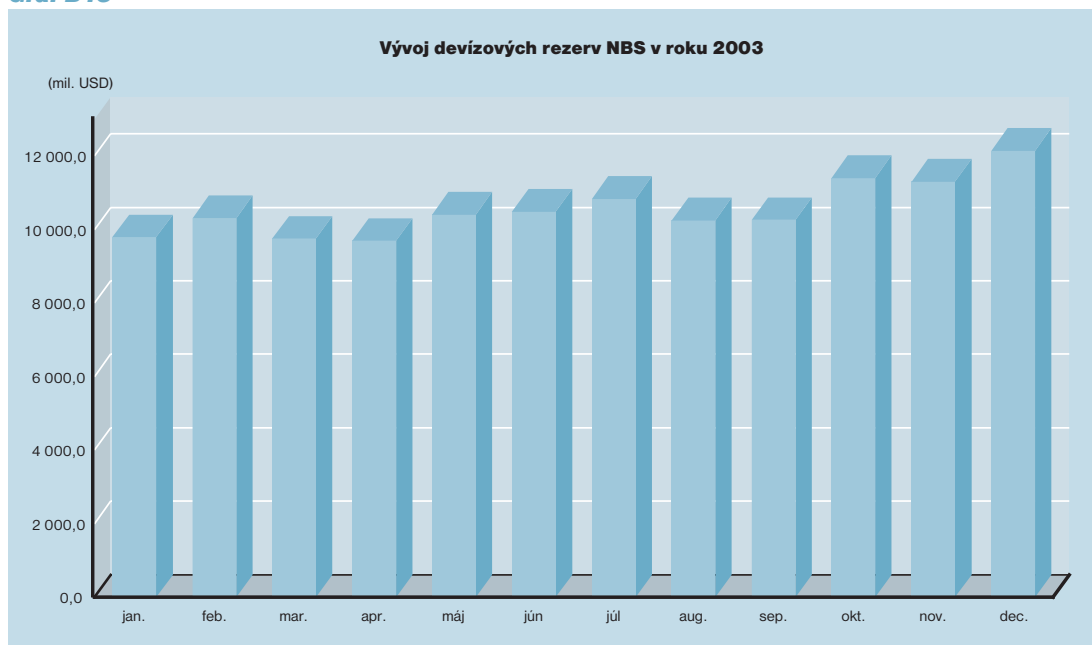
2.3. Devízové rezervy

Devízové rezervy NBS ku koncu roka 2003 dosiahli 12,1 mld. USD (9,7 mld. EUR) a od začiatku roka vzrástli o 3,0 mld. USD (o 0,9 mld. EUR). Rozhodujúcimi faktormi pozitívne ovplyvňujúcimi oblasť príjmov boli výpožičné aktivity vlády, výnosy súvisiace s privatizačnými aktivitami vlády a intervencie centrálnej banky. Oblasť výdavkov bola determinovaná najmä splátkami dlhovej služby vlády. Vývoj devízových rezerv NBS bol v priebehu roka ovplyvnený aj vývojom vzájomných kurzov voľne vymeniteľných mien na svetových finančných trhoch. Prebytok bilancie príjmov a výdavkov v roku 2003 (1,4 mld. USD) bol sprevádzaný pozitívnymi kurzovými rozdielmi (1,6 mld. USD), ktoré vznikli z dôvodu posilňovania voľne vymeniteľných mien (najmä eura) voči americkému doláru na svetových finančných trhoch.

Stranu príjmov devízových rezerv v roku 2003 ovplyvnili:

- príjmy z privatizačných aktivít vlády vo výške 0,3 mld. USD,
- výnosy z depozít a cenných papierov v portfóliu NBS vo výške 0,3 mld. USD,

Graf B13

- čerpanie vládnych pôžičiek od zahraničných finančných inštitúcií v objeme 1,0 mld. USD, z toho rozhodujúcu časť tvorili emisie eurobondov 0,9 mld. USD,
- príjmy z titulu intervencií a priamych obchodov na medzibankovom devízovom trhu vo výške 0,7 mld. USD,
- čisté príjmy centrálnej banky vyplývajúce z realizovaných repo operácií vo výške 0,8 mld. USD,
- ostatné príjmy NBS vo výške 0,2 mld. USD.

Stranu výdavkov devízových rezerv v tomto období ovplyvnili:

- splátky dlhovej služby vlády vo výške 1,3 mld. USD, z čoho splátky istiny a úrokov vládnych eurobondov emitovaných v predchádzajúcich rokoch predstavovali 1,1 mld. USD,
- splátky dlhovej služby NBS vo výške 0,3 mld. USD,
- ostatné výdavky NBS vo výške 0,3 mld. USD, vyplývajúce najmä z platieb v rámci zahraničného platobného styku pre klientov NBS (0,2 mld. USD).

Devízové rezervy NBS ku koncu roka 2003 postačovali na pokrytie 5,7-násobku priemerneho mesačného dovozu tovarov a služieb do Slovenskej republiky v roku 2003.

2.4. Zahraničná zadlženosť SR

Slovenská republika vykazovala k 31. decembru 2003 celkovú hrubú zahraničnú zadlženosť 18,3 mld. USD (14,7 mld. EUR), čo v porovnaní s koncom roku 2002 znamenalo nárast o 5,2 mld. USD (o 2,0 mld. EUR). Na náraste celkového zahraničného dlhu sa výraznou mierou podieľal najmä vývoj krízového kurzu eura voči americkému doláru.

Zahraničná zadlženosť z dlhodobých záväzkov vzrástla o 1,4 mld. USD. Nárast dlhodobého zahraničného dlhu vlády SR a NBS bol v plnej výške ovplyvnený vývojom kurzu dolára, pričom splácanie v roku 2003 prevýšilo čerpanie o 0,4 mld. Sk. Rovnako medziročné znehodnotenie kurzu dolára spôsobilo aj nárast dlhodobých záväzkov komerčného sektora, hlavne podnikovej sféry.

Celkový krátkodobý dlh medziročne vzrástol o 3,8 mld. USD. Na náraste krátkodobej zadlženosti sa takmer 24 % podieľal sektor vlády a NBS z titulu realizovaných repo transakcií NBS, ktoré zároveň vplývali na rast devízových rezerv NBS. Rozhodujúci vplyv na výšku krátkodobého dlhu komerčného sektora mali komerčné banky, v ktorých došlo hlavne k nárastu záväzkov voči

Tabuľka B19 Zahraničný dlh SR

	mil. USD		mil. EUR	
	1. 1. 2003	31. 12. 2003	1. 1. 2003	31. 12. 2003
Celkový zahraničný dlh SR	13 107,3	18 322,3	12 577,5	14 654,0
Dlhodobý zahraničný dlh	8 870,7	10 287,9	8 512,1	8 228,1
Vláda a NBS ^{1/}	3 740,2	4 347,7	3 589,1	3 477,2
Komerčné banky	164,8	322,2	158,1	257,7
Podnikateľské subjekty	4 965,6	5 618,0	4 764,9	4 493,2
Krátkodobý zahraničný dlh	4 236,6	8 034,4	4 065,4	6 425,9
Vláda a NBS	0,0	915,5	0,0	732,2
Komerčné banky	1 289,5	2 951,2	1 237,4	2 360,4
Podnikateľské subjekty	2 947,1	4 167,7	2 828,0	3 333,3
Zahraničné aktíva	14 127,4	18 907,5	13 556,5	15 122,0
Čistá zahraničná zadlženosť	-1 020,2	-585,2	-979,0	-468,0
Kurz SKK/USD, resp. SKK/EUR	40,036	30,920	41,722	41,161
Križový kurz USD/EUR	1,042	1,250	x	x

1/ Vrátane vládnych agentúr a obcí.

materským bankám v zahraničí. Podiel celkového krátkodobého dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR vzrástol na 43,9 %.

Podiel celkového hrubého zahraničného dlhu na obyvateľa SR dosiahol ku koncu roka 2003 3 406 USD a podiel na HDP 47,4 % (v roku 2002 48,2 %).

Čistá zahraničná zadlženosť, vypočítaná ako rozdiel hrubej zahraničnej zadlženosti vo výške 18,3 mld. USD (pasíva NBS a vlády, pasíva komerčných bánk a pasíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) a zahraničných aktív vo výške 18,9 mld. USD (devízové rezervy NBS, zahraničné aktíva komerčných bánk, zahraničné aktíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) dosiahla ku koncu roka 2003 veriteľskú pozíciu 0,6 mld. USD.

2.5. Devízovopovoľovacia činnosť NBS

Devízovopovoľovacia činnosť NBS bola v roku 2003 realizovaná v súlade s devízovými predpismi, vyznačujúcimi sa oproti predchádzajúcemu

roku liberalizáciou operácií s finančnými derivátmi.

K 31. decembru 2003 boli udelené devízové povolenia a devízové licencie v nasledovnej štruktúre:

- devízové povolenia: 108 povolení
a 13 dodatkov,
- devízové licencie: 37 licencií a 39 dodatkov.

Devízové povolenia

Investovanie v zahraničí

V roku 2003 bolo vydaných 13 devízových povolení na priame investovanie do krajín, ktoré nie sú členmi OECD alebo Európskeho hospo-

Tabuľka B20

Teritoriálna štruktúra investovania

	Počet povolení	Investície v tis. Sk
Ukrajina	6	29 828
Chorvátsko	6	4 563
Rusko	1	168
Spolu	13	34 559

dárského priestoru v objeme 34 559 tis. Sk. Priame investovanie do krajín OECD a Európskeho hospodárskeho priestoru je liberalizované.

Zriadenie účtov v cudzej mene v zahraničných bankách

Bolo vydaných:

- 47 devízových povolení a 8 dodatkov na otvorenie účtov v zahraničných bankách účelovo určených na úhradu nevyhnutných nákladov spojených s vykonávaním stavebných, montážnych a opravárenských prác v zahraničí. Predpokladaný objem vykonaných prác v zahraničí podľa uzatvorených zmlúv predstavuje 1 829,6 mil. Sk.
- 21 devízových povolení a 1 dodatok na otvorenie účtov tuzemcov v zahraničných bankách a na výnimku z transferovej povinnosti v súvislosti s prijatím finančných úverov od cudzozemcov v objeme 10 139,1 mil. Sk určených na úhradu za tovar a služby v zahraničí, výstavbu obchodných centier v SR a v súvislosti so splatením týchto úverov zo zahraničných inkás. Za účelom získania bankovej garancie v súvislosti so zapojením sa do verejnej súťaže v zahraničí bolo vydané 1 devízové povolenie a 1 dodatok.
- 1 povolenie z dôvodu prijatia náhrady škody za ujmu na zdraví v zahraničí, 1 povolenie z dôvodu prijímania poplatkov od českej klientely. Tri devízové povolenia na zriadenie účtu v zahraničí boli vydané z titulu poskytovania služieb v zahraničí, 3 povolenia a 1 dodatok z dôvodu zapojenia sa do systému financovania formou cash pooling, 1 povolenie bolo vydané z dôvodu prevzatia dlhu za zahraničnú spoločnosť a 6 devízových povolení bolo vydaných z dôvodu zapojenia sa do zamestnaneckého programu zriadeného zahraničným investorom.
- 4 devízové povolenia a 1 dodatok na ukladanie prostriedkov na účtoch v zahraničí z dôvodu zapojenia sa do systému financovania uplatňovaného v rámci príslušného koncernu, 6 devízových povolení na ukladanie prostriedkov na účte v zahraničí z titulu nákupu zamestnaneckých akcií a 1 povolenie a 1 dodatok z dôvodu obchodovania s finančnými derivátmi.

Devízové licencie

Bolo vydaných:

- 34 devízových licencií a 36 dodatkov k devízovým licenciám na obchodovanie s cudzou menou a šekmi (nebankové zmenárne).
- 1 devízová licencia obchodníkovi s cennými papiermi na vykonávanie obchodov s finančnými derivátmi, 2 devízové licencie a 3 dodatky na poskytovanie peňažných služieb do a zo zahraničia.

3. VEREJNÝ SEKTOR

Vývoj rozpočtového hospodárenia

Rozpočtové hospodárenie bolo v roku 2003 upravené zákonom o štátnom rozpočte č. 750/2002, v ktorom celkové príjmy boli rozpočtované sumou 235,4 mld. Sk a celkové výdavky sumou 291,4 mld. Sk. Schodok štátneho rozpočtu na rok 2003 bol stanovený daným zákonom v objeme 56 mld. Sk.

V štátnom rozpočte na rok 2003 v rámci sprehľadnenia rozpočtových vzťahov sa neuplatňovala (na rozdiel od roku 2002) prax osobitného vyčísľovania nákladov na reštrukturalizáciu bánk. To znamená, že tieto náklady, rozpočtované v roku 2003 v objeme 10,7 mld. Sk, boli bezprostrednou súčasťou výdavkov štátneho rozpočtu.

Hospodárenie štátneho rozpočtu sa ku koncu roka 2003 skončilo s deficitom vo výške 56,0 mld. Sk, čo zodpovedalo plánovanému schodku.

Príjmy štátneho rozpočtu v roku 2003 dosiahli 233,1 mld. Sk, čím sa ich rozpočtovaný predpoklad naplnil na 99 % a oproti roku 2002 sa zvýšili o 12,7 mld. Sk.

Daňové príjmy zaznamenali v roku 2003 plnenie na 92,8 %, keď ich hodnota dosiahla 200,1 mld. Sk a na medziročnej báze vzrástla o 11,3 mld. Sk. Výpadok daňových príjmov predstavoval viac ako

15 mld. Sk, pričom najvyšší výpadok bol zaznamenaný pri dani z pridanej hodnoty. Hlavným dôvodom bola zmena zákona o DPH, ktorá upravila odpočty tejto dane. Príjmy z DPH prevýšili úroveň roka 2002 o 1,5 mld. Sk, jej výber na úrovni 83,8 mld. Sk bol však oproti rozpočtovým predpokladom len približne 84 %. Tento stav bol ovplyvnený okrem vyššie uvedeného jednorazového vplyvu i nižšou spotrebou a taktiež nadhodnotením vplyvu zmeny sadzieb DPH. Celoročný predpoklad prekročili o 5 % spotrebné dane, ktorých výber v hodnote 38 mld. Sk prevýšil hodnoty z predchádzajúceho roka o 6 mld. Sk. Na túto skutočnosť malo vplyv augustové zvýšenie spotrebných daní z minerálnych olejov, tabakových výrobkov a piva, ku ktorému pristúpila vláda v záujme udržania plánovaného deficitu rozpočtu. Výber dane z príjmov právnických osôb sa ku koncu roka 2003 dostal na úroveň 29,1 mld. Sk, čím bol rozpočtovaný predpoklad naplnený na 99,2 %, čo bolo medziročne viac o 1,2 mld. Sk. Výber dane z príjmu fyzických osôb dosiahol 31,9 mld. Sk (medziročný nárast o 2,1 mld. Sk) a tým bol rozpočet pokrytý na 95,5 %.

Nedaňové príjmy zaznamenali oproti predchádzajúcemu roku pokles. V roku 2003 dosiahli 19,2 mld. Sk, ich celoročne rozpočtovaná úroveň bola prekročená o 7,1 mld. Sk. Ostatné príjmy dosiahli spolu 13,8 mld. Sk (v porovnaní s rokom 2002 nárast o 3,5 mld. Sk).

Čerpanie výdavkov štátneho rozpočtu približne zodpovedalo dynamike čerpania príjmov. Ku koncu roka sa výdavky dostali na úroveň 289,1 mld. Sk (medziročný nárast približne o 17 mld. Sk), čím bol celoročný zámer naplnený na 99,2 %.

Celkovo možno konštatovať, že v roku 2003 sa podarilo dodržať plánovaný schodok štátneho rozpočtu. Neplnenie daňových príjmov bolo vysoké, a to najmä pri DPH a pri daniach z príjmov fyzických osôb. Neplnenie daňových príjmov bolo čiastočne kompenzované vyššími nedaňovými príjmami vrátane tzv. ostatných príjmov z grantov a transferov. Na zvýšení týchto príjmov sa podieľali prostriedky zo štátnych finančných aktív, zdroje FNM z privatizácie, zdroje získané

z deblokácií vládnych úverov a prostriedky získané vysporiadaním spotrebnej dane za zásoby minerálnych olejov skladovaných Správou štátnych hmotných rezerv.

Štátne záruky

Poskytovanie štátnych záruk sa v roku 2003 striktnie riadilo zákonom č. 386/2002 o štátnom dlhu a štátnych zárukách, podľa ktorého sa štátne záruky mohli v danom roku poskytnúť do výšky 6,7 mld. Sk a na zákonom vymedzené účely. Tento limit bol čerpaný len do výšky 0,6 mld. Sk. V rámci tejto sumy vláda SR poskytla štátne záruky na úver pre Slovenskú záručnú a rozvojovú banku, a. s., a Slovenské lodenie Komárno, a. s. Predpoklad realizácie záruk v roku 2003 zo zdrojov FNM SR vychádzal zo sumy 7,0 mld. Sk, z ktorej v skutočnosti bolo potrebné uhradiť len splátku úveru za Železnice SR vo výške 2,8 mld. Sk.

Vzťah NBS a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky

Na základe dohody podpísanej medzi Ministerstvom financií SR a Národnou bankou Slovenska o úročení kreditného zostatku na súhrnnom evidenčnom účte Slovenskej republiky bolo zabezpečené pravidelné štvrťročné zúčtovanie úrokov vo výške jednodňovej sterilizačnej sadzby NBS.

Zúčtované úroky zo zostatku súhrnného evidenčného účtu Slovenskej republiky vedeného v NBS za celý rok dosiahli 459,1 mil. Sk a z termínovaných vkladov získalo MF SR príjem 287,6 mil. Sk.

V priebehu roka 2003 boli na špeciálnom termínovanom jednoročnom účte v NBS uložené prostriedky získané privatizáciou Slovenského plynárenského priemyslu, určené na dôchodkovú reformu, kde úroky sú kapitalizované. Nákladové úroky NBS z tohto titulu dosiahli výšku 4,6 mld. Sk.

Pre rok 2003 nebol v štátnom rozpočte rozpočítaný príjem z odvodu zostávajúceho zisku NBS a vzhľadom na dosiahnutú stratu nebol žiaden odvod realizovaný.

Vývoj štátnych finančných aktív a pasív

Štátne finančné aktíva uložené vo forme depozít na účtoch v NBS predstavovali k ultimu roka 2003 hodnotu 7,4 mld. Sk a v porovnaní s východiskom poklesli o 1,4 mld. Sk.

V priebehu roka boli zaznamenané výrazné zmeny najmä v dôsledku získania prostriedkov zo splatenia revolvingového úveru poskytnutého ČSOB. Ku koncu januára boli na účet štátnych finančných aktív v NBS deponované 4 mld. Sk (druhá splátka úveru), čím bol úver splatený v plnej výške 10 mld. Sk. V priebehu februára došlo k ich presunu na krátkodobý termínovaný vklad MF SR s možnosťou ich operatívneho použitia podľa aktuálnych finančných potrieb MF SR. V nasledujúcich mesiacoch dochádzalo k vzájomným účtovným presunom týchto prostriedkov medzi termínovaným vkladom MF SR a účtom štátnych finančných aktív.

V priebehu decembra MF SR postupne presunulo celý objem deponovaných prostriedkov na krátkodobom termínovanom účte MF SR v NBS do štátnych finančných aktív (10 mld. Sk). Dňa 23. decembra bola časť týchto prostriedkov vo výške 2,2 mld. Sk uvoľnená v zmysle príslušného uznesenia vlády na posilnenie príjmov štátneho rozpočtu. Na oddĺženie Slovenskej televízie (úhrada záväzkov minulých období) bolo použitých 400 mil. Sk.

Štátne finančné pasíva ako záväzok štátu voči NBS mali k ultimu roka 2003 nulovú hodnotu.

Štátne fondy

V roku 2003 pôsobili v Slovenskej republike dva štátne fondy: Štátny fond rozvoja bývania

a Štátny fond likvidácie jadroveoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi.

Prostredníctvom Štátneho fondu rozvoja bývania sa realizovala pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Štátny fond likvidácie jadroveoenergetických zariadení sústreďoval finančné prostriedky na vyradovanie jadrového zariadenia z prevádzky a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom.

Zostatok prostriedkov na účtoch štátnych fondov k 31. decembru 2003 dosiahol 12,3 mld. Sk vrátane prostriedkov pridelených jednotlivým subjektom a zatiaľ nevyčerpaných. Zúčtované úroky zo zostatku na účtoch štátnych fondov vedených v NBS za celý rok dosiahli 631,1 mil. Sk, pričom z termínovaných vkladov štátne fondy získali príjem 562,4 mil. Sk.

Rozpočtové hospodárenie štátnych fondov za rok 2003, po očistení celkových zdrojov o zostatok peňažných prostriedkov z predchádzajúceho roka a celkových výdavkov o splátky úverov, sa skončilo prebytkom v objeme 2,9 mld. Sk.

Fond národného majetku

Hospodárenie FNM za rok 2003 sa skončilo na hotovostnom princípe s prebytkom 3,1 mld. Sk, avšak v metodike ESA 95 bol zaznamenaný schodok 9,8 mld. Sk. Z celkových príjmov vo výške 20,4 mld. Sk tvorili podstatnú časť príjmy z privatizácie (11,7 mld. Sk spolu domáce aj zahraničné príjmy) a zostatok z minulých rokov (3,6 mld. Sk), čo sú položky vylučované z príjmov podľa metodiky ESA 95. Príjmy z dividend boli vo výške 4,0 mld. Sk. Výdavky vo výške 17,3 mld. Sk mali najmä charakter transferov do štátnych finančných aktív (7,3 mld. Sk), transfer Veriteľovi, a. s., (3,4 mld. Sk) a transfer do štátneho rozpočtu na splátku realizovanej štátnej záruky (2,8 mld. Sk).

Hospodárenie celého okruhu verejných financií v metodike ESA 95¹

Rozpočtové hospodárenie vládneho sektora sa v roku 2003 skončilo čistými výpožičkami vo výške 41,5 mld. Sk (3,5 % z HDP podľa údajov marcovej notifikácie 2004). K tomuto výsledku hospodárenia vládneho sektora negatívne prispelo najmä deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu vo výške 49,9 mld. Sk a FNM SR vo výške 9,8 mld. Sk. Sektor miestnej samosprávy zaznamenal deficitné hospodárenie vo výške 2,1 mld. Sk. Pozitívne na schodok verejných financií vplývalo prebytkové hospodárenie štátnych fondov (5,4 mld. Sk), spoločnosti Veriteľ, a. s., (3,4 mld. Sk), Slovenskej konsolidačnej, a. s., (2,1 mld. Sk) a štátnych finančných aktív (1,0 mld. Sk). Výrazne prebytkové hospodárenie fondov sociálneho zabezpečenia vo výške 10,3 mld. Sk prispelo k zmierneniu celkového deficitu vládneho sektora. V porovnaní s verejným rozpočtom na rok 2003, ktorý predpokladal čisté výpožičky v hodnote 57,5 mld. Sk (4,9 % z HDP), bola skutočnosť výrazne priaznivejšia, a to najmä vplyvom pozitívnejšieho hospodárenia jednotlivých zložiek štátneho rozpočtu, štátnych fondov a fondov sociálneho zabezpečenia.

4. MENOVÁ POLITIKA A MENOVÝ VÝVOJ

Menová politika NBS bola v roku 2003 realizovaná v prostredí charakterizovanom rastúcou mierou inflácie, priaznivým vývojom zahranično-obchodnej bilancie, pretrvávajúcim hospodárskym rastom, znižujúcou sa mierou nezamestnanosti a zhodnocovaním sa výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru, predovšetkým v 2. polroku.

Inflácia sa v roku 2003 vyvíjala v súlade s predpokladmi NBS a jej koncoročná úroveň sa nachádzala v programovom intervale aktualizova-

ného menového programu. Rast cenovej úrovne bol determinovaný predovšetkým administratívnymi úpravami cien, v rámci ktorých pôsobilo zvyšovanie regulovaných cien a úpravy nepriamych daní. Administratívne vplyvy sa na celkovom raste cien podieľali približne tromi štvrtinami. Na zvyšovanie cien v dôsledku rastu nákladových faktorov NBS nereagovala zmenou nastavenia úrokových sadzieb.

Deficit bežného účtu dosiahol v roku 2003 0,9 %-ný podiel na HDP, čo bol v porovnaní s očakávanou hodnotou výrazne priaznivejší ukazovateľ. Na zlepšení salda bežného účtu sa najväčšou mierou podieľala obchodná bilancia, ktorej priaznivejší vývoj ovplyvnil vysoký rast vývozu. Rozdiely oproti očakávanému vývoju v tempe rastu vývozu (11,2 % aktualizovaný menový program a 23,1 % skutočnosť) sa prejavili hlavne v skupine strojov a dopravných zariadení. V súvislosti s vyššou výrobou a vývozom cenovo náročnejších typov vozidiel, ako aj ďalších komponentov vrátane karosérií došlo v skupine dopravných prostriedkov k vyššiemu vývozu oproti predpokladom z aktualizovaného menového programu o viac ako 40 %.

Aj napriek priaznivému vývoju obchodnej bilancie NBS aktívne intervenovala na medziban-kovom devízovom trhu s cieľom zmierniť nominálnu apreciáciu slovenskej koruny na úroveň adekvátnu vývoju ekonomiky. Prevažujúce tlaky na zhodnotenie slovenskej koruny boli sčasti motivované existujúcim kladným úrokovým diferenciálom, atraktívnym pre krátkodobých zahraničných investorov. NBS počas roka absorbovala z devízového trhu formou intervencií 658 mil. EUR, čo ovplyvnilo priemernú ročnú apreciáciu slovenskej koruny, ktorá dosiahla 2,8 %. V reálnom vyjadrení sa slovenská koruna na báze indexu cien priemyselných výrobcov zhodnotila v priemere o 13,2 % a na báze indexu cien produktov priemyselnej výroby bez cien nerastrných surovín a energií o 7,2 %.

¹ Metodika ESA 95 pracuje s údajmi na aktuálnom princípe, t. j. princípe časového rozlíšenia, pri ktorom sa transakcia zachytáva v čase jej vzniku a nie vtedy, keď je skutočne realizovaná. Zároveň sa z bilancie príjmov a výdavkov vylučujú akékoľvek finančné transakcie a tieto dva momenty sú zásadnými rozdielmi oproti vykazovaniu deficitu hospodárenia verejnej správy na hotovostnom princípe. Deficit verejných financií vykázaný v metodike ESA 95 je základom pre posudzovanie plnenia konvergenčného kritéria verejných financií.

V priebehu roka Banková rada NBS dvakrát pristúpila k zmene kľúčových úrokových sadzieb.

Na svojom zasadnutí 25. septembra konštatovala, že cenový vývoj, vývoj konečnej spotreby, domáceho dopytu, ani vývoj dovozov nenaznačujú existenciu dopytových tlakov, ani ich potenciálne formovanie v budúcnosti. Úprava regulovaných cien a zvýšenie spotrebných daní sa prejavili v značnom zvýšení medziročnej miery celkovej inflácie a na druhej strane ich dopad na kúpyschopný dopyt domácností spolu s priaznivým vývojom relácie medzi rastom produktivity práce a reálnych miezd pôsobili tlmiačo na vznik dopytových tlakov. Banková rada NBS za účelom udržania pozitívnych vývojových tendencií ekonomiky a eliminácie potenciálnych rizík rozhodla o znížení kľúčových úrokových sadzieb o 0,25 percentuálneho bodu na 6,25 % pre limitnú úrokovú sadzbu na dvojťždňové repo tendre NBS, 4,75 % na jednoduchové sterilizačné operácie a 7,75 % na jednoduchové refinančné obchody.

Na zasadnutí 19. decembra 2003 Banková rada NBS konštatovala, že cenový vývoj a vývoj importu potvrdzuje, pri relatívne dynamickom raste produktivity práce a útlme investičného dopytu, absenciu dopytových tlakov v ekonomike a nenaznačuje ani ich formovanie v budúcnosti. Medziročná miera inflácie bude aj v roku 2004 determinovaná predovšetkým administratívnymi zásahmi, ktorých vplyv bude pôsobiť tlmiačo na kúpyschopný dopyt. Zároveň by malo v roku 2004 dôjsť k ďalšiemu zníženiu fiškálneho deficitu a vývoj verejných financií by tak, spolu s vývojom reálnych miezd, nemal predstavovať významnejší impulz pre rast domáceho dopytu. V roku 2004 nemožno očakávať pokračovanie rovnako dynamického rastu exportu ako v roku 2003, čo by sa pri pokračovaní existujúcich tendencií vývoja domáceho dopytu mohlo premietnuť do spomalenia tempa hospodárskeho rastu. Pretrvávanie uvedených tendencií by tak mohlo v budúcnosti spôsobovať podväzovanie ekonomickej aktivity a nadmerný tlak na pokles cien, v dôsledku čoho Banková rada NBS prišla k opätovnému zníženiu kľúčových úrokových sadzieb o 0,25 percentuálneho bodu.

Úroveň medzibankových úrokových sadzieb v roku 2003 v priemere v porovnaní s predchádzajúcim rokom výraznejšie poklesla, čo však bolo vo väčšej miere ovplyvnené výrazným znížením sadzieb koncom roku 2002, než zmenami sadzieb v roku 2003 (ktoré sa realizovali v poslednom štvrtroku 2003 a kumulatívne predstavovali zníženie o 0,5 percentuálneho bodu).

V súlade s procesom harmonizácie menových nástrojov NBS s inštrumentárium ECB prišla NBS od 1. januára 2003 k ďalšiemu zníženiu sadzby povinných minimálnych rezerv (PMR) zo 4 % na 3 %, čím sa dosiahlo zjednotenie ich úrovne s úrovňou určenou pre stavebné sporiteľne. Báza pre výpočet PMR, systém úročenia a perióda vyhodnocovania ich plnenia zostali zachované.

Výkon menovej politiky NBS si aj v roku 2003 zachoval sterilizačný charakter. Avšak v porovnaní s rokom 2002, keď bol vývoj sterilizačnej pozície najmä v 2. polovici roka výrazne prorastovo ovplyvnený použitím zdrojov z privatizácie majetkových podielov štátu, vývoj sterilizácie v roku 2003 možno hodnotiť ako pomerne vyrovnaný. V priebehu roka nedochádzalo k výrazným výkyvom v objeme sterilizovaných zdrojov a priemerná ročná úroveň sterilizácie dosiahla 162,7 mld. Sk.

Podstatný faktor prílevu likvidity predstavovali v roku 2003 intervencie NBS na devízovom trhu zamerané proti neprimeranej apreciácii slovenskej koruny. Likvidita bankového sektora bola devízovými intervenciami najvýraznejšie ovplyvnená v januári (8,2 mld. Sk) a v máji (16,8 mld. Sk), pričom ich kumulatívny ročný objem dosiahol približne 27 mld. Sk.

Likvidné zdroje obchodných bánk boli jednorazovo zvýšené vplyvom januárového zníženia sadzby povinných minimálnych rezerv pre bankový sektor o 1 percentuálny bod. Objem takto vzniknutej prebytočnej likvidity predstavoval 6,5 mld. Sk.

Rezervy bankového sektora boli v priebehu roku 2003 zvyšované aj uvoľňovaním zdrojov

z privatizácie deponovaných na špecializovanom účte FNM v NBS. Avšak vzhľadom na to, že v roku 2003 došlo k spomaleniu privatizačného procesu, vplyv použitia privatizačných príjmov FNM na vývoj likvidity bol v porovnaní s rokom 2002 len mierny. Príjmy z privatizácie (vrátane doplatkov z minuloročnej privatizácie) dosiahli spolu zhruba 10,4 mld. Sk. Z toho do bankového sektora smerovalo približne 6 mld. Sk, pričom väčšina platieb bola určená pre potreby ministerstva zdravotníctva, ministerstva dopravy a na štátne záruky za Železnice SR.

K zvyšovaniu likvidity čiastočne prispievalo aj deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu a štandardné, viac-menej pravidelne sa opakujúce uvoľňovanie prostriedkov z okruhu vybraných bilančných účtov v NBS.

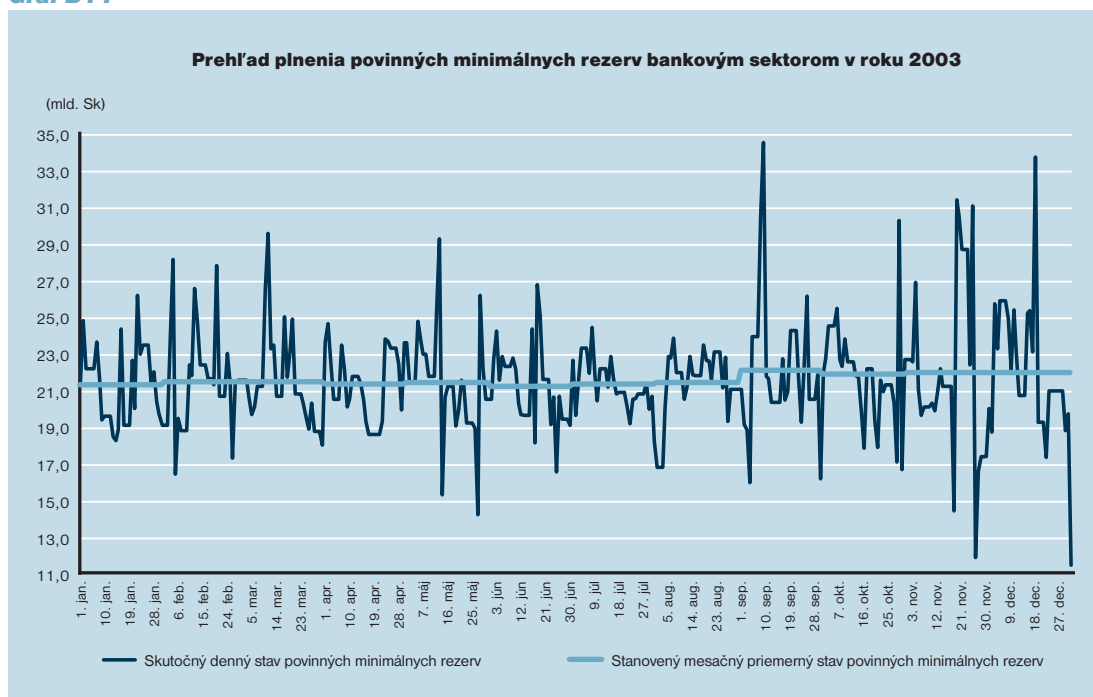
Protiváhu voči prílevu likvidity z vyššie uvedených zdrojov predstavoval najmä okruh cenných papierov, ktorý prostredníctvom previsu emisií štátnych cenných papierov nad ich splátkami odčerpával z bankového sektora likviditu v objeme približne 50 mld. Sk. Uvedený previs bol sčasti ovplyvnený aj zvýšenou emisnou aktivitou Ministerstva financií SR v súvislosti so získavaním

zdrojov na splátku časti zahraničného dlhu vlády v objeme 300 mil. USD na domácom trhu, resp. jeho konverziou na dlh vnútorný. Čiastočne bola likvidita odčerpávaná aj rastom obeživa (kumulatívne 8,7 mld. Sk).

Vplyvom uvedených podmienok došlo v priebehu roku 2003 k zvýšeniu sterilizačnej pozície NBS voči bankovému sektoru zo 144 mld. Sk (k 1. januáru 2003) na 176 mld. Sk (k 31. decembru 2003), t. j. o 32 mld. Sk. Priemerná úroveň sterilizačnej pozície sa zvýšila z 91,5 mld. Sk v roku 2002 na 162,7 mld. Sk v roku 2003, čo predstavuje nárast o 71,2 mld. Sk.

V dôsledku zníženia sadzby povinných minimálnych rezerv poklesla priemerná úroveň povinných minimálnych rezerv o 5,7 mld. Sk. Skutočné plnenie povinných minimálnych rezerv za celý bankový sektor bolo v roku 2003 vyrovnané. V podmienkach výraznej nadbytočnej likvidity a pokračujúcich sterilizačných intervencií NBS bol stanovený objem povinných minimálnych rezerv v každom mesiaci dodržaný a nedochádzalo k jeho veľkému prekročeniu. Priemerné nadbytočné rezervy po intervenciách NBS sa pohybovali od 0,02 do 0,16 mld. Sk.

Graf B 14

Tabuľka B21 Plnenie povinných minimálnych rezerv v roku 2003**(mld. Sk, %)**

	Stanovené	Skutočné plnenie PMR		
	PMR	priemer	% plnenia	štandardná odchýlka
Január	21,28	21,32	100,19	2,24
Február	21,44	21,60	100,76	2,98
Marec	21,41	21,44	100,12	2,78
Apríl	21,32	21,37	100,23	1,77
Máj	21,40	21,43	100,15	3,39
Jún	21,20	21,22	100,10	2,43
Júl	21,31	21,34	100,11	1,35
August	21,40	21,46	100,31	1,60
September	22,06	22,09	100,14	4,24
Október	21,86	21,91	100,20	2,89
November	21,93	22,03	100,44	5,34
December	21,95	22,00	100,26	4,38

Maximálne výkyvy denných peňažných rezerv sa v jednotlivých periódach pohybovali v priemere od 7,0 mld. Sk nadbytočných rezerv až po nedostatočné rezervy v objeme 5,4 mld. Sk.

úverov nebol v plnej miere reflektovaný v náraste peňažnej zásoby aj vzhľadom na extenzívnejšie využívanie alternatívnych foriem kolektívneho investovania, ktoré nie sú súčasťou agregátu M2.

4.1. Menové agregáty

Peňažná zásoba M2 (vo fixnom kurze roku 1993) vzrástla v porovnaní s východiskom roka o 43,6 mld. Sk a k ultimu roka 2003 dosiahla 730,0 mld. Sk. Dynamika rastu M2 sa zrýchlila na 6,4 % (v porovnaní so 4,7 % v roku 2002), jej celoročný priemer (7,3 %) bol však o 1,2 percentuálneho bodu nižší ako v roku 2002.

Z hľadiska zdrojov tvorby peňažnej zásoby vplývali na jej rast, na rozdiel od predchádzajúceho roka, prevažne domáce faktory, najmä pokračujúci rast úverov podnikom a obyvateľstvu a zadlženosti verejného sektora. Vzhľadom na útlm privatizačných aktivít vlády sa tak neopakoval nárazový vplyv prílevu veľkého objemu finančných prostriedkov zo zahraničia, ktorý v roku 2002 pôsobil v smere zvýšenia čistých zahraničných aktív.

Domáce úvery vzrástli oproti východisku roka celkovo o 95,2 mld. Sk, pričom tento prírastok bol tvorený takmer v rovnakej miere zvýšením čistého úveru všeobecnej vlády a úverov podnikom a obyvateľstvu. Rýchlejší rast domácich

Objem úverov podnikom a obyvateľstvu (vo fixnom kurze roku 1993) dosiahol k ultimu roka 378,0 mld. Sk, keď v porovnaní s východiskom roka vzrástol v absolútnom vyjadrení o 46,8 mld. Sk (14,1 %). K nárastu prispeli predovšetkým korunové úvery, ktoré sa zvýšili o 30,8 mld. Sk, z toho 23,6 mld. Sk úvery obyvateľstvu. Zvýšený záujem obyvateľstva bol najmä o hypotekárne úvery, v snahe využiť motivujúcu štátnu podporu predtým, ako bola od júla 2003 znížená. Vyššia podpora štátu pravdepodobne prispela k predčasnemu a do jedného obdobia naakumulovanému uzatváraniu hypotekárnych zmlúv, ktoré by sa po znížení štátneho príspevku nemalo v budúcnosti opakovať v rovnakej intenzite. Prírastok úverov v cudzej mene (16,0 mld. Sk), smerujúci prevažne do podnikovej sféry, bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom takmer štvornásobne vyšší. Korunové úvery podnikom zaznamenali vzostup až v posledných dvoch mesiacoch roka, pričom celkovo vzrástli o 7,2 mld. Sk.

Čistý úver vláde a FNM (vo fixnom kurze roku 1993) sa v priebehu roka prehĺbil v absolútnom vyjadrení o 48,4 mld. Sk, najmä vo svojej vnútornej dlžnickej pozícii.

V zahraničnej oblasti realizovala vláda v máji konverziu časti zahraničného dlhu na domáci, keď použila časť prostriedkov získaných z domácich emisií štátnych dlhopisov na splatenie zahraničných eurobondov v objeme 0,3 mld. USD (v prepočte na bežný kurz približne 10,4 mld. Sk). Taktiež emitovala 2-ročné eurobondy v objeme 500 mil. EUR, ktorými nahradila splatnú časť eurobondov v rovnakom objeme, pôvodne denominovanú v nemeckých markách. Nakoľko vláda v novembri vzhľadom na výhodnejšie podmienky navýšila májovú emisiu o 250 mil. EUR (predstavujúcich v korunovom ekvivalente približne 10,2 mld. Sk), jej zahraničná pozícia sa ku koncu roka 2003 posunula smerom k východiskovej úrovni.

4.2. Štruktúra peňažnej zásoby

Peňažná zásoba M2 (vo fixnom kurze roku 1993) vzrástla v roku 2003 o 43,6 mld. Sk a k ultimu decembra jej stav dosiahol 730,0 mld. Sk. Jej prírastok bol sústredený predovšetkým do tretieho a štvrtého štvrtroka, keď peňažná

zásoba zaznamenala nárast o 47,7 mld. Sk. Medziročné tempo rastu peňažnej zásoby sa zrýchlilo zo 4,7 % v decembri 2002 na 6,4 % v decembri 2003.

Obeživo mimo bánk vzrástlo v roku 2003 o 7,6 mld. Sk, pričom jeho medziročné tempo rastu sa zvýšilo zo 4,0 % v decembri 2002 na 9,0 % v decembri 2003. Medziročná dynamika obeživa sa do mája zrýchľovala a v nasledujúcich mesiacoch sa stabilizovala na úrovni približne 10 %. Zvýšenie dynamiky obeživa mohlo byť čiastočne ovplyvnené aj zvýšením priemernej výšky transakcie realizovanej prostredníctvom platobných kariet v roku 2003 v dôsledku poplatkovej politiky obchodných bánk.

Korunové vklady spolu (neterminované a termínované) od začiatku roka vzrástli o 41,2 mld. Sk a v medziročnom porovnaní sa ich tempo rastu zvýšilo z 3,7 % v decembri 2002 na 8,0 %. Na ich zvýšení sa podieľali tak neterminované vklady (o 21,9 mld. Sk), ako i termínované vklady (o 19,3 mld. Sk). Medziročné tempo rastu neterminovaných vkladov sa zrýchlilo o 3,7 bodu na

Tabuľka B22 Medziročná zmena vkladov

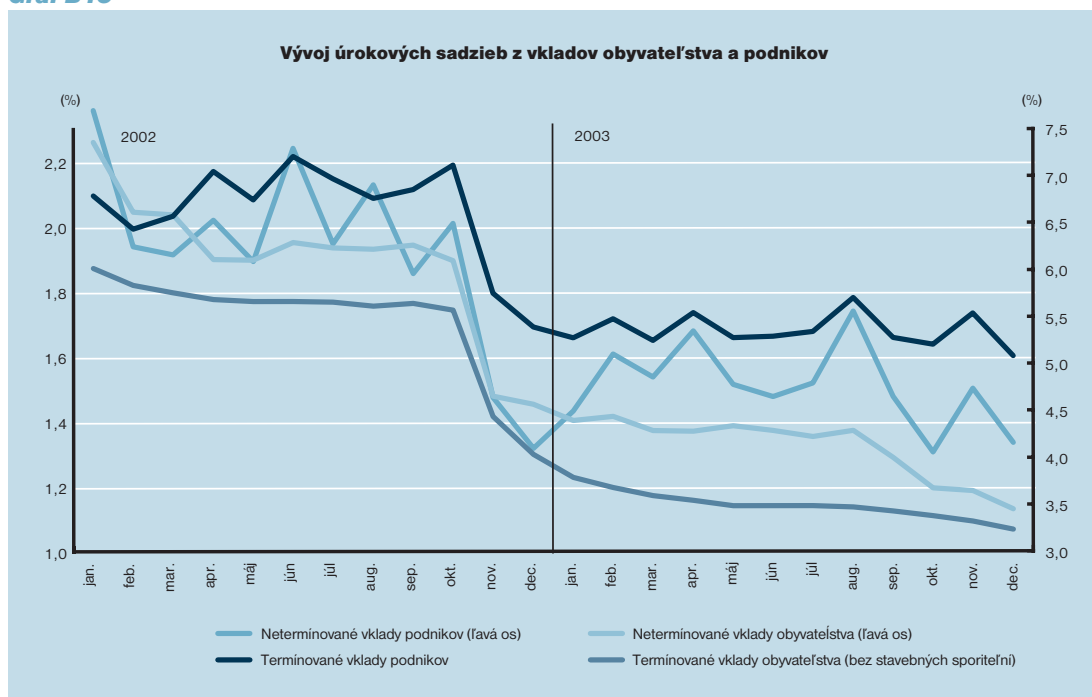
	Medziročná zmena v %			Medziročná zmena v mld. Sk		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
<i>vo fixnom kurze roku 1993</i>						
Vklady obyvateľstva	7,8	1,4	-2,8	26,7	5,1	-10,7
korunové spolu	6,3	0,0	-0,6	19,1	0,1	-1,9
neterminované	24,3	8,9	12,0	13,1	6,0	8,9
termínované	2,4	-2,3	-4,3	6,0	-5,9	-10,8
v cudzej mene	19,0	10,2	-15,8	7,6	5,0	-8,8
Vklady podnikov	16,8	11,1	21,1	28,4	22,0	46,7
korunové spolu	19,7	10,6	22,4	28,1	18,1	43,1
neterminované	21,5	10,4	14,6	14,2	8,4	13,0
termínované	18,3	10,8	29,2	13,9	9,7	30,1
z toho poisťovne	9,1	-22,4	-3,0	1,9	-5,1	-0,5
v cudzej mene	1,1	14,2	12,4	0,3	3,9	3,6
<i>v bežnom kurze</i>						
Vklady obyvateľstva	8,2	0,1	-4,5	29,6	0,2	-17,8
z toho: v cudzej mene	18,5	0,2	-22,8	10,5	0,1	-16,0
Vklady podnikov	15,8	9,4	19,3	28,4	19,6	44,3
z toho: v cudzej mene	0,8	4,0	3,3	0,3	1,5	1,2

13,4 % a termínovaných vkladov o 4,3 bodu na 5,4 %. Na medziročnom zvýšení korunových vkladov sa podieľali podnikové vklady, kým korunové vklady obyvateľstva poklesli.

Aj v roku 2003 vo vývoji korunových vkladov pokračovala tendencia preferencie držby krátkodobých vkladov a vkladov bez časovej viazanosti jednotlivými ekonomickými sektormi. Tento trend je zrejmy predovšetkým vo vkladoch podnikateľských subjektov, kde neterminované vklady spolu s krátkodobými vkladmi tvoria približne 99 % (ich podiel sa medziročne zvýšil o 1,1 bodu). V rámci podnikových vkladov najvýraznejší nárast dosiahli termínované vklady so splatnosťou do jedného mesiaca o 32,0 mld. Sk, neterminované vklady o 13,5 mld. Sk, termínované vklady so splatnosťou do sedem dní o 7,4 mld. Sk, kým trojmesačné vklady sa znížili o 5,6 mld. Sk. Ostatné splatnosti nezaznamenali výraznejšie zmeny. Úrokový diferenciál medzi neterminovanými a termínovanými (vrátane úsporných) vkladmi podnikov sa znížil o 0,3 bodu na 3,7 percentuálneho bodu v dôsledku poklesu priemernej úrokovej sadzby z termínovaných vkladov (o 0,3 bodu) pri nezmenenej úrovni sadzby z neterminovaných vkladov.

Vklady obyvateľstva sú taktiež charakterizované pretrvávajúcou preferenciou vysoko likvidných zdrojov, keď podiel neterminovaných a krátkodobých vkladov na celkových korunových vkladoch obyvateľstva sa medziročne zvýšil o 0,5 bodu na 79,3 % v dôsledku zvýšenia neterminovaných vkladov. Termínované vklady v roku 2003 poklesli o 2,6 mld. Sk a úsporné vklady o 8,2 mld. Sk. Súčasne v rámci štruktúry tak termínovaných, ako i úsporných vkladov, došlo k výraznejším presunom medzi jednotlivými splatnosťami (pokles šesťmesačných vkladov o 4,6 mld. Sk, sedemdnových vkladov o 3,9 mld. Sk, jednoročných o 3,8 mld. Sk, pri náraste jednomesačných o 6,2 mld. Sk a trojmesačných o 2,5 mld. Sk). V rámci úsporných vkladov došlo k poklesu jednoročných vkladov o 7,8 mld. Sk, strednodobých vkladov o 5,2 mld. Sk, keď trojmesačné vklady zaznamenali nárast o 2,7 mld. Sk a dlhodobé úsporné vklady o 2,0 mld. Sk (z toho vklady stavebných sporiteľní sa zvýšili o 2,5 mld. Sk). Úrokový diferenciál, t. j. rozdiel medzi úrokovou sadzbou z neterminovaných a termínovaných vkladov obyvateľstva sa znížil (o 0,4 bodu) na 2 percentuálne body v dôsledku výraznejšieho poklesu úrokových sadzieb z termínovaných vkladov (o 0,7 bodu) ako neterminovaných vkladov (o 0,3 bodu).

Graf B15

Vývoj korunových vkladov obyvateľstva odráža meniace sa rozhodovanie o alokácii svojich finančných zdrojov. Zmena preferencií súvisí predovšetkým s ponúkaným výnosom na jednotlivé bankové produkty, čo pri klesajúcich úrokových sadzbách vedie obyvateľstvo k efektívnejšiemu umiestňovaniu svojich finančných prostriedkov. Dokumentuje to aj rastúce využívanie podielových fondov, keď v roku 2003 čistá hodnota aktív alokovaných do podielových fondov pôsobiach na slovenskom finančnom trhu medziročne vzrástla o 22,2 mld. Sk, pričom najviac prostriedkov bolo investovaných do otvorených podielových fondov denominovaných v slovenských korunách (medziročný prírastok ich čistej hodnoty aktív tvoril 18,7 mld. Sk). Súčasne klesajúci úrokový diferenciál pôsobil na zníženie atraktivity termínovaných vkladov v porovnaní s vkladmi bez časovej viazanosti.

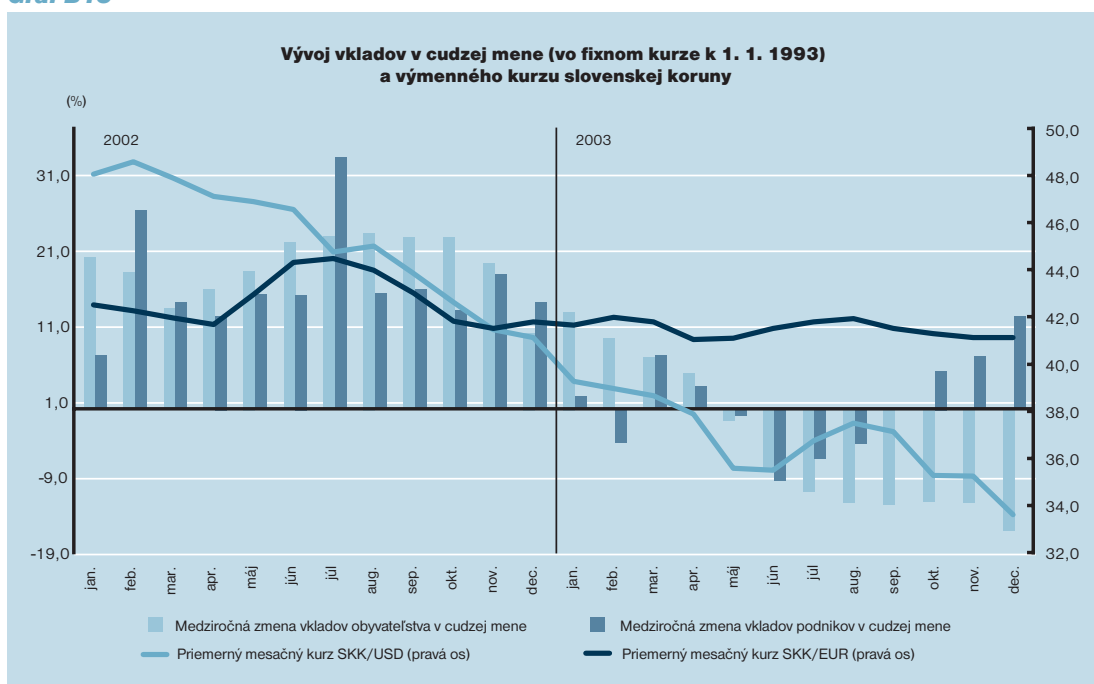
Pri porovnaní úročenia korunových vkladov obyvateľstva a podnikov došlo v roku 2003 k prehĺbeniu rozdielu úročenia tak neterminovaných, ako i termínovaných vkladov. Pri neterminovaných vkladoch sa rozdiel v úročení v priebehu roka postupne zvyšoval, pričom v roku 2003 boli v priemere o 0,2 bodu viac úročené vklady podnikov (v roku 2002 sa ich úročenie pohybovalo takmer

na rovnakej úrovni). Pri termínovaných vkladoch (bez vkladov stavebných sporiteľní) sa rozdiel v úročení prehĺbil, keď podnikové vklady boli v priemere o 1,9 percentuálneho bodu úročené viac ako vklady obyvateľstva (v roku 2002 o 1,2 percentuálneho bodu). Vyššie úročenie vkladov podnikov pravdepodobne súvisí s väčším objemom realizovaných úložiek jednotlivých subjektov.

Vklady v cudzej mene (vo fixnom kurze roku 1993) poklesli v roku 2003 o 5,2 mld. Sk, t. j. o 6,1 %, kým v roku 2002 vzrástli o 8,9 mld. Sk, t. j. o 11,6 %. Na ich poklese sa podieľali vklady obyvateľstva (o 8,8 mld. Sk), pričom vklady podnikov vzrástli (o 3,6 mld. Sk). Medziročné tempo poklesu vkladov obyvateľstva v cudzej mene dosiahlo 15,8 % (v roku 2002 rast 10,2 %). Medziročná dynamika rastu podnikových vkladov v cudzej mene sa znížila zo 14,2 % v decembri 2002 na 12,4 % v decembri 2003.

Po zohľadnení zmeny výmenného kurzu v roku 2003 (zhodnotenie o 1,3 % voči euru a o 17,8 % voči americkému doláru) poklesli vklady v cudzej mene (t. j. v bežnom kurze) o 14,8 mld. Sk (o 13,9 %), keď vklady obyvateľstva sa znížili o 16,0 mld. Sk (o 22,8 %). Podnikové vklady naopak zaznamenali mierny nárast o 1,2 mld. Sk (o 3,3 %).

Graf B 16

Z porovnania vývoja vkladov v cudzej mene je zrejmé, že k výraznejšej reakcii na zhodnocovanie výmenného kurzu vo forme zníženia držby vkladov v cudzej mene dochádza u obyvateľstva. Súvisí to pravdepodobne s tým, že podniky využívajú vklady v cudzej mene predovšetkým ako transakčné prostriedky pri ich zahraničnoobchodnej činnosti, kým u obyvateľstva slúžia ako úspory, a teda v prípade zhodnocovania výmenného kurzu, resp. pri očakávaníach pretrvávajúceho apreciačného trendu sa konverziou týchto vkladov na domácu menu snažia minimalizovať kurzovú stratu.

4.3. Úverové aktivity

Úvery spolu (korunové a v cudzej mene, v bežnom kurze) poskytnuté podnikateľskej sfére, obyvateľstvu, ústredným a miestnym orgánom na mimorozpočtové potreby predstavujú úvery štatisticky vykázané za celý bankový sektor. Metodicky sa nezhodujú s úvermi podnikom a obyvateľstvu podľa menového prehľadu, ktorý nezahŕňa vládny sektor.

Objem úverov spolu medziročne vzrástol o 50,6 mld. Sk, keď korunové úvery sa zvýšili

o 28,9 mld. Sk a úvery v cudzej mene o 21,7 mld. Sk. Úvery spolu dosiahli ku koncu roka 402,1 mld. Sk, z toho korunové úvery 320,4 mld. Sk a úvery v cudzej mene 81,7 mld. Sk.

V rámci odvetvovej štruktúry vzrástli v porovnaní s koncom roka 2002 najviac korunové úvery v odvetví ostatné o 24,8 mld. Sk (podiel na úveroch spolu 40,6 %). V odvetví doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie vzrástli úvery o 8,0 mld. Sk (podiel na úveroch spolu 9,3 %), v peňažníctve o 6,2 mld. Sk (podiel na úveroch spolu 7,2 %) a v odvetví obchod, oprava spotrebného tovaru a motorových vozidiel, hotely a reštaurácie o 1,9 mld. Sk (podiel na úveroch spolu 12,7 %). Najvýraznejšie zníženie objemu korunových úverov (o 8,6 mld. Sk) nastalo vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody (podiel na úveroch spolu 10,5 %) a v priemyselnej výrobe o 4,4 mld. Sk (podiel na úveroch spolu 15,3 %), z toho o 4,0 mld. Sk v hutníctve a strojárstve.

Z hľadiska časovej štruktúry zaznamenali najväčší nárast dlhodobé korunové úvery, čo bolo spôsobené predovšetkým nárastom hypotekárnych úverov. Zvýšil sa i objem krátkodobých a strednodobých úverov predovšetkým vplyvom nárastu ostatných a investičných úverov. Zvýšenie

Tabuľka B23 Absolútne zmeny stavov úverov, december 2003

	Korunové		Úvery v cudzej mene		Spolu	
	medziročná zmena v mld. Sk	podiel na úveroch v %	medziročná zmena v mld. Sk	podiel na úveroch v %	medziročná zmena v mld. Sk	podiel na úveroch v %
Krátkodobé úvery	8,2	31,2	9,0	37,2	17,2	32,5
Strednodobé úvery	2,3	27,9	6,9	31,6	9,2	28,6
Dlhodobé úvery	18,4	40,9	5,8	31,2	24,2	38,9
Spolu	28,9	100,0	21,7	100,0	50,6	100,0

Tabuľka B24 Čerpané úvery v roku 2003

(kumulatív)

	Podnikateľská sféra		Obyvateľstvo	
	objem v mld. Sk	podiel v %	objem v mld. Sk	podiel v %
Krátkodobé úvery	847,3	91,8	31,6	44,4
Strednodobé úvery	60,3	6,5	17,6	24,8
Dlhodobé úvery	15,7	1,7	21,8	30,8
Spolu	923,3	100,0	71,0	100,0

korunových úverov bolo sprevádzané aj rastom objemu úverov v cudzej mene, čo pravdepodobne súviselo s očakávaniami zhodnocovania výmenného kurzu slovenskej koruny.

Z celkového objemu 1 005,3 mld. Sk čerpaných úverov za rok 2003 v kumulatívnom vyjadrení smerovalo 91,9 % do podnikateľského sektora, predovšetkým pod zahraničnou kontrolou. Podiel čerpaných úverov obyvateľstva dosiahol 7,1 %. Krátkodobé úvery predstavovali väčšinu novoposkytnutých úverov (88,0 %).

4.4. Úrokové miery

Výrazný vplyv na úroveň klientskych úrokových sadzieb v roku 2003 malo zníženie kľúčových sadzieb NBS v novembri 2002. Vzhľadom na to, že v úrokových sadzbách bola táto zmena zohľadnená už koncom roka 2002, v medzioročnom porovnaní (december 2003 oproti decembru 2002) nedošlo v roku 2003 k výraznejšiemu poklesu klientskych úrokových sadzieb. Tendencia znižovania klientskych sadzieb je zrejme predovšetkým z porovnania ich ročných priemerov.

V priebehu roka 2003 Banková rada NBS rozhodla o znížení kľúčových úrokových sadzieb v septembri a decembri zhodne o 0,25 percentuálneho bodu. Ich septembrové zníženie sa výraznejšie neprejavilo vo vývoji klientskych úrokových sadzieb. Priemerné úrokové sadzby z čerpaných úverov sa v priebehu roka pohybovali približne na úrovni refinančnej sadzby, kým priemerná úroková miera z vkladov si udržiavala

takmer konštantnú diferenciu v porovnaní so sterilizačnou sadzbou.

Priemerná úroková miera z čerpaných úverov (s výnimkou úverov s úrokovou sadzbou 0 %) sa v decembri 2003 v porovnaní s koncom roka 2002 znížila o 0,6 percentuálneho bodu na 7,2 %. Jej vývoj bol v priebehu roka pomerne volatilný, keď priemerná úroková miera z čerpaných úverov v apríli a máji presiahla úroveň refinančnej sadzby. V ostatných mesiacoch cena čerpaných úverov poklesla a napriek miernym výkyvom v jednotlivých mesiacoch sa pohybovala pod úrovňou refinančnej sadzby NBS.

V medzioročnom porovnaní klesla priemerná úroková miera z krátkodobých čerpaných úverov o 0,3 percentuálneho bodu na 7,2 % a mala vzhľadom na svoj kumulatívny podiel (88,0 % z čerpaných úverov spolu) najvýraznejší vplyv na vývoj úrokovej miery z čerpaných úverov spolu.

Strednodobé čerpané úvery zaznamenali zníženie priemernej úrokovej miery o 0,9 percentuálneho bodu na 8,6 %, pričom ich kumulatívny podiel na celkových čerpaných úveroch bol 8,1 %. Priemerná úroková miera z dlhodobých čerpaných úverov poklesla o 1,4 percentuálneho bodu na 7,0 %, (predovšetkým vplyvom zvýšeného čerpania hypotekárnych úverov²), ich podiel na úveroch však tvoril len 4,0 %.

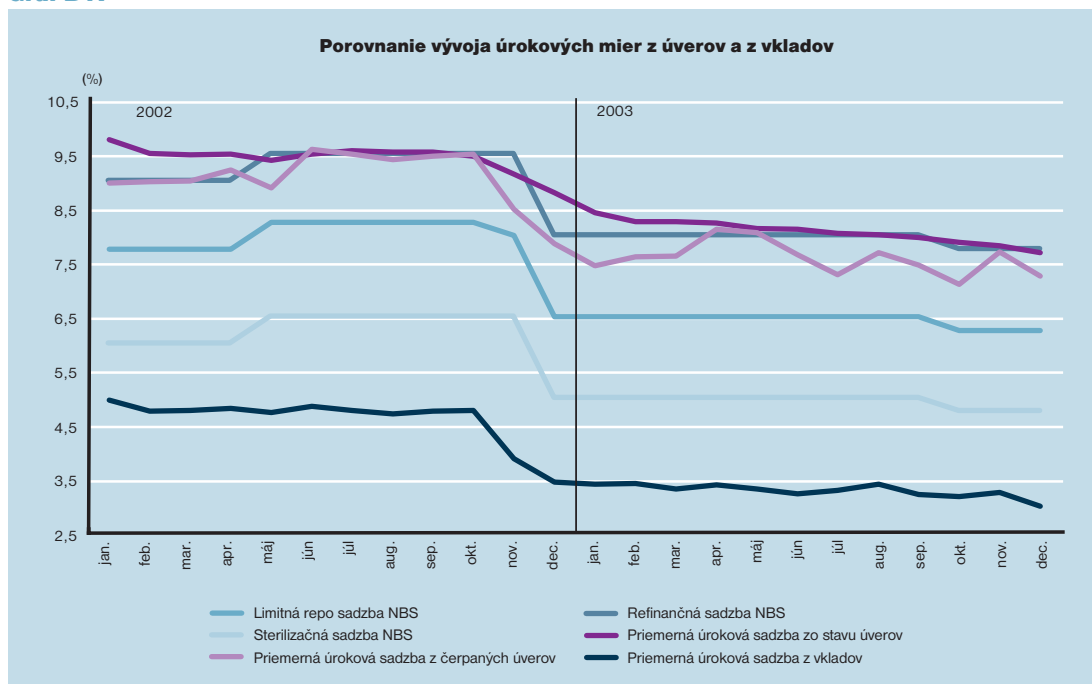
Z hľadiska účelu použitia bol vývoj čerpaných úverov v roku 2003 ovplyvnený poklesom úrokových sadzieb predovšetkým z ostatných úverov, ktoré zahŕňajú prevádzkové, kontokorentné, rozvojové, zmenkové, stavebné a hypotekárne úvery (ich podiel na celkových čerpaných

Tabuľka B25 Vývoj vybraných úrokových mier

	Priemerná úroková miera v %		Rozdiel (percentuálne body)
	2002	2003	
BRIBOR 1M	7,6	6,2	-1,4
Stavy úverov	8,7	7,6	-1,1
Čerpané úvery	9,1	7,6	-1,5
Vklady	4,6	3,3	-1,3

² Od 1. júla 2003 bol zmenený systém poskytovania štátnej dotácie na hypotekárne úvery a výška štátnej dotácie už nie je garantovaná po celý čas splácania úveru.

Graf B17

úveroch v kumulatívnom vyjadrení predstavoval 75,9 %). Medziročné zníženie priemernej úrokovej miery z ostatných čerpaných úverov predstavovalo 2,8 percentuálneho bodu (na 6,5 %). V rámci tejto skupiny nastal výrazný pokles priemernej úrokovej miery z hypotekárnych úverov so štátnym príspevkom o 2,8 percentuálneho bodu (na 5,2 %) a z hypotekárnych úverov bez štátneho príspevku o 2,3 percentuálneho bodu na 7,7 % (podiel dlhodobých hypotekárnych úverov na dlhodobých úveroch spolu ku koncu roka 2003 predstavoval 32,0 %). Druhou významnou skupinou úverov, ktorá ovplyvnila pokles úrokových sadzieb z čerpaných úverov spolu boli úvery z prečerpania bežných účtov (s podielom 17,7 % ku koncu roka), ktorých sadzby sa medziročne znížili o 2,6 percentuálneho bodu.

Tendencia vývoja úrokových mier zo stavu úverov bola charakterizovaná postupným poklesom. Priemerná úroková miera zo stavu úverov (s výnimkou úverov s úrokovou sadzbou 0 %) sa v priebehu roka znížila o 1,1 percentuálneho bodu na 7,7 %. Pokles priemerných úrokových

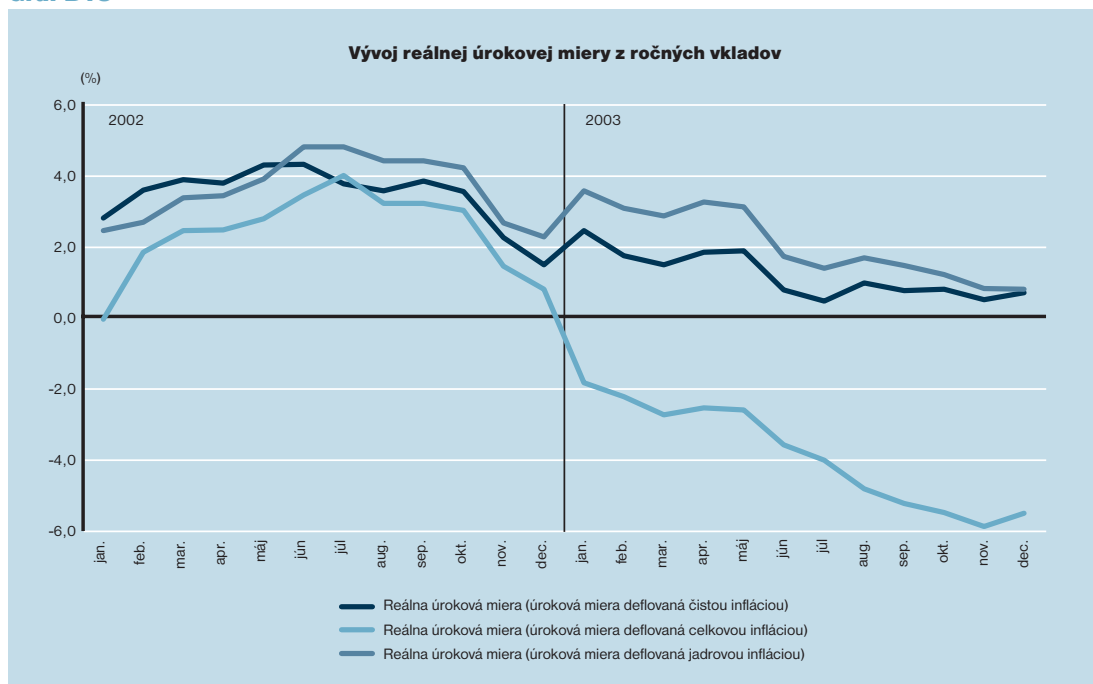
sadzieb z krátkodobých úverov predstavoval 1,2 percentuálneho bodu na 7,8 %, zo strednodobých úverov 0,7 percentuálneho bodu na 8,8 %. Cena dlhodobých úverov sa znížila o 1,3 percentuálneho bodu na 6,8 %.

Priemerná úroková miera z vkladov sa v priebehu celého roka pohybovala pod úrovňou sterilizačnej sadzby, pričom jej vývoj bol pomerne stabilný s tendenciou k poklesu. Priemerná úroková miera z vkladov sa v decembri 2003 oproti decembru 2002 znížila o 0,4 percentuálneho bodu na 3,0 %. Úroková sadzba z netermínovaných vkladov zaznamenala pokles o 0,1 percentuálneho bodu na 1,5 %, z termínovaných a úsporných vkladov spolu o 0,5 percentuálneho bodu na 3,9 %.³

Z pohľadu časovej viazanosti termínovaných a úsporných vkladov klesla priemerná úroková miera z krátkodobých a strednodobých vkladov pri súčasnom náraste sadzieb z dlhodobých vkladov. Krátkodobé termínované a úsporné vklady zaznamenali zníženie úrokových sadzieb o 0,5

³ Podľa pôvodnej metodiky platnej do konca roka 2002 sa vklady členili na netermínované a termínované. Od roku 2003 došlo k zmene metodiky, podľa ktorej sa z termínovaných vkladov vyčlenili úsporné vklady ako samostatná skupina. Súčasne sa zmenila štruktúra termínovaných vkladov, pričom z vkladov do sedem dní boli vyčlenené jednodňové vklady, deväťmesačné vklady boli začlenené do vkladov so splatnosťou do dvanásť mesiacov a troj- a štvorročné vklady boli zahrnuté do vkladov so splatnosťou do päť rokov.

Graf B 18

percentuálneho bodu na 4,1 % a strednodobé o 0,7 percentuálneho bodu na 3,1 %. Po náraste sadzieb o 0,1 percentuálneho bodu dosiahli sadzby z dlhodobých vkladov úroveň 3,1 %.

Reálna úroková miera z jednoročných vkladov klesla v decembri 2003 v porovnaní s koncom roka 2002 o 6,3 percentuálneho bodu. Zápornú hodnotu 5,5 % dosiahla v dôsledku zvýšenia medziročnej inflácie (z 3,4 % na 9,3 %), ako aj z dôvodu poklesu priemernej úrokovej miery z jednoročných vkladov (zo 4,1 % na 3,8 %).

Deflovaním úrokovej miery zo stavu ročných vkladov jadrovou, resp. čistou infláciou dosiahla reálna úroková miera v decembri 2003 kladné hodnoty 0,8 %, resp. 0,7 %. V porovnaní s koncom roka 2002 to predstavovalo pokles o 1,5 percentuálneho bodu, resp. o 0,8 percentuálneho bodu, ako dôsledok zníženia priemernej úrokovej miery z jednoročných vkladov o 0,4 percentuálneho bodu pri náraste jadrovej inflácie a čistej inflácie (o 1,1 a 0,4 percentuálneho bodu).

4.5. Nástroje menovej politiky

Úroková politika

a) základná úroková sadzba NBS⁴ (úroková sadzba pre dvojtyždňové repo tendre)

od 18. 11. 2002	6,50 %
od 26. 9. 2003	6,25 %
od 22. 12. 2003	6,00 %

b) úroková sadzba pre jednodňové refinančné operácie

od 18. 11. 2002	8,00 %
od 26. 9. 2003	7,75 %
od 22. 12. 2003	7,50 %

c) úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody

od 18. 11. 2002	5,00 %
od 26. 9. 2003	4,75 %
od 22. 12. 2003	4,50 %

⁴ Banková rada NBS dňa 12. decembra 2002 rozhodla o určení základnej úrokovej sadzby NBS s účinnosťou od 1. januára 2003. Základná úroková sadzba NBS je zhodná s limitnou úrokovou sadzbou pre štandardné dvojtyždňové repo tendre NBS. Ak sa vo všeobecných záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky Slovenska“, alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej“ rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska.

Nástroje menovej politiky NBS

Operácie na voľnom trhu

a) hlavný nástroj

Štandardný repo tender s dvojtyždňovou splatnosťou – uskutočňuje NBS s obchodnými bankami pravidelne raz za týždeň. NBS zároveň vyhlasuje pre tieto štandardné operácie úrokovú sadzbu (základná úroková sadzba).

b) nástroj na dlhodobejšie riadenie likvidity

Emisia pokladničných poukázok NBS do portfólia obchodných bánk – nástroj NBS na dlhodobejšie riadenie likvidity komerčných bánk. Aukcie pokladničných poukázok NBS sa uskutočňujú minimálne raz mesačne, spravidla holandským spôsobom.

c) nástroj na jemné doladenie

Rýchly tender – nástroj NBS slúžiaci na jemné operatívne doladenie likvidity komerčných bánk.

d) štrukturálne operácie

Individuálne obchody – nástroj NBS umožňujúci priamu kúpu, alebo predaj štátnych cenných papierov a pokladničných poukázok NBS do a z portfólia NBS.

e) devízové swapy

Nástroj slúžiaci na prechodné doladenie likvidity v korunovej oblasti s využitím devízovej transakcie s budúcim vyrovnaním.

Automatické operácie (Standing facilities)

a) jednoduché refinančné operácie

– obchodné banky majú automatický prístup k finančným prostriedkom (za podmienky dostatku akceptovateľných cenných papierov) za vyhlásovanú úrokovú sadzbu.

b) jednoduché sterilizačné operácie

– obchodné banky majú možnosť ukladať prebytočné prostriedky vo forme nekolateralizovaných depozitov za vyhlásovanú úrokovú sadzbu.

Ostatné nástroje

a) redistribučný úver

– klasický, úroková sadzba = sadzba pre dvojtyždňový repo tender + 0,5 %

– zvýhodnený, úroková sadzba = sadzba pre dvojtyždňový repo tender – 2 % + 0,5 %

b) v záujme zachovania likvidity banky môže NBS výnimočne poskytnúť banke krátkodobý úver, a to na dobu najviac troch mesiacov. Takýto úver nebol v roku 2003 poskytnutý.

Povinné minimálne rezervy

Obchodné banky od 1. januára 2003 tvorili povinné minimálne rezervy vo výške 3 % z primárnych korunových a devízových vkladov (voči rezidentom a nerezidentom), z korunových a devízových depozít zahraničných bánk, z emitovaných cenných papierov a ostatných záväzkov voči klientom, ktoré nie sú bankami. Sadzba tvorby povinných minimálnych rezerv pre stavebné sporiteľne bola 3 %. Perióda pre vyhodnocovanie povinných minimálnych rezerv bola v roku 2003 jeden mesiac. Povinné minimálne rezervy sa určili sadzbou 1,5 % do stanovenej výšky na príslušný mesiac.

Kurzová a devízová politika

a) režim výmenného kurzu

Národná banka Slovenska aj v roku 2003 uplatňovala režim plávajúceho výmenného kurzu. Výmenný kurz slovenskej koruny sa určoval vo vzťahu k referenčnej mene – euru. Jeho vývoj závisel od vývoja ponuky a dopytu po slovenskej korune na devízovom trhu. Národná banka Slovenska využívala možnosť intervenovať na devízovom trhu s cieľom korigovať nadmernú volatilitu výmenného kurzu slovenskej koruny, resp. v prípade, ak vývoj výmenného kurzu nezodpovedal vývoju makroekonomických fundamentov.

b) nominálny výmenný kurz Sk

Nominálny výmenný kurz slovenskej koruny voči euru sa v priebehu roka 2003 zhodnotil o 1,3 %, keď k 31. decembru 2003 dosiahol 41,161 SKK/EUR. Vývoj výmenného kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru zaznamenal zhodnotenie o 17,8 % na 32,920 SKK/USD.

c) *nominálny a reálny efektívny výmenný kurz Sk⁵*

Na vývoj indexu nominálneho efektívneho výmenného kurzu slovenskej koruny (NEER) v roku 2003 malo vplyv najmä priemerné ročné zhodnotenie kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru o 18,9 %, čo bolo výrazne vyššie zhodnotenie ako v roku 2002 (zhodnotenie o 6,2 %). Zároveň dynamika zhodnotenia koruny bola v tomto období mierne vyššia než miera apreciacie mien významných obchodných partnerov SR voči doláru. Medziročná miera rastu indexu NEER dosahovala počas celého roku 2003 vyššiu dynamiku v porovnaní s predchádzajúcim rokom, pričom v priemere sa NEER zhodnotil o 7,0 % (v roku 2002 o 0,1 %).

Index reálneho efektívneho výmenného kurzu (REER) na báze indexu cien výrobcov sa v roku 2003 zhodnotil medziročne v priemere o 13,2 % (v roku 2002 o 1,8 %). Medziročné tempo rastu REER na báze cien produktov priemyselnej výroby, t. j. bez cien nerašných surovín a cien energií, priemerne vzrástlo v minulom roku o 7,2 %, pričom v roku 2002 predstavovalo 0,5 %.

d) *vyhodnotenie menovej štruktúry devízových inkás a platieb Slovenskej republiky*

Obrat devízových inkás a platieb za platobné tituly skupiny 1 až 6 v konvertibilných menách

za rok 2003 dosiahol objem 1 536,8 mld. Sk (priemerný mesačný obrat dosiahol 128,1 mld. Sk) a oproti predchádzajúcemu roku vzrástol o 10,9 %. Devízové inkasá a platby dosiahli v roku 2003 aktívne saldo 15,8 mld. Sk, kým v roku 2002 bolo saldo pasívne vo výške 24,1 mld. Sk.

Prehlbujúca sa integrácia zahraničnoobchodných vzťahov Slovenska s krajinami eurozóny sa premietla do rastúcej úlohy eura, čo sa bezprostredne prejavilo na menovej štruktúre devízových inkás a platieb. Na obrate sa rozhodujúcou mierou podieľali euro a dolár, kým však podiel eura v roku 2003 vzrástol o 6,1 percentuálneho bodu, podiely ostatných mien klesli. Najvýraznejší bol pokles podielu dolára (o 4,2 percentuálneho bodu), pričom podiel českej koruny sa znížil o 1,5 percentuálneho bodu a ostatných mien o 0,5 percentuálneho bodu.

4.6. Menový kalendár

Január

- Japonská agentúra R&I (Rating and Investment Information) zvýšila rating dlhodobých záväzkov SR v domácej mene z BBB- na BBB.

Tabuľka B26 Vývoj menovej štruktúry devízových inkás a platieb

	1999	2000	2001	2002	2003
Obrat spolu (v mld. Sk)	812,8	1 094,3	1 277,9	1 385,6	1 536,8
z toho:					
euro a bývalé meny krajín EMU	58,3 %	58,5 %	61,3 %	63,7 %	69,8 %
česká koruna	9,3 %	7,5 %	8,7 %	9,3 %	7,8 %
americký dolár	28,4 %	30,0 %	26,4 %	23,2 %	19,0 %
ostatné meny	3,9 %	4,0 %	3,6 %	3,8 %	3,3 %
Podiel obratu na HDP					
(v bežných cenách)	96,3 %	117,1 %	126,5 %	126,4 %	128,5 %

⁵ Metodika výpočtu indexov nominálneho a reálneho efektívneho výmenného kurzu slovenskej koruny (NEER a REER) je prevzatá od MMF. Používa priemerné mesačné kurzy slovenskej koruny a mien partnerov voči doláru. Ďalej je založená na báze indexu cien výrobcov PPI (cien produktov priemyselnej výroby PPI manufacturing), východiskového roku 1999 a šiestnástich významných obchodných partneroch SR, predstavujúcich spolu zhruba 86 až 89 % obratu zahraničného obchodu SR v rokoch 1993 – 2002: Nemecko, Česká republika, Taliansko, Rakúsko, Francúzsko, Holandsko, USA, Veľká Británia, Švajčiarsko, Poľsko, Maďarsko, Ukrajina, Rusko, Japonsko, Čína a Turecko.

Marec

- Agentúra Fitch Ratings zlepšila ratingové hodnotenie Slovenska. Rating dlhodobého devízového dlhu zvýšila z BBB- na BBB a rating dlhodobých záväzkov v domácej mene z BBB+ na A-.

Apríl

- NBS udelila súhlas s nadobudnutím 60,1-percentného podielu na základnom imaní Banky Slovakia, a. s., rakúskej spoločnosti BASL Beteiligungsverwaltungs GmbH, ktorá je súčasťou finančnej skupiny Meinel Bank Aktiengesellschaft.
- Vláda SR schválila návrh novely zákona o ochrane vkladov v súlade s právnymi normami Európskeho spoločenstva s účinnosťou od 1. júla 2003.

Máj

- Banková rada NBS schválila Aktualizovaný menový program na rok 2003. Koncoročná úroveň inflácie sa očakávala v intervale od 8,4 do 9,7 %. NBS znížila predikciu priemernej i jadrovej inflácie. Pôvodný interval od 2,7 do 5,0 % znížila a zúžila na 2,1 až 3,6 %. Rizikami odhadu zostali vývoj svetových cien ropy, výmenného kurzu koruny, ako aj zmena rozsahu administratívnych zásahov s následkami na vývoj cenovej hladiny. Deficit bežného účtu obchodnej bilancie mal dosiahnuť 4,5 % z HDP oproti pôvodnému odhadu 6,2 %. Pozitívna zmena súvisela s dovtedajšou vysokou dynamikou exportu, poklesom rastu dovozov a posilňovaním slovenskej koruny oproti americkému doláru. Priaznivý vývoj zahraničného obchodu sa premietol aj do zvýšeného predpokladu ekonomického rastu z 3,9 % na 4,1 %, ktorý mal podporiť predovšetkým zahraničný obchod.

Júl

- Vláda prerokovala materiál MF SR a NBS Stratégia prijatia eura v Slovenskej republike a uložila do konca prvej polovice roka 2004 vypracovať jeho aktualizáciu. Na rokovaní vlády SR k tomuto materiálu bolo schválené Spoločné vyhlásenie vlády SR a NBS k postupu pri vstupe SR do eurozóny.

August

- MMF zverejnil Záverečnú správu, ktorá hodnotila ekonomický vývoj na Slovensku za rok 2002 a ocenil Slovensko ako najviac preformne orientovanú krajinu spomedzi štyroch štátov strednej Európy vstupujúcich do EÚ 1. mája 2004. V správe bola pozitívne hodnotená menová politika NBS (predovšetkým operácie na devízovom trhu zamerané proti prílevu špekulatívneho kapitálu, ako aj zníženie kľúčových sadzieb). Súčasne správa MMF konštatovala, že bankový sektor na Slovensku sa upevnil a stabilizoval, pričom upozornila na potrebu pokroku v inštitucionálnom vývoji k integrovanému dohľadu nad finančným trhom, ktorý by mal vzniknúť v rámci NBS v roku 2006.

September

- BR NBS prerokovala a schválila návrh Zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o bankách a súčasne navrhla vykonať úpravy, ktoré súvisia s viacerými ďalšími novými zákonmi. Nadobudnutie účinnosti schváleného návrhu novely zákona o bankách navrhla od 1. januára 2004.

Október

- NR SR schválila zákon, ktorým sa od 1. januára 2004 zavádza jednotná 19-percentná daň z príjmov pre občanov i firmy.

November

- Medzinárodná ratingová agentúra Fitch Ratings zvýšila dlhodobý ratingový výhľad bánk na Slovensku, v Poľsku, Litve a Slovinsku. Nasledovala tak zvýšenie dlhodobého ratingu v zahraničnej mene kandidátskych krajín prístupujúcich do EÚ. Na Slovensku pozmenila dlhodobý ratingový výhľad bánk zo stabilného na pozitívny a potvrdila ratingy na úrovni BBB.

December

- Poslanci NR SR schválili štátny rozpočet na rok 2004 so schodkom na úrovni 78,5 mld. Sk. Prijmy boli rozpočtované v sume 232,2 mld. Sk, výdavky v objeme 310,5 mld. Sk. Deficit verejných financií by mal podľa metodiky ESA 95 dosiahnuť 3,9 % HDP.
- Banková rada NBS schválila Menový program NBS na rok 2004 a strednodobý výhľad na roky 2005 až 2007. Menový program na rok 2004 predpokladá, že celková medziročná inflácia sa ku koncu roka bude pohybovať v intervale od 5,5 do 7,3 %, čomu zodpovedá priemerná inflácia v pásme 7,2 do 8,2 %.

5. FINANČNÉ TRHY

5.1. Peňažný trh

Operácie NBS na peňažnom trhu

V roku 2003 naďalej pretrvával sterilizačný charakter výkonu menovej politiky NBS. Obchodné banky využívali štandardné typy obchodov na voľnom trhu, ktorými pre potrebu sterilizácie likvidity boli jednoduchové vklady, dvojtypy repo tendre a emisie trojmesačných pokladničných poukázok NBS. Na účely refinancovania bol k dispozícii jednoduchový repo obchod. Napriek nezmeneným nástrojom menovej politiky došlo k optimalizácii možnosti iniciácie jednoduchových operácií predĺžením času, keď mohli banky jednoduchové obchody s NBS uzatvoriť. Na podnet bánk bola spustená prevádzka tretieho časového

pásma v SIPS (Slovak Interbank Payment System) od 13.00 do 13.30 h pre zasielanie prioritných platieb medzi centrálnou bankou a bankami s nastaveným parametrom pre sterilizačné obchody (jednoduchové vklady). NBS tak umožnila bankám optimálnejšie riadenie dennej likvidity aj v prípade prijatia neavizovaných klientskych platieb. Vytvorenie tretieho časového pásma pre zasielanie prioritných platieb medzi centrálnou bankou a komerčnými bankami znamená priblíženie sa k štandardom EÚ. Druhou zmenou bolo predĺženie času na uzatvorenie jednoduchových refinančných repo obchodov o 15 minút (z 12.00 na 12.15 h). Tým sa podarilo zlepšiť prehľadnosť o skutočných koncových stavoch na účtoch bánk v prípade omeškania spracovania normálnych platieb.

Priemerný objem sterilizovaných prostriedkov v NBS na dennej báze dosiahol v roku 2003 sumu 162,7 mld. Sk (medziročný nárast o 77,4 %). Prevažná časť obchodov NBS na peňažnom trhu bola realizovaná formou sterilizačných repo tendrov, druhým aktívnym nástrojom boli emisie trojmesačných pokladničných poukázok NBS (PP NBS). Aj naďalej na dolaďovanie výkyvov v dennej likvidite banky používali jednoduchové vklady a v menšej miere jednoduchové refinančné repo obchody.

Najvyšší podiel na sterilizácii prebytočnej likvidity mali dvojtypy repo tendre, ktorých priemerný podiel v roku 2003 bol 68,7 %. V porovnaní s rokom 2002 poklesol ich podiel o 10,7 percentuálneho bodu. V roku 2003 vyhlásila NBS 53 repo tendrov americkou formou so stanovenou maximálnou úrokovou sadzbou. Dopyt bol krátený len v štyroch prípadoch. Akceptované objemy sa pohybovali v rozpätí od 36,0 mld. Sk do 78,6 mld. Sk. Minimálna akceptovaná úroková sadzba sa oproti maximálnej odchyľovala od jedného do dvadsiatich základných bodov a v jednom prípade dosiahla 32 základných bodov (po predchádzajúcom výraznom krátení akceptovaného objemu).

Druhý najvyšší vplyv mali PP NBS s podielom 29,3 % (medziročný rast 11,1 %). Do portfólia

Tabuľka B27

Mesačné priemery obchodov NBS z pohľadu ich vplyvu na likviditu bankového sektora (mil. Sk)

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
O/N repo	710	368	240	916	4 945	1 685	100	288	258	453	284	26
O/N vklad	-6 633	-3 724	-3 838	-779	-5 421	-5 208	-3 769	-1 496	-4 494	-2 232	-2 542	-8 419
PP NBS	-44 480	-47 746	-51 402	-52 420	-52 197	-57 698	-55 378	-56 007	-39 925	-44 500	-31 700	-38 258
SRT	-102 267	-106 516	-111 966	-115 382	-107 082	-101 312	-103 783	-112 184	-123 563	-119 146	-124 292	-114 584
Spolu	-152 670	-157 618	-166 966	-167 665	-159 755	-162 533	-162 830	-169 399	-167 724	-165 425	-158 250	-161 235

+ dodanie likvidity

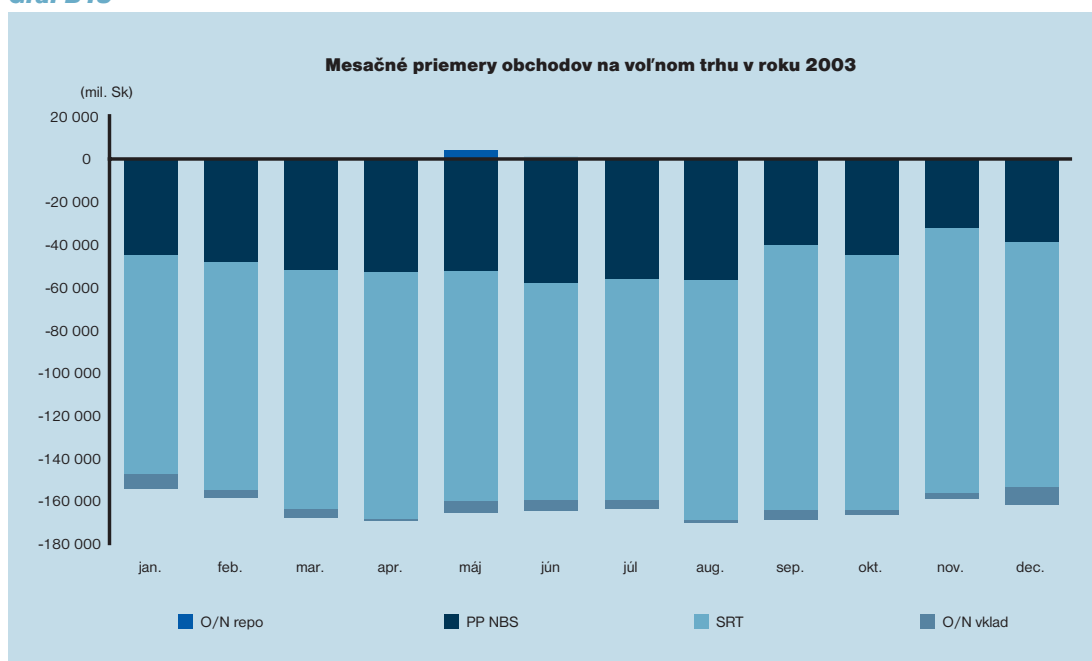
- odčerpanie likvidity

bánk bolo vydaných 14 emisií PP NBS (všetky aukcie boli realizované holandskou aukciou) v celkovom objeme 230,6 mld. Sk s trojmesačnou lehotou splatnosti. NBS krátila dopyt len v dvoch prípadoch. V prvom prípade krátila NBS dopyt v septembrovej aukcii z dôvodu neadekvátne vysokého požadovaného výnosu. V decembrovej aukcii bol nadmerný dopyt korigovaný vzhľadom na predikciu vývoja medzibankovej likvidity. Dôvodom pre zmeny v lehote splatnosti v októbri (60 dní) bola príprava zmeny zdaňovania výnosov z cenných papierov a v decembri (73 dní) to boli pretrvávajúce nejasnosti so schválením daňovej reformy. Postupný nárast záujmu v aukciách PP NBS v prvom polroku bol v druhej polovici roka zredukovaný hlavne z dôvodu poklesu úrokového diferenciálu medzi predpokladaným výnosom z poukázok (na úrovni limitnej sadzby pre repo

tender) a cenou trojmesačných depozít na medzibankovom trhu.

Jednodňové obchody boli zo strany bánk využívané častejšie ako v roku 2002. Jednodňové refinančné obchody banky použili počas 67 dní (v roku 2002 48 dní) a vklady uložili počas 270 dní (v roku 2002 246 dní) vrátane voľných dní. Najintenzívnejšie aktivity v používaní jednodňových refinančných repo obchodov boli zaznamenané v máji a júni. V máji to bolo z dôvodu odlevu likvidity z bankového sektora v objeme 40,4 mld. Sk po akceptovaní nadmerného dopytu v repo tendri a súčasnom investovaní prostriedkov do novej emisie štátnych dlhopisov. V júni banky uprednostnili uloženie prostriedkov do emisie poukladničných poukázok NBS (v objeme vyššom o 9,3 mld. Sk oproti splatnému objemu) pred krátkodobým podstatom likvidity. Najvyšší dosiah-

Graf B19

nutý objem vkladu bol 23,2 mld. Sk (18,6 mld. Sk v roku 2002) a v prípade refinančných repo obchodov 19,2 mld. Sk (10,8 mld. Sk v roku 2002).

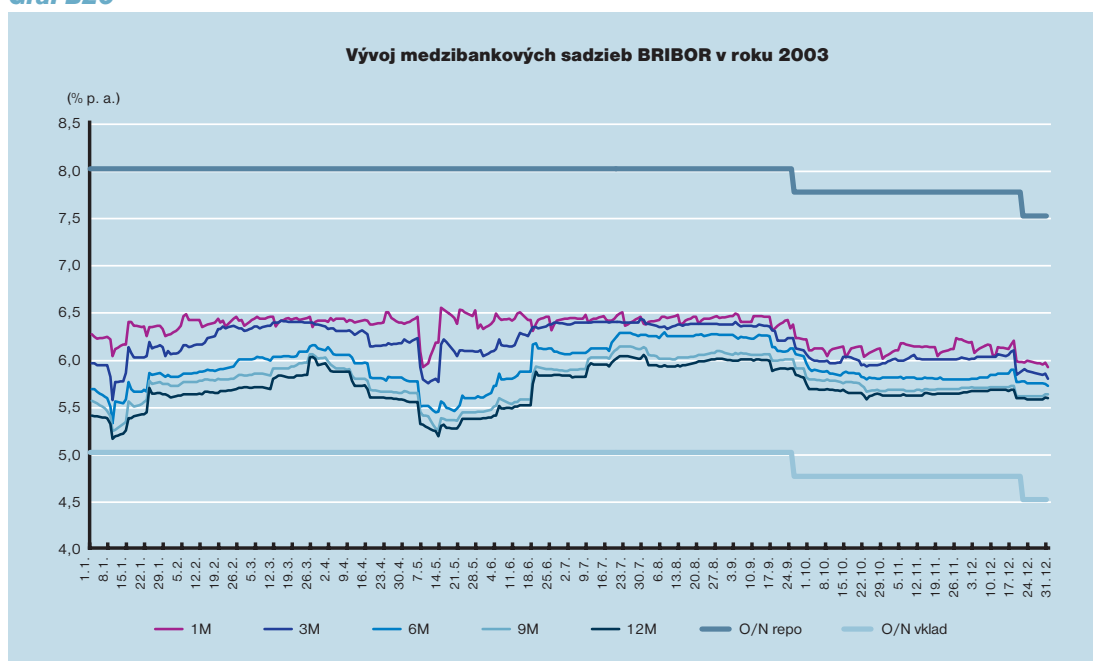
Vývoj úrokových sadzieb peňažného trhu

V roku 2003 sa úrokové sadzby s výnimkou jednodňovej splatnosti udržiavali v koridore stanovenom jednodňovými sadzbami pre vklad a refinančný repo obchod. Jednodňová sadzba počas roka presiahla štyrikrát úroveň refinančnej sadzby. Zvýšením ceny krátkych depozitov sa banky snažili chrániť pred možným záujmom o tieto depozitá v čase výraznejšieho podstatu dennej likvidity vytvoreného po presune likvidity na účty vedené v NBS. Opakované podstaty dennej likvidity boli vytvorené preferenciou bánk o uloženie likvidity do pokladničných poukázok NBS, repo tendrov a novoemitovaných štátnych dlhopisov. Sadzby so splatnosťou nad dva mesiace sa celý rok držali v dolnej polovici koridora a výnosová krivka si po celý čas zachovala inverzný tvar. K zmenám dochádzalo len v sklone jej strmosti ako prejav zmien v očakávaní vývoja budúcich úrokových sadzieb vyhlásovaných NBS, resp. ako priama reakcia na zmeny v dopyte po depozitoch dlhších splatností. Vývoj

jedno- a dvojtýždňovej sadzby sa vyvíjal v týždenných cykloch a v závislosti od aktuálneho stavu likvidity v bankovom sektore sa približoval v deň aukcie repo tendra zhora, resp. zdola k úrovni limitnej sadzby pre repo tender. Dlhšie splatnosti boli pod vplyvom nepravidelne uskutočňovanej kúpy a predaja depozitov a viac ich ovplyvňovala realizácia menových swapov, ktoré boli vykonávané prevažne zahraničnými bankami. Obmedzené možnosti obchodovania so swapmi pre limitovaný objem devízových prostriedkov držaných domácimi bankami v čase špekulácií na vývoj kurzu koruny výrazne ovplyvnili ceny medzibankových depozitov. Zabezpečenie rizík vyplývajúcich z otvorených pozícií zahraničných bánk prostredníctvom úrokových derivátov vždy nekorešpondovalo s vývojom cien depozitov napriek tomu, že deriváty sú odvodené od sadzieb peňažného trhu.

Výraznejšie zmeny v cenách kotácií krátkych sadzieb nadol boli už na začiatku roka ovplyvnené otváraním korunových pozícií zahraničných bánk v súvislosti s posilňovaním kurzu koruny, čo zvýšilo objem depozitných úložiek na medzibankovom trhu aj prostredníctvom menových swapov. Pokles cien depozitov podporili aj prijaté fiškálne opatrenia zamerané na zavedenie reforiem penzijného systému s cieľom postupného zníženia roz-

Graf B20

počtového deficitu. Intervencie NBS na devízovom trhu v januári pokles úrokových sadzieb zastavili. Po opakovanom znížení kľúčových sadzieb maďarskou centrálnou bankou začali zahraničné banky uzatvárať svoje pozície a odchod nerezidentov z devízových trhov zachytil aj okolité krajiny nevynímajúc Slovensko. Táto situácia sa premietla do relatívne výraznejšieho nárastu sadzieb BRIBOR od troch do dvanástich mesiacov. Zmena nastala na konci januára zverejnením správy o výbere Slovenska pre výstavbu závodu PSA Peugeot Citroën.

Na neúspešnú aukciu sedemročných štátnych dlhopisov v marci z dôvodu nízkej výšky kupónu reagovali nárastom ceny depozit deväť- a dvanásťmesačnej splatnosti BRIBOR. Zverejnenie oznamu MF SR o príprave emisie eurobondov v objeme 500 mil. EUR a o emisii dvadsaťročných eurobondov denominovaných v korunách pre Európsku investičnú banku v apríli vyústilo do ukladania depozit aj prostredníctvom menových swapov a dohôd o budúcej úrokovej sadzbe (FRA), čo spôsobilo pokles úrokových sadzieb so splatnosťou nad tri mesiace.

Ďalšia výraznejšia zmena sa udiala v máji, keď na posilňovanie kurzu koruny oproti euru reagovala NBS opakovanými intervenciami na devízovom trhu. V súvislosti s intervenciami vystúpila do popredia obava bánk z možného zníženia kľúčových sadzieb NBS, na čo peňažný trh reagoval poklesom ceny úrokových sadzieb dlhších splatností. Ich pokles zastavilo na konci mája zverejnenie priaznivých výsledkov zahraničného obchodu.

Opakované oslabenie mien v okolitých krajinách v júni znamenalo zatváranie pozícií zahraničných bánk, čo sa prejavilo v zvýšenom dopyte po depozitách dlhších splatností a následne

značným nárastom ich ceny. Ešte výraznejšie oslabenie koruny v júli riešili domáce a zahraničné banky kúpou depozitov a termínovaných kontraktov, čo sa okamžite prejavilo v náraste ceny depozit nad šesť mesiacov. Zvrat nastal v septembri, keď postupné posilňovanie domácej meny zvýšilo objem predajov úrokových derivátov a depozitných vkladov prostredníctvom menových swapov s dlhšou lehotou splatnosti.

Na septembrové zníženie kľúčových sadzieb NBS sadzby peňažného trhu výraznejšie nereagovali vzhľadom na to, že očakávanie ich poklesu bolo do sadzieb medzibankového trhu už čiastočne zahrnuté.

Na druhé zníženie kľúčových sadzieb NBS o 25 bázičkových bodov v decembri reagovala celá výnosová krivka BRIBOR adekvátnym poklesom. Koncoročná snaha bánk o umiestnenie prebytočnej likvidity z dôvodu zníženia požadovaných minimálnych rezerv od roku 2004 vyústila do poklesu ceny jednomesačnej až trojmesačnej splatnosti.

Medzibankové obchody na peňažnom trhu

Celkový objem obchodov na medzibankovom trhu v členení na depozity, repo obchody a swapy vykazoval v roku 2003 vzrastajúcu tendenciu a v porovnaní s predchádzajúcim rokom bol vyšší o 35,0 %. Napriek uzatvoreniu niekoľkých repo obchodov bol ich podiel na celkovom obrate veľmi nízky a pre potrebu vykazovania zanedbateľný. Na celkovom objeme obchodov dosiahli referenčné banky podiel 90,4 %. Z pohľadu členenia obchodov medzibankového trhu na obchody uzatvorené s domácimi alebo zahraničnými bankami dosiahli obchody s domácimi bankami podiel 36,0 % a so zahraničnými ban-

Tabuľka B28

Mesačné objemy kúpy a predaja na medzibankovom trhu

(mld. Sk)

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Depozity	529	482	454	522	410	502	558	495	496	625	454	579
Repo obchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Swapy	649	594	617	758	696	721	1157	653	728	764	619	611

kami 64,0 %. Preferencia záujmu zahraničných bánk bola vyššia pri swapoch, ktoré dosiahli podiel 72,4 %.

Z hľadiska váhy objemu obchodov obchodovanie sa sústredilo na najkratšie splatnosti. Obchody so splatnosťou od jedného dňa do jedného týždňa presiahli 90 % objemu všetkých obchodov. Podobný výsledok bol zaznamenaný aj v roku 2002, pričom v roku 2003 došlo k miernemu nárastu podielu obchodov do jedného týždňa.

Najvyšší podiel na objeme obchodov na medzibankovom trhu v roku 2003 mali swapy – v priemere 58,4 % (v roku 2002 48,9 %). Stabilný vývoj úrokových sadzieb na peňažnom trhu umožnil pokračujúci rozvoj obchodovania s derivátmi naviazanými na úrokové sadzby peňažného trhu, ktorými sú dohody o budúcej úrokovej sadzbe (FRA) a swapy na úrokovú mieru (IRS).

Štátne pokladničné poukážky

Primárny trh

Z dôvodu nedostatku iných finančných prostriedkov sústredených na súhrnom evidenčnom účte Ministerstva financií SR sa priebežný deficit štátneho rozpočtu v 1. polroku 2003 nefinancoval formou emitovania štátnych pokladničných poukážok (ŠPP). Vzhľadom na rast deficitu štátneho rozpočtu na konci 1. polroka, ako aj skutočnosť, že od júla do novembra nadobúdalo s týždňovou periodicitou splatnosť 18 emisií ŠPP v sume 39,5 mld. Sk emitovaných v roku 2002, pristúpilo MF SR k prvému predaju ŠPP v júli 2003.

V priebehu roku 2003 bolo na trh formou americkej aukcie bez stanovenej maximálnej sumy emisie a s nelimitovaným emisným kurzom umiestnených 21 emisií, všetky so splatnosťou v roku 2004. Lehota splatnosti bola stanovená na 6, 9 a 12 mesiacov. Jedna aukcia bola z dôvodu neakceptovateľných úrokových požiadaviek investorov zo strany emitenta uzavretá s nulovou akceptáciou.

Celková suma predaných ŠPP dosiahla 54,6 mld. Sk, čo predstavovalo 38,6 % z celkového dopytu (141,6 mld. Sk). Priemerná suma jednej emisie predstavovala 2,6 mld. Sk, pričom priemerný dopyt investorov na jednu aukciu dosiahol 6,4 mld. Sk. Vysoký dopyt po ŠPP bol ovplyvnený najmä prebytkom likvidity a nedostatkom iných nízko rizikových aktív. Na primárnych kúpach sa zahraniční investori podieľali 94,5 % a podiel domácich obchodných bánk predstavoval 5,0 %. Podiel ostatných tuzemských investorov bol zanedbateľný.

Priemerný úrokový výnos primárneho predaja ŠPP dosiahol v roku 2003 hodnotu 5,6 %. Výnosy boli počas celého roka pod úrovňou úrokových sadzieb domáceho peňažného trhu porovnateľnej dĺžky splatnosti. Priemerne boli ŠPP v roku 2003 umiestnené na trh 33 bázičných bodov pod úrovňou BRIBOR-u.

Výnosy ŠPP mali striedavo stúpajúcu a klesajúcu tendenciu. Výrazný nárast sa prejavil hlavne v auguste a začiatkom septembra, keď vzrástli až o 56 bázičných bodov. Ovplyvňovala ich hlavne vyššia emisná aktivita emitenta z dôvodu kumulácie vyšších objemov splátok štátnych cenných papierov v tomto období. V nasledujúcom období sa situácia skonsolidovala a začiatkom októbra zaznamenali dosiahnuté výnosy klesajúci trend. Prvotne to bolo spôsobené úpravou základných úrokových sadzieb NBS o 25 bázičných bodov. V novembri a decembri začali výnosy opäť mierne rásť. Táto skutočnosť bola spôsobená skrátením lehoty splatnosti emisií na 6 mesiacov, čo korešpondovalo s priebehom výnosovej krivky na trhu medzibankových depozít.

Sekundárny trh

Suma obchodov na sekundárnom trhu so ŠPP v roku 2003 dosiahla 133,9 mld. Sk. V rámci nej tvorili obchody, na ktorých sa zúčastnila NBS, 2 %, pretože intervenčné operácie uskutočňovala prostredníctvom vlastných pokladničných poukážok. Obchodná aktivita bola sústredená predovšetkým do 2. polroka (95,4 % všetkých

obchodov), keď emitent na trh uvádzal nové emisie. Výrazný nárast sekundárneho obchodovania so ŠPP spôsobila iba výmena portfólií medzi investormi pred koncom roka.

Sekundárne obchody medzi bankami navzájom a medzi bankami a ich klientmi mali takmer výlučne (až 97,5 %) formu priamych obchodov do splatnosti. Prevažnú časť (66,0 %) z nich tvorili predaje ŠPP v držbe zahraničných subjektov rezidentom prvý alebo druhý deň po emisii cenných papierov, čo súviselo s využívaním rozdielneho daňového zaťaženia domácich a zahraničných investorov.

5.2. Kapitálový trh

Primárny trh

Štátne dlhopisy

V roku 2003 bol trh so štátnymi dlhopismi (ŠD) z hľadiska emisnej politiky emitenta historicky významný, a to najmä v stanovovaní úrokového výnosu. Emitent sa rozhodol prvýkrát umiestniť 6 emisií s nulovým kupónom, s nelimitovanou cenou a stanovil iba celkovú sumu emisie. Lehota splatnosti týchto emisií bola od 1 do 1,5 roka. Druhý významný prvok na trhu so ŠD bol v stanovovaní lehoty splatnosti. Jednotlivé emisie boli umiestňované rovnomernejšie, podľa splatnosti, čo súviselo s požiadavkami investorov na vytváranie kompletnej výnosovej krivky ŠD.

Celkovo sa uskutočnilo 13 emisií ŠD v celkovej sume 98,5 mld. Sk, čo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka predstavovalo zvýšenie o 31,2 %. Emitent zrušil 3 aukcie, z toho dve v súvislosti s nízkym dopytom (po 3,0 mil. Sk) a 1 emisiu na konci roka v dôsledku vysokých požiadaviek investorov na výnosy, ktoré dosahovali až 5,94 % p. a. V aukciách boli akceptované výnosy od 3,67 % do 5,75 %. Uvedený maximálny a minimálny výnos bol zaznamenaný pri aukciách s nulovým kupónom. Z celkového počtu emisií bolo 5 znovuotváracích a emitent nimi vytváral predpoklady pre rozšírenie obchodo-

vateľných emisií na sekundárnom trhu, aj keď sa očakávané zvýšenie obchodovateľnosti splnilo iba čiastočne. Štyri znovuotváracie emisie mali stanovenú maximálnu sumu na 15,0 mld. Sk a jedna emisia na 20,0 mld. Sk. Dopyt po týchto emisiách sa pohyboval od 38,46 % (pri emisii č. 199) do 173,4 % (pri emisii č. 189).

Z hľadiska splatnosti boli tri emisie 1-ročné (14,2 %), tri emisie 1,5-ročné (16,8 %), dve 2-ročné (15,3 %), jedna 5-ročná a 7-ročná (ich podiel predstavoval rovnako 15,2 %) a tri emisie boli 10-ročné (23,2 %). V roku 2002 najväčší podiel z celkového objemu pripadal na 1-ročné (45,8 %), na 2-ročné 18,4 %, 2,1 % na 3-ročné, 19,5 % na 5-ročné a 14,2 % na 10-ročné emisie.

Celkový dopyt po ŠD dosiahol v roku 2003 186,3 mld. Sk, čo predstavovalo v porovnaní s rokom 2002 pri emitovanej sume 78,8 mld. Sk nárast o 136,4 %. Priemerná suma emisie bola 5,5 mld. Sk, pričom v roku 2002 dosiahla 2,4 mld. Sk. Uvedené zvýšenie bolo ovplyvnené vydaním znovuotváracích emisií ŠD v celkovej hodnote 68,9 mld. Sk a tiež vydaním emisií s nulovým kupónom v sume 30,5 mld. Sk s priemernou sumou 5,3 mld. Sk. Najvýraznejší dopyt po ŠD bol v prvom polroku, keď dosiahol až 168,6 mld. Sk (90,5 % z celkového dopytu), čo súviselo so stratégiou emitenta, ktorý sústredoval emisnú aktivitu do 1. polroka.

Výrazný bol dopyt po emisiách ŠD s nulovým kupónom a pre investorov bol vytvorený priestor na formulovanie a presadzovanie ich cenovej predstavy. Dopyt investorov po týchto emisiách sa pohyboval od 5,6 do 18,7 mld. Sk (od 140,0 % od 374,3 %). Miera uspokojenia dosahovala úroveň od 26,7 % do 71,4 %. Výrazný záujem investorov po týchto emisiách súvisel so skutočnosťou, že v danom období neboli emitované žiadne ŠPP a v bankovom sektore pretrvával výrazný prebytok likvidity.

K 31. decembru bolo na primárnom trhu štátnych dlhopisov zaregistrovaných 24 zahraničných investorov, ktorí tvorili 18,5 % z celkového počtu investorov.

V roku 2003 bolo splatených 24 emisií ŠD v hodnote 60,5 mld. Sk. Najväčší podiel z celkovo vyplatennej sumy ŠD (46,2 %) pripadal na jednoročné ŠD. Suma výnosov zo ŠD dosiahla v roku 2003 19,2 mld. Sk (v roku 2002 to bolo 23,9 mld. Sk), pričom podiel zahraničných investorov bol 66,7 % (v roku 2002 bol 46,3 %). Celkove došlo k nárastu podielu zahraničných investorov na celkovej sume vyplatených výnosov o 20,0 %.

Neštátne dlhopisy

V roku 2003 sa celkovo emitovalo 72 emisií (v porovnaní s rokom 2002 nárast o 4 emisie). Celková suma emitovaných neštátnych dlhopisov dosiahla 32,6 mld. Sk, čo bol nárast oproti roku 2002 o 27,9 mld. Sk. V cudzej mene sa vydalo 14 emisií v sume 15,2 mil. EUR, zatiaľ čo v roku 2002 bolo v cudzej mene emitovaných 7 emisií v objeme 19,9 mil. EUR.

Sekundárny trh

V priebehu roka 2003 bol v oblasti kapitálového trhu novelizovaný zákon č. 566/2001 o cenných papieroch a investičných službách zákonom č. 162/2003, ktorý okrem iného posúva lehotu vzniku mimoburzového trhu (OTC) až do uplynutia 60 dní od udelenia členstva prvému členovi Prvého centrálného depozitára. Novela nadobudla účinnosť 1. júna 2003.

Dňa 13. apríla 2003 nadobudli účinnosť nové burzové pravidlá, ktoré boli zosúladené so zákonom č. 429/2002 o Burze cenných papierov.

V roku 2003 počas 243 obchodných dní bol prvýkrát v histórii pôsobenia Burzy cenných papierov Bratislava (BCPB) dosiahnutý celkový objem obchodov 1 097 mld. Sk v rámci 62 890 transakcií. Súčasne bola dosiahnutá najvyššia suma obchodov s dlhopismi 1 072,4 mld. Sk v rámci 3 167 transakcií. V porovnaní s rokom 2002 bol zaznamenaný celkový nárast obchodov o 70,5 %. Počet obchodov bol takmer štvornásobkom počtu transakcií uzavretých v roku 2002, čo predstavovalo nárast o 286,7 %.

Podiel zahraničných investorov na celkovom obrate BCPB v roku 2003 predstavoval 48,1 %, z toho 51,7 % pripadlo na stranu kúpy a 44,4 % na stranu predaja.

Dlhopisy

V roku 2003 bol v rámci 3 167 transakcií dosiahnutý historicky najvyšší ročný objem obchodov s dlhopismi 1 072,4 mld. Sk. V porovnaní s rokom 2002 objem obchodov vzrástol o 76,3 %. Medziročný nárast objemu o 123,0 % na 119,3 mld. Sk zaznamenali kurzotvorné transakcie, zatiaľ čo suma priamych obchodov vzrástla o 71,8 % a dosiahla 953,1 mld. Sk. Podiel objemu obchodov s dlhopismi verejného sektora (ŠD a dlhopisy štátom vlastnených podnikov) na celkovom objeme obchodov v roku 2003 predstavoval 98,3 %. Najvyšší objem obchodov dosiahli emisie ŠD č. 142 (253,9 mld. Sk), č. 143 (97,2 mld. Sk) a č. 152 (77,3 mld. Sk). Spomedzi neštátnych dlhopisov najobchodovanejšie boli dlhopisy Poľnobanka III (3,8 mld. Sk) a dlhopis SE 03 (3,2 mld. Sk). Najviac obchodov (262) bolo uzavretých so ŠD série 191.

Ku koncu roka v module tvorcov trhu bolo možné obchodovať s 8 emisiami štátnych dlhopisov (série 131, 133, 147, 166, 174, 187, 188, 189), s 3 emisiami podnikových dlhopisov (B.O.F. 04, Dlhopis SHS II a Železiarne Podbrezová II) a s 3 emisiami hypotekárnych záložných listov (HZL VÚB VI, HZL Tatrabanka 01, HZL Istrobanka I). Objem obchodov s nimi dosiahol v module tvorcov trhu 654,1 mil. Sk v 51 transakciách, čo predstavovalo zanedbateľný podiel (0,6 %) na všetkých kurzotvorných transakciách s dlhopismi.

Hodnota trhovej kapitalizácie dlhových emisií k poslednému obchodnému dňu roka predstavovala 331,9 mld. Sk (medziročný nárast o 14,1 %). Z toho 286,0 mld. Sk pripadlo na kótované emisie, pri ktorých bol zaznamenaný nárast o 17,3 % v porovnaní s rokom 2002.

Dlhopisový index SDX pre dlhopisy bánk a spoločností uzatváral posledný obchodný deň roka

so ziskom 7,2 % na priemernej hodnote 238,9 % nominálnej hodnoty svojho portfólia, pri priemernom výnose do splatnosti 7,3 % a durácii 1,5 roka. Minimum 223,0 % bolo dosiahnuté 7. januára a maximum 238,9 % 23. decembra.

Priemerná cena portfólia štátnych dlhopisov v báze SDX ku koncu roka dosiahla 217,2 % (medziročný nárast o 4,2 %), pričom hodnota priemerného výnosu predstavovala 5,3 % a durácia 3,5 roka. Minimum 208,2 % dosiahla táto zložka 7. januára, maximum 217,3 % 23. decembra.

Akcie

Z hľadiska finančného objemu obchodov pokračoval akciový trh v tendencii poklesu aj v roku 2003. Celkový objem obchodov dosiahol 24,3 mld. Sk v rámci 59 723 transakcií a skončil tak pod úrovňou dlhopisového trhu. V medziročnom porovnaní objem obchodov poklesol o 30,2 %.

V module tvorcov trhu bolo ku koncu roka možné obchodovať s 2 emisiami akcií (Slovnaft a Slovakofarma). Objem obchodov v module tvorcov trhu dosiahol 1,3 mil. Sk v 11 transakciách, čo predstavovalo zanedbateľný podiel (0,1 %) z celkového objemu kurzotvorných obchodov s akciami.

Slovenský akciový index SAX dosiahol jeden z najúspešnejších rokov svojej histórie, keď sa počas roka posilnil o 26,9 % z úrovne 140,0 na 177,6 bodu. Tento vývoj bol ovplyvnený predovšetkým akciami Slovnaftu, ktoré pružne zareagovali na kapitálový vstup maďarskej rafinérie MOL Rt. v spoločnosti Slovnaft. Ďalšími určovateľmi vývoja indexu SAX v 1. štvrťroku boli akcie Slovakofarmy (nárast o 41,0 %) a akcie Nafty (nárast o 38,8 %). Akciový index SAX v prvom štvrťroku 2003 klesal, následne v druhom a treťom štvrťroku došlo k jeho stabilizácii. Tento vývoj spôsobili takmer všetky bázičné akcie indexu. K posunu smerom k zvýšeniu hodnoty došlo až v poslednom štvrťroku, a to predovšetkým v dôsledku zverejnenia informácie o pokračujúcej

privatizácii spoločnosti Slovnaft, a. s. Ročné a aj takmer päťročné maximum 149,60 bodu zaznamenal SAX 26. novembra. Na rozdiel od iných rokov index SAX neklesol pod svoju východiskovú hodnotu 100 bodov.

5.3. Devízový trh

Operácie na devízovom trhu

Výmenný kurz slovenskej koruny voči euru sa v priebehu roka zhodnotil o 1,3 % (zo 41,722 SKK/EUR na 41,161 SKK/EUR). Priemerná úroveň výmenného kurzu predstavovala 41,491 SKK/EUR.

Celkový nákup devízových prostriedkov formou priamych intervencií zameraných na oslabenie kurzu slovenskej koruny dosiahol v roku 2003 sumu 250,0 mil. EUR (máj 2003). Počas celého roka využívala Národná banka Slovenska aj ponuky zo strany komerčných bánk a formou priamych obchodov nakúpila 408,0 mil. EUR. NBS teda celkovo nakúpila na medzibankovom devízovom trhu 658 mil. EUR.

Tabuľka B29

Zmena výmenného kurzu koruny (%)

	Medziročná zmena	Priemer 2003 Priemer 2002
Kurz koruny		
voči euru	-1,3	-2,8
voči doláru	-17,8	-18,9

Mínus znamená zhodnotenie Sk.

Medzibankový devízový trh

Celkový zobchodovaný objem (devízové konverzie, devízové swapy a forwardové obchody) na medzibankovom devízovom trhu (bez devízových intervencií NBS) dosiahol 400,0 mld. USD a v porovnaní s rokom 2002 sa zvýšil o 85,9 % (z toho obchody v USD tvorili 78,8 %, v EUR 13,8 % a v ostatných menách 7,4 %). V rámci druhov obchodov tvorili menové swapy 91,0 % (v roku 2002 tvorili 86,7 %), nasledovali pohotovité devízové konverzie (spoty) 8,9 % (v roku 2002

13,2 %) a forwardové obchody sa podieľali 0,1 % (v roku 2002 rovnako 0,1 %).

Priemerný denný obrát na spotovom trhu predstavoval 143,9 mil. USD. Dominantné postavenie malo obchodovanie v eurách, ktoré vzhľadom na to, že euro je referenčnou menou, tvorilo 99,1 % z celého objemu. Obchodovanie domácich bánk navzájom a domácich bánk so zahraničnými bankami na spotovom trhu potvrdilo trend vyššej aktivity zahraničných bánk na slovenskom devízovom trhu (29,6 % z celkového obrátu bolo v prospech domácich bánk a 70,4 % v prospech zahraničných bánk). Celkové saldo obchodov zahraničných bánk voči domácim bolo v roku 2003 kladné (192,6 mil. USD), teda zahraničné banky viac nakupovali cudziu menu a predávali slovenskú korunu. Z uvedenej hodnoty je však ťažké vyvodzovať jednoznačné závery z pohľadu záujmu zahraničných bánk o nákup alebo predaj slovenskej koruny. Klientmi zahraničných bánk sú nielen zahraničné subjekty, ale aj domáce banky a aj podniky. Trh so slovenskou korunou je globálny a veľa domácich subjektov preto využíva služby zahraničných bánk, hlavne v prípadoch, keď potrebujú vykonať konverziu väčšieho objemu. Výsledné saldo zahraničných bánk s domácimi preto neodráža skutočný prílev alebo odlev devízových prostriedkov z domáceho devízového trhu.

Objem obchodov medzi slovenskými obchodnými bankami navzájom sa zvýšil o 36,0 % na 75,2 mld. USD. Najväčšie zastúpenie v obchodovaní 79,4 % mal americký dolár (v roku 2002 70,5 %), nasledovalo euro s podielom 20,0 % (v roku 2002 28,9 %) a ostatné meny tvorili 0,5 %. Na celkovom medzibankovom devízovom trhu sa obchodovanie domácich bánk podieľalo 18,8 % (v roku 2002 to predstavovalo 24,9 %).

Z hľadiska druhov obchodov z celkového objemu obchodov medzi domácimi bankami bolo 85,9 % uskutočnených vo forme swapových operácií (v roku 2002 79,9 %) a na spotové devízové konverzie pripadlo 14,1 % (v roku 2002 20,1 %).

Obchodovanie so zahraničnými bankami znamenalo taktiež výrazný medziročný nárast

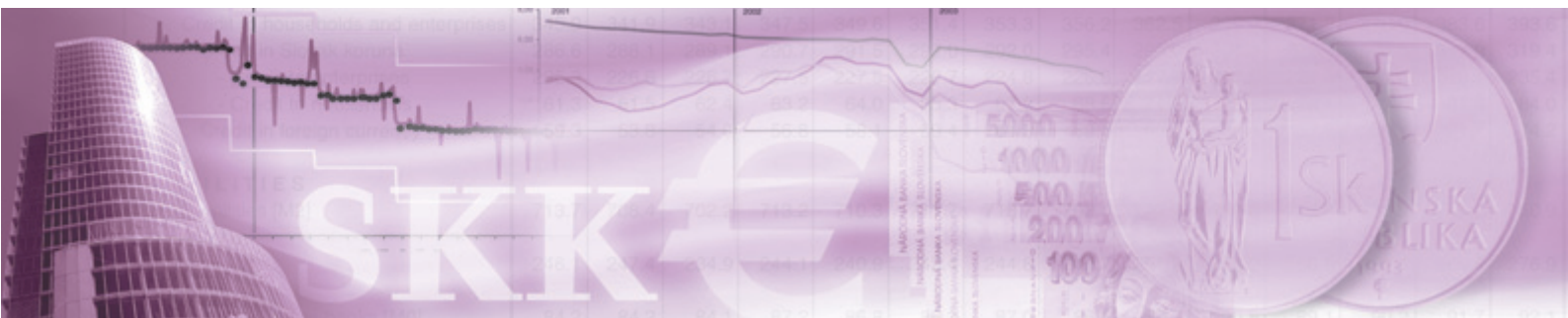
(o 100,3 %) na 324,9 mld. USD. Maximálny objem bol uskutočnený v dolároch 78,8 % (80,4 % v roku 2002), nasledovalo obchodovanie v eurách s podielom 12,1 % (17,5 % v roku 2002) a ostatné meny tvorili 9,0 %. Objem obchodov so zahraničnými bankami tvoril podstatnú časť devízového trhu a podieľal sa na ňom 81,2 %.

Záujem zahraničných investorov (banky a ich klienti) o investovanie do slovenskej koruny v posledných rokoch postupne rastie. Slovensko bolo v minulosti vnímané ako krajina s neštandardnými postupmi pri riešení vnútropolitckej situácie. V súčasnosti je považované za štandardne fungujúci štát, ktorého aktuálne vnútropolitcké problémy nemôžu zmeniť vývoj krajiny v dlhodobom horizonte. Zásadné impulzy smerujúce k zvýšenému záujmu zahraničných investorov v poslednom období boli dôsledkom zahraničnopolitckého postavenia Slovenska (vstup do EÚ, NATO, OECD), zlepšeného kreditného ohodnotenia (Slovensko získalo investičný rating od všetkých hlavných ratingových agentúr), zahraničných investícií (PSA Peugeot Citroën), ako aj zásadných štrukturálnych zmien (penzijná reforma, rovná daň).

Najvýznamnejším faktorom, ktorý v roku 2003 brzdil investorov do ešte väčšej expozície v slovenskej korune, boli problémy, ktoré na trhu vyvolávali nečakané postupy maďarskej centrálnej banky, ktorá sa radikálnymi zmenami kľúčových úrokových sadzieb snažila riešiť problémy v oblasti výmenného kurzu a dosiahnutia inflačného cieľa. Intervencie a zásadné zmeny úrokových sadzieb v Maďarsku vyvolali opatrnejší prístup zahraničných bánk k celému regiónu. S určitým časovým odstupom však už ani udalosti na maďarskom finančnom trhu nemali zásadný vplyv na volatilitu okolitých mien (česká koruna, poľský zlotý, slovenská koruna).

Rast likvidity na devízovom trhu je z pohľadu vývoja kurzu koruny voči euru zásadný. Väčší denný obrát pomáha tlmieť volatilitu výmenného kurzu v prípade väčšieho odlevu, resp. prílevu devízových prostriedkov do sektora. Pokles volatility je zjavný od roku 2000.

C. BANKOVÝ DOHLAD

1. VÝVOJ BANKOVÉHO SEKTORA

V roku 2003 sa stabilizovala situácia v bankovom sektore Slovenskej republiky, ktorá vyplynula z výsledkov dosiahnutých bankami v roku 2002, keď došlo okrem iného k zlepšeniu produktivity aktív, zvýšeniu konkurencie na trhu bankových produktov, ako aj k priaznivému vývoju plnenia ukazovateľov obozretného podnikania.

V slovenskom bankovom sektore k 31. decembru 2003 pôsobilo dvadsaťjeden bankových subjektov (osemnásť bánk a tri pobočky zahraničných bánk) a osem zastúpení zahraničných bánk. Z uvedených osemnástich bánk sú tri stavebné sporiteľne: ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s., Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., a Stavebná sporiteľňa VÚB-Wüstenrot, a. s. Z pätnástich univerzálnych bánk má deväť bánk a jedna pobočka zahraničnej banky povolenie na vykonávanie hypotekárnych obchodov (HVB Bank Slovakia, a. s., Dexia banka Slovensko, a. s., ISTROBANKA, a. s., ĽUDOVÁ BANKA, a. s., OTP Banka Slovensko, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Tatra banka, a. s., Uni-Banka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., a Československá obchodní banka, a. s., pobočka zahraničnej banky v SR).

Objem upísaného základného imania bánk (bez NBS) sa v porovnaní s objemom k 31. decembru 2002 zvýšil o 1,9 mld. Sk, z 38,5 mld. Sk na

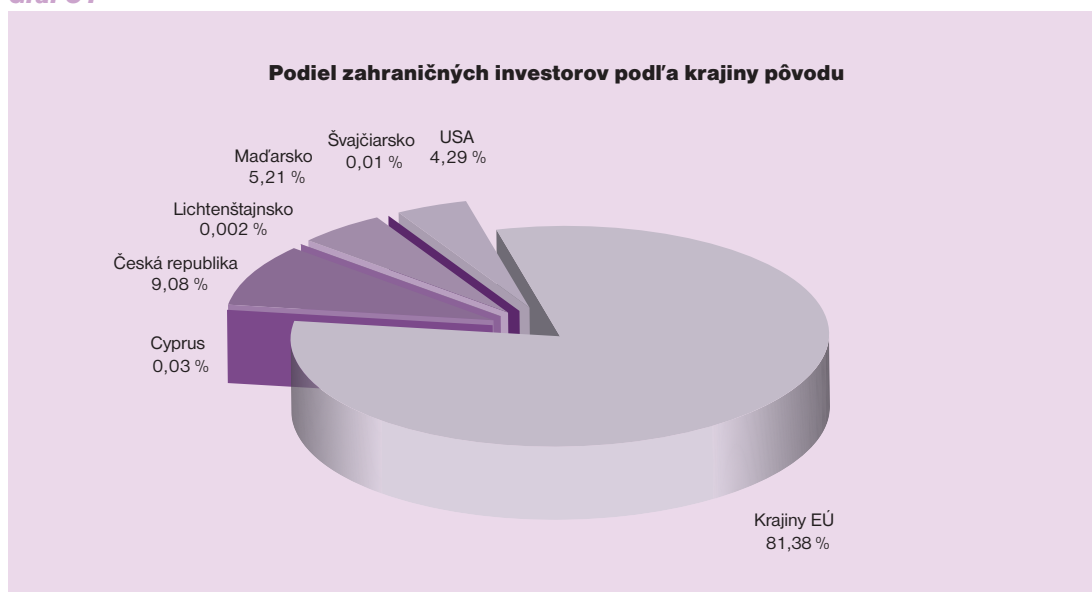
40,4 mld. Sk. Vývoj základného imania ovplyvnilo upísanie nových akcií v OTP Banka Slovensko, a. s., PRVEJ KOMUNÁLNEJ BANKE, a. s., a UniBanke, a. s.

Finančné zdroje poskytnuté zahraničnými bankami svojim pobočkám sa nezmenili, k 31. decembru 2003 predstavovali 2,8 mld. Sk.

Podiel zahraničných investorov na celkovom upísanom základnom imaní bánk a finančných zdrojoch poskytnutých zahraničnými bankami svojim pobočkám sa aj naďalej zvyšoval z 85,3 % (k 31. decembru 2002) na 88,9 % (k 31. decembru 2003). Nárast bol ovplyvnený predovšetkým zvýšením základného imania troch bánk zahraničnými investormi a vstupom zahraničných investorov MEINL BANK, Aktiengesellschaft do Banky Slovakia, a. s., a Erste Bank der Österreichischen Sparkassen do Prvej stavebnej sporiteľne, a. s.

Národná banka Slovenska svojím rozhodnutím odobrala 28. februára 2003 povolenie pôsobiť ako banka Dopravnej banke, a. s., Banská Bystrica. Od roku 2000 bola Dopravná banka, a. s., zaradená do skupiny bánk v osobitnom režime; 1. júla 2000 bola Národnou bankou Slovenska zavedená v uvedenej banke nútená správa vzhľadom na porušenie zákona o bankách a všeobecne záväzných právnych predpisov v činnosti banky.

Graf C1

Dňa 22. augusta 2000 vyhlásil Krajský súd v Ban-
skej Bystrici konkurz na majetok spoločnosti.

Dňa 25. apríla 2003 udelila Národná banka
Slovenska predchádzajúci súhlas na nadobud-
nutie 60,07 %-ného podielu na základnom imaní
Banky Slovakia, a. s., zahraničnému investorovi,
MEINL BANK Aktiengesellschaft, Viedeň. Samot-
ný prevod uvedeného podielu z FNM SR na
zahraničného investora bol uskutočnený 4. júla
2003 (výpis z Centrálného depozitára cenných
papierov).

Dňa 5. augusta 2003 vydala Národná banka
Slovenska rozhodnutie, ktorým rozšírila bankové
povolenie o vykonávanie hypotekárnych obchodov
Dexia banke Slovensko, a. s. Banka zmenila svoje
obchodné meno dňa 1. októbra 2003 (pôvodné
meno PRVÁ KOMUNÁLNA BANKA, a. s.).

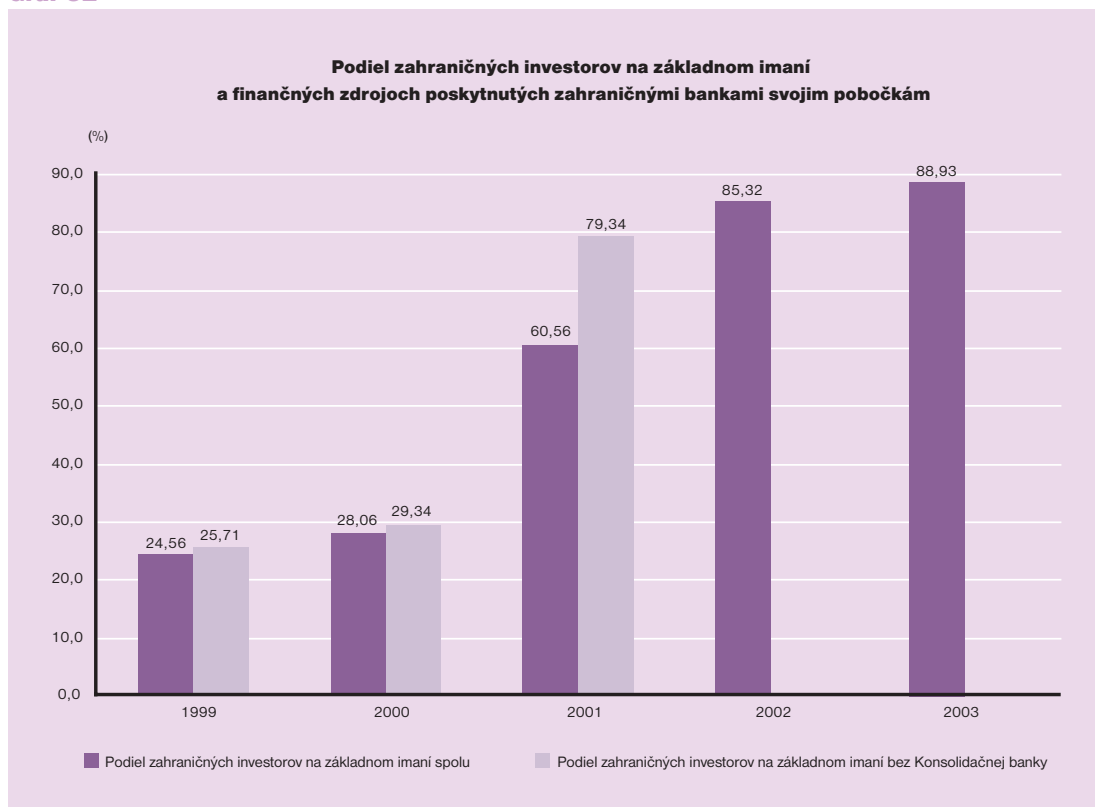
Národná banka Slovenska udelila bankové
povolenie COMMERZBANK Aktiengesellschaft
so sídlom vo Frankfurt nad Mohanom, Nemecko
dňa 12. augusta 2003 na zriadenie pobočky a na
vykonávanie bankových činností prostredníctvom

svojej pobočky. COMMERZBANK Aktiengesel-
lschaft, pobočka zahraničnej banky, Bratislava
dňa 15. decembra 2003 začala výkon povole-
ných bankových činností.

Erste Bank der Österreichischen Sparkassen
AG, Viedeň bol Národnou bankou Slovenska ude-
lený dňa 12. decembra 2003 predchádzajúci
súhlas na nadobudnutie 25,02 %-ného podielu
na základnom imaní Prvej stavebnej sporiteľne,
a. s., vo vlastníctve Slovenskej sporiteľne, a. s.,
čím sa podiel zahraničných investorov na základ-
nom imaní tejto banky zvýšil zo 65 % na 90,02 %.

Dňa 9. júna 2003 zaregistrovala Národná
banka Slovenska Investkredit Bank AG, zastúpe-
nie Bratislava a k 30. júnu 2003 bolo zrušené
zastúpenie Živnostenskej banky, a. s., Praha,
zastúpenie Bratislava. Dňa 2. októbra 2003 bolo
Národnou bankou Slovenska zaregistrované
zastúpenie Waldviertler Sparkasse von 1842,
Waidhofen/Thaya, Rakúsko, zastúpenie zahranič-
nej banky so sídlom v Bratislave. Celkovo bolo na
Slovensku k 31. decembru 2003 osem zastúpení
zahraničných bánk.

Graf C2

2. HOSPODÁRSKE VÝSLEDKY BANKOVÉHO SEKTORA

Bilančná suma (úhrn aktív v čistej hodnote) bankového sektora SR ku koncu roka podľa definitívnych výsledkov poklesla o 28,6 mld. Sk (o 2,82 %) na objem 985,4 mld. Sk. Vývoj bilančnej sumy bankového sektora bol ovplyvnený najmä poklesom sekundárnych zdrojov o 93,2 mld. Sk (o 49,15 %) na objem 96,5 mld. Sk, pri náraste primárnych zdrojov o 22,0 mld. Sk (o 3,20 %) na hodnotu 708,3 mld. Sk.

Vývoj sekundárnych zdrojov bankového sektora ovplyvnil najmä pokles krátkodobých vkladov iných bánk, ktoré sa ku koncu roka 2003 znížili o 83,1 mld. Sk (o 49,67 %), na čo mala vplyv najmä zmena účtovania repo obchodov.

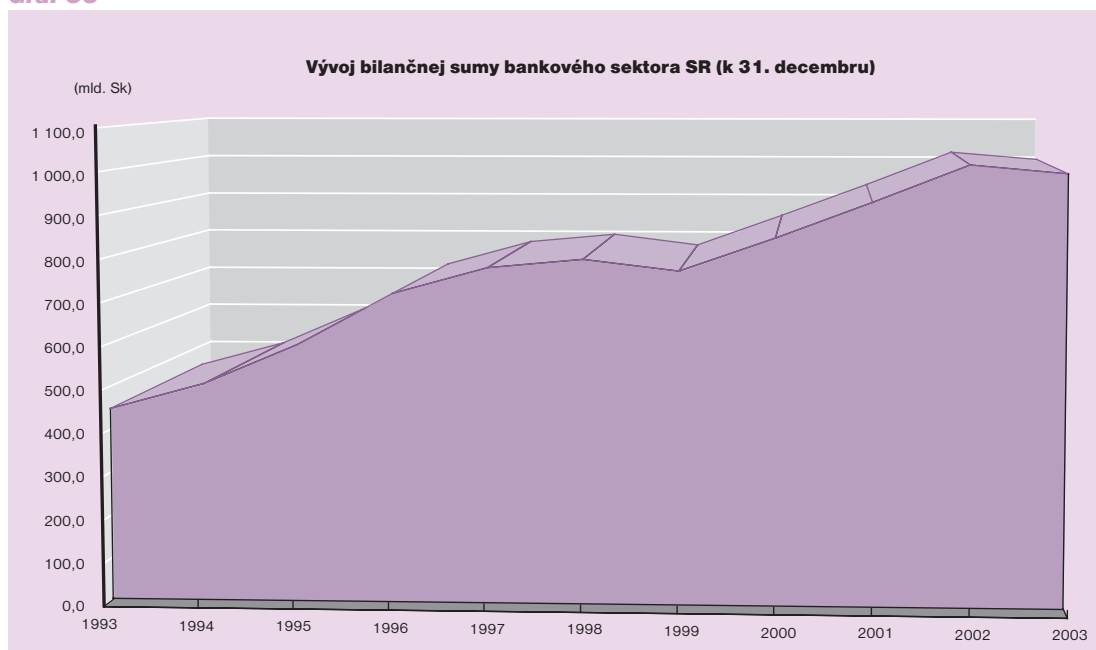
Vývoj primárnych zdrojov bankového sektora bol ovplyvnený nárastom bežných účtov (najmä podnikateľských subjektov) o 59,9 mld. Sk (o 34,52 %), termínovaných vkladov o 14,5 mld. Sk (o 4,91 %) a účtov štátnej správy o 3,9 mld. Sk (o 10,09 %), pri poklese úsporných vkladov o 44,1 mld. Sk (o 29,20 %), účelových vkladov o 5,8 mld. Sk (o 98,82 %) a ostatných záväzkov voči klientom o 12,8 mld. Sk (o 50,65 %). Primárne zdroje sektora ku koncu roka vzrástli

o 22,0 mld. Sk pri náraste objemu neanonymných vkladov o 5,8 mld. Sk (1,45 %) na hodnotu 708,3 mld. Sk. Objem neanonymných vkladov bankového sektora SR ku koncu roka predstavoval 405,8 mld. Sk.

Výnosové aktíva bankového sektora ku koncu roka poklesli o 19,4 mld. Sk (o 2,09 %) na hodnotu 908,6 mld. Sk. Ich pokles bol ovplyvnený predovšetkým poklesom medzibankových aktív o 95,5 mld. Sk, pri náraste objemu portfólia cenných papierov o 58,8 mld. Sk, štandardných pohľadávok z úverov o 52,8 mld. Sk (najmä dlhodobých úverov) a nárastom devízových aktív o 14,0 mld. Sk. Podiel výnosových aktív bankového sektora na celkových aktívach od začiatku roka vzrástol vplyvom väčšieho poklesu objemu celkových aktív z 91,52 % na 92,20 %.

Banky vykázali k 31. decembru 2003 čistý zisk v objeme 11,3 mld. Sk. V medzoročnom porovnaní hospodárskeho výsledku sektora SR došlo k poklesu o 0,5 mld. Sk (t. j. o 4,22 %), pričom najvýraznejšími zmenami prešli predovšetkým dve banky. Stratu ako hospodársky výsledok bežného obdobia k 31. decembru 2003 vykázali dve banky (k 31. decembru 2002 stratu vykázali tri banky).

Graf C3

Medziročný vývoj hospodárskeho výsledku bol pri poklese čistého výsledku z finančných činností (o 2,5 mld. Sk) ovplyvnený vyšším ročným nárastom nákladov na finančné činnosti o 70,4 mld. Sk, t. j. o 45,38 % pri náraste výnosov z finančných činností o 67,9 mld. Sk, t. j. o 34,41 %.

Dôležitou úlohou bankového dohľadu je sledovanie a hodnotenie rizík, ktoré podstupujú banky pri výkone bankových činností. Bez ohľadu na zameranie vlastných aktivít je každý podnikateľský subjekt vystavený spoločným rizikám, ktoré súvisia tak s aktuálnym ekonomickým a právnym prostredím, ako aj s ich očakávaným vývojom. Špecifické riziká, ktoré podstupujú banky, vznikajú v priamej väzbe na bankové činnosti a vyplývajú z vnútorných podmienok daného odvetvia, druhov obchodov, klientely, typov technológií a pod. Medzi hlavné riziká bankových činností môžeme zaradiť predovšetkým úverové riziko, trhové riziká (kurzové – menové, úrokové, akciové, komoditné), riziko straty likvidity a riziko krajiny.

3. VÝKON BANKOVÉHO DOHĽADU

Výkon bankového dohľadu sa uskutočňuje aj prostredníctvom podzákonných noriem, povolenými opatreniami a opatreniami obozretného podnikania bánk. V roku 2003 úsek bankového dohľadu vydal štyri opatrenia, novelu opatrenia o pravidlách obozretného podnikania bánk a s tým súvisiacich hláseniach, opatrenie o registri úverov a záruk, opatrenie, ktorým sa mení opatrenie NBS o likvidite bánk a likvidite pobočiek zahraničných bánk a s tým súvisiacich pravidlách ich bezpečnej prevádzky a o hláseniach, ako aj opatrenie o hlásení predkladanom bankou kontrolujúcou bankový konsolidovaný celok alebo bankový subkonsolidovaný celok Národnej banke Slovenska.

V sledovanom období vydal úsek bankového dohľadu, ako súčasť proaktívneho výkonu bankového dohľadu, desať metodických usmernení, týkajúcich sa zákona a podzákonných noriem a tri

odporúčania, ktoré sú zverejnené na internetovej stránke NBS.

V priebehu roku 2003 úsek bankového dohľadu vykonal v bankách desať komplexných, štyri dosledovacie a jednu tematickú dohliadku na mieste.

V roku 2003 vydal úsek bankového dohľadu Národnej banky Slovenska 126 rozhodnutí v oblasti povoľovacej činnosti vrátane rozhodnutí o prerušení konania, konaní pre porušenie zákona a rozhodnutia o odobratí bankového povolenia.

4. VYHODNOTENIE DODRŽIAVANIA PRAVIDIEL OBOZRETNÉHO PODNIKANIA BÁNK

Ukazovateľ primeranosti vlastných zdrojov bankového sektora SR k 31. decembru 2003 v porovnaní so situáciou ku koncu roka 2002 vzrástol o 0,29 % a dosiahol hodnotu 21,59 %. Limit primeranosti vlastných zdrojov počas roka 2003 plnili všetky banky.

Limit majetkovej angažovanosti banky voči materskej spoločnosti alebo dcérskej spoločnosti alebo voči skupine hospodársky spojených osôb, ktorých je banka členom (20 % vlastných zdrojov) splnili s výnimkou troch všetky banky. Limit majetkovej angažovanosti voči inej osobe, skupine hospodársky spojených osôb alebo voči štátom a centrálnym bankám (25 % vlastných zdrojov) nespĺnilo osem bánk v priebehu viacerých období. Limit súčtu veľkých majetkových angažovaností banky (800 % vlastných zdrojov) v roku 2003 splnili všetky banky.

Limit likvidity banky alebo likvidity pobočky zahraničnej banky pre časové obdobie do siedmich dní vrátane (najmenej 1,0) splnili v roku 2003 s výnimkou jednej banky ku koncu sledovaného obdobia všetky banky. Limit likvidity stálych aktív a nelikvidných aktív banky (najviac 1,0) splnili v roku 2003 s výnimkou dvoch bánk všetky banky.

Pomer majetkovej angažovanosti voči fyzickej osobe k vlastným zdrojom vo výške najviac 2 % splnili v roku 2003 všetky banky a pomer majetkovej angažovanosti voči právnickej osobe k vlastným zdrojom vo výške najviac 10 % splnili v roku 2003 s výnimkou jednej banky, ktorá tento limit prekročila v mesiacoch február a marec, všetky banky. Pomer majetkovej angažovanosti voči banke so sídlom v členskom štáte Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj k vlastným zdrojom vo výške najviac 40 % splnili v prvých dvoch mesiacoch roka všetky banky.

Opatrením NBS č. 1/2003 sa zmenilo Opatrenie NBS č. 3/2002 o pravidlách obozretného podnikania bánk a s tým súvisiacich hláseniach, ktoré ustanovilo pomer majetkovej angažovanosti voči banke so sídlom v členskom štáte Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj k vlastným zdrojom vo výške najviac 25 %. Tento pomer dodržali s výnimkou jednej, ktorá ho prekročila k 31. marcu 2003, všetky banky.

Tabuľka C1

Bankový sektor SR	31. 12. 2002	31. 12. 2003	Rozdiel 12/03-12/02	Zmena v % 12/03-12/02
Počet pracovníkov	19 717	19 797	80	0,41
Počet bánk v SR	18	18	0	0,00
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	2	3	1	50,00
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	7	8	1	14,29
Počet pobočiek v SR	418	553	135	32,30
Počet nižších organizačných zložiek SR	602	504	-98	-16,28
Počet pobočiek v iných krajinách	1	1	0	0,00
Počet nižších organizačných zložiek v inej krajine	1	2	1	100,00
Počet zastúpení v iných krajinách	1	1	0	0,00
Úhrn aktív v tis. Sk	1 014 014 402	985 445 707	-28 568 695	-2,82
Výnosové aktíva	927 994 293	908 597 027	-19 397 266	-2,09
Úhrn medzibankových aktív v tis. Sk	367 113 929	271 575 986	-95 537 943	-26,02
Úhrn devízových aktív v tis. Sk	132 076 340	146 048 650	13 972 310	10,58
Cenné papiere v tis. Sk	299 508 256	358 364 029	58 855 773	19,65
Pohľadávky z úverov v tis. Sk	342 341 430	395 154 645	52 813 215	15,43
z toho: klasifikované pohľadávky v tis. Sk	38 294 476	35 868 781	-2 425 695	-6,33
Podiel klasifikovaných pohľadávok na úveroch spolu v %	11,19	9,08	-2,11	x
Nekrytá predpokladaná strata v tis. Sk	28 411	510 688	482 277	1 697,50
Vytvorené OP ku klasifikovaným úverom v tis. Sk	27 744 404	29 093 617	1 349 213	4,86
Zákonné rezervy v tis. Sk	4 424 029	2 733 706	-1 690 323	-38,21
Základné imanie v tis. Sk	40 242 176	40 442 576	200 400	0,50
Vlastné zdroje v tis. Sk	103 081 726	105 875 293	2 793 567	2,71
Úhrn zdrojov – bankový sektor v tis. Sk	189 703 380	96 466 762	-93 236 618	-49,15
Úhrn zdrojov – nebankový sektor v tis. Sk	686 325 355	708 292 274	21 966 919	3,20
- z toho chránené vklady v tis. Sk	400 016 993	405 802 712	5 785 719	1,45
Zisk bežného obdobia v tis. Sk	12 539 455	11 548 335	-991 120	-7,90
Strata bežného obdobia v tis. Sk	696 621	231 918	-464 703	-66,71
Saldo zisku a straty v tis. Sk	11 842 834	11 316 417	-526 417	-4,45
Kumulovaný hospodársky výsledok v tis. Sk	21 985 044	34 577 036	12 591 992	57,28
Kapitálová prírastnosť	21,30	21,59	0,29	x

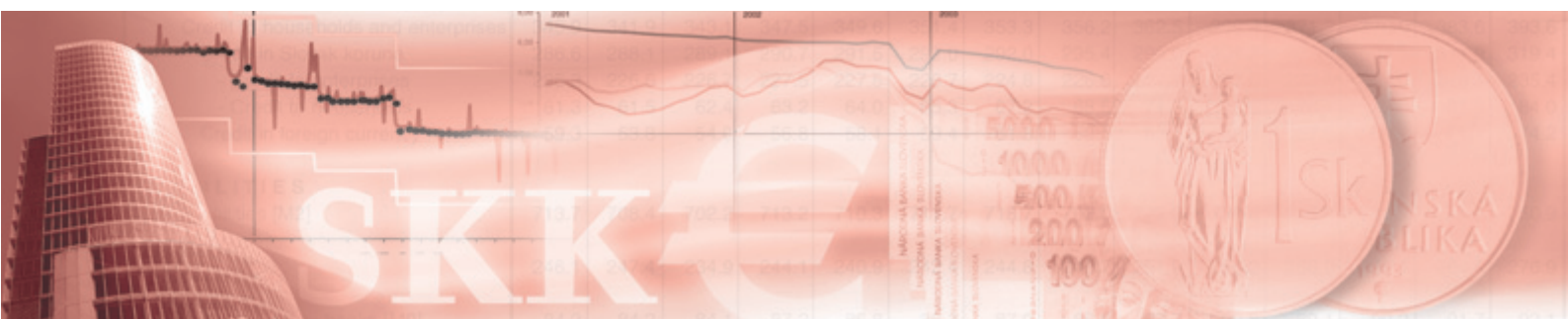
Pomer majetkovej angažovanosti voči všetkým osobám s osobitným vzťahom k vlastným zdrojom vo výške najviac 40 % splnili s výnimkou jednej, ktorá ho prekročila k 31. marcu 2003, všetky banky.

5. SPOLUPRÁCA ÚSEKU BANKOVÉHO DOHLADU S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

V roku 2003 boli uzatvorené a podpísané Dohody o porozumení „Memoranda of Understandings“ medzi Národnou bankou Slovenska a zahraničnými dohliadacími inštitúciami Holandska, Cypru a Rakúska. S Maltským úradom finančných služieb bolo podpísané memorandum 12. februára 2004.

Prebiehajú ďalšie rokovania o uzavretí zmluvy o porozumení s dohliadacími inštitúciami Poľska, Belgicka, Lotyšska a Estónska.

D. EMISNÁ ČINNOST NBS A PEŇAŽNÝ OBEH

1. EMISIA SLOVENSKÝCH PEŇAZÍ

V roku 2003 zabezpečila Národná banka Slovenska v súlade s potrebami peňažného obehu dotlač bankoviek v nominálnej hodnote 5000 Sk v celkovom počte 9 819 mil. kusov. Päťtisícokorunové bankovky boli vytlačené v rakúskej firme Oesterreichische Banknoten und Sicherheitsdruck GmbH vo Viedni. Okrem nich boli dovezené z úschovy v zahraničných tlačiarňach cenín bankovky v nominálnych hodnotách 50 Sk, 200 Sk a 1000 Sk, ktoré boli vytlačené na základe dohodnutých kontraktov v roku 2002.

V roku 2003 bola zabezpečená výroba 32 923 mil. kusov mincí v nominálnych hodnotách 10 Sk, 2 Sk a 50 halierov. Okrem bankoviek a mincí určených na hotovostný peňažný obeh vydala Národná banka Slovenska na zberateľské a reprezentačné účely 11 000 kusov súborov obehových mincí s ročníkom razby 2003 so žetónom s motívom Oravského zámku, 3 000 kusov súborov obehových mincí pri príležitosti 10. výročia vzniku Národnej banky Slovenska a udelila súhlas na razbu 3 000 kusov obehových mincí všetkých nominálnych hodnôt pre Mincovňu Kremnica, š. p., do súborov obehových mincí vydaných pri príležitosti 675. výročia jej založenia.

V roku 2003 vydala Národná banka Slovenska tri pamätne mince vyrazené zo striebra. Dve 200 Sk

mince boli venované 100. výročiu narodenia Imricha Karvaša a 150. výročiu narodenia Jozefa Škultétyho a jedna 1000 Sk minca 10. výročiu vzniku Slovenskej republiky. K 10. výročiu vzniku slovenskej meny boli koncom roka 2003 vydané súbory pamätných mincí s motívmi slovenských bankoviek v nominálnych hodnotách 20 Sk, 50 Sk, 100 Sk, 200 Sk, 500 Sk, 1000 Sk a 5000 Sk. Okrem emisie uvedených mincí boli do Národnej banky Slovenska v roku 2003 dodané ešte dve 200 Sk pamätne strieborné mince z emisného plánu na rok 2004 venované 200. výročiu úmrtia Wolfganga Kempelena a mestskej pamiatkovej rezervácii Bardejov z tematického okruhu Svetové dedičstvo UNESCO. Všetky obehové a pamätne mince vyrobila Mincovňa Kremnica, š. p.

1.1. Stav peňazí v obehu

K 31. decembru 2003 dosiahol objem peňazí v obehu v SR 102,9 mld. Sk (vrátane obeživa v pokladniciach NBS). V porovnaní so stavom k 31. decembru 2002 vzrástla v roku 2003 hodnota peňazí v obehu o 8,7 mld. Sk. Medziročný index rastu hodnoty obeživa bol rovnaký ako medziročná miera inflácie (9,3 %).

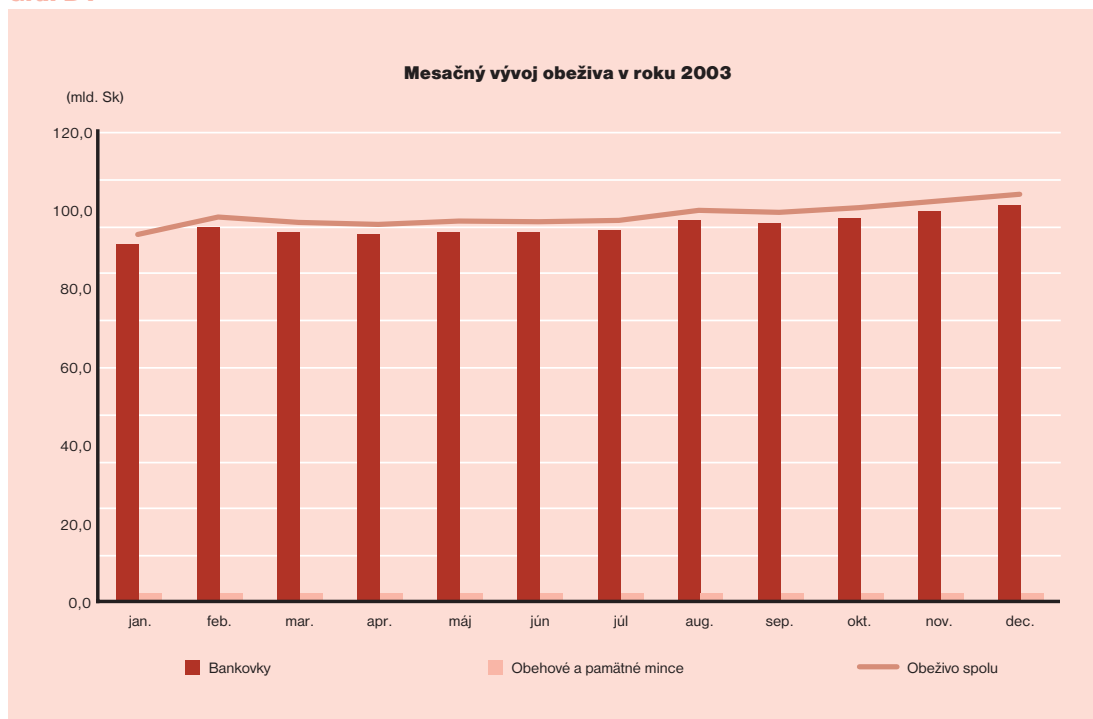
Po typickom januárovom poklese vzrástol objem peňazí v obehu v priebehu februára o takmer 4,4 mld. Sk, čo bol najväčší mesačný prírastok v roku 2003. Dôvodom netypického

Tabuľka D1 Pamätne mince vydané NBS v roku 2003

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú minca pripomína	Počet vydaných mincí v ks		Vyhláška NBS
		spolu	z toho PROOF	
PSM 1000 Sk	10. výročie vzniku SR	10 000	10 000	662/2002 Z. z.
PSM 200 Sk	100. výročie narodenia Imricha Karvaša	12 800	3 000	35/2003 Z. z.
PSM 200 Sk	150. výročie narodenia Jozefa Škultétyho	11 500	2 700	200/2003 Z. z.
PSM, PVM	Súbor pamätných mincí s motívmi slovenských bankoviek v nominálnej hodnote 20 Sk, 50 Sk, 100 Sk, 200 Sk, 500 Sk, 1000 Sk a 5000 Sk	6 000	6 000	431/2003 Z. z.

PSM – pamätná strieborná minca.

PVM – pamätná viacmetalová minca (1000 Sk, 5000 Sk obsahuje Ag, Au).

Graf D1

nárastu obeživa v tomto mesiaci boli vysoké výbery hotovostí vo VÚB, a. s., spôsobené neočakávanými výbermi klientov. V ďalších mesiacoch roka bol objem peňazí v obehu vyrovnaný a jeho vývoj bol podobný ako v predchádzajúcich rokoch s tradičným predvianočným rastom. Mesačný prírastok obeživa v decembri však bol len 1,7 mld. Sk, čo bol druhý najnižší decembrový mesačný prírastok od roku 1995 a dosiahol len 70,5 % mesačného prírastku obeživa v decembri v roku 2002.

Vývoj denného stavu peňazí v obehu bol v priebehu celého roka, s výnimkou mesiaca február, rovnomerný bez mimoriadnych výkyvov. V priebehu roka sa hodnota obeživa pohybovala od 92,1 mld. Sk do 108,3 mld. Sk. Maximum bolo dosiahnuté v predvianočnom období 22. decembra 2003.

1.2. Štruktúra obeživa

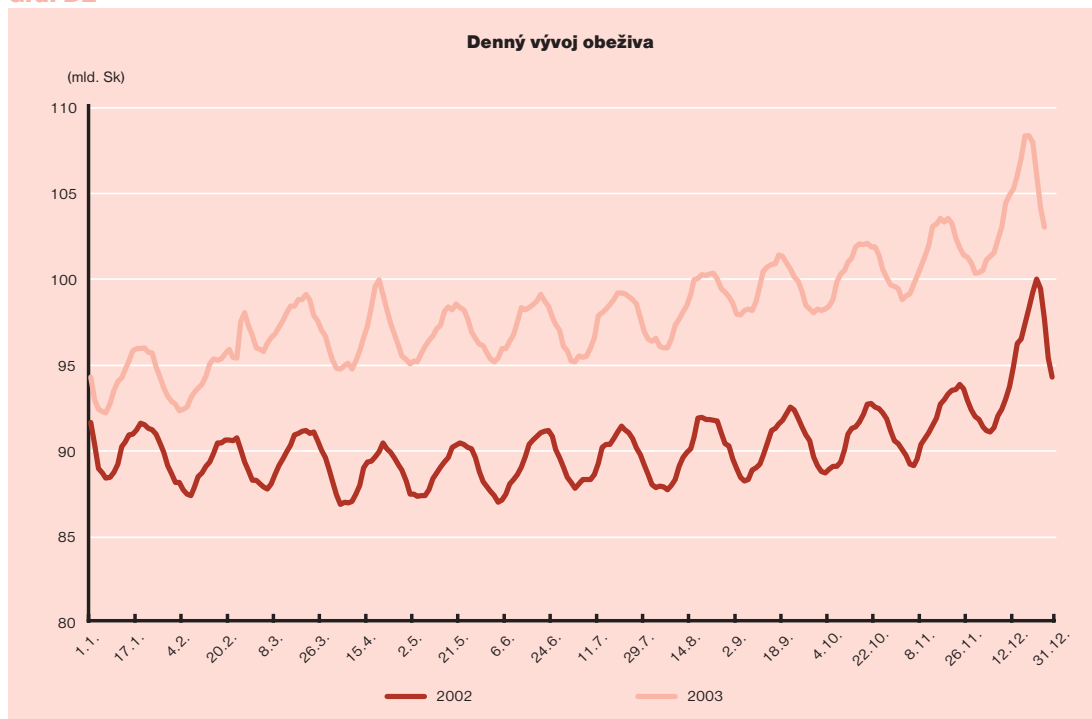
K 31. decembru 2003 bolo v obehu 138,1 mil. kusov bankoviek v hodnote 100,7 mld. Sk, 1 071,3 mil. kusov obehových mincí v hodnote 1,5 mld. Sk a 733,5 tis. kusov pamätných mincí

emitovaných Národnou bankou Slovenska v hodnote 471,2 mil. Sk. Za rok 2003 množstvo bankoviek a obehových mincí v obehu vzrástlo vo všetkých nominálnych hodnotách.

Z celkovej hodnoty obeživa tvorili bankovky 97,9 %, obehové mince 1,48 % a 0,6 % pamätné mince vrátane pamätných mincí vydaných pred rokom 1993. Z celkového množstva peňazí v obehu tvorili bankovky 11,4 %, obehové mince 88,5 % a pamätné mince 0,06 %.

Na prírastku obeživa za rok 2003 v celkovej hodnote 8,7 mld. Sk sa bankovky podieľali sumou 8,6 mld. Sk (99,1 %), obehové mince sumou 44,5 mil. Sk (0,5 %) a hodnota pamätných mincí vzrástla o 33,2 mil. Sk (0,4 %).

Za rok 2003 najväčší nárast hodnoty obeživa zaznamenali 5000 Sk bankovky (viac ako 1,1 mil. kusov v hodnote 5,7 mld. Sk) a 1000 Sk bankovky (2,7 mil. kusov v hodnote 2,7 mld. Sk). Podiel týchto dvoch nominálnych hodnôt na celkovom prírastku hodnoty obeživa predstavoval 96,6 %. Bankovky týchto dvoch nominálnych hodnôt majú najvyšší podiel aj na celkovej hodnote obeživa a to 88,6 % (v roku 2002 87,8 %). Podiel

Graf D2

5000 Sk bankoviek na celkovej hodnote obeživa bol po prvýkrát najvyšší (45,5 %), v predchádzajúcich rokoch dosahovali najvyšší podiel bankovky v nominálnej hodnote 1000 Sk (v roku 2003 tvorili 43,2 %).

Za rok 2003 vzrástlo množstvo obehových mincí v obehu o 31,3 mil. kusov. V porovnaní s rokom 2002 bol tento nárast nižší o 53,5 mil. kusov (o 63,1 %). Pokles bol zaznamenaný pri všetkých nominálnych hodnotách, najvýraznejší bol však pri 20-halierových a 10-halierových minciach z titulu avizovaného ukončenia ich platnosti k 31. decembru 2003. V roku 2003 bolo emitovaných 9,8 mil. kusov mincí v nominálnej hodnote 10 halierov a 6,4 mil. kusov 20-halierových mincí, kým v roku 2002 to bolo 25,7 mil. kusov 10-halierových a 24,9 mil. kusov 20-halierových mincí.

Celkový počet pamätných mincí v obehu za rok 2003 vzrástol o 47,7 tis. kusov, v hodnote 33,3 mil. Sk. Z obehu sa vrátili federálne pamätné mince v hodnote 59 tis. Sk. Ich platnosť bola ukončená 30. septembra 2000.¹

1.3. Priemerné hodnoty peňazí v obehu

Hodnota peňazí v obehu na jedného obyvateľa vrátane pamätných mincí dosiahla k 31. decembru 2003 sumu 19 128 Sk, z toho bankovky 18 723 Sk, obehové mince 282 Sk a pamätné mince 123 Sk. V porovnaní s rokom 2002 vzrástla celková hodnota peňazí v obehu na jedného obyvateľa o 1 619 Sk, z toho bankovky o 1 604 Sk, obehové mince o 8 Sk a pamätné mince o 7 Sk.

V roku 2003 pripadlo na jedného obyvateľa 26 kusov bankoviek, čo bolo o 1 ks viac ako v roku 2002. Najpočetnejšie boli bankovky v nominálnej hodnote 1000 Sk v počte 8 kusov a 20 Sk v počte 5 kusov. Počet obehových mincí na jedného obyvateľa vzrástol zo 193 kusov v roku 2002 na 199 kusov v roku 2003. Najvyšší podiel mali naďalej halierové mince, a to 134 kusov na obyvateľa (v roku 2002 to bolo 130 kusov), z čoho 59 kusov pripadlo na desaťhalieričky, 51 kusov na dvadsaťhalieričky a 24 kusov na päťdesaťhalieričky.

¹ Vyhláška NBS č. 278/2000 Z. z. o ukončení platnosti pamätných strieborných mincí česko-slovenskej meny vydaných od 21. augusta 1954 do 31. decembra 1992.

Tabuľka D2 Stav obeživa v mil. Sk

Nominálna hodnota	Stav 31. 12. 2002	Stav 31. 12. 2003	Podiel v % 31. 12. 2002	Podiel v % 31. 12. 2003
Bankovky	92 089,93	100 720,33	97,77	97,88
5 000 Sk	40 969,58	46 670,54	43,50	45,36
1 000 Sk	41 768,64	44 481,04	44,34	43,23
500 Sk	4 155,84	4 211,76	4,41	4,09
200 Sk	1 531,06	1 633,11	1,63	1,59
100 Sk	2 412,03	2 433,40	2,56	2,36
50 Sk	690,65	704,58	0,73	0,68
20 Sk	562,13	585,90	0,60	0,57
Obehové mince	1 474,10	1 518,59	1,57	1,48
10 Sk	768,98	793,74	0,82	0,77
5 Sk	259,95	263,31	0,28	0,26
2 Sk	179,65	187,78	0,19	0,18
1 Sk	117,18	121,27	0,12	0,12
0,50 Sk	25,30	24,24	0,03	0,02
0,50 Sk II	38,58	41,54	0,04	0,04
0,20 Sk	53,63	54,91	0,06	0,05
0,10 Sk	30,83	31,80	0,03	0,03
Pamätné mince	627,31	660,54	0,66	0,64
Peniaze spolu	94 191,34	102 899,46	100,00	100,00

Stav obeživa v mil. kusov

Nominálna hodnota	Stav 31. 12. 2002	Stav 31. 12. 2003	Podiel v % 31. 12. 2002	Podiel v % 31. 12. 2003
Bankovky	131,97	138,13	11,26	11,41
5 000 Sk	8,19	9,33	0,70	0,77
1 000 Sk	41,77	44,48	3,56	3,68
500 Sk	8,31	8,42	0,71	0,70
200 Sk	7,66	8,17	0,65	0,67
100 Sk	24,12	24,34	2,06	2,01
50 Sk	13,81	14,09	1,18	1,16
20 Sk	28,11	29,30	2,40	2,42
Obehové mince	1 040,05	1 071,35	88,68	88,53
10 Sk	76,90	79,37	6,56	6,56
5 Sk	51,99	52,66	4,43	4,35
2 Sk	89,83	93,89	7,66	7,76
1 Sk	117,18	121,27	9,99	10,02
0,50 Sk	50,59	48,49	4,31	4,01
0,50 Sk II	77,16	83,08	6,58	6,86
0,20 Sk	268,13	274,55	22,86	22,69
0,10 Sk	308,27	318,04	26,29	26,28
Pamätné mince	0,69	0,73	0,06	0,06
Peniaze spolu	1 172,71	1 210,21	100,00	100,00

Priemerná hodnota peňažného znaku² dosiahla v roku 2003 hodnotu 85 Sk (ročný rast o 4,7 Sk). Jej vývoj zodpovedá vývoju množstva a hodnoty peňazí v obehu, každoročne rastie priemerná hodnota bankoviek v obehu, kým priemerná hodnota obehových mincí vplyvom rastu množstva obehových mincí nižších nominálnych hodnôt pomaly klesá, resp. stagnuje. Od roku 1994³ táto hodnota pri bankovkách vzrástla 1,9-krát, pri obehových minciach z hodnoty 2 Sk

postupne klesá a v posledných štyroch rokoch dosahovala hodnotu 1,4 Sk.

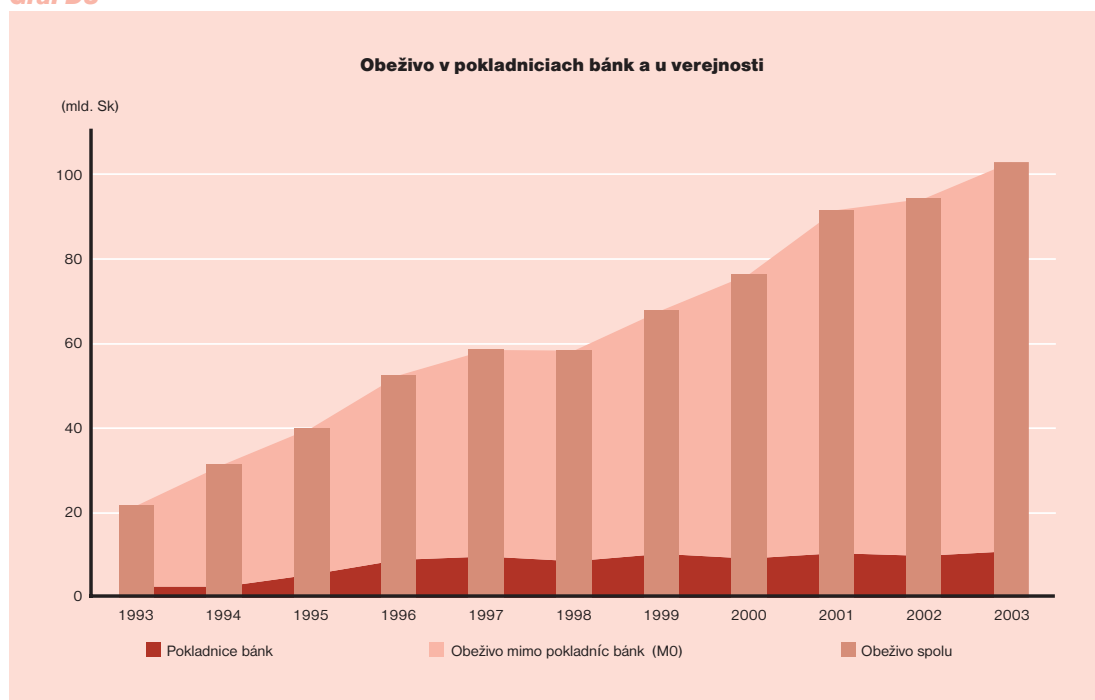
1.4. Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny

V roku 2003 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšilo množstvo peňazí v obehu z 94,2 mld. Sk na 102,9 mld. Sk (o 9,3 %),

Tabuľka D3 Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku (Sk)

	Bankovky	Obehové mince	Peniaze spolu vrátane pamätných mincí
1993	289,3	3,2	90,2
1994	384,1	2,0	76,4
1995	455,6	1,8	76,7
1996	537,3	1,7	81,8
1997	566,3	1,6	80,5
1998	552,3	1,5	72,2
1999	594,1	1,5	76,1
2000	631,4	1,4	77,1
2001	693,6	1,4	84,4
2002	697,8	1,4	80,3
2003	729,2	1,4	85,0

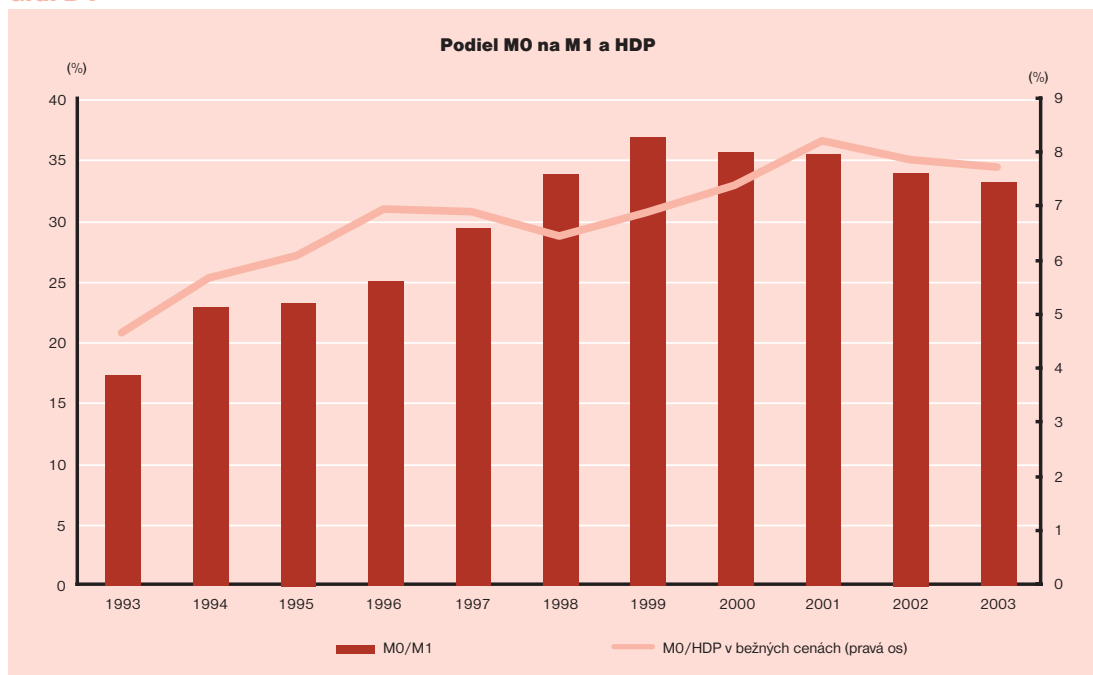
Graf D3

² Priemerná hodnota peňažného znaku = celková hodnota obehu / celkové množstvo peňazí v obehu.

³ Údaje z roku 1993 neboli použité pre prepočet, nakoľko v roku 1993 boli v obehu tiež okolkované bankovky a mince česko-slovenskej meny v preklúzii.

Graf D4

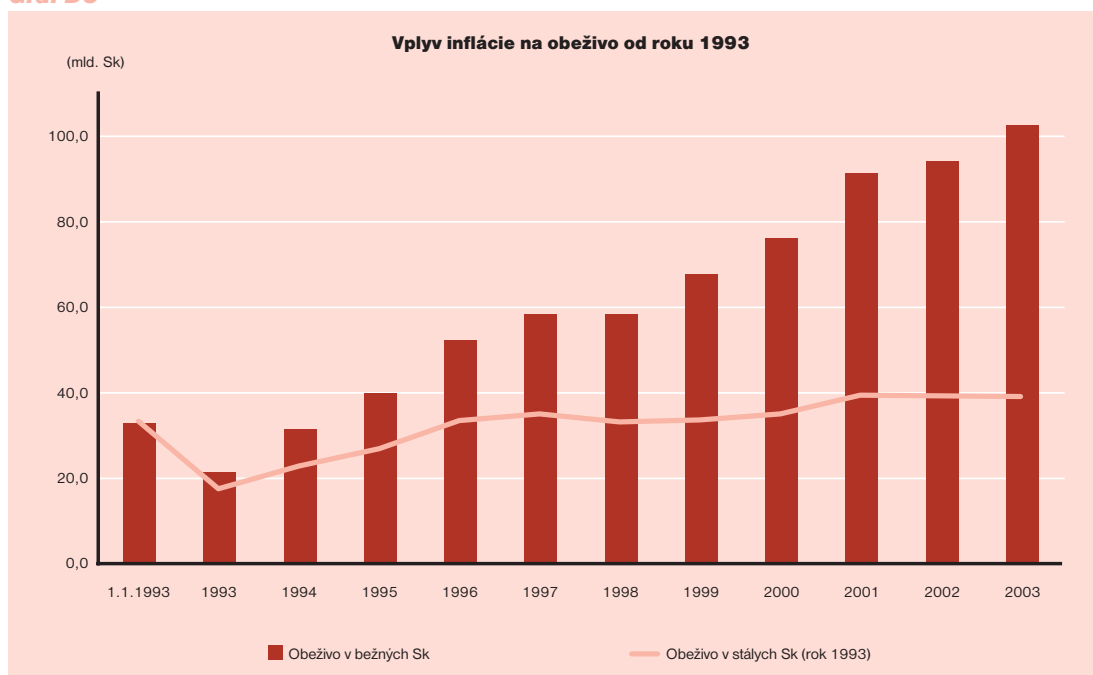
z toho obeživo v pokladniciach bánk vzrástlo podľa predbežných údajov z 10 mld. Sk na 11,1 mld. Sk (o 11,1 %).

Podiel obeživa mimo pokladníc bánk (peňažný agregát M0) na agregáte M1 dosiahol v roku 2003 hodnotu 33,15 %, čo je pokles oproti roku 2002 o 1,06 percentuálneho bodu. Znamená to, že jedna tretina peňažného agregátu M1 je

k dispozícii na uskutočňovanie hotovostného platobného styku a zvyšné dve tretiny sú k dispozícii pre bezhotovostné platby. Úroveň bezhotovostného styku na Slovensku síce mierne stúpa, ale v porovnaní so štátmi európskej únie je ešte stále nízka.

Pomer M0 na nominálnom HDP v SR v roku 2003 dosiahol 7,7 %, čo je porovnateľné s hod-

Graf D5

notou dosahovanou v krajinách Európskej únie, kde sa tento ukazovateľ pohybuje od 3 do 10 %.

Hodnota obeživa v stálych Sk sa v porovnaní s rokom 2002 takmer nezmenila a ku koncu roka 2003 dosiahla hodnotu 38,9 mld. Sk. Dôvodom stagnácie obeživa v stálych cenách je skutočnosť, že prírastok obeživa bol v roku 2003 rovnaký ako ročná miera inflácie (9,3 %).

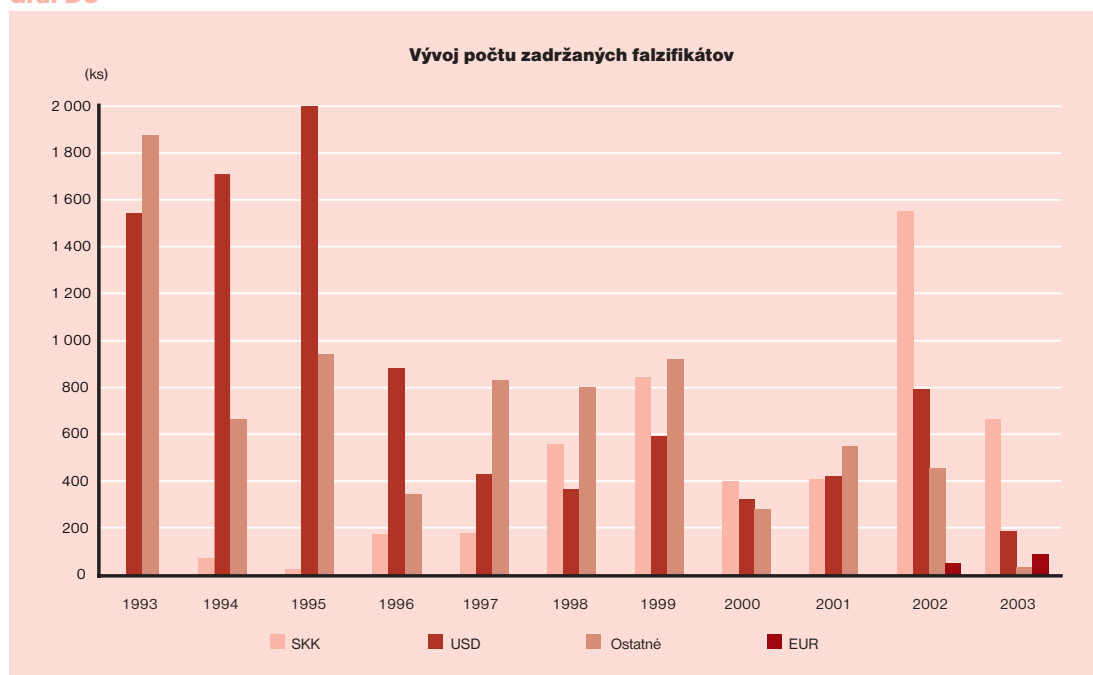
2. FALZIFIKÁTY PEŇAZÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V roku 2003 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 973 kusov falzifikátov slo-

venských korún a valút. To predstavuje približne len 1/3 počtu falzifikátov zadržaných v roku 2002. Až 75,8 % z celkového počtu falzifikátov v roku 2003 bolo zadržaných priamo v peňažnom obehu peňažnými ústavmi a bezpečnostnými službami, ktoré spracovávajú peniaze zo supermarketov. V roku 2002 bol rovnaký podiel falzifikátov zadržaný policajnými orgánmi pred ich uvedením do obehu. V peňažnom obehu sa tak počet zadržaných falzifikátov v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil o 41,6 % a bol najvyšší za posledných päť rokov.

Najviac bolo falzifikátov slovenských korún (69 %), amerických dolárov (19 %) a eur (9 %).

Graf D6

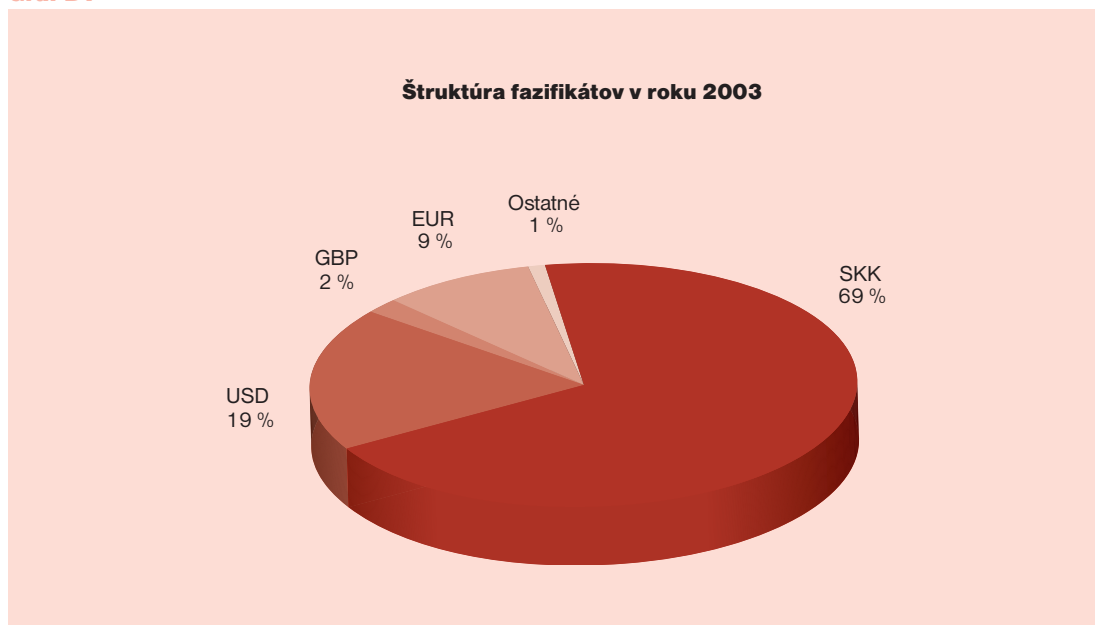
Tabuľka D4 Počet zadržaných falzifikátov

(ks)

	SKK	USD	EUR	Meny nahradené eurom	Ostatné	Spolu
1998	556	364	-	770	29 ^{1/}	1 719
1999	844	590	-	716	203	2 353
2000	402	323	-	244	37	1 006
2001	411	420	-	288	261	1 380
2002	1 549	790	48	68	387	2 842
2003	666	187	88	-	32	973

1/ V štatistike za rok 1998 nie je uvedený počet falzifikátov zadržaných policajnými orgánmi ešte pred ich uvedením do obehu (spolu 19 968 kusov).

Graf D7

2.1. Falzifikáty slovenských korún

V roku 2003 bolo zadržaných 665 falzifikátov slovenských korún a jedna upravená bankovka. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, kde v 228 prípadoch zachytili 242 kusov falzifikátov. Najviac sa vyskytovali falzifikáty bankovky 1000 Sk. Druhým najviac falšovaným nominálom bola bankovka 500 Sk.

bolo v peňažných ústavoch zadržaných 85 kusov falzifikátov, dva kusy zadržala polícia pred ich uvedením do obehu a jeden kus zachytila nebanková zmenáreň.

Medzi najčastejšie zadržané falzifikáty eur patrili bankovky nominálnej hodnoty 50 EUR, ktoré tvorili 46,6 % z celkového počtu falzifikátov eur zadržaných na území SR v roku 2003.

2.2. Falzifikáty amerických dolárov

V roku 2003 bolo zadržaných od 153 predkladateľov 186 falzifikátov amerických dolárov a jedna napodobnenina. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov znížil o 76 %.

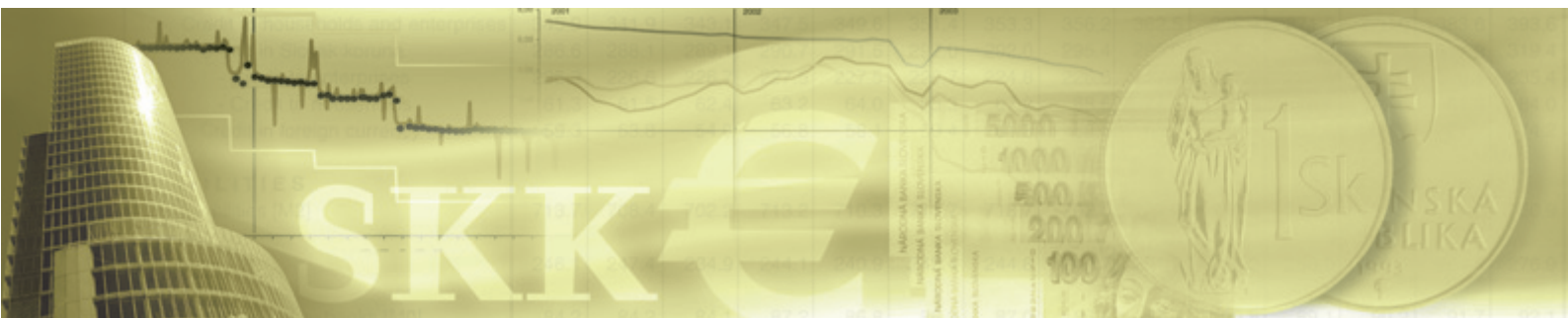
2.3. Falzifikáty eur

V roku 2003 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných 87 kusov falzifikátov eur a jeden kus pozmenenej bankovky. Z celkového počtu

2.4. Falzifikáty ostatných valút

Zavedením jednotnej európskej meny väčšina konvertibilných mien zanikla. Výskyt falzifikátov valút sa preto značne znížil. Z mien štátov eurozóny, ktoré boli nahradené eurom nebol v roku 2003 na území Slovenskej republiky zaznamenaný žiadny falzifikát. Zadržaných bolo 32 kusov falzifikátov ostatných valút – boli to falzifikáty anglických libier, českých korún, kanadských dolárov, poľských zlotých a švajčiarskych frankov. Z týchto falzifikátov bola väčšina (29 kusov) zadržaná v peňažných ústavoch.

E. PLATOBNÝ STYK

1. PLATOBNÝ STYK SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavným cieľom Národnej banky Slovenska je udržiavanie cenovej stability. Za týmto účelom Národná banka Slovenska okrem iného riadi, koordinuje a zabezpečuje platobný styk a zúčtovanie dát platobného styku v rozsahu ustanovenom zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Dňom 1. januára 2003 nadobudol účinnosť zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o platobnom styku). Týmto zákonom došlo k uzákoneniu komplexnej právnej úpravy platobného styku a zároveň zosúladeniu právneho poriadku Slovenskej republiky s právnymi normami Európskej únie, ktoré sa vzťahujú na platobný styk. Zákon o platobnom styku bol pripravený v súlade s procesom aproximácie a harmonizácie právneho poriadku Slovenskej republiky s právnym poriadkom Európskej únie. Do zákona o platobnom styku bola transponovaná smernica č. 97/5/ES o cezhraničných prevodoch, smernica č. 98/26/ES o konečnom zúčtovaní v platobných zúčtovacích systémoch a v systémoch zúčtovania cenných papierov, časť smernice č. 2000/46/ES o zakladaní, podnikaní a o obzretnom dohľade nad podnikaním elektronickopeňažných inštitúcií (inštitúcií vydávajúcich elektronické peniaze), článok 8 smernice č. 97/7/ES o ochrane spotrebiteľa v prípadoch uzatvárania zmlúv na diaľku a odporúčanie č. 97/489/ES týkajúce sa transakcií uskutočnených pomocou elektronických platobných nástrojov a obzvlášť vzťahu medzi vydavateľom a držiteľom. Pritom zákon o platobnom styku nad rámec relevantných právnych noriem Európskej únie ustanovuje aj ďalšie skutočnosti súvisiace s platobným stykom.

Zákon o platobnom styku usmerňuje najmä oblasti vykonávania tuzemských a cezhraničných prevodov peňažných prostriedkov, vydávanie a používanie elektronických platobných prostriedkov, vznik a prevádzkovanie platobných

systémov, dohľad nad platobnými systémami, ako aj postup pri reklamáciách a mimosúdne riešenie sporov, ktoré vznikli v súvislosti s platobným stykom.

Na usmerňovanie a zabezpečovanie jednotného platobného styku a zúčtovania dát platobného styku medzi bankami a vybranými právnickými osobami Národná banka Slovenska vydáva všeobecne záväzné právne predpisy.

2. PLATOBNÝ SYSTÉM SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Od 1. januára 2003 nastala v medzibankovom platobnom systéme v Slovenskej republike významná zmena. Prevádzku platobného systému prevzala Národná banka Slovenska od Bankového zúčtovacieho centra Slovenska, a. s., ktoré zabezpečovalo prevádzku medzibankového platobného systému SIPS od roku 1993. Národná banka Slovenska sa tak stala prevádzkovateľom a zároveň zúčtovacím agentom medzibankového platobného systému SIPS (Slovak Interbank Payment System). Dôvodom tejto zmeny bola snaha Národnej banky Slovenska zvýšiť efektívnosť a bezpečnosť platobného systému s využitím najmodernejších informačných technológií ako základ pre vybudovanie systému RTGS (Real Time Gross Settlement) v podmienkach Slovenskej republiky. Ďalším dôvodom bola cenová politika založená na princípe plnej návratnosti nákladov, čo v konečnom dôsledku znamenalo zásadné niekoľkonásobné zníženie poplatkov za prevody pre účastníkov platobného systému SIPS. Táto snaha bola podporená aj rozhodnutím akcionárov Bankového zúčtovacieho centra Slovenska, a. s.

Medzibankový platobný systém SIPS je jediný platobný systém v Slovenskej republike určený na spracovanie a zúčtovanie tuzemských platieb. Systém spracováva všetky platby bez ohľadu na ich hodnotu. Národná banka Slovenska vybudovala medzibankový platobný systém SIPS vlastnými zdrojmi pri zachovaní efektívnosti vynaložených

nákladov. Je možné konštatovať, že od začiatku svojej prevádzky platobný systém SIPS funguje spoľahlivo k plnej spokojnosti jeho účastníkov. Účasť v platobnom systéme SIPS je založená na rovnakom prístupe ku každému účastníkovi. Žiadny účastník nie je diskriminovaný, s každým účastníkom má Národná banka Slovenska uzatvorenú rovnakú zmluvu. Všetky pripravované zmeny v platobnom systéme sú vždy vopred prerokované s účastníkmi na spoločných pracovných stretnutiach.

2.1. Medzibankový platobný systém SIPS

Spracovanie a zúčtovanie platieb prebieha na princípoch hrubého zúčtovania, prioritné platby spĺňajú princípy hrubého zúčtovania v reálnom čase. Spracovanie a zúčtovanie platieb prebieha kontinuálne počas dňa na účtoch vedených v Národnej banke Slovenska. Technicky sú informácie o stave účtov poskytované účastníkom v 5-minútových intervaloch.

Spracovanie a zúčtovanie platieb je plne automatizované, prenos údajov medzi Národnou bankou Slovenska a účastníkmi medzibankového platobného systému SIPS sa uskutočňuje výhradne v elektronickej forme – prostredníctvom komunikačného systému s názvom BIPS (Basic Interface for Payment System). Platby vstupujú do spracovania vo forme kliringových súborov vytvorených v domácom štandarde, pre ktorý sa používa názov kliringová veta.

Medzibankový platobný systém SIPS pracuje v 24-hodinovom cykle, ktorý sa nazýva kliringový deň. Systém SIPS počas tohto cyklu priebežne prijíma vstupné kliringové súbory od účastníkov, spracováva ich a aktualizuje stavy na účtoch peňažných rezerv vedených v Národnej banke Slovenska. Za obsah a úplnosť údajov zodpovedajú účastníci. Systém SIPS vykonáva formálne kontroly štruktúry vstupných údajov.

Platby sú spracovávané a zúčtované na princípoch FIFO (First In First Out) v rámci vopred

stanovených priorit. Pri každej platbe systém kontroluje, či odosielateľ platby má na účte v Národnej banke Slovenska dostatočné peňažné prostriedky na jej krytie. Ak áno, platba je okamžite spracovaná a zúčtovaná. Ak nie, platba sa zaradí do čakacieho radu, z ktorého je potom uvoľnená až po dosiahnutí dostatočného množstva peňažných prostriedkov na jej krytie alebo pri splnení podmienok na jej zúčtovanie v rámci klírovacieho algoritmu. Platby, na krytie ktorých nie sú na konci dňa dostatočné peňažné prostriedky na účte účastníka v Národnej banke Slovenska, sú účastníkovi vrátené ako nespracované z dôvodu nedostatku likvidity.

Do 31. decembra 2003 nebol debetný zostatok na účtoch účastníkov v Národnej banke Slovenska povolený, platby boli spracovávané a zúčtované len do výšky kreditného zostatku. Od 1. januára 2004 je plánované, aby účastníci, ktorí spadajú pod režim povinných minimálnych rezerv, mali možnosť požiadať o vnútrodený úver. Vnútrodený úver je splatný len v rámci jedného prevádzkového dňa systému SIPS a musí byť zabezpečený cennými papiermi, ktoré sú evidované v centrálnom registri krátkodobých cenných papierov vedenom Národnou bankou Slovenska. Poskytovanie vnútrodených úverov je legislatívne zabezpečené Rozhodnutím Národnej banky Slovenska č. 6/2003 z 12. decembra 2003 o podmienkach a postupe poskytovania vnútrodeného úveru účastníkom platobného systému SIPS.

Priebežné uvoľňovanie platieb z čakacieho radu zabezpečuje klírovací algoritmus. Klírovací algoritmus umožňuje spracovať a zúčtovať skupiny platieb viacerých účastníkov, ktoré by síce samostatne z dôvodu nedostatku likvidity nemohli byť spracované, ale po ich vzájomnom započítaní ani jeden z účastníkov neprekročí povolený zostatok na účte v Národnej banke Slovenska. Klírovací algoritmus sa iniciuje automaticky počas dňa po každom prijatom vstupnom kliringovom súbore. V procese uzatvárania účtovného dňa sa záverečným klírovaním spracujú všetky platby, ktoré je možné vykonať. Zúčtovací systém nevráti po uzavretí účtovného dňa žiadnu platbu, ktorej hodnota

je menšia ako záverečný disponibilný zostatok účastníka. Platby, ktoré nie je možné ani po záverečnom klírovaní zúčtovať z dôvodu nedostatku likvidity účastníka, sú vrátené účastníkovi, ktorý ich poslal do systému.

Po uzávierke dňa sa výstupy, ktoré sú tiež vo forme klíringových súborov, zasielajú účastníkom systému SIPS prostredníctvom systému BIPS rovnako ako výpisy z účtov peňažných rezerv.

Základné typy platieb, s ktorými systém pracuje, sú úhrada a inkaso. Platby sa ďalej členia na normálne a prioritné. Normálne platby možno charakterizovať ako „maloobjemové“ platby, spravidla ide o štandardné medzibankové a klientske platby, ktoré majú z hľadiska spracovania nízku prioritu. Prioritné platby možno charakterizovať ako „veľkoobjemové“ platby, spravidla ide o platby medzibankového peňažného trhu, teda platby mimoriadneho ekonomického významu. Prioritné platby majú z hľadiska spracovania najvyššiu prioritu, čo znamená, že sú v medzibankovom platobnom systéme zúčtované prednostne.

Čas prenosu prioritnej platby od účastníka do Národnej banky Slovenska je približne 3 až 5 minút. V prípade, že na účte odosielateľa v Národnej banke Slovenska je dostatok peňažných prostriedkov na krytie prioritnej platby, prioritná platba je zúčtovaná v priebehu nasledujúcich niekoľkých minút v závislosti od počtu platieb, ktoré sú v danom okamihu pripravené na spracovanie v medzibankovom platobnom systéme SIPS. Po spracovaní a zúčtovaní každej jednotlivkej prioritnej platby je odosielateľovi aj príjemcovi prioritnej platby prostredníctvom systému BIPS zaslaná záväzná potvrdenka, ktorá obsahuje všetky údaje potrebné na identifikáciu prioritnej platby.

Systém SIPS je možné efektívne a jednoducho integrovať s platobnými systémami účastníkov s využitím tzv. API (Application Program Interface).

2.2. Účastníci medzibankového platobného systému SIPS

Účastníkov medzibankového platobného systému SIPS je možné rozdeliť na priamych a nepriamych. Banky, pobočky zahraničných bánk a iné finančné inštitúcie sú priamymi účastníkmi medzibankového platobného systému SIPS. Priami účastníci majú v Národnej banke Slovenska vedený vlastný účet na zúčtovanie platieb realizovaných prostredníctvom medzibankového platobného systému SIPS. Účty bánk a pobočiek zahraničných bánk slúžia tiež na sledovanie a vyhodnocovanie stanovených povinných minimálnych rezerv. Priami účastníci vykonávajú prostredníctvom medzibankového platobného systému SIPS vlastné platby a platby svojich klientov.

Nepriamymi účastníkmi systému SIPS sa rozumejú subjekty pôsobiace v medzibankovom platobnom styku ako tzv. tretie strany. Sú nimi nebankové subjekty, ktoré nemajú v Národnej banke Slovenska vedený účet na zúčtovanie platieb. Tieto subjekty zabezpečujú v medzibankovom platobnom systéme SIPS vybrané činnosti delegované priamymi účastníkmi alebo činnosti vyplývajúce z osobitného predpisu, spravidla zákona. Nebankové subjekty sú oprávnené debetovať a kreditovať účty priamych účastníkov medzibankového platobného systému SIPS, avšak na základe ich predchádzajúceho písomného súhlasu. Burza cenných papierov v Bratislave, a. s., prostredníctvom medzibankového platobného systému SIPS zabezpečuje finančné vysporiadanie obchodov s cennými papiermi a Transacty Slovakia, a. s., zabezpečuje zúčtovanie transakcií realizovaných platobnými kartami.

Prístup účastníkov do medzibankového platobného systému SIPS koordinuje a riadi Národná banka Slovenska v súlade so zákonom o platobnom styku. Národná banka Slovenska vydala pravidlá prístupu do medzibankového platobného systému SIPS. V procese žiadosti o vstup do platobného systému sa v rámci zákonom stanovených náležitostí overujú technické predpoklady žiadateľa na účasť v systéme. Cieľom

testovania je overiť schopnosť žiadateľa vykonávať a zabezpečovať prostredníctvom platobného systému SIPS všetky činnosti účastníka platobného systému v súlade so zákonom o platobnom styku a pravidlami systému SIPS. Po úspešnom ukončení testovania vydá Národná banka Slovenska súhlas na vstup a účasť žiadateľa v platobnom systéme.

Žiadateľ sa stáva účastníkom platobného systému po splnení podmienok na účasť v platobnom systéme, na základe čoho s ním Národná banka Slovenska uzatvorí zmluvu o platobnom systéme SIPS a prideli mu identifikačné kódy pre tuzemský platobný styk. Zmluva o platobnom systéme upravuje vzájomné práva a povinnosti Národnej banky Slovenska a účastníka medzibankového platobného systému SIPS v členení na niekoľko základných okruhov, ako sú podmienky vedenia účtu peňažných rezerv, odovzdávanie a spracovanie príkazov, zúčtovanie poplatkov, organizačné zabezpečenie prevádzky, ochrana údajov, poskytovanie konzultácií, reklamčný poriadok a iné podrobnosti súvisiace s prevádzkou medzibankového platobného systému SIPS. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je popis formátu a štruktúry národného štandardu používaného na prenos dát v medzibankovom platobnom systéme SIPS, harmonogram prevádzky medzibankového platobného systému SIPS a sadzobník poplatkov. Cenová politika Národnej banky Slovenska je zameraná na plnú návratnosť nákladov za služby poskytované prostredníctvom medzibankového platobného systému SIPS. Každá platba je spoplatnená len raz, Národná banka Slovenska neúčtuje poplatky za výstupné položky.

Zoznam identifikačných kódov vydáva Národná banka Slovenska vo forme prevodníka identifikačných kódov, ktorý aktualizuje v prípade zmien účastníkov. Prevodník identifikačných kódov pre tuzemský platobný styk, zoznam platobných systémov a ich účastníkov, rovnako ako prístupové pravidlá do medzibankového platobného systému SIPS, sú verejne prístupné prostredníctvom internetovej stránky Národnej banky Slovenska.

2.3. Technické a organizačné zabezpečenie prevádzky platobného systému

Medzibankový platobný systém SIPS je navrhnutý tak, aby poskytoval spoľahlivú a dôveryhodnú platformu pre prevádzku medzibankového platobného systému v Slovenskej republike. Pri jeho návrhu boli zohľadnené zásady informačnej bezpečnosti a použité overené kryptografické algoritmy. Bezpečnosť medzibankového platobného systému SIPS je založená na vysokom stupni ochrany dát vo všetkých fázach ich spracovania a zúčtovania, ako aj počas ich prenosu medzi Národnou bankou Slovenska a účastníkmi medzibankového platobného systému SIPS.

Pri prenose dát sa integrita a autentickosť dát overuje prostredníctvom digitálneho podpisu. Spracovanie a zúčtovanie platieb je plne automatizované, prenos medzi účastníkmi sa uskutočňuje v elektronickej forme prostredníctvom komunikačného systému BIPS a dátovej siete UNIVERZAL-NET®.

Komunikačný systém BIPS je špeciálny systém určený na prenos a ochranu údajov v rámci systému SIPS. Skladá sa z centrálného BIPS uzla, ktorý je umiestnený v Národnej banke Slovenska a z BIPS uzlov na strane jednotlivých účastníkov. Každý účastník ešte využíva viacero pracovných staníc (terminálov), ktoré komunikujú s BIPS uzlom účastníka.

Prepojenie BIPS uzla účastníkov a BIPS uzla zúčtovacieho centra je zabezpečené sieťou UNIVERZAL-NET®. Je to privátna dátová sieť vybudovaná a prevádzkovaná pre potreby Národnej banky Slovenska a je určená na obojsmerný prenos údajov výhradne medzi prevádzkovateľom platobného systému a jeho účastníkmi.

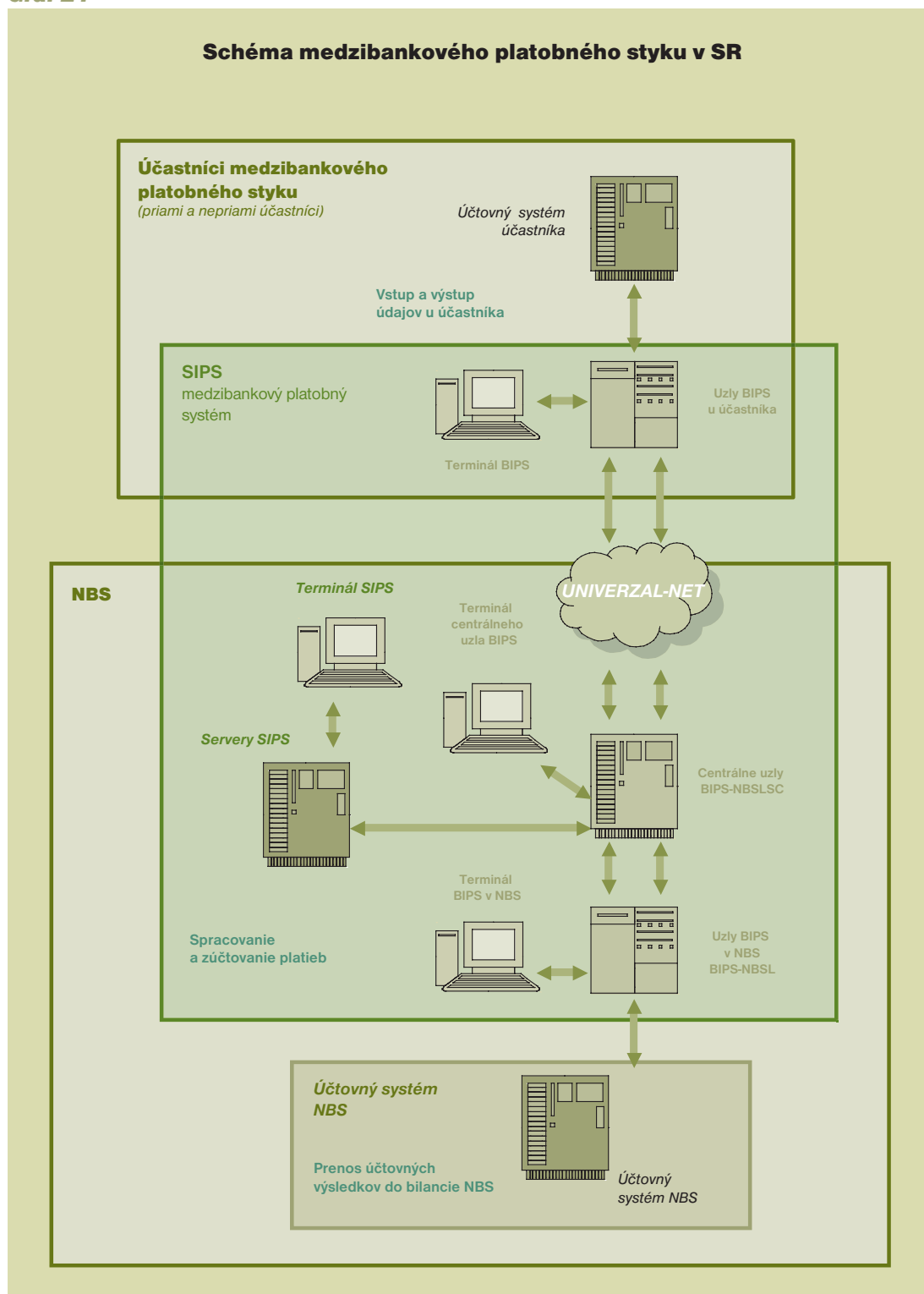
Zúčtovací systém je jednoúčelový systém určený na vykonávanie zúčtovania prevodných príkazov v rámci Slovenskej republiky. Tento systém zabezpečuje funkcie, ako napr. formálnu kontrolu vstupných údajov, priebežné spracovanie a zúčtovanie jednotlivých typov klíringových

položiek, organizáciu čakacích radov platieb a pod.

Spracovanie a zúčtovanie platieb prebieha na servere SIPS. Nastavovanie parametrov spraco-

vania, monitorovanie a správa servera sa vykonáva prostredníctvom terminálu SIPS. Výstupné údaje zo servera SIPS idú do centrálneho uzla BIPS a odtiaľ sú posielané na jednotlivé uzly BIPS u účastníkov.

Graf E1

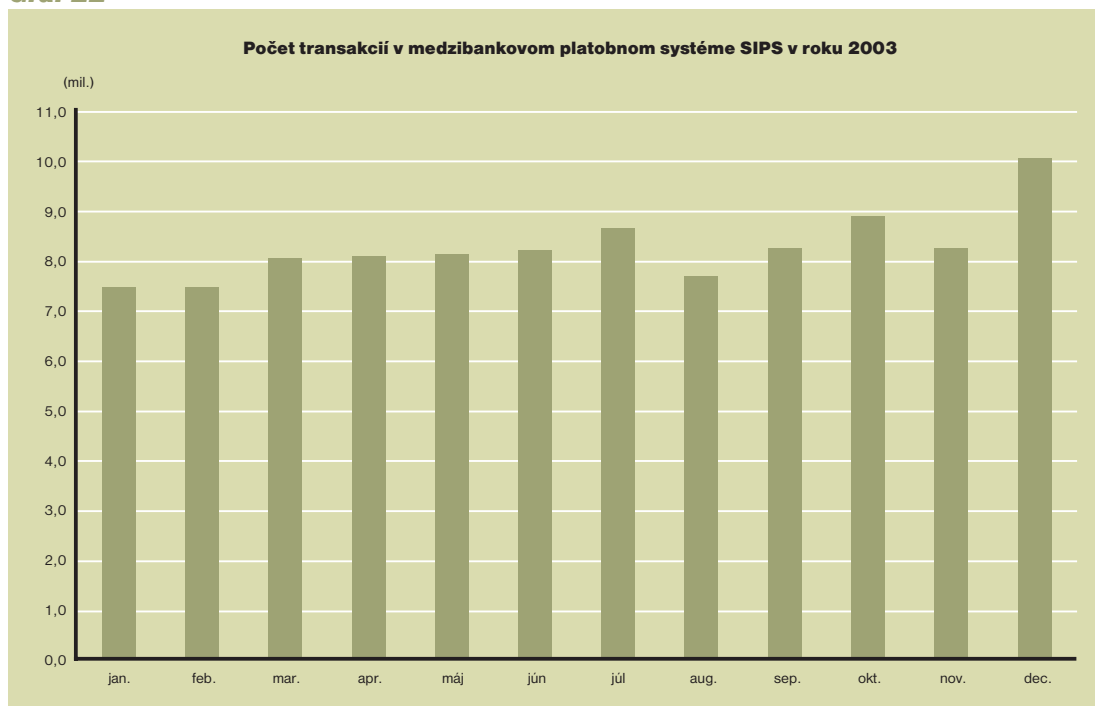

2.4. Štatistické údaje

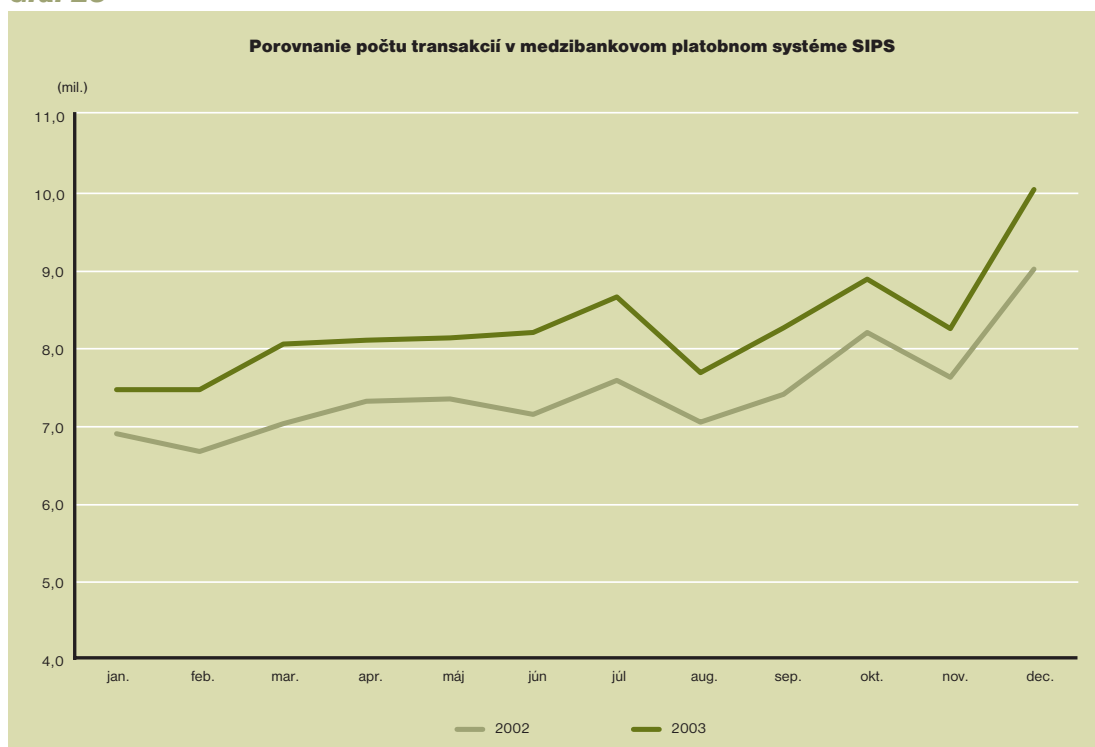
V roku 2003 bolo v medzibankovom platobnom systéme SIPS 25 účastníkov, z toho bolo 23 priamych účastníkov a dvaja nepriami účastníci. Za celý rok 2003 bolo spracovaných 99 mil.

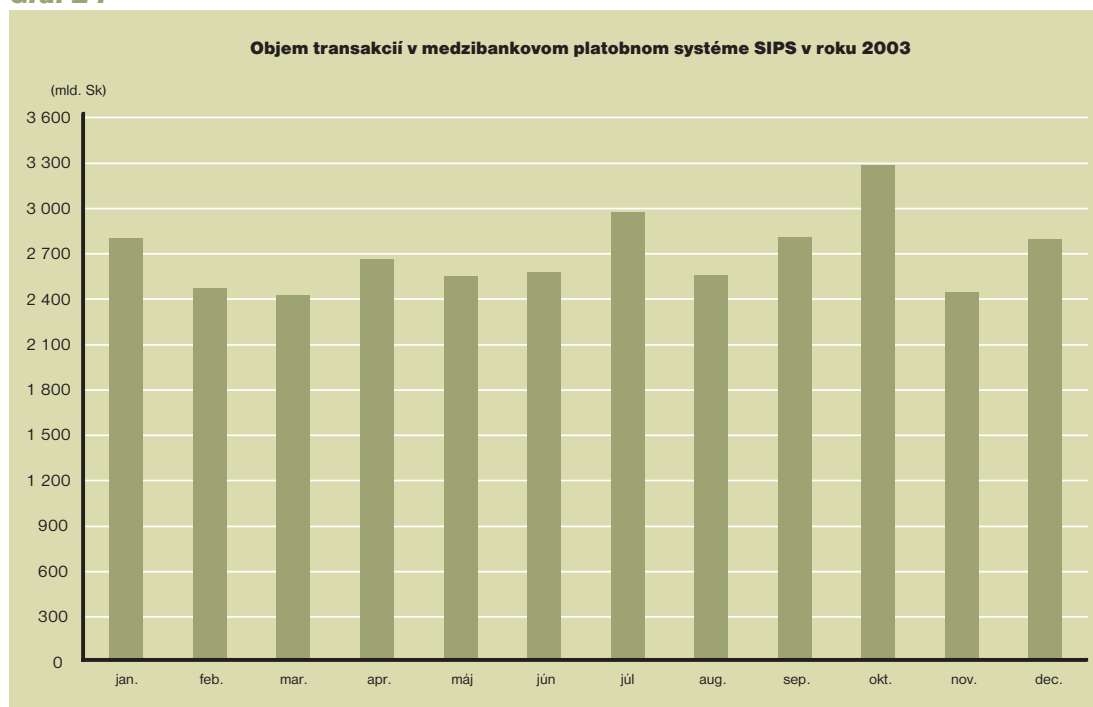
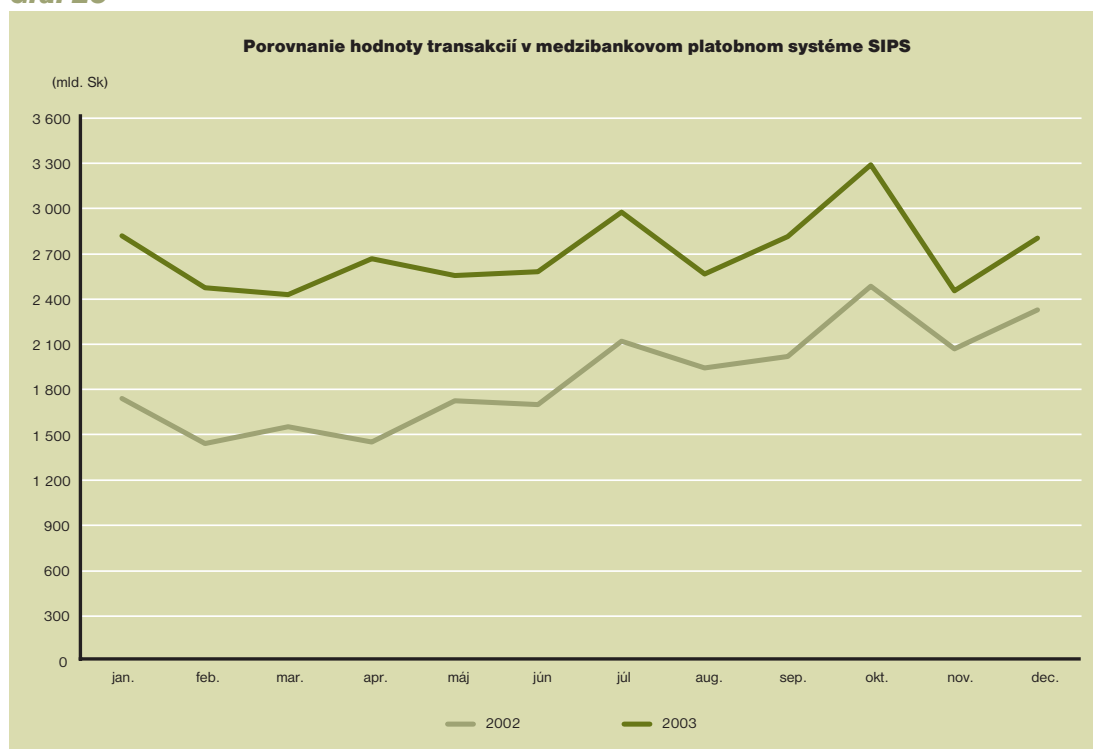
transakcií, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 11 %. Celková hodnota transakcií predstavovala 32 248 756 mil. Sk, čo je medziročný nárast o 44 %. Z celkového počtu spracovaných transakcií prioritné platby predstavovali 0,02 až 0,03 % a viac ako 25 % hodnoty týchto platieb.

Graf E2

Graf E3

Graf E4**Graf E5**

Priemerná hodnota jednej prioritnej platby bola 460 mil. Sk. Normálne platby predstavovali viac ako 99 % počtu a približne 74 % hodnoty spracovaných transakcií. Priemerná hodnota jednej normálnej platby bola 250 tis. Sk. Informácie o počte a objeme transakcií, ktoré boli spracova-

né v systéme SIPS, sú publikované na internetovej stránke Národnej banky Slovenska.

Prevádzkový deň platobného systému sa začína o 15.30 a končí nasledujúci deň o 13.30. Počas štátnych sviatkov, dní pracovného voľna

a dní pracovného pokoja je platobný systém uzavretý a prebieha údržba systému. V roku 2003 bolo 248 prevádzkových dní. Denne bolo v systéme SIPS spracovaných a zúčtovaných priemerne 399 tis. platieb v celkovom objeme 130 035 mil. Sk, pričom prostredníctvom súčasného technického vybavenia možno za jednu hodinu spracovať a zúčtovať až 2 milióny platieb. Prostredníctvom komunikačného systému BIPS možno preniesť medzi jedným účastníkom a Národnou bankou Slovenska okolo 230 tisíc platieb za 1 hodinu.

2.5. Perspektíva na rok 2004

Medzibankový platobný systém SIPS od svojho zavedenia do prevádzky úspešne zabezpečuje spracovanie a zúčtovanie platieb v rámci Slovenskej republiky. Aj napriek tejto skutočnosti Národná banka Slovenska priebežne pripravuje a implementuje ďalšie zlepšenia, ktoré možno rozdeliť do dvoch základných okruhov:

- funkcie zvyšujúce komfort účastníkov,
- podporné funkcie pre hrubé zúčtovanie v reálnom čase.

Od 1. apríla 2004 Národná banka Slovenska pripravuje uvedenie do prevádzky novej verzie medzibankového platobného systému SIPS, predmetom ktorej je najmä implementácia ďalších črt systému hrubého zúčtovania v reálnom čase v podmienkach Slovenskej republiky. Najdôležitejšími zmenami tejto verzie systému SIPS sú:

- generovanie výstupných súborov prioritných platieb periodicky počas účtovného dňa,
- možnosť voľby účastníka, či chce mať výstupné súbory s prioritnými platbami generované periodicky počas účtovného dňa, alebo tak ako doteraz, až po ukončení účtovného dňa,
- zavedenie kontroly správnosti konštantného symbolu platby zúčtovacím centrom,
- striktná kontrola textových polí klíringovej vety (povolené znaky).

Okrem toho Národná banka Slovenska postupne pripravuje ďalšie zmeny, ktorými sú:

- plne automatizované poskytovanie vnútrodenných úverov zabezpečených cennými papiermi. Poskytovanie vnútrodenných úverov bude od podania žiadosti cez prevod cenných papierov až po konečné poskytnutie úveru automatizované. Vnútrodenný úver už nebude poskytovaný formou nastavenia debetného limitu platného na celý týždeň, ale dodaním likvidity na účet účastníka,
- riadenie čakacieho radu prioritných platieb účastníkom (zmena poradia platieb, zmena priority platby, odvolanie platby z čakacieho radu),
- varianty náhradného vstupu a výstupu údajov do a z medzibankového platobného systému SIPS.

Uvedené zmeny budú do medzibankového platobného systému SIPS implementované v priebehu rokov 2004 a 2005.

3. DOHĽAD NAD PLATOBNÝM SYSTÉMOM SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Dôležitou činnosťou centrálnej banky v platobnom styku je vykonávanie dohľadu nad platobným stykom. Banková rada Národnej banky Slovenska schválila v septembri 2003 materiál o hlavných cieľoch a nástrojoch dohľadu nad platobnými systémami v podmienkach Slovenskej republiky, ktorý sa zaoberá dohľadom nad platobnými systémami v kontexte Eurosystému a konkrétne dohľadom nad platobným systémom Slovenskej republiky. Materiál je zverejnený na internetovej stránke NBS pod názvom Dohľad nad platobným systémom Slovenskej republiky. Dokument upravuje hlavné oblasti a nástroje vykonávania dohľadu nad platobnými systémami, tzv. oversightu, pričom je potrebné zdôrazniť, že oblasť „oversightu“ je oblasť platobného styku, ktorá je vo vývoji a je predmetom častých diskusií na rôznych medzinárodných fórach, ako aj na rokovaníach pracovných skupín zriadených v rám-

ci Európskej centrálnej banky a medzinárodných finančných inštitúcií.

Dohľad nad platobnými systémami je úloha centrálnej banky, principiálne zameraná na zabezpečenie plynulého fungovania platobných systémov. Cieľom dohľadu je ochrániť finančný systém pred rizikami – systémovým rizikom, rizikom úverovým, likvidným, prevádzkovým, atď., ako aj posilniť efektívnosť a bezpečnosť platobných systémov. Dohľad nad platobnými systémami je cielený na systémy (napr. medzibankové platobné systémy), nie na individuálnych účastníkov. Ide hlavne o systémovo dôležité platobné systémy. Tiež zahŕňa dohľad nad platobnými nástrojmi.

Národná banka Slovenska má v rámci dohľadu nad platobnými systémami tri základné ciele:

1. udržiavať stabilitu platobného systému – identifikovať potenciálne riziká, ktorým je vystavený platobný systém a podniknúť kroky na ich elimináciu a získanie kontroly nad nimi,
2. zabezpečiť bezpečné a plynulé fungovanie platobného systému a systému zúčtovania cenných papierov,
3. zabezpečiť dôveru verejnosti v používané platobné nástroje.

Nástrojmi na dosiahnutie týchto cieľov sú:

- a) vydávanie všeobecne záväzných právnych predpisov na zabezpečenie plynulého, efektívneho a bezpečného fungovania platobného styku,
- b) zosúladzovanie existujúcej infraštruktúry platobného styku s medzinárodnými princípmi a štandardmi platnými pre platobné systémy a systémy zúčtovania cenných papierov,
- c) prevádzkovanie platobného systému SIPS – určovanie pravidiel, ktorými sa riadi, funkcií, ktoré poskytuje užívateľom, kritérií účasti v systéme atď.,
- d) organizovanie pravidelných pracovných stretnutí so zástupcami bankového sektora, resp. inými subjektmi, ktorých činnosť súvisí s platobnými systémami,
- e) zber a vyhodnocovanie štatistických údajov.

4. PLATOBNÉ NÁSTROJE

Medzi najpoužívanéjšie nástroje bezhotovostného platobného styku patria úhrady a elektronické platobné prostriedky. Z elektronických platobných prostriedkov sú najviac využívané platobné prostriedky diaľkového prístupu, a to najmä bankové platobné karty a v neposlednom rade aj platobné aplikácie elektronického bankovníctva, ktoré umožňujú klientom banky čerpať peňažné prostriedky z bankového účtu prostredníctvom elektronických komunikačných médií (napr. internet banking, home banking alebo telefónne aplikácie).

K 31. decembru 2003 bolo v obehu 3,02 milióna bankových platobných kariet, pričom z tohto počtu bolo najviac debetných bankových platobných kariet, a to 84,2 % (2,55 milióna), kreditné bankové platobné karty boli zastúpené 15,5 % (468 tisíc) a charge karty 0,3 % (9 tisíc). V porovnaní s rokom 2002 bol zaznamenaný nárast kreditných bankových platobných kariet z 86 tisíc na takmer 468 tisíc kariet, ako aj 13 % nárast v počte vydaných bankových platobných kariet, čo v prepočte na obyvateľa znamená, že každý druhý obyvateľ je držiteľom bankovej platobnej karty.

Takmer 83 % z celkového počtu bankových platobných kariet v obehu predstavujú medzinárodné bankové platobné karty a 17 % domáce bankové platobné karty. Banky sú vydavateľmi bankových platobných kariet kartových asociácií VISA (VISA a VISA Electron), MasterCard Europe (MasterCard a Maestro), American Express, Diners Club a domácich bankových platobných kariet ZBK.

Držitelia bankových platobných kariet môžu na území Slovenskej republiky využívať sieť 1 505 bankomatov a 16 974 platobných terminálov, z toho 13 842 elektronických platobných terminálov EFT POS (Electronic Fund Transfer Point Of Sale) a 3 132 platobných terminálov na mechanické snímanie údajov.

Z 1 505 bankomatov môžu držiteľia bankových platobných kariet použiť všetky bankomaty na výber hotovosti a na kontrolu zostatku, 30 bankomatov na vklad hotovosti, 883 bankomatov na zadanie tuzemského prevodu a 1 184 bankomatov na dotovanie predplatených programov poskytovaných mobilnými operátormi.

Trendom vo vývoji akceptácie bankových platobných kariet je mierne spomalenie nárastu počtu EFT POS terminálov v porovnaní s nárastom bankomatov, čo v medzioročnom porovnaní znamená nárast počtu EFT POS terminálov o 13 % a bankomatov o 10 %. Aj naďalej prevládajú výbery hotovosti z bankomatov (76 % v roku 2003 oproti 79 % v roku 2002, a to z celkového počtu kartových transakcií nad platbami (24 % v roku 2003 oproti 21 % v roku 2002). Hodnota výberov hotovosti z bankomatov predstavovala 87 % z celkovej hodnoty kartových transakcií a hodnota platieb 13 %.

5. SPOLUPRÁCA S MEDZINÁRODNÝMI FINANČNÝMI INŠTITÚCIAMI V RÁMCI PREDVSTUPOVÝCH PRÁČ V OBLASTI PLATOBNÉHO STYKU

Od roku 2003, resp. od podpísania a následnej ratifikácie Prístupovej zmluvy sa úroveň spolupráce v oblasti platobného styku medzi Národnou bankou Slovenska a Európskou centrálnou bankou (ECB) posunula opäť na kvalitatívne vyššiu úroveň. V tomto roku ECB požiadala Národnú banku Slovenska, aby nominovala svojich zástupcov do jednotlivých výborov a pracovných skupín ECB. V roku 2003 mala Národná banka Slovenska za oblasť platobného styku 5 zástupcov v uvedených štruktúrach. Išlo o pracovný výbor Európskeho systému centrálnych bánk Payment and Settlement Systems Committee, ktorý je poradným orgánom pre Riadiacu radu ECB a v rámci svojej právomoci riadi a koordinuje činnosť 4 pracovných skupín, a to TARGET Management Working Group, TARGET2 Working Group, Payment Systems Policy Working Group a Securities Working Group. Do vstupu do EÚ mali zástupcovia národných

centrálnych bánk prístupujúcich krajín štátut pozorovateľov. Pozorovatelia mali možnosť aktívne sa zúčastňovať na pracovných stretnutiach, ako aj podieľať sa na príprave materiálov ECB, ako napríklad pripomienkové konania, dotazníky a hodnotenia.

Medzi najdôležitejšie oblasti, ktoré boli predmetom pravidelných stretnutí patrili otázky ďalšieho vývoja systému TARGET, platobné nástroje, elektronické peniaze, platobné systémy, systémy zúčtovania cenných papierov a modely poskytovania vnútrodenných úverov v rámci Európskeho systému centrálnych bánk. Zástupcovia Národnej banky Slovenska sa v rámci pracovnej skupiny TARGET2 podieľali na ďalšej stratégii systému TARGET1, na predprojektovej príprave systému TARGET2.

V rámci spolupráce prístupujúcich krajín s ECB sa v roku 2003 pokračovalo v hodnotiacich procesoch, ktorých zámerom bolo zistiť pripravenosť týchto krajín na zapojenie sa do finančných operácií Eurosystému s cieľom identifikovať riziká a odhaliť nedostatky v platobných systémoch a systémoch zúčtovania cenných papierov.

V nadväznosti na uvedené sa v roku 2003 vykonal odpočet plnenia odporúčaní vyplývajúcich z hodnotenia infraštruktúry platobných systémov a systémov zúčtovania cenných papierov a funkcií dohľadu nad uvedenými systémami vykonaného z podnetu ECB v roku 2002. V odpočte sa konštatovalo, že väčšina odporúčaní sa splnila alebo existuje časový harmonogram plnenia. Odporúčania sa týkali používania platobných nástrojov, úrovne automatizácie a štandardizácie, vhodnosti infraštruktúry trhu a úlohy centrálnej banky v oblasti dohľadu nad platobnými systémami a systémami zúčtovania cenných papierov.

V roku 2003 prebiehal zároveň aj nový hodnotiaci program zameraný výlučne na systémy zúčtovania cenných papierov. Hodnotenie vychádzalo z rozhodnutia ECB o tom, že prístupujúce krajiny majú možnosť, nie povinnosť, ešte pred vstupom do Hospodárskej a menovej únie (EMU)

napojiť sa na platobný systém TARGET. Vzhľadom na skutočnosť, že všetky úverové operácie Eurosystemu, vrátane poskytovania vnútrodených úverov na účely platobného styku, musia byť v plnej miere kolateralizované, systémy zúčtovania cenných papierov musia byť v súlade so štandardmi Európskeho menového inštitútu, ustanovenými pre systémy zúčtovania cenných papierov.

V rámci uvedeného procesu hodnoteniu podliehali:

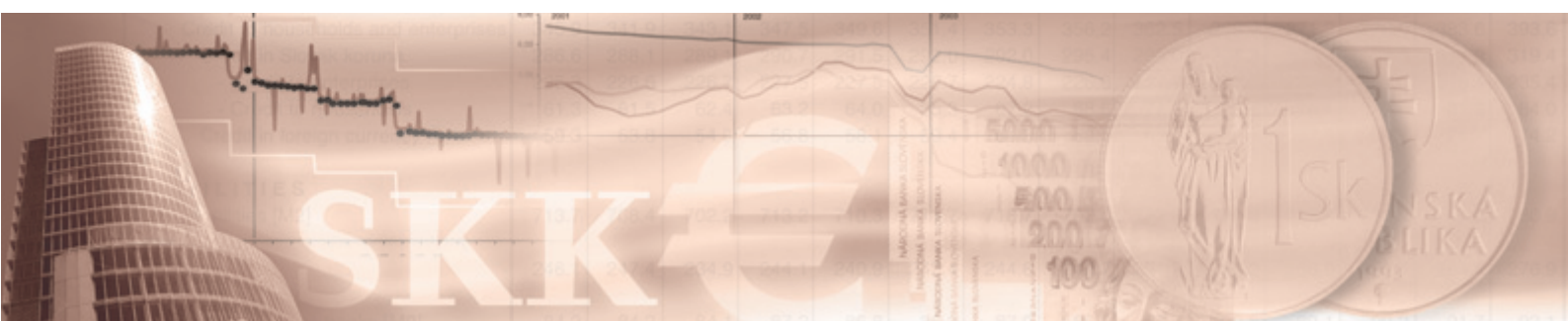
- právna úprava danej oblasti,
- priebeh zúčtovania na účtoch vedených v centrálnej banke,
- existencia neprimeraného rizika vyplývajúceho z úschovy cenných papierov,
- inštitucionálne zabezpečenie riadenia a regulovania systémov zúčtovania cenných papierov vrátane dohľadu nad týmito systémami,
- postupy riadenia rizika,
- schopnosť systému zúčtovať s finalitou počas dňa,

- prevádzkové hodiny a dni (vo vzťahu k TARGET-u),
- prevádzková spoľahlivosť technických systémov,
- dostupnosť adekvátnych záložných systémov.

Spolupráca Národnej banky Slovenska s Európskou komisiou (EK) súvisí predovšetkým s účasťou zamestnancov Národnej banky Slovenska v expertných skupinách EK, ktoré sú zamerané na oblasť platobného styku a platobných systémov a ktorých cieľom je predovšetkým diskusia k aktuálnym témam, ako je napríklad nový právny rámec pre platobný styk a platobné systémy v rámci vnútorného trhu Európskej únie.

Národná banka Slovenska spolupracuje aj s ďalšími medzinárodnými inštitúciami, ako je napríklad Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS). V rámci tejto spolupráce sa Národná banka Slovenska v roku 2003 zúčastnila na príprave materiálu o prehľade o elektronických peniazoch.

F. ZAHRANIČNÉ AKTIVITY

1. NBS A INTEGRAČNÝ PROCES

Slovensko o členstvo v Európskej únii (EÚ) formálne požiadalo v júni 1995 na Európskej rade v Cannes. V decembri 1999 rozhodla Rada Európskej únie na svojom vrcholnom zasadnutí v Helsinkách o začatí rozhovorov o členstve Slovenskej republiky v EÚ.

Prístupové rokovania so Slovenskom sa úspešne zavŕšili 13. decembra 2002 a 16. apríla 2003 bola podpísaná Zmluva o pristúpení k EÚ. V referende, ktoré sa konalo v dňoch 16. – 17. mája 2003, väčšina občanov SR vyjadrila podporu členstva v EÚ.

Po podpise Zmluvy o pristúpení sa Slovenská republika spolu s ostatnými pristupujúcimi krajinami aktívne zúčastňovala na zasadnutiach orgánov európskych inštitúcií do 1. mája 2004 ako pozorovateľ (bez možnosti hlasovať).

Účasť zástupcov bola od najnižšej expertnej úrovne v pracovných skupinách Európskej komisie (EK) a Rady Európskej únie až po účasť ministrov na zasadnutiach Rád ministrov a účasti predsedu vlády na zasadnutiach Európskej rady. Účasť zástupcov NBS vo výboroch a pracovných skupinách Rady EÚ a EK bola zastúpená guvernérom, oboma viceguvernérmí a expertmi predovšetkým z úseku bankového dohľadu, menového úseku, peňažného úseku, úseku finančného riadenia a platobného styku a prezidiálneho úseku.

Prístupový proces SR do Európskej únie bol jednou z priorít NBS, ktorá sa do tohto procesu pravidelne aktívne zapájala. V zmysle uznesenia vlády SR č. 431 z 5. júna 2003 bolo odporúčané guvernérovi NBS zriadiť rezortnú koordinačnú skupinu pre záležitosti EÚ.

Na základe návrhov úsekov menoval guvernér 30. júna 2003 koordinačnú skupinu pre záležitosti EÚ. Základnou úlohou tejto skupiny bolo zabezpečovať formou stálej komunikácie s komisiou pre záležitosti EU1 a EU2 zriadenou na

Ministerstve zahraničných vecí SR plynulý prenos relevantných informácií do NBS s cieľom ich využitia, resp. zabezpečenia príslušnými organizačnými útvarmi banky.

Zmluva zakladajúca ústavu pre Európu

Dňa 10. júla 2003 ukončil svoju prácu Konvent o budúcnosti Európy. Výsledkom jeho činnosti bol návrh Zmluvy zakladajúcej ústavu pre Európu (Treaty Establishing the Constitution for Europe). Východiskom pre ústavnú reformu EÚ sa stala deklarácia prijatá na summite v Nice v decembri 2000. Deklarácia z Nice zaviazala členské aj kandidátske krajiny k otvoreniu širokej diskusie o budúcej podobe Európskej únie.

Počas roka 2003 participovala NBS svojimi podnetmi na spracovávaní pripomienok k návrhu ústavnej zmluvy, ako aj na spracovaní porovnania stavu, ktorý ústavná zmluva zavádza v porovnaní so súčasne platným stavom primárneho práva podľa Zmluvy z Nice.

Medzivládna konferencia, ktorá mala dať európskej integrácii prvú ústavnú zmluvu, sa v decembri 2003 skončila v Bruseli neúspechom. Neúspech rokovaní o ústave zatiaľ znamená, že od novembra 2004 sa budú používať rozhodovacie mechanizmy Zmluvy z Nice.

Zmluva z Nice zaručuje Slovensku výhodnú pozíciu a v novom zložení EK bude mať svojho plnoprávneho komisára, rovnako ako väčšie a ekonomicky silnejšie členské krajiny. Po vstupe do EÚ bude mať SR v Rade ministrov sedem hlasov. Vážením hlasov dáva Slovensku silnejšie postavenie ako dvojité väčšina – jeden z návrhov konventu.

Liberalizácia devízového režimu v SR

Významnou oblasťou prispôsobovania legislatívy SR k legislative EÚ bola liberalizácia devízového režimu. Pozostávala z dvoch etáp. V prvej boli liberalizované všetky bežné platby

a dlhodobé a strednodobé pohyby kapitálu (s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok). Druhá etapa sa týkala pohybov krátkodobého kapitálu a realizovala sa až v poslednej fáze transformácie. Slovenská republika splnila 1. októbra 1995 článok VIII Článkov dohody MMF, čím sa slovenská koruna stala konvertibilnou v rámci bežného účtu platobnej bilancie.

1. február 1995

- priame investície do členských krajín Európskej únie.

1. december 1996

- priame investície do krajín OECD
- nadobúdanie nehnuteľností tuzemcami v členských štátoch OECD
- export a import bankoviek a mincí denominovaných v slovenskej alebo zahraničnej mene – ohlasovacia povinnosť – viac ako 150 000 Sk (turistika) alebo 20 000 Sk (poštové poukážky, zásielky)
- finančné úvery poskytnuté tuzemcami cudzozemcom so sídlom v členskom štáte OECD so splatnosťou dlhšou ako 5 rokov
- finančné úvery prijaté tuzemcami od cudzozemcov so splatnosťou dlhšou ako 3 roky.

1. apríl 1998

- vydanie zahraničných cenných papierov na obchodovanie v tuzemsku alebo ich uvedenie na tuzemský trh, ak ide o zahraničné cenné papiere emitenta so sídlom v členskom štáte OECD, s ktorými sa obchoduje na hlavnom trhu zahraničnej burzy cenných papierov, alebo ide o vládne dlhopisy členských štátov OECD
- povolenie pre tuzemcov obchodovať s uvedenými cennými papiermi
- zrušenie ponukovej povinnosti
- pobočky zahraničných bánk – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov na účel výkonu činnosti na základe zmluvy o dielo (prevod takto získaných nehnuteľností na iný subjekt až po 10 rokoch od nadobudnutia).

1. január 2000

- rozšírenie operácií so zahraničnými cennými papiermi uvedenými v liberalizácii k 1. aprílu 1998 aj mimo krajín OECD
- vydanie domácich dlhopisov so splatnosťou 1 a viac rokov v zahraničí
- finančné úvery poskytnuté tuzemcami cudzozemcom so sídlom v členskom štáte OECD so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- finančné úvery prijaté tuzemcami od cudzozemcov so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- ručenia, garancie a finančné podporné prostriedky so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- finančné inštitúcie (pobočky zahraničných bánk, zahraničných poisťovní, zahraničných obchodníkov s cennými papiermi a zahraničných správcovských spoločností) – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov na účel výkonu činnosti.

1. január 2001

- prijímanie a poskytovanie finančných úverov s lehotou splatnosti kratšou ako 1 rok
- ručenia, garancie a finančné podporné prostriedky so splatnosťou kratšou ako 1 rok
- cudzozemec so sídlom v členskom štáte EÚ alebo OECD, ktorý má v tuzemsku zriadenú organizačnú zložku na podnikanie – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov pre túto organizačnú zložku
- rozšírenie operácií so zahraničnými cennými papiermi, ktoré nie sú obchodované na hlavných trhoch zahraničných búrz cenných papierov.

1. január 2002

- liberalizácia operácií so zahraničnými cennými papiermi v tuzemsku.

1. január 2003

- liberalizácia finančných derivátov a zostávajúcich obmedzení s cennými papiermi.

1. január 2004

- zrušenie repatriačnej povinnosti, liberalizácia operácií s vkladovými účtami tuzemcov v zahraničí a liberalizácia operácií s cudzou menou v tuzemsku a zahraničí
- liberalizácia priamych investícií mimo štátov OECD a Európskeho hospodárskeho priestoru a portfóliových investícií
- nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam mimo štátov OECD a EHP.

K dátumu pristúpenia SR k ES a EÚ

- cudzozemci – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam okrem nehnuteľností, ktorých nadobudnutie je obmedzené osobitnými predpismi, a okrem nadobúdania poľnohospodárskej pôdy s výnimkou občanov SR a štátnych príslušníkov členského štátu EÚ, ktorí majú prechodný pobyt v SR a ktorí na pôde hospodária najmenej 3 roky po nadobudnutí platnosti Zmluvy o pristúpení SR k EÚ.

Európsky systém centrálnych bánk a Európska centrálna banka

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) je tvorený Európskou centrálnou bankou (ECB) a národnými centrálnymi bankami 15 členských štátov Európskej únie. ECB a národné centrálné banky členských štátov, ktoré zaviedli euro, tvoria spolu Eurosystém. Eurosystém a ESCB sú riadené orgánmi ECB s rozhodovacou právomocou, ktorými sú Výkonná rada ECB a Rada guvernérov ECB. Zriadenie tretieho, prechodného orgánu s rozhodovacou právomocou, ktorým je Generálna rada ECB (GR), súvisí s existenciou členských štátov EÚ, ktoré ešte nezaviedli euro (Dánsko, Švédsko, Veľká Británia). Na čele všetkých troch orgánov stojí prezident ECB. Do 31. októbra 2003 pôsobil v tejto funkcii Willem F. Duisenberg, od 1. novembra 2003 bol do funkcie prezidenta ECB vymenovaný Jean-Claude Trichet.

Spolupráca Národnej banky Slovenska s Európskou centrálnou bankou zaznamenala v roku 2003 kvalitatívne novú úroveň. Guvernér NBS sa

stal pozorovateľom na rokovaní Generálnej rady ECB, ktorá sa stretáva štyrikrát do roka vo Frankfurt nad Mohanom. V rámci ESCB pracuje dvanásť výborov, ktoré sú zložené zo zástupcov centrálnych bánk členských štátov EÚ. Ich práca je zameraná na zabezpečenie plnenia konkrétnych úloh ESCB. Centrálné banky prístupujúcich krajín, vrátane Národnej banky Slovenska, vymenovali na základe požiadavky ECB svojich zástupcov do výborov ESCB, kde v priebehu roka pôsobili ako pozorovatelia. Ďalší odborní pracovníci NBS participovali na práci vnútorných štruktúr jednotlivých výborov (pracovné skupiny, task forces).

V roku 2003 sa guvernér NBS vo funkcii pozorovateľa zúčastnil na troch stretnutiach Generálnej rady ECB. Prvýkrát to bolo 26. júna 2003 na 23. stretnutí Generálnej rady ECB. Hlavnou témou rokovania bol makroekonomický, menový a finančný vývoj v eurozóne, v členských štátoch mimo eurozóny, ako aj v prístupujúcich krajinách. Bola tiež prerokovaná polročná správa o koordinácii menovej politiky, ktorá okrem hodnotenia predchádzajúceho roka poskytla aj makroekonomický výhľad do roku 2005 pre krajinu eurozóny i mimo nej. Osobitná časť bola venovaná vývoju reálneho výmenného kurzu dánskej koruny, švédskej koruny a anglickej libry. Ďalšou správou na stretnutí bola Výročná správa o verejných financiách, ktorá bola zostavená ako súbor príspevkov členských krajín EÚ o vývoji verejných financií na národnej úrovni.

Na programe rokovania boli aj organizačné otázky súvisiace s rozšírením EÚ od 1. mája 2004, čo bude znamenať zvýšenie počtu členov Generálnej rady ECB o 10 členov, t. j. na 13 členov mimo eurozóny.

Dňa 18. septembra 2003 sa guvernér NBS zúčastnil na 24. stretnutí Generálnej rady ECB. Okrem hodnotenia makroekonomického, menového a finančného vývoja v členských i prístupujúcich krajinách EÚ sa diskutovalo o stratégií prístupujúcich krajín usilujúcich sa o účasť v mechanizme ERM II, ďalej o zavedení eura, o Zmluve zakladajúcej ústavu pre Európu a ďalších

témach. V súvislosti so vstupom do ERM II je pri rozhodovaní o budúcom členstve v eurozóne potrebné vziať do úvahy rozdielnu príjmovú úroveň obyvateľstva, štruktúru sektorov ekonomiky, riziko zníženia vonkajšej konkurencieschopnosti krajiny v procese konvergenzie k ekonomickej úrovni eurozóny, rozdielnu flexibilitu trhu práce, úrokových sadzieb, externej pozície krajín, ako aj realizácie fiškálnej politiky. ECB vyzvala prístupujúce krajiny na obozretnosť pri stanovovaní termínu vstupu do eurozóny. V spoločnom vyhlásení vlády SR a NBS sa v tejto súvislosti konštatuje, že SR by mala zaviesť euro čo najskôr po splnení Maastrichtských kritérií.

Podobný program malo aj posledné stretnutie Generálnej rady ECB 18. decembra 2003. V rámci posúdenia makroekonomického, menového a finančného vývoja v prístupujúcich krajinách hodnotenie Slovenska za posledné obdobie korešpondovalo s analýzami realizovanými v NBS. ECB po prvýkrát vypracovala Správu o stabilite finančného systému v EÚ, ktorej cieľom bolo poskytnúť zrozumiteľné hodnotenie rizík a možných zdrojov zraniteľnosti finančného systému. Pre prístupujúce krajiny bolo dôležité konštatovanie, že monitorovanie finančnej stability sa bude postupne rozširovať aj na tieto krajiny.

Prístupujúcich krajín sa týkalo aj rokovanie o zmene kapitálového kľúča ECB súvisiace s rozšírením EÚ, na základe ktorého príslušné centrálné banky zaplatia svoje kapitálové podiely, a o účasti nových členských štátov v mechanizme ERM II (SR vstupuje do EÚ v pozícii členského štátu s derogáciou). To znamená, že po splnení konvergenčných kritérií je SR zaviazaná usilovať sa o konečné prijatie eura. V tejto súvislosti vydala 18. decembra 2003 Riadiaca rada ECB stanovisko k problematike výmenných kurzov prístupujúcich krajín, v ktorom sú uvedené kritériá účasti nových členských štátov v mechanizme ERM II.

Štrukturálne fondy a Kohézny fond EÚ

NBS sa svojim zastúpením v Prípravnom výbore pre štrukturálne fondy zúčastňovala na vytváraní

podmienok pre ucelený inštitucionálny systém, prípravu programových dokumentov, realizáciu postupov a procedúr spĺňajúcich požiadavky Európskej komisie na čerpanie finančných zdrojov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ. Tvorba tohto systému nadväzovala na skúsenosti získané z realizácie predvstupových fondov v rámci programov Phare, ISPA a SAPARD a pre roky 2004 – 2006 sleduje riešenie disparít medzi regiónmi, ich rozvoj a spôsoby predchádzania nárastu sociálneho pnutia.

Účasť NBS pri príprave a schvaľovaní dokumentov štrukturálnej a regionálnej politiky podporovala zabezpečenie racionálneho využívania alokovaných zdrojov EÚ pre obdobie po vstupe do EÚ, čím prispela k vytvoreniu koncepcie systému finančného riadenia štrukturálnych fondov v SR, ktorá uvažuje so zapojením subjektov komerčného bankovníctva a medzinárodných finančných inštitúcií. NBS tiež participovala na vedení účtov prijímateľov pomoci z európskych fondov a v zmysle novej koncepcie bude pokračovať v tejto činnosti až do termínu začatia činnosti Štátnej pokladnice.

Program Phare

V rámci završenia vládneho programu reštrukturalizácie a privatizácie bankového sektora na Slovensku sa realizoval projekt pre Slovenskú konsolidačnú, a. s., financovaný z programu pomoci Európskej únie Phare 2000 s názvom Vysporiadanie zlých úverov, ktorý gestorovala NBS. Cieľom projektu bola technická pomoc Slovenskej konsolidačnej pri vysporiadaní sa s portfóliom klasifikovaných úverov, ktoré do nej previedlo MF SR v rámci ozdravenia vybraných komerčných bánk. Tím zahraničných a domácich poradcov kontrahovaný v rámci víťazného konzorcia CA IB v priebehu roka 2003 pomohol analyzovať úverové portfólio Slovenskej konsolidačnej, spracovať Due Diligence, priebežne poskytnúť pomoc pri reštrukturalizácii vybraných pohľadávok a pripraviť balík pohľadávok na verejný predaj. Projekt bol úspešne završený, keď

sa podarilo realizovať balík pohľadávok v hodnote 42,9 mld. Sk v medzinárodnom tendri za dodržania transparentnosti celého procesu prípravy a zabezpečenia konkurenčných podmienok predaja. Projekt bol ukončený v decembri 2003.

NBS pripravovala v roku 2003 súčasne ďalší projekt v rámci programu Phare z Finančného memoranda 2002 na podporu dohľadu nad finančným trhom, a to spoločne pre NBS a Úrad pre finančný trh ako prípravu na ich integráciu. Projekt bude realizovaný v rokoch 2004 a 2005.

Koncom októbra 2003 bol otvorený malý twinningový projekt v rámci Phare 2001 pre úsek bankového dohľadu NBS zameraný na skvalitnenie opatrení proti praniu špinavých peňazí. Termín ukončenia tohto projektu je máj 2004.

Zahraničná technická pomoc

V decembri 2003 ukončil dvojročnú misiu poradca pre viceguvernéra NBS pre oblasť bankového dohľadu Edward Nolan. Jeho pobyt bol financovaný z japonského grantu, ktorý sprostredkoval MMF.

2. SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

Medzinárodný menový fond (MMF)

Národná banka Slovenska prešla v oblasti vzťahov s Medzinárodným menovým fondom postupnou transformáciou a v posledných rokoch dosiahla ich vzájomná spolupráca kvalitatívne novú úroveň. Vďaka dobrým výsledkom v oblasti hospodárskej politiky sa Slovenská republika zaradila medzi krajiny, ktoré majú voči MMF vyrovnané všetky finančné záväzky a nečerpajú žiadne pôžičky. Preto sa vzájomná spolupráca v roku 2003 rozvíjala hlavne prostredníctvom misií a technickej pomoci.

Záverečná správa z konzultácií MMF so Slovenskou republikou podľa článku IV Dohody

o MMF, ktoré sa raz za rok vedú s každou členskou krajinou, konštatovala, že Slovensko patrí z hľadiska tempa hospodárskeho rastu medzi najrýchlejšie sa rozvíjajúce prístupujúce krajiny do EÚ. Tento stav je výsledkom realizácie investícií z predchádzajúceho obdobia, najmä zahraničných priamych investícií, úspešného riadenia makroekonomických procesov, ale aj významných krokov v oblasti privatizácie a reformy finančného sektora. Misia MMF však odporučila odstrániť štrukturálne nedostatky, ktoré sa prejavujú v pretrvávajúcom vysokom fiškálnom deficite, vysokej nezamestnanosti a zodpovedajúcej značnej vonkajšej nerovnováhe, ako aj pokračovať v kurze znižovania inflácie. Čo sa týka menovej politiky, jej zameranie považovala misia za primerané. Odporučila však centrálnej banke, aby v budúcnosti presnejšie a proaktívnejšie usmerňovala očakávania v oblasti inflácie. Ďalšia misia MMF zameraná najmä na oblasť fiškálnej politiky došla k záveru, že dynamický hospodársky rast pokračuje, nezamestnanosť klesá a jadrová inflácia zostáva nízka.

V roku 2003 bola ukončená 12. revízia kvót členských krajín MMF, ktoré vyjadrujú ich ekonomickú pozíciu, bez odporúčania na ich zvýšenie. Výška členskej kvóty Slovenskej republiky zostala teda 357,5 mil. SDR, na jej základe pripadá Slovenskej republike v MMF 3 825 hlasov, čo predstavuje 0,18 % z celkového počtu hlasov.

Jarné zasadnutie výborov Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky vo Washingtone a výročné zasadnutie v Dubaji boli zamerané hlavne na témy týkajúce sa výhľadu svetovej ekonomiky a finančných trhov, posilnenia funkcie dohľadu fondu pri prevencii kríz a pokroku dosiahnutom pri ich riešení. Diskutovalo sa aj o boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, o úlohe fondu v krajinách s nízkymi príjmami, ako aj ďalších aktuálnych otázkach. MMF vo svojom záverečnom komuniké konštatoval posilnenie svetovej ekonomiky a vyzval vyspelé aj rozvojové krajiny, aby zvýšili úsilie na zvládnutie strednodobých fiškálnych tlakov. Dohľad fondu bude musieť i naďalej venovať pozornosť faktorom ovplyvňujúcim dlhodobý

výhľad členských krajín zameraný na zdravý ekonomický rast, ako aj politike potrebnej na odhalenie prekážok pri dosahovaní tohto rastu.

Po jarnom zasadnutí MMF a Svetovej banky sa v apríli 2003 uskutočnilo stretnutie predstaviteľov belgickej skupiny (konštituencie) MMF a Svetovej banky na úrovni zástupcov guvernérov a ministrov financií, ktoré zorganizovala Národná banka Slovenska. Okrem záverov z jarného zasadnutia diskutovali účastníci stretnutia aj o fiškálnej udržateľnosti v strednodobom a dlhodobom horizonte, dôchodkovej reforme so zameraním na jej ciele a súčasné trendy a dohodli sa i na stratégii krajín belgickej skupiny v politike MMF a Svetovej banky.

Osobitná časť stretnutia belgickej skupiny bola venovaná otázke novej Konštitučnej dohody, ktorá upravuje vzťahy desiatich štátov belgickej konštituencie. Nová dohoda bola splnomocnenými zástupcami krajín patriacich do belgickej skupiny podpísaná 8. októbra 2003 v Bruseli. Vychádza z dohody z roku 1994, zachytáva však zmeny vo vnútorných vzťahoch a nové rozdelenie funkčných miest v rámci konštituencie; ide najmä o zmenu rotačného cyklu voľby výkonných riaditeľov Svetovej banky a ich alternátov z dvojročného obdobia na štvorročné a zohľadnenie už zrealizovaných zmien v pozíciách niektorých krajín. Slovenská republika má pozíciu poradcu výkonného riaditeľa MMF. Dohoda bola podpísaná na obdobie desiatich rokov, pričom po piatich rokoch má každá členská krajina právo požiadať o jej prehodnotenie v prípade významnej zmeny vo výške jej kvóty v MMF, alebo vo vývoji jej zahraničných menových vzťahov.

Svetová banka

Svetová banka, ktorá v priebehu 90. rokov pomáhala na Slovensku završiť ekonomickú transformáciu, poskytuje od roku 2001 Slovenskej republike podporu pri reforme finančného a podnikového sektora. Postupne sa uvoľňovala pôžička na reštrukturalizáciu podnikového a finančného sektora (Enterprise and Financial Sector Adjustment Loan – EFSAL). V roku 2003 boli na základe

de odporúčaní expertov Svetovej banky implementované opatrenia v oblasti reštrukturalizácie bánk, bankového dohľadu, zlepšenia práv veriteľov, platobnej neschopnosti a reštrukturalizácie dlhu, čím sa splnili podmienky uvoľnenia druhej tranže pôžičky EFSAL v dohodnutej výške 70 mil. USD.

Svetová banka sa zameriava na užšiu spoluprácu s jednotlivými rezortnými ministerstvami a poskytuje im podporu pri prebiehajúcich reformách. V roku 2003 bol s Ministerstvom zdravotníctva SR podpísaný projekt modernizácie sektora zdravotníctva (Health Sector Modernization Project), na základe ktorého bola schválená pôžička technickej pomoci vo výške 12,38 mil. USD a sektorálna adaptačná pôžička vo výške 62,92 mil. USD. V oblasti reformy verejných financií schválila Svetová banka v roku 2003 pôžičku technickej pomoci Ministerstvu financií SR vo výške 5,45 mil. USD na projekt riadenia verejných financií (Public Finance Management Project).

V októbri 2003 vydala Svetová banka správu ROSC týkajúcu sa hodnotenia riadenia podnikov (Corporate Governance Country Assessment). V nej konštatovala, že Slovenská republika zlepšila svoju legislatívu a regulačný rámec v tejto oblasti. Zároveň upozornila na nedostatky v bankovom dohľade, absenciu ochrany akcionárov spoločností na voľnom trhu, ako aj nedostatočné právomoci a inštitucionálne kapacity Úradu pre finančný trh. V júli 2003 Svetová banka v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR vydala správu, v ktorej sa hodnotilo právne a súdne prostredie (Legal and Judicial Sector Assessment Report). Z tohto hodnotenia sa bude vychádzať pri aktivitách zameraných na skvalitnenie legislatívy, zlepšenie výkonnosti súdnictva a dostupnosti právnych služieb.

Uhradením príspevku v rámci 13. doplnenia zdrojov IDA v roku 2003 vo výške 660 000 SDR (906 035 USD) sa Slovenská republika zaradila medzi donorské štáty Medzinárodného združenia pre rozvoj (IDA) a podieľala sa tak na rozvojovej pomoci v rámci skupiny Svetovej banky.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

Národná banka Slovenska si aj v roku 2003 plnila povinnosti akcionára Banky pre medzinárodné zúčtovanie. Na základe rozhodnutia 73. valného zhromaždenia BIS, konaného 30. júna 2003, vyplatila Národnej banke Slovenska dividendy za finančný rok 2002/2003, ukončený 31. marca 2003, vo výške 400 CHF na akciu. Celková suma vyplatených dividend predstavovala 1 068 000 CHF.

Mimoriadne valné zhromaždenie Banky pre medzinárodné zúčtovanie na svojom zasadaní dňa 10. marca 2003 potvrdilo zmeny v Stanovách BIS. Najdôležitejšou zmenou bolo nahradenie zlatého franku zúčtovacou jednotkou zvlášť práva čerpania (Special Drawing Rights), v dôsledku čoho akciový kapitál banky a nominálna hodnota každej akcie boli redenominované do tejto novej zúčtovacej jednotky. Zmena odráža snahu o minimalizáciu kurzových rizík.

Guvernér Národnej banky Slovenska sa zúčastňoval na zasadaní Banky pre medzinárodné zúčtovanie pravidelne každé dva mesiace. V roku 2003 boli rokovania zamerané na významné otázky bankovníctva súvisiace s pripravovaným rozšírením Európskej únie. V súvislosti s vplyvom na menovú politiku a finančnú stabilitu rokovali guvernéri okrem iného aj o kapitálových trhoch, cenách nehnuteľností určených na bývanie a význame transparentnosti menovej politiky centrálnych bánk.

K odbornej spolupráci bánk prispieva Banka pre medzinárodné zúčtovanie aj pravidelnými prehľadmi vývoja devízového trhu a analýzami finančných trhov, ako aj prostredníctvom činnosti Bazilejského výboru pre bankový dohľad, Výboru pre platobné a zúčtovacie systémy, Výboru pre globálny finančný systém, Výboru pre trhy a ďalších odborných zoskupení.

Japan Bank for International Cooperation (JBIC)

V sprostredkovateľských bankách na Slovensku sa v priebehu roka 2003 postupne akumulovali prostriedky – splátky istiny z poskytnutých úverov Two Step Loan od Japan Bank for International Cooperation. Záujem o ďalšie využívanie uvedených úverových prostriedkov sa v dôsledku zmien podmienok na úverovom a peňažnom trhu, predovšetkým poklesu úrokových sadzieb, výrazne znížil. Niektoré sprostredkovateľské banky ich postupne splatili na účet NBS. Na základe rozhodnutia Bankovej rady NBS uskutočnila Národná banka Slovenska v apríli 2003 predčasnú splátku časti peňažných prostriedkov Two Step Loan v prospech JBIC v sume zdrojov splatených sprostredkovateľskými bankami.

Európska investičná banka (EIB)

SR sa po vstupe do EÚ stane členom EIB, s čím súvisí aj realizácia podmienok splátkového kalendára na upísaný kapitál v objeme 408 489 500 EUR a prostredníctvom nominovaného zástupcu v Rade guvernérov aj podiel na profilovaní úverovej politiky, schvaľovaní rokovacieho poriadku, výročnej správy, účtovnej uzávierky, rozhodovaní o základnom imaní i o zvláštnych pôžičkách. V súlade s politikou orgánov EÚ sa EIB dostáva do kľúčovej pozície pri zabezpečovaní rozvojových programov členských a prístupujúcich krajín a v ostatnom čase je v centre pozornosti najmä osobitná výzva Rady Európy na podporu programu „Európska akcia pre rast“, s ktorým sa aktuálne spája proces tvorby technických, právnych, administratívnych a účtovníckych predpokladov realizácie infraštruktúrnych a inovačných projektov. Mechanizmus úverovania týchto projektov využíva pri rámcových úveroch poskytovaných EIB komerčným bankám členských a prístupujúcich štátov aj systém štátnej záruky, pričom zmluvnou stranou je v daných prípadoch príslušné ministerstvo financií, ktoré v našich podmienkach má až do momentu začatia činnosti Štátnej pokladnice vedené bankové spojenie prostredníctvom NBS.

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

Európska banka pre obnovu a rozvoj sa v roku 2003 podieľala na financovaní aktivít v Slovenskej republike v súlade so stratégiou, ktorú schválila v apríli roku 2002. Zatiaľ najviac finančných prostriedkov investovala v roku 2001, keď boli podpísané projekty v hodnote 340 mil. EUR, v roku 2002 klesol objem investícií na 120 mil. EUR. V roku 2003 vzrástla hodnota schválených projektov na 138 mil. EUR. Počas desiatich rokov spolupráce Slovenskej republiky s EBOR boli podpísané projekty v celkovej hodnote presahujúcej 3,3 mld. EUR, v ktorých angažovanosť EBOR predstavuje viac ako 1 mld. EUR.

Aktivity EBOR sa postupne sústreďujú do chudobnejších krajín Spoločenstva nezávislých štátov vrátane regiónu Strednej Ázie. Tento trend potvrdilo aj 12. výročné zasadnutie Rady guvernérov členských štátov v hlavnom meste Uzbekistanu Taškente, ktoré sa uskutočnilo 4. – 5. mája 2003.

Vzhľadom na pozitívny rating Slovenskej republiky a dobrú dostupnosť úverových zdrojov pre štátny sektor smerovali investície EBOR v Slovenskej republike v posledných rokoch prevažne do súkromného sektora. V súlade so schválenou stratégiou sa v roku 2003 EBOR zameriavala najmä na energetický a finančný sektor. V roku 2003 získala 9 %-nú kapitálovú účasť v Západoslovenskej energetike a 15 %-nú účasť v Allianz – Slovenskej poisťovni. Banka ďalej pokračovala vo svojej podpore malým a stredným podnikom prostredníctvom druhej úverovej linky pre VÚB (v objeme 20 mil. EUR) a Tatra leasing (v objeme 5 mil. EUR) a stala sa prostredníctvom dvoch súkromných fondov účastníkom v leteckej spoločnosti SkyEurope Holding.

Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

Medzinárodná investičná banka a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu so

sídlom v Moskve sú banky založené členskými krajinami bývalej Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. Po rozdelení Českej a Slovenskej federatívnej republiky v roku 1993 sa Slovensko ako samostatná republika stalo členom MIB a MBHS. Podiel Slovenskej republiky na splatnom kapitáli v MIB je 10,4 mil. EUR a v MBHS 8,6 mil. EUR.

Najvyšším riadiacim orgánom obidvoch bánk sú bankové rady, ktoré zasadať dvakrát ročne. Jarné zasadnutia sa konajú spravidla v Moskve (sídle obidvoch bánk) a jesenné v jednom z členských štátov. V roku 2003 sa jesenné zasadnutia bankových rád MIB a MBHS konali v Poľsku.

Jarné zasadnutia bankových rád MIB a MBHS sa v roku 2003 orientovali na prerokovanie a schválenie výročných správ o činnosti bánk za rok 2002, na rokovania o vyrovnaní záväzkov Ruskej federácie voči obidvom bankám a prerokovanie správ o plnení rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov bánk v roku 2002.

Na jesenných zasadnutiach boli prerokované a schválené správy o činnosti obidvoch bánk za prvý polrok 2003 a informácia o priebehu vyrovnaní záväzkov Ruskej federácie a Kuby voči MIB a MBHS. Banková rada MIB ďalej schválila informáciu o vyrovnaní vzájomných vzťahov obidvoch bánk s Ruskou federáciou vo veci vlastníckych vzťahov MIB a MBHS ku komplexu budov, v ktorých sídlia, informáciu o priebehu rokovaní o vyrovnaní vzájomných záväzkov a pohľadávok s bývalými členskými štátmi – Maďarskom a Poľskom, plnenie rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov banky za osem mesiacov roku 2003 a ich plán na rok 2004 a plán práce revíznej komisie MIB na rok 2004. Na zasadnutí bankovej rady MBHS bol schválený zoznam členských štátov, ktoré majú navrhnúť svojho kandidáta do revíznej komisie banky.

Vo veci vyrovnaní pohľadávok MIB a MBHS voči Ruskej federácii informovala ruská strana, že vláda Ruskej federácie prijala uznesenie, podľa ktorého majú byť záväzky voči obidvom bankám vyrovnané v dvoch etapách. V rámci

prvej etapy má ruská strana uhradiť záväzky MIB a MBHS voči veriteľom z Londýnskeho klubu, pričom sa o uhradenú sumu zníži výška záväzkov Ruskej federácie voči obidvom bankám. V rámci druhej etapy má byť vyrovnaný zostatok záväzkov voči MIB a MBHS. Podľa informácií ruskej strany mala byť prvá etapa ukončená do konca roka 2003.

Svetová obchodná organizácia (WTO)

V súvislosti s liberalizáciou služieb na pôde Svetovej obchodnej organizácie sa 18. februára 2003 uskutočnili v Bruseli konzultácie medzi Európskou komisiou a kandidátskymi krajinami. Cieľom konzultácií, na ktorých sa zúčastnili aj zástupcovia NBS, bolo poskytnúť najnovšie informácie dôverného charakteru o pripravovanej počiatočnej listine špecifických záväzkov Európskej komisie za sektor služieb.

V dňoch 10. – 14. septembra 2003 sa v mexickom Kankúne konala V. Ministerská konferencia WTO, ktorej cieľom bolo zhodnotiť doterajší priebeh negociácií v rámci nového kola mnohostranných obchodných rokovaní. Zasadnutie ministerskej konferencie sa skončilo neúspešne, prijatím len veľmi stručného vyhlásenia ministrov, ktoré nehodnotí doterajšie rokovania, ale iba konštatuje záujem pokračovať v rokovaníach.

Dôvody neúspechu ministerskej konferencie sú viaceré – od nechoty prijať nové záväzky až po snahu zablokovat ďalšiu liberalizáciu a globalizáciu svetového obchodu. Neúspech v Kankúne predstavuje riziko spomalenia rokovaní v rámci nového kola obchodných negociácií, ale predstavuje tiež riziko, že multilaterálny obchodný systém začne ustupovať vplyvom bilaterálnych dohôd.

Delegácia SR počas ministerskej konferencie v Kankúne aktívne spolupracovala s reprezentáciou EÚ a presadzovala svoje obchodno-politické záujmy v úzkej koordinácii s ňou. Delegáti SR sa pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach Výboru 133 (poradný orgán Rady EÚ pre otázky spoločnej obchodnej politiky), ako aj na zasadnutiach Rady ministrov EÚ.

Prebiehajúce mnohostranné obchodné rokovania na pôde WTO vplývali výrazným spôsobom aj na prístupový proces kandidátskych krajín do EÚ a ich celkový výsledok bude mať zásadný vplyv na spoločnú obchodnú politiku EÚ 25.

V súčasnosti členské krajiny EÚ a väčšina prístupujúcich krajín, vrátane SR, prezentujú svoje názory na dianie vo WTO iba prostredníctvom Európskej komisie. Názory a stanoviská členských a prístupujúcich krajín získava Európska komisia v rámci zasadnutí Výboru 133 Rady EÚ (zasadá v Bruseli). Na týchto zasadnutiach sa stretávajú zástupcovia všetkých členských a prístupujúcich krajín a diskutujú o aktuálnej situácii vo WTO, o predkladaných dokumentoch a o problematike týkajúcej sa zahraničnoobchodnej politiky. Nastolený trend bude pokračovať i po vstupe SR do EÚ.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

V roku 2003, obdobne ako v predchádzajúcich obdobiach, NBS aktívne participovala na práci v 140 výboroch a pracovných skupinách OECD. Aktívna činnosť zástupcov NBS sa prejavovala predovšetkým vo Výbore pre finančné trhy (CFM), Výbore pre hospodársku politiku (EPC), Výbore pre kapitálové pohyby a neviditeľné operácie (CMIT) a Výbore pre hodnotenie vývoja ekonomiky (EDRC). Vystúpenia predstaviteľov NBS, ich odborná úroveň a pracovná zaangażovanosť posilnili prezentáciu vládneho programu hospodárskych reforiem. V rámci pravidelných periodických aktivít OECD participovala NBS v roku 2003 aktívne na príprave Ekonomického prehľadu o SR. Zástupca NBS sa v rámci aktivít OECD v roku 2003 zúčastnil aj na zasadnutí regionálneho okrúhleho stola v Istambule, kde bol prezentovaný proces a spôsob liberalizácie kapitálového účtu. Mimoriadne významnou aktivitou pre SR bolo výjazdové zasadnutie Rady OECD vo Vysokých Tatrách v dňoch 18. – 20. septembra 2003, počas ktorého bola schválená správa „Slovenská republika: examinácia pozície k Liberalizačným záväzkom kapitálových pohybov

a neviditeľných operácií a inštitútu národného zaobchádzania“. Prijatím správy Radou OECD bol ukončený nielen poprístupový proces SR vo výboroch CIME/CMIT, ale celý poprístupový proces previerok SR, ktoré prebiehali na pôde finančného direktoriátu DAFPE.

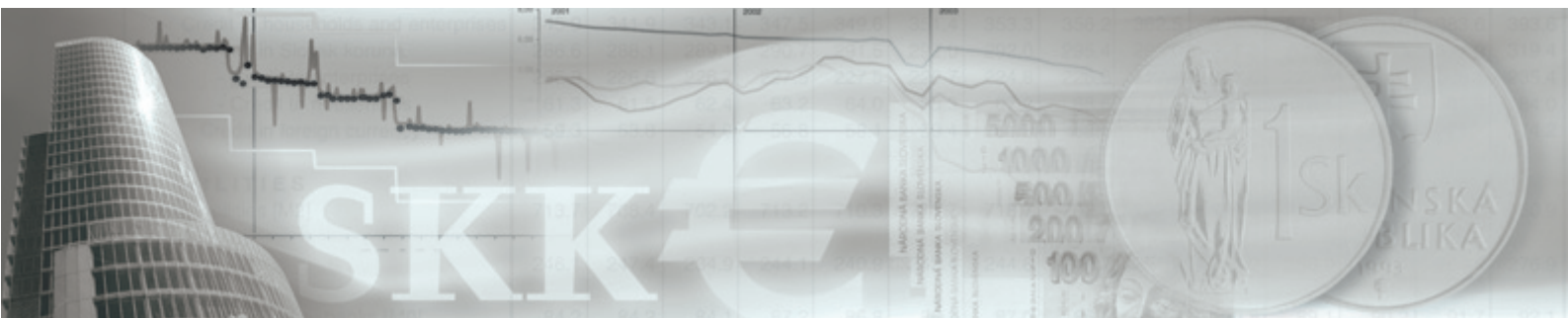
Zoznam tabuliek v texte

Tabuľka A1	Vývoj svetovej produkcie	11
Tabuľka A2	Makroekonomické ukazovatele krajín prístupujúcich do EÚ	20
Tabuľka B1	Vývoj spotrebiteľských cien	29
Tabuľka B2	Vývoj cien výrobcov	32
Tabuľka B3	Vývoj deflátoru HDP	33
Tabuľka B4	Vývoj agregátneho dopytu a jeho krytie	34
Tabuľka B5	Tvorba HDP a jeho zložiek	34
Tabuľka B6	Hrubý domáci produkt podľa odvetví	35
Tabuľka B7	Medziročné absolútne prírastky a príspevky k rastu HDP	37
Tabuľka B8	Hrubý domáci produkt podľa použitia	38
Tabuľka B9	Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností	40
Tabuľka B10	Vývoj investícií a úspor	41
Tabuľka B11	Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2003	42
Tabuľka B12	Vývoj ukazovateľov trhu práce	44
Tabuľka B13	Výsledky finančného hospodárenia	46
Tabuľka B14	Bežný účet platobnej bilancie	47
Tabuľka B15	Medziročná zmena vývozu SR a príspevky jeho segmentov k zmene vývozu	47
Tabuľka B16	Medziročná zmena dovozu SR a príspevky jeho segmentov k zmene dovozu	48
Tabuľka B17	Bilancia služieb	49
Tabuľka B18	Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	51
Tabuľka B19	Zahraničný dlh SR	54
Tabuľka B20	Teritoriálna štruktúra investovania	54
Tabuľka B21	Plnenie povinných minimálnych rezerv v roku 2003	61
Tabuľka B22	Medziročná zmena vkladov	62
Tabuľka B23	Absolútne zmeny stavov úverov, december 2003	65
Tabuľka B24	Čerpané úvery v roku 2003	65
Tabuľka B25	Vývoj vybraných úrokových mier	66
Tabuľka B26	Vývoj menovej štruktúry devízových inkás a platieb	70
Tabuľka B27	Mesačné priemery obchodov NBS z pohľadu ich vplyvu na likviditu bankového sektora	73
Tabuľka B28	Mesačné objemy kúpy a predaja na medzibankovom trhu	75
Tabuľka B29	Zmena výmenného kurzu koruny	79
Tabuľka C1	Bankový sektor SR	87
Tabuľka D1	Pamätné mince vydané NBS v roku 2003	91
Tabuľka D2	Stav obeživa	94
Tabuľka D3	Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku	95
Tabuľka D4	Počet zadržaných falzifikátov	97

Zoznam grafov v texte

Graf A1	Vývoj spotrebiteľských cien v eurozóne, USA a Japonsku	12
Graf A2	Vývoj HDP v hlavných ekonomikách	14
Graf A3	Vývoj cien v eurozóne	15
Graf A4	Vývoj salda verejných financií v krajinách eurozóny	19
Graf A5	Vývoj salda verejných financií v krajinách prístupujúcich do EÚ	21
Graf A6	Kľúčové sadzby centrálnych bánk krajín V4 a ECB	23
Graf B1	Štruktúra medziročnej miery inflácie	28
Graf B2	Štruktúra medziročnej miery jadrovej inflácie	30
Graf B3	Vývoj cien subagregátov jadrovej inflácie	31
Graf B4	Vývoj reálneho HDP	33
Graf B5	Vývoj domáceho a zahraničného dopytu	34
Graf B6	Vývoj konečnej spotreby domácností, inflácie a reálnej mzdy	38
Graf B7	Štruktúra konečnej spotreby domácností	39
Graf B8	Vývoj sklonu k spotrebe a sklonu k úsporám	41
Graf B9	Vývoj exportnej výkonnosti a dovoznej náročnosti	42
Graf B10	Miera evidovanej nezamestnanosti	43
Graf B11	Vývoj reálnych miezd a reálnej produktivity práce	45
Graf B12	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie	46
Graf B13	Vývoj devízových rezerv NBS v roku 2003	53
Graf B14	Prehľad plnenia povinných minimálnych rezerv bankovým sektorom v roku 2003	60
Graf B15	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov obyvateľstva a podnikov	63
Graf B16	Vývoj vkladov v cudzej mene a výmenného kurzu slovenskej koruny	64
Graf B17	Porovnanie vývoja úrokových mier z úverov a z vkladov	67
Graf B18	Vývoj reálnej úrokovej miery z ročných vkladov	68
Graf B19	Mesačné priemery obchodov na voľnom trhu v roku 2003	73
Graf B20	Vývoj medzibankových sadzieb BRIBOR v roku 2003	74
Graf C1	Podiel zahraničných investorov podľa krajiny pôvodu	83
Graf C2	Podiel zahraničných investorov na základnom imaní a finančných zdrojoch poskytnutých zahraničnými bankami svojim pobočkám	84
Graf C3	Vývoj bilančnej sumy bankového sektora SR	85
Graf D1	Mesačný vývoj obeživa v roku 2003	92
Graf D2	Denný vývoj obeživa	93
Graf D3	Obeživo v pokladniciach bánk a u verejnosti	95
Graf D4	Podiel M0 na M1 a HDP	96
Graf D5	Vplyv inflácie na obeživo od roku 1993	96
Graf D6	Vývoj počtu zadržaných falzifikátov	97
Graf D7	Štruktúra falzifikátov v roku 2003	98
Graf E1	Schéma medzibankového platobného styku v SR	105
Graf E2	Počet transakcií v medzibankovom platobnom systéme SIPS v roku 2003	106
Graf E3	Porovnanie počtu transakcií v medzibankovom platobnom systéme SIPS	106
Graf E4	Objem transakcií v medzibankovom platobnom systéme SIPS v roku 2003	107
Graf E5	Porovnanie hodnoty transakcií v medzibankovom platobnom systéme SIPS	107

G. SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Bankovej rade Národnej banky Slovenska

1. Vykonalí sme audit pripojenej účtovnej závierky Národnej banky Slovenska za rok 2003, ktorá sa skladá zo súvahy zostavenej k 31. decembru 2003, súvisiaceho výkazu ziskov a strát za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil a poznámok. Za uvedenú účtovnú závierku je zodpovedná Banková rada Národnej banky Slovenska. Našou zodpovednosťou je na základe výsledkov auditu vyjadriť názor na túto účtovnú závierku.
2. Audit sme vykonali v súlade s Medzinárodnými auditorskými štandardmi. V súlade s týmito štandardmi sme audit plánovali a vykonali s cieľom získať primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahŕňa overenie dôkazov, ktoré dokladujú sumy a iné údaje v účtovnej závierke, na základe testov. Audit ďalej obsahuje zhodnotenie použitých účtovných princípov a zhodnotenie významných odhadov, ktoré uskutočnilo vedenie NBS, ako aj zhodnotenie prezentácie účtovnej závierky ako celku. Sme presvedčení, že náš audit poskytuje dostatočné východisko pre náš názor.
3. Podľa nášho názoru účtovná závierka vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2003 a výsledok jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve platným v Slovenskej republike a nadväzujúcimi postupmi účtovania.

PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.
Licencia SKAU č. 161

Ing. Ján Bubeník
Licencia SKAU č. 544

Bratislava, 4. marca 2004

S Ú V A H A
Národnej banky Slovenska k 31.12.2003
v tis. Sk

A K T Í V A

AKTÍVA

Riadok	Poznámky	Bežné účtovné obdobie		Predchádzajúce účtovné obdobie		
		Brutto 1	Korekcia 2	Netto 3	31.12.2002 4	
I	Pokladničná hotovosť, vklady v zahraničných emisičných bankách	28 462		28 462	31 153	
	z toho: Pokladnica	28 462		28 462	31 153	
II	Štátne dlhopisy bez kupónov a ostatné cenné papiere prijímané Národnou bankou Slovenska na refinancovanie					
	a) štátne dlhopisy					
	b) ostatné cenné papiere					
III	Pohľadávky voči klientom	10.2	8 053 036	15 111	8 037 925	10 148 645
	a) bežné účty		8 772		8 772	8 117
	b) štandardné úvery		184 549		184 549	191 157
	c) štandardné úvery s výhradou a klasifikované úvery		30 205	15 111	15 094	58 200
	d) účty štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy, fondov		7 829 510		7 829 510	9 891 171
IV	Dlhové cenné papiere	7.1	336 661 173		336 661 173	329 943 492
	a) štátnych orgánov	7.1	236 732 600		236 732 600	225 277 500
	b) ostatných subjektov	7.1	99 928 573		99 928 573	104 665 992
V	Akcie a ostatné podiely	7.3	162 677		162 677	24 784
VI	Podielové cenné papiere a vklady v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom v	7.2	108 000		108 000	120 000
	a) bankách					
	b) ostatných subjektoch		108 000		108 000	120 000
VII	Podielové cenné papiere a vklady v obchodných spoločnostiach s rozhodujúcim vplyvom v					
	a) bankách					
	b) ostatných subjektoch					
VIII	Nehmotný majetok		165 449	140 000	25 449	38 386
	a) softwér		162 392	138 680	23 612	36 297
	b) ostatný nehmotný majetok		3 157	1 320	1 837	2 089
IX	Hmotný majetok		8 927 177	2 136 510	6 790 667	6 543 763
	a) pozemky a budovy na prevádzkovú činnosť		5 677 419	455 382	5 222 037	5 327 444
	b) ostatný hmotný majetok		3 249 758	1 681 128	1 568 630	1 216 319
X	Ostatné aktíva		15 945 707	39 526	15 906 181	1 312 780
	z toho: Zlato	6	15 482 480		15 482 480	1 025 851
XI	Náklady budúcich období a príjmy budúcich období		15 255		15 255	433 764
XII	Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu	9	4 197 381		4 197 381	4 668 837

AKTÍVA

Riadok	Poznámky	Bežné účtovné obdobie		Predchádzajúce účtovné obdobie	
		Brutto 1	Korekcia 2	Netto 3	31.12.2002 4
XIII	Pohľadávky voči bankám Európskeho systému centrálnych bánk	112 387		112 387	
XIV	Pohľadávky voči ostatným zahraničným subjektom	49 871 262		49 871 262	26 278 725
	z toho: Repo obchody	10.1 40 661 729		40 661 729	23 099 192
XV	Poskytnuté úvery tuzemským bankám	12 8 009 465	10 848	7 998 617	11 712 498
XVI	Ostatné pohľadávky voči tuzemsku	10 399 710		10 399 710	13 253 531
	AKTÍVA CELKOM	442 657 141	2 341 995	440 315 146	404 510 358
	Osobitná agenda Národnej banky Slovenska	11 483 246	15 094	11 468 152	6 094 660
	Pohľadávky štátu vo vzťahu k zahraničiu	6 500 423		6 500 423	8 667 155

P A S Í V A

Riadok	Poznámky	Bežné účetné obdobie 5	Predchádzajúce účetné obdobie 31.12.2002 6
I Závazky voči klientom		19 413 166	18 548 635
a) bežné účty		159 654	965 330
b) termínované vklady		1 197 812	342 523
c) účelovo viazané vklady			
d) účty štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy, fondov		18 055 700	17 240 782
II Závazky z dlhových cenných papierov			
a) vydané dlhové cenné papiere			
b) ostatné záväzky z dlhových cenných papierov			
III Ostatné pasíva		3 890 547	5 091 557
IV Výnosy budúcich období a výdavky budúcich období		2 698	859
V Rezervy	17	111 640	15 032 943
VI Podriadené finančné záväzky			
VII Závazky voči Medzinárodnému menovému fondu	9	4 155 546	4 623 090
VIII Závazky voči bankám Európskeho systému centrálnych bánk			
IX Závazky voči ostatným zahraničným subjektom		36 322 174	11 399 101
z toho: Repo obchody	13	33 466 694	
X Účty peňažných rezerv bánk v Národnej banke Slovenska		11 504 998	21 407 372
XI Cenné papiere vydané Národnou bankou Slovenska	15	55 759 761	42 530 000
XII Ostatné záväzky voči tuzemsku		123 497 930	107 532 965
z toho: Repo obchody	13	105 753 442	84 895 478
XIII Emisia bankoviek a mincí	16	102 546 365	93 898 056
XIV Účet štátu	14	17 075 247	23 094 921
XV Štátne fondy a iné zúčtovanie so štátnym rozpočtom	14	11 026 001	8 657 987
XVI Zúčtovanie osobitných operácií s prostriedkami Slovenskej republiky	14	71 380 880	66 814 930
XVII Základné imanie		466 667	466 667
XVIII Rezervné fondy a ostatné fondy tvorené zo zisku		10 164 859	10 164 859
a) zákonný rezervný fond			
b) rezervný fond		10 164 859	10 164 859
c) ostatné fondy tvorené zo zisku			
XIX Ostatné kapitálové fondy		76 670	82 435
XX Oceňovacie rozdiely	6	13 289 763	
a) fond na nové ocenenie zlata		13 289 763	
b) z prepočtu zabezpečovacích derivátov			
c) z prepočtu podielových cenných papierov a vkladov			
XXI Výsledok z preceňovania majetku a záväzkov z minulých rokov	18	15 900 550	

PASÍVA

Riadok	Poznámky	Bežné účetné obdobie 5	Predchádzajúce účetné obdobie 31.12.2002 6
XXII	Neuhrađená strata z minulých rokov	18 - 24 836 019	
XXIII	Zisk alebo strata bežného účtovného obdobia	18 - 31 434 297	- 24 836 019
PASÍVA CELKOM		440 315 146	404 510 358
	Osobitná agenda Národnej banky Slovenska	18 555 046	10 984 815
	Závazky štátu vo vzťahu k zahraničiu	6 500 423	8 667 155

Pod súvaha
PODSÚVAHA AKTÍVA

Riadok	Poznámky	Bežné účtovné obdobie 1	Prechádzajúce účtovné obdobie 31.12.2002 2
I	Pohľadávky z budúcich úverov, pôžičiek a záruk		17 150
a.	pohľadávky z budúcich úverov a pôžičiek		17 150
b.	poskytnuté záruky a ručenia		
II	Poskytnuté záruky		
a.	nehnutelnosti		
b.	peniaze		
c.	cenné papiere		
d.	ostatné		
III	Pohľadávky zo spotových operácií s		
a.	úrokovými nástrojmi		
b.	menovými nástrojmi		
c.	akciovými nástrojmi		
d.	komoditnými nástrojmi		
e.	úverovými nástrojmi		
IV	Pohľadávky z pevných termínových operácií s	3 051 015	\$ 777 177
a.	úrokovými nástrojmi	8 1 777 518	1 652 201
b.	menovými nástrojmi	1 273 497	7 124 976
c.	akciovými nástrojmi		
d.	komoditnými nástrojmi		
e.	úverovými nástrojmi		
V	Pohľadávky z operácií s opcami s	3 770 502	6 949 534
a.	úrokovými nástrojmi		
b.	menovými nástrojmi	8 3 770 502	6 949 534
c.	akciovými nástrojmi		
d.	komoditnými nástrojmi		
e.	úverovými nástrojmi		
VI	Odpísané pohľadávky	6 128	25
VII	Hodnoty odovzdané do úschovy, do správy, na uloženie	11 433	131 434
VIII	Vlastné hodnoty banky k uloženiu	274 706 238	234 155 091
IX	Usporiadacie účty a evidenčné účty	162 812 934	142 708 689
	PODSÚVAHA aktíva celkom	444 358 250	392 739 100

PODSÚVAHA PASÍVA

Riadok	Poznámky	Bežné účetné obdobie 1	Predchádzajúce účetné obdobie 31.12.2002 2
I	Závazky z budúch úverov, pôžičiek a záruk		
a.	záväzky z budúch úverov a pôžičiek		
b.	prijaté záruky a ručenia		
II	Prijaté záruky	58 488 922	47 376 751
a.	nehnutelnosti		
b.	úvery	24 17 732 008	22 850 407
c.	cenné papiere	591 560	719 432
d.	ostatné	242 197	709 613
e.	kolaterály - cenné papiere	23 39 923 157	23 097 299
III	Závazky zo spotových operácií s		
a.	úrokovými nástrojmi		
b.	menovými nástrojmi		
c.	akciovými nástrojmi		
d.	komoditnými nástrojmi		
e.	úverovými nástrojmi		
IV	Závazky z pevných termínových operácií s	2 908 346	14 377 060
a.	úrokovými nástrojmi	8 1 777 518	1 652 201
b.	menovými nástrojmi	1 130 828	12 724 859
c.	akciovými nástrojmi		
d.	komoditnými nástrojmi		
e.	úverovými nástrojmi		
V	Závazky z operácií s opciami s	5 496 751	1 167 465
a.	úrokovými nástrojmi		
b.	menovými nástrojmi	8 5 496 751	1 167 465
c.	akciovými nástrojmi		
d.	komoditnými nástrojmi		
e.	úverovými nástrojmi		
VI	Hodnoty prevzaté do úschovy, do správy, na uloženie	48 227	1 661 106
VII	Vlastné hodnoty banky k uloženiu	377 416 004	328 156 718
VIII	Usporiadacie účty a evidenčné účty		
PODSÚVAHA pasíva celkom		444 358 250	392 739 100

Dátum:
04.03.2004

Podpis člena (členov)
statutárneho orgánu
účetnej jednotky:

Zamestnanec zodpovedný
za účtovníctvo
(Meno a priezvisko, podpis):

Zamestnanec zodpovedný
za výkaz
(Meno a priezvisko, podpis):

Vypracoval
Mária Drescherová

Národná banka Slovenska

Bratislava

9-194

Ing. Milena Koreňová

Ing. Katarína Jaragelová

Telefón: 5787 2310

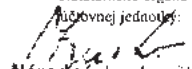
VÝKAZ ZISKOV A STRÁT
Národnej banky Slovenska k 31.12.2003
v tis. Sk

Riadok	Poznámky	Bežné účetné obdobie 1	Predchádzajúce účetné obdobie 31.12.2002 2
I	Výnosy z úrokov a obdobné výnosy z toho:	19	10 679 099
	a) úroky z dlhových cenných papierov	8 194 598	5 947 960
	b) úroky pri repo obchodoch	908 858	596 101
	c) úroky z derivátových operácií	91 355	206 543
II	Náklady na úroky a obdobné náklady z toho:	19	- 18 131 271
	a) náklady na úroky z dlhových cenných papierov	- 3 094 223	- 1 312 670
	b) úroky platené pri repo obchodoch	- 7 451 002	- 5 801 955
	c) úroky z derivátových operácií	- 69 929	- 257 474
III	Výnosy z akcií a podielov v obchodných spoločnostiach a) výnosy z podielových cenných papierov a vkladov v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom b) výnosy z podielových cenných papierov a vkladov v obchodných spoločnostiach s rozhodujúcim vplyvom c) výnosy z akcií a ostatných podielov	28 639	30 848
IV	Výnosy z poplatkov a provízií	20	144 466
V	Náklady na poplatky a provízie	20	- 61 391
VI	Čistý zisk alebo čistá strata z finančných operácií	21	- 22 162 670
VII	Ostatné finančné výnosy		17 068
VIII	Ostatné finančné náklady		- 151 723
IX	Všeobecné prevádzkové náklady a) náklady na zamestnancov aa) mzdy ab) sociálne poistenie a zdravotné poistenie b) ostatné všeobecné prevádzkové náklady	22	- 1 155 523
			- 662 912
			- 495 524
			- 167 388
			- 492 611
X	Ostatné prevádzkové výnosy		46 434
XI	Ostatné prevádzkové náklady		- 133 720
XII	Použitie rezerv a opravných položiek k hmotnému majetku a nehmotnému majetku a) použitie rezerv na hmotný majetok b) použitie opravných položiek k hmotnému majetku c) použitie opravných položiek k nehmotnému majetku	12	5 987
			5 987
XIII	Odpisy, tvorba rezerv a opravných položiek k hmotnému majetku a nehmotnému majetku a) odpisy hmotného majetku b) tvorba rezerv na hmotný majetok c) tvorba opravných položiek k hmotnému majetku d) odpisy nehmotného majetku e) tvorba opravných položiek k nehmotnému majetku		- 522 079
		11	- 451 959
		12	- 52 412
		11	- 17 708
XIV	Použitie rezerv a opravných položiek k pohľadávkam a zárukám, výnosy z postúpených pohľadávok a výnosy z odpísaných pohľadávok		127 903
			612

Riadok	Poznámky	Bežné	Predchádzajúce
		účetné obdobie	účetné obdobie
		1	2
a)	použitie rezerv na pohľadávky a záruky		322
b)	použitie opravných položiek k pohľadávkam a pohľadávkam zo záruk	127 903	290
c)	výnosy z postúpených pohľadávok a výnosy z odpísaných pohľadávok		
XV	Odpisy, tvorba rezerv a opravných položiek k pohľadávkam a pohľadávkam zo záruk	- 53 206	- 106 314
a)	tvorba opravných položiek k pohľadávkam a pohľadávkam zo záruk	- 47 102	- 106 298
b)	tvorba rezerv na pohľadávky a pohľadávky zo záruk		
c)	tvorba rezerv na záruky		
d)	odpis pohľadávok a pohľadávok z platieb za záruky, straty z postúpených pohľadávok	- 6 104	- 16
XVI	Použitie opravných položiek k podielovým cenným papierom a vkladom v obchodných spoločnostiach s rozhodujúcim vplyvom a podielovým cenným papierom a vkladom v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom		
XVII	Tvorba opravných položiek k podielovým cenným papierom a vkladom v obchodných spoločnostiach s rozhodujúcim vplyvom a podielovým cenným papierom a vkladom v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom		
XVIII	Použitie ostatných rezerv		14 184 501
XIX	Tvorba ostatných rezerv	17 - 111 640	- 13 727 281
XX	Použitie ostatných opravných položiek		786 631
XXI	Tvorba ostatných opravných položiek		- 579 019
XXII	Zisk alebo strata za účtovné obdobie z bežnej činnosti pred odvodom zo zisku	- 31 433 627	- 24 846 147
XXIII	Mimoriadne výnosy		49 595
XXIV	Mimoriadne náklady		- 38 727
XXV	Zisk alebo strata za účtovné obdobie z mimoriadnych činností pred odvodom zo zisku		10 868
XXVI	Daň z príjmov - daň vyberaná zrážkou	- 670	- 740
XXVII	Odvod zo zisku		
XXVIII	Zisk alebo strata za účtovné obdobie po odvode zo zisku	18 - 31 434 297	- 24 836 019
A	Súčet nákladov	- 68 021 037	- 69 940 485
B	Súčet výnosov	36 586 740	45 104 466

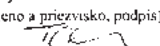
Dátum:
04.03.2004

Vypracoval:
Viera Lamošová

Podpis člena (členov)
statutárneho orgánu
účtovnej jednotky:

Národná banka Slovenska
Odbor účtovníctva
Bratislava

-194-

Zamestnanec zodpovedný
za účtovníctvo
(Meno a priezvisko, podpis):
Ing. Milena Koreňová

Zamestnanec zodpovedný
za výkaz
(Meno a priezvisko, podpis):
Ing. Katarína Taragelová

Telefón: 5787 2310

POZNÁMKY
k účtovnej závierke k 31.12.2003

Bratislava 4. marca 2004

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

1. Všeobecné informácie o banke

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) je centrálnou bankou Slovenskej republiky. NBS bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993 ako emisná banka Slovenskej republiky. NBS je právnickou osobou so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša 1, IČO 30844789. V majetkovoprávných vzťahoch pri nakladaní s vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. NBS tvorí ústredie v Bratislave, tri pobočky v Slovenskej republike (Bratislava, Banská Bystrica, Košice) a účelové organizačné zložky.

Hlavným cieľom NBS je udržanie cenovej stability, a preto NBS:

- určuje menovú politiku,
- vydáva bankovky a mince,
- riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, platobný styk a zúčtovávanie dát platobného styku,
- vykonáva dohľad nad bezpečným fungovaním bankového systému a nad vykonávaním bankových činností,
- zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných finančných inštitúciách a zabezpečuje plnenie úloh vyplývajúcich z tohto zastúpenia,
- zastupuje Slovenskú republiku v operáciách na medzinárodných finančných trhoch súvisiacich s plnením menovej politiky.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Banková rada je podľa zákona o NBS osemčlenná: guvernér, dvaja viceguverneri, dvaja vrchní riaditelia NBS a traja ďalší členovia. Guvernéra a viceguvernerov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky. Vrchných riaditeľov a ostatných členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky. Podľa zákona č. 149/2001 Z. z. zo 6. apríla 2001, s účinnosťou od 1. mája 2001, ktorým sa mení zákon o NBS, je funkčné obdobie členov bankovej rady päťročné. Do 30. apríla 2001 boli guvernér, viceguverneri a vrchní riaditelia vymenúvaní na šesť rokov. Funkčné obdobie ostatných členov bankovej rady bolo štvorročné. Členstvo v bankovej rade je obmedzené najviac na dve funkčné obdobia nasledujúce za sebou. NBS zastupuje navonok guvernér.

V roku 2003 členmi bankovej rady boli:

Meno	funkcia	funkčné obdobie	
Ing. Marián Jusko, CSc.	guvernér	od 30. júla 1999	do 30. júla 2005
Ing. Elena Kohútiková, CSc.	viceguvernerka	od 28. marca 2000	do 28. marca 2006
Ing. Ivan Šramko	viceguvernér	od 11. januára 2002	do 11. januára 2007
Ing. Ján Mathes	vrchný riaditeľ	od 1. januára 1999	do 1. januára 2005
RNDr. Karol Mrva	vrchný riaditeľ	od 1. decembra 2000	do 1. decembra 2006
Prof. Ing. Jozef Košnár, DrSc.	člen	od 1. decembra 2000	do 1. decembra 2004

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92 (v tisícoch Sk)

Členom bankovej rady za činnosť v riadiacom orgáne banky boli v roku 2003 poskytnuté z fondu odmiern príjmy v peňažnej forme v objeme 5 760 tis. Sk (6 240 tis. Sk v roku 2002).

2. Spôsob zostavenia účtovnej závierky

Ročná účtovná závierka NBS k 31. decembru 2003 bola zostavená v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä:

- zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. (ďalej len „zákon o účtovníctve“),
- opatrením Ministerstva financií SR č. 20 359/2002-92 z 13. novembra 2002, v znení opatrenia Ministerstva financií SR č. 13 593/2003-92 zo 17. júna 2003, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností a podielové fondy (ďalej len „opatrenie“),
- opatrením Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92 z 10. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek individuálnej účtovnej závierky, obsahovom vymedzení týchto položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností a podielové fondy.

Účtovná závierka bola zostavená ako riadna účtovná závierka k 31. decembru 2003.

Vzhľadom k tomu, že sa od 1. januára 2003 z dôvodu zmien opatrenia zmenila štruktúra súvahy a výkazu ziskov a strát, boli údaje za predchádzajúce účtovné obdobie (od 1. januára 2002 do 31. decembra 2002) vykázané v súvahe a vo výkaze ziskov a strát primeraným spôsobom upravené tak, aby boli porovnateľné s údajmi roku 2003, a to bez vplyvu na výsledok hospodárenia a vlastné imanie.

Celková suma aktív a pasív uvedená v účtovnej závierke zostavenej k 31. decembru 2002 podľa opatrenia MF SR č. 65/356/1996 v znení neskorších predpisov (603 817 061 tis. Sk) sa líši od celkovej sumy aktív a pasív uvedenej v tejto účtovnej závierke (404 510 358 tis. Sk v stĺpci Predchádzajúce účtovné obdobie) z dôvodu započítania určitých položiek na strane aktív a pasív za účelom zabezpečenia zachovania zásady porovnateľnosti účtovnej závierky v zmysle požiadaviek zákona o účtovníctve. Ide o nasledovné položky:

- pohľadávky a záväzky voči MMF (21 074 821 tis. Sk), účtované brutto metódou do 31. decembra 2002,
- pokladničné poukážky NBS poskytnuté ako kolaterál pri sterilizačných repo obchodoch (85 645 000 tis. Sk), účtované metodikou platnou do 31. decembra 2002, na základe ktorej banka účtovala v súvahe o prijatom úvere a súčasne o poskytnutých cenných papieroch a o pohľadávke z poskytnutých cenných papierov,
- cenné papiere prijaté ako kolaterál v repo obchodoch (23 097 299 tis. Sk), účtované metodikou platnou do 31. decembra 2002, na základe ktorej banka účtovala v súvahe o poskytnutom úvere a súčasne o prijatých cenných papieroch a o záväzku vrátiť tieto cenné papiere,
- vlastné pokladničné poukážky NBS v portfóliu NBS (64 355 000 tis. Sk) účtované metodikou platnou do 31. decembra 2002, na základe ktorej banka účtovala v súvahe o cenných papieroch a záväzku z emisie cenných papierov, ktoré neboli k 31. decembru 2002 predané alebo poskytnuté v rámci repo obchodov,
- usporiadacie účty devízových operácií (4 476 408 tis. Sk), účtované brutto metódou do 31. decembra 2002,

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

- vklady Slovenskej republiky vo Svetovej banke (658 090 tis. Sk) účtované brutto metódou,
- zúčtovanie so štátnym rozpočtom (85 tis. Sk).

Ročná účtovná závierka za rok 2002 bola schválená na 6. rokovaní Bankovej rady NBS dňa 14. marca 2003.

3. Použité účtovné zásady a účtovné metódy

3.1. Zmena účtovných zásad a metód k 1. januáru 2003

V zmysle zákona o účtovníctve a opatrenia boli k 1. januáru 2003 zaúčtované rozdiely zo zmeny použitých účtovných zásad a metód. Rozdiely zo zmeny použitých účtovných zásad a účtovných metód od 1. januára 2003 boli účtovnými prípadmi účtovného obdobia roku 2003 a priaznivo ovplyvnili vlastné imanie vo výške 29 178 685 tis. Sk. Z toho k 1. januáru 2003:

- precenením zlata na reálnu hodnotu vznikol fond na nové ocenenie zlata vo výške 13 278 135 tis. Sk (pozri pozn. 6),
- prvotné precenenie cenných papierov na reálnu hodnotu ovplyvnilo vlastné imanie vo výške 1 702 898 tis. Sk (pozri pozn. 7.1),
- počiatočné precenenie derivátov ovplyvnilo vlastné imanie vo výške 495 388 tis. Sk (pozri pozn. 8),
- zrušenie rezervy na krytie devízových strát z otvorenej devízovej pozície banky ovplyvnilo vlastné imanie sumou 13 727 281 tis. Sk (pozri pozn. 17) a
- preúčtovanie predmetov múzejnej a galerijnej hodnoty z príslušných súvahových účtov do podsúvahovej evidencie znížilo vlastné imanie o 25 017 tis. Sk.

3.2. Deň uskutočnenia účtovného prípadu

Banka účtuje o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, v súlade s opatrením v deň, keď sa uskutočnil účtovný prípad, tzn. deň výplaty alebo prijatia hotovosti, v prípade inkasa z účtu deň vykonania platby, pri cenných papieroch, derivátových finančných nástrojoch a zlate deň dohodnutia obchodu, pri zárukách deň vydania alebo prevzatia záruky, pri peňažných prostriedkoch v cudzej mene deň pripísania podľa došlej správy, v prípade vlastníckych vzťahov deň nadobudnutia alebo zániku vlastníctva, v prípade manka, schodku alebo prebytku deň zistenia.

Výnosové a nákladové úroky, poplatky a provízie sú uznané v okamihu, keď vzniknú. Všetky náklady a výnosy sú zaúčtované a vykázané v účtovnej závierke v súlade s akruálnym princípom.

3.3. Zásady klasifikácie pohľadávok

V súlade so zákonom o účtovníctve a vnútornými právnymi predpismi banky, s cieľom dodržať zásadu verného zobrazenia v účtovníctve, NBS hodnotí rizikovosť pohľadávok, klasifikuje ich a tvorí k nim opravné položky. Podľa miery rizika obsiahnutého v pohľadávkach zaraduje banka pohľadávky do kategórií: štandardné, štandardné s výhradou, neštandardné, pochybné a sporné a stratové.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Pohľadávky sú na základe rozhodnutia súdu o ich nevymožiteľnosti a na základe rozhodnutia bankovej rady odpísané do nákladov a opravné položky k nim rozpustené v prospech výnosov bez vplyvu na hospodársky výsledok.

3.4. Prepočet cudzích mien

Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sú prepočítané na slovenskú korunu kurzom určeným v kurzovom lístku NBS ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v účtovnej závierke kurzom k 31. decembru 2003. Všetky kurzové zisky a straty sú vykázané vo výkaze ziskov a strát.

Kurzy hlavných cudzích mien použitých na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru boli:

Mena	Množstvo	2003	2002
EUR	1	41,161	41,722
USD	1	32,920	40,036
JPY	100	30,779	33,511
XDR	1	48,742	54,226

3.5. Repo a obrátené repo

Od 1. januára 2003, v súvislosti so zmenou opatrenia, sú operácie, pri ktorých banka prijala cenné papiere za hotovosť so súčasným záväzkom poskytnúť tieto cenné papiere k určitému dátumu za sumu rovnajúcu sa prevedenej hotovosti a úroku (obrátený repo obchod) vykázané ako poskytnuté úvery. Kolaterál prijatý v repo obchode sa vykazuje v reálnej hodnote v pôdsúvahe a preceňuje sa ku dňu zostavenia účtovnej závierky. Precenenie kolaterálu neovplyvňuje súvahu a výkaz ziskov a strát.

Operácie, pri ktorých banka poskytla cenné papiere, resp. zlato za hotovosť so súčasným záväzkom prijať tieto cenné papiere, resp. zlato k určitému dátumu za sumu rovnajúcu sa pôvodnej hotovosti a úroku (repo obchod), sú vykázané ako prijaté úvery so zabezpečovacím prevodom kolaterálu. Kolaterál poskytnutý v repo obchode zostáva v súvahe a v účtovnej závierke sa preceňuje na reálnu hodnotu.

Okrem repo obchodov a obrátených repo obchodov vykonávaných priamo bankou, banka udelila mandát na vykonávanie obchodov s cennými papiermi v držbe NBS vybraným bankám na základe zmlúv o poskytovaní služieb tzv. „Securities Lending“. Na základe týchto zmlúv tieto vybrané banky poskytujú v mene NBS cenné papiere z účtov NBS za hotovosť so súčasným záväzkom prijať tieto cenné papiere späť (repo obchod) a následne prijímajú na účet NBS cenné papiere za hotovosť z predchádzajúceho repo obchodu so súčasným záväzkom poskytnúť tieto cenné papiere späť (obrátený repo obchod) alebo investujú prijatú hotovosť do termínovaných vkladov podľa dohodnutých limitov. Pri týchto transakciách získava NBS časť výnosu, ktorým je rozdiel medzi nákladmi z repo obchodov a výnosmi z obrátených repo obchodov, resp. termínovaných vkladov, ktorý je vykázaný vo výkaze ziskov a strát. Transakcie, ktoré vybrané banky vykonávajú s cennými papiermi NBS na základe zmlúv o poskytovaní služieb „Securities Lending“ banka nevykazuje v súvahe k 31. decembru 2003 ani k 31. decembru 2002 (pozri pozn. 20).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Trhové a úverové riziko banky je pri týchto transakciách minimalizované vymedzením produktov, do ktorých môžu byť prijaté finančné prostriedky investované a protistrán, s ktorými môžu byť obchody uzatvorené.

3.6. Rezervy

Rezervy sú záväzky s neurčitým časovým vymedzením alebo výškou, ktoré vznikli z minulých udalostí, od splnenia ktorých sa očakáva, že budú mať za následok zníženie ekonomických úžitkov, dajú sa oceniť v zmysle zákona o účtovníctve a vykazujú sa v účtovnej závierke.

V súlade so zákonom o účtovníctve a Metodickým pokynom Ministerstva financií SR č. 24 658/2003-92 sa od 1. januára 2003 netvoria rezervy na krytie všeobecných bankových rizík.

K 1. januáru 2003 bola rezerva na krytie predpokladaných kurzových strát z otvorenej devízovej pozície zrušená a ovplyvnila vlastné imanie banky. K 31. decembru 2003 NBS vytvorila rezervy na záväzky voči zamestnancom (pozri pozn. 17).

3.7. Emisia obeživa

NBS spravuje emisiu bankoviek a mincí a ich sťahovanie z obehu. Príslušný záväzok z emisie obeživa sa vykazuje v súvahe v menovitej hodnote.

3.8. Náklady na požitky pre zamestnancov

Sociálny fond, fond odmien a fond dôchodcov, ktoré vytvárala NBS do 1. januára 2003 na krytie požitkov zamestnancov, boli v súlade so zmenou opatrenia preúčtované na príslušné účty záväzkov.

NBS pravidelne prispieva do Sociálnej poisťovne na zdravotné, dôchodkové a nemocenské poistenie, zabezpečenie v nezamestnanosti a do garančného fondu. Príspevky sú realizované vo výške zákonných sadzieb platných v danom roku. Banka tiež platí odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa zákona o zamestnanosti.

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými poisťovňami NBS vytvorila pre svojich zamestnancov program dôchodkového pripoistenia.

3.9. Dane

NBS je daňovníkom dane z príjmov právnických osôb, kde v zmysle § 18 zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o daniach z príjmov“) sú predmetom dane iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá osobitnou sadzbou.

Od 1. marca 2003 banka nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

3.10. Rozdelenie hospodárskeho výsledku a odvod zo zisku

V súlade s § 38 zákona o NBS výsledkom hospodárenia banky za účtovné obdobie je vytvorený zisk alebo strata. NBS použije vytvorený zisk na pridely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Zostávajúci zisk banka odvedie do štátneho rozpočtu alebo na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky do štátnych finančných aktív podľa osobitného predpisu.

Stratu vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia (pozri pozn. 18).

4. Spôsoby oceňovania

Pri oceňovaní majetku a záväzkov v účtovníctve postupovala NBS v súlade s § 24 až § 28 zákona o účtovníctve. Ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu je majetok a záväzky oceňovaný obstarávacou cenou, menovitou hodnotou, vlastnými nákladmi alebo reprodukčnou obstarávacou cenou (§ 25 ods.1 zákona o účtovníctve). Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa jednotlivé zložky majetku a záväzkov ocenia nasledovne (§ 27 ods. 1 zákona o účtovníctve):

- cenné papiere trhovou cenou alebo kvalifikovaným odhadom s výnimkou podielov na základom imaní v obchodných spoločnostiach a cenných papierov emitovaných bankou a
- deriváty trhovou cenou alebo kvalifikovaným odhadom.

V prípade, že ku dňu ocenenia nie je možné reálnu hodnotu objektívne určiť, banka použila ocenenie v súlade s § 25 zákona o účtovníctve.

4.1. Zlato

Zlato je ocenené reálnou hodnotou, ktorá vychádza z trhovej ceny londýnskeho dopoludňajšieho fixingu zlata v USD/ozs (trójska unca). Zmeny reálnej hodnoty zlata ovplyvňujú vlastné imanie banky. Predaj zlata má vplyv na výkaz ziskov a strát.

Precenením zlata na reálnu hodnotu k 1. januáru 2003 vznikol fond na nové ocenenie zlata, ktorého zostatok predstavoval rozdiel medzi trhovou cenou zlata k 31. decembru 2002 vo výške 342,75 USD/ozs a historickou nadobúdacou cenou zlata vo výške 62,54451 SKK/g (pozri pozn. 6). Pri predaji zlata sa precenenie viažuce sa k príslušnému objemu predaného zlata odúčtuje z tohto fondu do hospodárskeho výsledku.

Swapové operácie so zlatom boli vykázané do 31. decembra 2002 v podsúvahe. Od 1. januára 2003 sú vykázané v súlade s platnými predpismi ako repo obchody so zlatom, tzn. zlato použité v týchto transakciách ako kolaterál je súčasťou bilančnej sumy v položke zlato.

4.2. Cenné papiere v portfóliu

V zmysle zákona o účtovníctve a opatrenia bola banka povinná zaradiť cenné papiere podľa zámeru, s ktorými boli obstarané, do kategórií:

- cenné papiere na obchodovanie,
- cenné papiere na predaj,
- cenné papiere držané do splatnosti,
- cenné papiere obstarané v primárnych emisiách určené na obchodovanie,
- podielové cenné papiere v obchodných spoločnostiach s rozhodujúcim vplyvom a podielové cenné papiere v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom

a následne ich oceniť podľa § 24 a § 27 zákona o účtovníctve.

4.2.1. Cenné papiere na obchodovanie a na predaj

K 1. januáru 2003 banka zaradila cenné papiere v portfóliu do kategórií na obchodovanie a na predaj. Ich prvotné precenenie na reálnu hodnotu k 1. januáru 2003 sa premietlo vo vlastnom imaní banky. Zmena ich reálnych hodnôt ovplyvňuje hospodársky výsledok banky.

Od roku 2003 sú dlhopisy bez kupónov pri prvotnom zachytení ocenené obstarávacou cenou, ktorá je postupne navyšovaná o časové rozlíšenie rozdielu medzi obstarávacou cenou a menovitou hodnotou, ktorým je diskont. Tento časovo rozlíšený diskont je súčasťou úrokových výnosov.

Dlhopisy s kupónmi sú pri prvotnom zachytení ocenené čistou obstarávacou cenou (bez nakúpeného kupónu), ktorá je postupne upravovaná o časové rozlíšenie rozdielu medzi čistou obstarávacou cenou a menovitou hodnotou (diskont alebo prémia), ktorý je súčasťou úrokových výnosov. Kupón je úrokový výnos, ktorý je časovo rozlišovaný na mesačnej báze. Cenné papiere zaradené do kategórií na obchodovanie a na predaj sa preceňujú na reálnu hodnotu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Reálna hodnota je tržová cena vyhlásená na verejných trhoch, ak nie je dostupná, používa sa ocenenie kvalifikovaným odhadom.

Pri úbytku sú cenné papiere oceňované váženým aritmetickým priemerom. Týmto spôsobom sú oceňované rovnaké druhy cenných papierov len v prípade, ak sú od rovnakého emitenta a znejú na rovnakú menu.

4.2.2. Podielové cenné papiere a vklady v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom

Banka vykazuje majetkovú účasť s podstatným vplyvom v spoločnosti RVS, a.s. Bratislava (pozri pozn. 7.2). Na základe rozhodnutia valného zhromaždenia sa spoločnosť Bankové zúčtovacie centrum Slovenska, a.s. Bratislava transformovala na spoločnosť RVS, a.s. Bratislava. Dňa 17. septembra 2003 zápisom v obchodnom registri sa zmenilo obchodné meno, stanovy a orgány spoločnosti. Podielové cenné papiere RVS, a.s. Bratislava sú ocenené v obstarávacej cene.

4.2.3. Ostatné podiely

Banka vykazuje majetkovú účasť v Banke pre medzinárodné zúčtovanie, Bazilej vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“). Podielové cenné papiere v BIS sú ocenené v obstarávacej cene. Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25 %). Nesplatená časť podielu (75 %) je splatná na požiadanie.

Na základe rozhodnutia valného zhromaždenia BIS s účinnosťou od 1. apríla 2003 sa zmenila zúčtovacia jednotka zlatý frank na novú zúčtovaciu jednotku – zvláštne práva čerpania (XDR). Po prechode na novú zúčtovaciu jednotku sa počet akcií ani podiel na kapitáli nezmenil. Dividendy sú vyplácané z celkového podielu NBS v BIS vo švajčiarskych frankoch (pozri pozn. 7.3).

4.3. Derivátové finančné nástroje

Derivátové finančné nástroje predstavujú termínové a opčné obchody, ktoré NBS do 31. decembra 2002 evidovala na podsúvahových účtoch v hodnote podkladového nástroja. Z hľadiska účelu použitia boli derivátové finančné nástroje od 1. januára 2003 zaradené do kategórie na obchodovanie, pretože nespĺňali všetky kritériá pre zaradenie do kategórie na zabezpečenie. Napriek tomu ich banka nedrží za účelom získania výhod z krátkodobých pohybov cien na trhu, zmien výmenných kurzov a úrokových sadzieb. Od 1. januára 2003 v zmysle platných predpisov sa derivátové finančné nástroje vykazujú v súvahe v reálnej hodnote. Počiatočné precenenie derivátových finančných nástrojov k 1. januáru 2003 ovplyvnilo vlastné imanie banky (pozri pozn. 3.1).

Derivátové finančné nástroje sú ocenené reálnou hodnotou, ktorá vychádza z trhových cien, z metód diskontovaných peňažných tokov a pri opciách z Black – Scholes modelu. Zmena ich reálnych hodnôt je premietnutá vo výkaze ziskov a strát.

4.4. Úvery a opravné položky

Úvery sú vykázané v súvahe v akumulovanej hodnote, tzn. vo výške istiny zvýšenej o alikvotný úrok. Poskytnuté úvery sú znížené o opravné položky na možné straty. Tvorba a použitie alebo zrušenie opravných položiek, ak zaniklo riziko, na ktoré boli vytvorené, má vplyv na výkaz ziskov a strát.

4.5. Emitované cenné papiere

Banka emituje krátkodobé cenné papiere so splatnosťou do jedného roka (pokladničné poukážky NBS). Emisie v roku 2003 boli vydané za účelom vytvorenia dostatočnej zásoby cenných papierov na vykonávanie sterilizačných repo obchodov. Sterilizačné repo obchody súviseli s výkonom menovej politiky v oblasti operácií na voľnom trhu.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch SK)

Ocenenie emitovaných a predaných pokladničných poukážok NBS sa odo dňa vyrovnania emisie do dňa splatnosti postupne zvyšuje o úrokové náklady (tzv. akumulovaná hodnota). V súvahe sú emitované pokladničné poukážky NBS vykázané kompenzovane so spätné nakúpenými pokladničnými poukážkami do portfólia NBS, vrátane časového rozlíšenia úrokov.

4.6. Dlhodobý majetok

Dlhodobý majetok zahŕňa hmotný a nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako suma ustanovená v zákone o daniach z príjmov a doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok. V súvahe je vykázaný v obstarávacej cene vrátane nákladov spojených s jeho obstaraním, odpisovaný dlhodobý majetok je znížený o oprávky. Vytvorená opravná položka vyjadruje rozdiel medzi nižšou realizovateľnou hodnotou majetku a jeho účtovnou hodnotou po odpočítaní oprávok. Pozemky, umelecké zbierky a nedokončené hmotné investície sa neodpisujú.

Dlhodobý majetok NBS bol zaradený do jednotlivých odpisových skupín a odpisovaný rovnomerne v súlade s odpisovým plánom platným od 1. januára 2003.

Odpisová skupina	2003		2002	
	Doba odpisovania	Ročná odpisová sadzba v %	Doba odpisovania	Ročná odpisová sadzba v %
1. Kancelárska technika, stroje na spracovanie dát, osobné a dodávkové automobily	4	25,0	4	25,0
2. Prístroje a osobné technické zariadenia	6	16,7	8	12,5
3. Zabezpečovacie zariadenia	12	8,4	15	6,7
4. Energetické zariadenia	20	5,0	30	3,4
5. Budovy a stavby	30	3,4	40	2,5
6. Objekty a predmety odpisované osobitnou sadzbou	určená osobitne	určená osobitne	určená osobitne	určená osobitne

4.7. Zásoby

Zásoby sú ocenené obstarávacími cenami, tzn. vrátane nákladov spojených s ich obstaraním.

5. Použitie finančných nástrojov

Finančným nástrojom je akýkoľvek právny vzťah, na základe ktorého vzniká finančné aktívum jednej zmluvnej strany a finančný záväzok alebo kapitálový nástroj druhej zmluvnej strany.

Súvaha NBS pozostáva vo veľkej miere z finančných nástrojov. Tieto nástroje vystavujú banku viacerým finančným rizikám. Hlavným cieľom je zaistiť minimalizáciu rizík spojených so spravovaním finančných nástrojov, vrátane derivátových finančných nástrojov. Tzn. najdôležitejšou úlohou je bezpečné spravovanie finančných nástrojov. Všetky ostatné kritériá sú tomuto cieľu podriadené.

Na zabezpečenie týchto cieľov banka stanovuje zásady spravovania finančných nástrojov. Zásady určujú typy a hraničné hodnoty akceptovateľného rizika spojeného s pôsobením NBS ako konzervatívneho investora na finančných a kapitálových trhoch.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Banka používa a vykazuje zlato ako finančný nástroj (pozri pozn. 4.1 a 6).

Derivátové finančné nástroje sú vykázané v súvahe v reálnej hodnote. Keďže podmienky hodnotenia termínových a opčných obchodov, ktoré banka uzatvorila v minulosti, nespĺňajú všetky kritériá pre ich účtovanie a vykazovanie ako zabezpečovacích operácií, banka zaradila derivátové finančné nástroje do kategórie na obchodovanie.

5.1. Úverové riziko

Riadenie úverového rizika má v banke prioritu, pretože v prípade neplnenia záväzkov zmluvného partnera hrozí strata celej investície.

Za účelom zníženia úverového rizika sú na investície stanovené limity, ktoré majú zamedziť koncentráciu rizika jedného emitenta. Limity na jednotlivých emitentov, resp. protistrany, ako aj pre jednotlivé druhy operácií sa priebežne upravujú podľa zmien ratingového hodnotenia, resp. podmienok na trhu. Ako hlavný zdroj informácií pre ohodnotenie kvality partnerských strán NBS slúžia pravidelne aktualizované údaje ratingovej agentúry Fitch. Pre hodnotenie bonity cenných papierov, s ktorými banka obchoduje, sú použité hodnotenia ratingových agentúr Standard & Poor's a Moody's. Ku koncu roku 2003 cca 90 % investícií bolo alokovaných do dlhových nástrojov s najvyšším ratingom AAA – emitovaných vládami krajín G7, BIS, agentúrami sponzorovanými vládou Spojených štátov amerických resp. hypotekárnych dlhopisov verejného sektora v Spolkovej republike Nemecko. Do 10 % investícií tvorili depozitné operácie a repo obchody s vybranými finančnými inštitúciami a operácie so zlatom.

Úverové riziko z repo operácií je minimalizované, pretože všetky úvery sú zabezpečené likvidnými cennými papiermi s najvyšším investičným ratingom.

Úvery, ktoré poskytla NBS tuzemským finančným a iným inštitúciám, sú zabezpečené štátnymi zárukami (pozri pozn. 24) a úverové riziko je podstatne obmedzené sledovaním zadlženosti týchto inštitúcií.

Analýza poskytnutých úverov podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2003:

	Do 1 mesiac vrátane	1 – 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 – 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefino- vané	Spolu
Zahrančné banky	35 718 222	4 943 507					40 661 729
úvery poskytnuté pri repo obchodoch v CM	35 718 222	4 943 507					40 661 729
Tuzemské banky	234 564	172 461	1 198 441	2 770 338	3 622 813		7 998 617
redistribučné úvery	234 564		1 052 701	1 876 416	3 428 295		6 591 976
úvery poskytnuté tuzemským bankám na podporu podnikania zo zdrojov JBIC a EIB v Sk		124 320	99 586	783 338	193 955		1 201 199
úvery poskytnuté tuzemským bankám na podporu podnikania zo zdrojov EIB v CM		48 141	46 154	110 584	563		205 442
Iné finančné inštitúcie	751 572		2 335 776	7 224 787			10 312 135
Spolu úvery bankám	36 704 358	5 115 968	3 534 217	9 995 125	3 622 813		58 972 481
Štandardné úvery	138 289	1 150 106	1 152 120	5 443 069	139 247		8 022 831
zamestnanci	8 779	106	2 120	43 069	139 247		193 321
verejná správa	129 510	1 150 000	1 150 000	5 400 000			7 829 510
Klasifikované úvery	15 094						15 094
nefinančné organizácie	15 094						15 094
Spolu úvery klientom	153 383	1 150 106	1 152 120	5 443 069	139 247		8 037 925
Spolu	36 857 741	6 266 074	4 686 337	15 438 194	3 762 060		67 010 406

Poznámky sú nedeliteľnou súčasťou účtovnej závierky Národnej banky Slovenska

11

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Analýza poskytnutých úverov podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2002:

	Do 1 mesiaca vrátane	1 – 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 – 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefino- vané	Spolu
Zahraniczne banky	23 099 192						23 099 192
úvery poskytnuté pri repo obchodoch v CM	23 099 192						23 099 192
Tuzemské banky	608 240	375 497	1 381 976	4 961 756	4 385 029		11 712 498
redistribučné úvery	608 240		1 089 728	2 816 878	3 837 321		8 352 167
úvery poskytnuté tuzemským bankám na pod- poru podnikania zo zdrojov JBIC a EIB v Sk		324 988	245 465	1 954 348	532 010		3 056 811
úvery poskytnuté tuzemským bankám na podporu podnikania zo zdrojov EIB v CM		50 509	46 783	190 530	15 698		303 520
Iné finančné inštitúcie	791 160		2 403 770	9 913 006			13 107 936
Spolu úvery bankám	24 498 592	375 497	3 785 746	14 874 762	4 385 029		47 919 626
Štandardné úvery	199 329	1 021 067	1 002 100	7 739 577	128 372		10 090 445
zamestnanci	8 158	117	2 100	39 577	128 372		178 324
nefinančné organizácie		20 950					20 950
verejná správa	191 171	1 000 000	1 000 000	7 700 000			9 891 171
Klasifikované úvery	35 800	22 400					58 200
nefinančné organizácie	35 800	22 400					58 200
Spolu úvery klientom	235 129	1 043 467	1 002 100	7 739 577	128 372		10 148 645
Spolu	24 733 721	1 418 964	4 787 846	22 614 339	4 513 401		58 068 271

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

5.2. Trhové riziko

Trhové riziko vzniká banke z otvorenej devízovej pozície a z otvorenej pozície v úrokových sadzbách.

Analýza majetku a záväzkov banky podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2003:

	Do 1 mesiaca vrátane	1 – 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 – 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefino- vané	Spolu
Pokladničná hotovosť, vklady v zahraničných emisných bankách	28 462						28 462
Pohľadávky voči klientom	153 383	1 150 106	1 152 120	5 443 069	139 247		8 037 925
Dlhové cenné papiere	43 975 144	24 576 757	91 255 437	170 486 664	6 367 171		336 661 173
Akcie a ostatné podiely						162 677	162 677
Podielové CP a vklady v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom						108 000	108 000
Dlhodobý majetok						6 816 116	6 816 116
Ostatné aktiva	1 263 340	2 484 966	3 433 509	5 780 063		2 944 303	15 906 181
Naklady budúcich období a príjmy budúcich období	1 469	1 657	12 129				15 255
Pohľadávky voči MMF						4 197 381	4 197 381
Pohľadávky voči ESCB	112 387						112 387
Pohľadávky voči ostatným zahraničným subjektom	44 926 635	4 943 678	195			754	49 871 262
Poskytnuté úvery tuzemským bankám	234 564	172 461	1 198 441	2 770 338	3 622 813		7 998 617
Ostatné pohľadávky voči tuzemsku	839 147		2 335 776	7 224 787			10 399 710
Majetok	91 534 531	33 329 625	99 387 607	191 704 921	10 129 231	14 229 231	440 315 146
Záväzky voči klientom	19 102 064	42 225	153 892	114 985			19 413 166
Ostatné pasíva	3 672 696	2 587	34 045	14 857	3 000	163 362	3 890 547
Výnosy budúcich období a výdavky budúcich období	990	1 708					2 698
Rezervy	28 215	67 202	16 223				111 640
Záväzky voči MMF	4 155 546						4 155 546
Záväzky voči ostatným zahraničným subjektom	25 539 559	5 553 073	592 547	4 566 891	70 104		36 322 174
Účty peňažných rezerv v NBS	11 504 998						11 504 998
CP vydané NBS		55 759 761					55 759 761
Ost. záväzky voči tuzemsku	123 417 122	10 468				70 340	123 497 930
Emisia bankoviek a mincí						102 546 365	102 546 365
Účet štátu	17 075 247						17 075 247
ŠF a iné zúčtovanie so SR	11 026 001						11 026 001
Zúčtovanie os. operácií s prostriedkami SR	3 835 240		67 545 640				71 380 880
Záväzky	219 357 678	61 437 024	68 342 347	4 696 733	73 104	102 780 067	456 686 953

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
**Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)**
Analýza majetku a záväzkov banky podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2002:

	Do 1 mesiaca vrátane	1 – 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 – 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefino- vané	Spolu
Pokladničná hotovosť, vklady v zahraničných emisných bankách	31 153						31 153
Pohľadávky voči klientom	235 129	1 043 467	1 002 100	7 739 577	128 372		10 148 645
Dlhové cenné papiere	58 094 088	60 906 090	91 942 136	113 910 170	5 091 008		329 943 492
Akcie a ostatné podiely						24 784	24 784
Podielové CP a vklady v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom						120 000	120 000
Dlhodobý majetok						6 582 149	6 582 149
Ostatné aktíva	18 496	524 635	644 498	44 374		80 777	1 312 780
Náklady budúcich období a príjmy budúcich období	228 710	205 054					433 764
Pohľadávky voči MMF						4 668 837	4 668 837
Pohľadávky voči ostatným zahraničným subjektom	26 278 725						26 278 725
Poskytnuté úvery tuzemským bankám	642 240	375 497	1 381 976	4 927 756	4 385 029		11 712 498
Ostatné pohľadávky voči tuzemsku	891 813	10 742	2 403 970	9 947 006			13 253 531
Majetok	66 420 354	63 065 485	97 374 680	136 568 883	9 604 409	11 476 547	404 510 358
Záväzky voči klientom	17 137 584	1 145 458	159 343	106 250			18 548 635
Ostatné pasíva	414 394	254 554	1 722 100	2 511 263		189 246	5 091 557
Výnosy budúcich období a výdavky budúcich období			859				859
Rezervy	50 987	95 975	14 102 184	783 797			15 032 943
Záväzky voči MMF	4 623 090						4 623 090
Záväzky voči ostatným zahraničným subjektom	845 886	714 191	714 191	5 619 757	3 505 076		11 399 101
Účty peňažných rezerv v NBS	21 407 372						21 407 372
CP vydané NBS	8 530 000	34 000 000					42 530 000
Ost. záväzky voči tuzemsku	107 462 625					70 340	107 532 965
Emisia bankoviek a mincí						93 898 056	93 898 056
Účet štátu	23 094 921						23 094 921
ŠF a iné zúčtovanie so ŠR	8 657 987						8 657 987
Zúčtovanie os. operácií s prostriedkami SR	3 160 549		63 654 381				66 814 930
Záväzky	195 385 395	36 210 178	80 353 058	9 021 067	3 505 076	94 157 642	418 632 416

Poznámky sú nedeliteľnou súčasťou účtovnej závierky Národnej banky Slovenska

14

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

5.2.1. Menové riziko

Dopad zmeny kurzu na hospodárenie NBS je dominantný, pretože menové riziko je naviazané nielen na volatilitu výmenného kurzu SKK/EUR, ale aj na zmeny kurzu EUR/USD. Menové riziko vyplýva z otvorenej devízovej pozície NBS.

Menové zloženie otvorenej devízovej pozície bolo stanovené bankovou radou na 70:30 v prospech EUR voči USD. Povolená odchýlka podielu USD v otvorenej devízovej pozícii bola stanovená na $\pm 2\%$ a tento limit sa udržiava vzájomnými nákupmi a predajmi príslušných mien.

Vzhľadom na devízovú štruktúru majetku a záväzkov v bilancii banky, ktorá vyplýva zo špecifického postavenia NBS a jej prioritnej úlohy, udržania cenovej stability, nemôže sa banka efektívne zabezpečiť voči menovému riziku.

Denné riadenie menového rizika je v udržiavaní príslušnej časti devízových aktív podľa menovej skladby devízových pasív a štruktúry otvorenej devízovej pozície v súlade s rozhodnutím bankovej rady. Monitoring a meranie citlivosti sú zamerané na meranie aktuálnych kurzových rozdielov a na odhad budúcich dopadov negatívneho vývoja výmenných kurzov (z hľadiska hospodárskeho výsledku), a to cez výpočet ukazovateľov citlivosti.

V priebehu roka 2003 sa výmenný kurz slovenskej koruny voči Euru zhodnotil o 1,34 % (zo 41,722 SKK/EUR na 41,161 SKK/EUR), výmenný kurz slovenskej koruny voči americkému doláru sa zhodnotil o 17,77 % (zo 40,036 SKK/USD na 32,920 SKK/USD). Takéto posilnenie slovenskej koruny výrazne ovplyvnilo stratu NBS (pozri pozn. 18 a 21).

Čistá devízová pozícia sa v roku 2003 zvýšila oproti roku 2002 o 5,71 %, z 344 706 689 tis. Sk na 364 377 251 tis. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Štruktúra otvorenej devízovej pozície je nasledovná:

	Č.r.	Slovenské koruny	Cudzie meny v prepočte na Sk spolu	z toho: USD	EUR	Iné
2003						
Aktíva	1	33 523 936	406 791 210	127 994 918	274 213 617	4 582 675
Pokladničná hotovosť, vklady v zahraničných emisných bankách			28 462	10 086	13 106	5 270
Pohľadávky voči klientom		8 037 925				
Dlhové cenné papiere			336 661 173	98 845 300	237 815 873	
Akcie a ostatné podiely			162 677			162 677
Podielové cenné papiere a vklady v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom		108 000				
Ohodobý majetok		6 807 479	8 637		8 637	
Ostatné aktíva		362 753	15 543 428	15 530 186	1 744	11 498
Náklady budúcich období a príjmy budúcich období		14 894	361			361
Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu			4 197 381			4 197 381
Pohľadávky voči bankám ESCB			112 387		99 929	12 458
Pohľadávky voči ostatným zahraničným subjektom			49 871 262	13 609 346	36 068 886	193 030
Poskytnuté úvery tuzemským bankám		7 793 175	205 442		205 442	
Ostatné pohľadávky voči tuzemsku		10 399 710				
Pasíva	2	397 901 187	42 413 959	8 770 350	28 203 147	5 440 462
Závazky voči klientom		19 413 166				
Ostatné pasíva		3 837 057	53 490	51 137	2 315	38
Výnosy a výdavky budúcich období		2 698				
Rezervy		111 640				
Závazky voči Medzinárodnému menovému fondu			4 155 546			4 155 546
Závazky voči ostatným zahraničným subjektom		785 931	35 536 243	8 714 327	25 537 038	1 264 878
Účty peňažných rezerv v NBS		11 504 998				
Cenné papiere vydané NBS		55 759 761				
Ostatné záväzky voči tuzemsku		123 497 930				
Emisia bankoviek a mincí		102 546 365				
Účet štátu		17 075 247				
ŠF a iné zúčtovanie so štátnym rozpočtom		11 026 001				
Zúčtovanie osobitných operácií s prostriedkami SR		68 712 200	2 668 680	4 886	2 663 794	
Základné imanie		486 667				
Rezervné fondy a ostatné fondy tvorené zo zisku		10 164 859				
Ostatné kapitálové fondy		76 670				
Oceňovacie rozdiely		13 289 763				
Výsledok z precenenia majetku a záväzkov z minulých rokov		15 900 550				
Neuhradená strata z minulých rokov		-24 836 019				
Zisk alebo strata z bežného účtovného obdobia		-31 434 297				
Otvorená devízová pozícia	3=1-2	-364 377 251	364 377 251	119 224 568	246 010 470	-857 787
2002						
Aktíva	4	42 098 837	362 411 521	111 968 208	240 979 442	9 463 871
Pasíva	5	386 805 526	17 704 832	72 243	3 636 632	13 995 957
Otvorená devízová pozícia	6=4-5	-344 706 689	344 706 689	111 895 965	237 342 810	-4 532 086
Spolu medziročný rozdiel	7=3-6	-19 670 562	19 670 562	7 328 603	8 667 660	3 674 299

Poznámky sú nedeliteľnou súčasťou účtovnej závierky Národnej banky Slovenska

5.2.2. Riziko úrokovej sadzby

Podstata rizika úrokovej sadzby spočíva v kolísaní hodnoty finančných nástrojov v dôsledku zmien trhových úrokových sadzieb, čo vplýva na finančnú pozíciu a cash flow banky.

Väčšina finančného majetku a záväzkov banky je úročená fixnou úrokovou sadzbou. Variabilná úroková sadzba bola použitá pri swapoch, repo operáciách v slovenských korunách, redistribučných úveroch a úveroch Two Step Loan (TSL) a Apex Global Loan (AGL) poskytnutých tuzemským bankám (pozri pozn. 10). Pri zmluvne dohodnutej variabilnej úrokovej sadzbe sa vychádza zo základnej úrokovej sadzby NBS, ktorou je limitná úroková sadzba NBS pre dvojtypňové repo tendre. Základná sadzba oproti koncu roka 2002 poklesla v septembri 2003 o 25 percentuálnych bodov zo 6,50 % na 6,25 % a v decembri poklesla o ďalších 25 percentuálnych bodov na súčasných 6,00 %.

Riadenie úrokového rizika je taktiež zohľadnené pri cenných papieroch v štruktúre benchmarkov (benchmark znamená rizikovo neutrálne portfólio slúžiace ako meradlo, voči ktorému sa oceňuje skutočné portfólio), ako aj v skladbe intervenčného portfólia. Obchodovateľné cenné papiere tvoria viac ako dve tretiny finančného majetku úročeného fixnou úrokovou sadzbou. Priemerná splatnosť benchmarku (durácia) je schválená bankovou radou v rámci celkovej politiky správy devízových rezerv na úrovni 1,5 roka s maximálnymi prípustnými odchýlkami ± 6 mesiacov od stanovenej neutrálnej hodnoty.

S cieľom minimalizovať nepriaznivé dopady pohybov trhových cien na hospodárenie banky sa pravidelne vykonáva analýza simulujúca štatisticky najhoršie zmeny úrokových sadzieb predpokladané v nasledujúcom období. Výsledky tejto analýzy sa následne berú do úvahy pri nastavení durácie benchmarkov jednotlivých investičných portfólií.

Ako doplnková metóda pre potreby globálneho a porovnateľného merania rizika sa používa metóda VaR (Value at Risk), ktorú od roku 2001 NBS využíva na monitorovanie pri správe devízových aktív. Metóda je založená na analýze pravdepodobnosti rôznych zmien v trhových podmienkach. V NBS sa s mesačnou periodicitou vypočítavajú hodnoty pre jednotlivé portfóliá ako aj pre benchmarky, čím sa vizualizuje absolútna a relatívna (v porovnaní s benchmarkom) expozícia voči riziku portfólií s dlhšou priemernou dobou splatnosti.

Úročený majetok a záväzky banky vychádzajú zo sadzieb, ktoré sa približujú, alebo sa rovnajú trhovej hodnote s výnimkou úrokovej sadzby úveru poskytnutému iným finančným inštitúciám (pozri pozn. 10) a úrokovej sadzby peňažných rezerv bánk, ktoré banková rada schválila vo výške 1,5 %.

Najväčší podiel neúročených finančných záväzkov predstavujú záväzky z emisie obeživa.

So zámerom splniť stanovené ciele menovej politiky NBS počas roku 2003 vykonávala sterilizačné repo obchody, predovšetkým prostredníctvom hlavného nástroja – dvojtypňových sterilizačných repo tendrov. Cieľom sterilizačných operácií NBS je znížiť existujúci štruktúrny prebytok likvidity na medzibankovom trhu na úroveň nepredstavujúcu riziko nenaplnenia cieľa menovej politiky. Sterilizované prostriedky nie je možné spätne reinvestovať, nakoľko by sa eliminovala účinnosť nástroja menovej politiky. Z tohto dôvodu výsledkom sterilizačných operácií boli výlučne úrokové náklady NBS.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Vzhľadom ku skutočnosti, že podstatný podiel v súvahe banky tvorí finančný majetok a záväzky úročený fixnou úrokovou sadzbou, je možné zistiť mieru rizika úrokových sadzieb z tabuliek, ktoré analyzujú majetok a záväzky banky podľa zostatkovej doby splatnosti (pozri pozn. 5.1 a 5.2).

Nasledujúca tabuľka sumarizuje v percentuálnom vyjadrení priemernú úrokovú sadzbu finančného majetku a záväzkov za roky 2003 a 2002 podľa hlavných mien:

	v %				
rok 2003	EUR	USD	XDR	JPY	SKK
Majetok					
Bežné účty a vklady v bankách	1,25	0,85	1,70	0,00	3,42
Zlato		0,43			
Cenné papiere na obchodovanie	3,28	1,98			
Úvery bankám a iným finančným inštitúciám	3,10	1,10			6,34
Derivátové finančné nástroje		2,05		2,93	
Členská kvóta v MMF			0,00		0,00
Úvery klientom					7,23
Záväzky					
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám	2,45	0,73		3,15	4,28
Derivátové finančné nástroje		2,73			
Záväzky voči štátu					5,14
Emitované cenné papiere					6,41
Záväzky voči MMF			0,00		0,00
Záväzky voči ostatným klientom	0,92	0,63			3,96
					v %
rok 2002	EUR	USD	XDR	JPY	SKK
Majetok					
Bežné účty a vklady v bankách	2,35	1,13	2,12	0,00	3,44
Zlato		0,38			
Cenné papiere na obchodovanie	3,50	2,00		1,00	
Úvery bankám a iným finančným inštitúciám	3,94	1,75			7,39
Derivátové finančné nástroje		2,05		2,60	
Členská kvóta v MMF			0,00		0,00
Úvery klientom					8,37
Záväzky					
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám	3,29	1,75		3,15	5,06
Derivátové finančné nástroje		3,49			
Záväzky voči štátu					6,50
Emitované cenné papiere					7,53
Záväzky voči MMF			0,00		0,00
Záväzky voči ostatným klientom	2,00				4,66

5.2.3 Riziko likvidity

Riziko likvidity vyplýva z potreby likvidity na intervenovanie na medzibankovom devizovom trhu ako aj na pokrytie záväzkov NBS a vlády. Výška intervenčného portfólia vychádza z predpokladaného objemu intervencií, ako aj harmonogramu platieb NBS a dlhovej služby štátu. Pri určovaní veľkosti uvedeného portfólia je potrebné optimálne odhadnúť budúce potreby likvidity v snahe vyhnúť sa jej možnému nedostatku alebo jej relatívnemu prebytku. Štruktúra, spôsob a kritériá jeho spravovania vychádzajú z požiadavky zabezpečenia dostatočnej schopnosti NBS účinne intervenovať a plniť si svoje záväzky.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

V banke je zriadené likvidné portfólio s duráciou benchmarku 5 mesiacov, pričom viac ako 90 % celkových devizových rezerv banky je možné realizovať za dobu 2 – 3 pracovných dní.

5.3. Operačné riziko

Operačné riziko je riziko priamej alebo nepriamej straty, ktorá vzniká v dôsledku neadekvátnych alebo nesprávnych vnútorných procesov a pracovných postupov, ľudského alebo systémového zlyhania. Patrí sem aj riziko súvisiace s používaním informačných systémov.

V NBS je tento druh rizika riešený stanovením jednoznačne vymedzených zodpovedností a pracovných postupov s cieľom eliminovať možné chyby, straty a nesprávne spracovania. Dodržiavanie pravidiel je priebežne kontrolované.

6. Zlato

Zlato pozostáva z týchto položiek:

	2003 k 31. 12. Reálna hodnota	2003 k 1. 1. Reálna hodnota	2002 k 31. 12. Hodnota v účtovníctve
Zlaté tehly v štandardnej forme	15 332 558	15 317 452	1 004 020
Zlato v inej forme	149 922	153 998	21 831
Spolu	15 482 480	15 471 450	1 025 851

K 31. decembru 2003 zlato obsahuje spolu 1 127 tisíc trójskych uncí zlata, z toho 516 tisíc trójskych uncí zlata uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách, 200 tisíc trójskych uncí zlata prijatých na účet v Bank of England (po ukončení repo obchodu so zlatom splatného v októbri 2003 - pozri pozn. 8), 400 tisíc trójskych uncí použitých pri repo obchodoch a 11 tisíc trójskych uncí v inej forme.

Hodnota zlata poskytnutého ako kolaterál v repo obchodoch k 31. decembru 2003 (pozri pozn. 13) predstavuje 5 496 751 tis. Sk (1 167 465 tis. Sk k 31. decembru 2002 v historickej nadobúdacej cene, čo po prepočte na trhovú cenu k 31. decembru 2002 bolo 8 235 191 tis. Sk).

Trhová cena zlata k 31. decembru 2003 bola 417,25 USD/ozs (342,75 USD/ozs k 31. decembru 2002). Precenenie zlata na reálnu hodnotu kladne ovplyvnilo vykázaný objem položky zlato (súvaha – aktíva riadok X) a položky fond na nové ocenenie zlata (súvaha – pasíva riadok XX). Zostatok fondu k 31. decembru 2003 je vo výške 13 289 763 tis. Sk (13 278 135 tis. Sk k 1. januáru 2003).

Obchody so zlatom k 31. decembru 2003 boli vykonávané s európskymi krajinami mimo eurozóny podielom 81 % (83 % v roku 2002) a so Spojenými štátmi americkými podielom 19 % (17 % v roku 2002).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

7. Cenné papiere**7.1. Cenné papiere na obchodovanie**

K 31. decembru 2003 banka eviduje v portfóliu cenné papiere určené na obchodovanie:

	2003 k 31. 12. Reálna hodnota	2003 k 1. 1. Reálna hodnota	2002 k 31. 12. Hodnota v účtovníctve
Spolu cenné papiere štátnych orgánov	236 732 600	226 651 924	225 277 500
Štátne dlhopisy s kupónmi	158 634 604	100 089 965	98 742 531
Štátne dlhopisy bez kupónov	76 179 900	124 464 137	124 437 147
Kupóny k dlhopisom	1 918 096	2 097 822	2 097 822
Spolu cenné papiere ostatných subjektov	99 928 573	104 994 463	104 665 992
Dlhopisy zahraničných emisných bánk bez kupónov	2 056 881		
Ostatné dlhopisy s kupónmi	71 450 656	55 566 161	55 262 116
Ostatné dlhopisy bez kupónov	25 388 906	48 637 796	48 613 370
Kupóny k dlhopisom	1 032 130	790 506	790 506
Spolu cenné papiere	336 661 173	331 646 387	329 943 492

K 1. januáru 2003 banka zaradila cenné papiere v portfóliu do kategórií na obchodovanie a na predaj. Prvotné precenenie na reálnu hodnotu k 1. januáru 2003 vo výške 1 702 898 tis. Sk bolo vykázané na účte vlastného imania.

V súvislosti s predčasným splatením celej pôžičky TSL I a časti pôžičiek TSL II a TSL III od Japan Bank for International Cooperation (pozri pozn. 13), predala NBS do apríla 2003 dlhodobé štátne dlhopisy s kupónmi v JPY, ktoré banka v čase predaja viedla v účtovníctve v hodnote 2 981 344 tis. Sk, ktoré boli zaradené v kategórii na predaj. V súčasnosti banka nevykazuje cenné papiere v kategórii na predaj.

Banka obchoduje s cennými papiermi na zahraničných finančných trhoch, najmä v New Yorku, Londýne, Zürichu a v krajinách eurozóny. Tieto obchody majú charakter mimoburzových obchodov.

Cenné papiere na obchodovanie z hľadiska geografického členenia boli k 31. decembru 2003 koncentrované 64 % v krajinách eurozóny, 12 % v ostatných európskych krajinách a 24 % v Spojených štátoch amerických.

7.2. Podielové cenné papiere a vklady v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom

Od roku 1993 banka vlastnila 120 kusov podielových cenných papierov v menovitej hodnote 1 000 tis. Sk v spoločnosti Bankové zúčtovacie centrum Slovenska, a.s., (od roku 2003 RVS, a.s. Bratislava) v objeme 120 000 tis. Sk, čo predstavovalo 39,47 %-ný podiel na základnom imaní.

Zmenou v obchodnom registri (pozri pozn. 4.2.2) bolo základné imanie RVS, a.s. Bratislava rozdelené na akcie, z ktorých každá má menovitú hodnotu 100 tis. Sk, čím sa vlastníctvo NBS zmenilo zo 120 kusov na 1 200 kusov podielových cenných papierov, pričom sa podiel na základnom imaní nezmenil.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Rozhodnutím valného zhromaždenia RVS, a.s. Bratislava a na základe zmluvy bolo 120 kusov akcií spätne odkúpených za určenú hodnotu 100 tis. Sk za kus. Touto transakciou sa podiel na kapitáli znížil o 12 000 tis. Sk z pôvodných 39,47 % na 35,53 %.

K 31. decembru 2003 banka vlastnila 1 080 kusov listinných akcií v objeme 108 000 tis. Sk (súvaha – aktíva riadok VI).

Napriek podstatnému vplyvu v RVS, a.s. Bratislava, banka, v zmysle § 22 zákona o účtovníctve, nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku.

7.3. Ostatné podiely

K 31. decembru 2003 banka vlastní 2 670 kusov akcií BIS vo výške 650 706 tis. Sk, čo predstavuje 0,45 %-ný podiel na základnom imaní BIS. Každá akcia je splatená do výšky 25 % menovitej hodnoty. Záväzok z nesplateného podielu vo výške 75 % z menovitej hodnoty každej akcie predstavuje vo finančnom vyjadrení 488 029 tis. Sk. Podiel v BIS je v súvahe vykázaný vo výške 25 % splateného podielu, t.j. 162 677 tis. Sk. (24 784 tis. Sk k 31. decembru 2002 v zúčtovacej jednotke zlatý frank – súvaha – aktíva riadok V).

Za rok 2003 BIS vyplátila banke dividendy vo výške 28 639 tis. Sk (30 848 tis. Sk za rok 2002 - výkaz ziskov a strát – riadok III c).

8. Derivátové finančné nástroje

Reálna hodnota derivátových finančných nástrojov je uvedená v tabuľke:

	2003 k 31. 12.		2003 k 31. 12.		2003 k 1. 1.		2002 k 31. 12.	
	Súvaha		Podsúvaha		Súvaha		Podsúvaha	
	Majetok	Záväzky	Majetok	Záväzky	Majetok	Záväzky	Majetok	Záväzky
Menovo-úrokový swap P03					583 308		5 957 511	5 775 325
Menovo-úrokový swap P04	141 076		1 273 497	1 130 828				
Úrokový swap	46 355		1 777 518	1 777 518	29 083		1 652 201	1 652 201
Nakúpené predajné opcie	40 681		3 770 502	5 496 751	145 256		6 949 534	1 167 465
Spolu:	228 112		6 821 517	8 405 097	757 647		14 559 246	8 594 991

Počiatočné precenenie derivátov na reálnu hodnotu k 1. januáru 2003 zvýšilo vlastné imanie banky v sume 495 388 tis. Sk.

Dňa 25. apríla 2003 NBS ukončila menovo-úrokový swap P03 v súvislosti s predčasným splatením celej pôžičky TSL I a častí pôžičiek TSL II a TSL III od Japan Bank for International Cooperation. Swap P03 bol v roku 2003 uzatvorený s výnosom 7,5 mil. USD.

V roku 2003 banka uzavrela menovo-úrokový swap P04 vo výške 5,7 mld. JPY na zabezpečenie zostávajúcej časti pôžičiek TSL II a TSL III od Japan Bank for International Cooperation so splatnosťou 10. marca 2005, ktorý konvertuje splácanie úveru v JPY na USD bázu. Počas swapu NBS uhrádza polročný variabilný úrok v USD a dostáva polročný fixný úrok 2,50 % alebo 3,25 % v JPY v závislosti od tranže. Výmeny dohodnutých hodnôt sa uskutočňujú v polročných intervaloch.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKÁ

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92 (v tisícoch Sk)

Banka má uzatvorený dlhodobý zlatý úrokový swap so splatnosťou v roku 2005 s cieľom zvýšenia výnosu zlatého depozita. NBS uhrádza protistrane štvrťročne variabilný úrok vo výške 3-mesačného LIBOR-GOFO v USD a protistrana uhrádza štvrťročne pevnú sadzbu vo výške 2,05 % v USD z pomyselnej hodnoty 129 407 trójskych uncí zlata.

S cieľom eliminovať riziko poklesu trhovej ceny zlata NBS kúpila európske put opcie na zlato. Predajná opcia na zlato uzavretá s Merrill Lynch Bullion LDN (200 tis. trójskych uncí zlata) bola splatná v októbri 2003. Realizačná cena kúpenej put opcie bola 295,30 USD/ozs, preto banka neuplatnila práva vyplývajúce z predajnej opcie. V súčasnosti banka eviduje dve európske predajné opcie na objem 400 tis. trójskych uncí zlata s realizačnými cenami 259,00 USD/ozs a 295,30 USD/ozs, ktoré sú splatné 12. januára a 22. marca 2007 (pozri pozn. 6).

Obchody s derivátovými finančnými nástrojmi k 31. decembru 2003 boli vykonávané s európskymi krajinami mimo eurozóny 80 % (100% v roku 2002) a so Spojenými štátmi americkými 20 %.

9. Vklady a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu

K 31. decembru 2003 banka evidovala voči Medzinárodnému menovému fondu (ďalej len „MMF“) pohľadávku vo výške 18 462 821 tis. Sk (357 000 tis. XDR) z titulu členskej kvóty Slovenskej republiky prepočítanej na slovenské koruny reprezentatívnym kurzom XDR stanoveným MMF. V súlade so stanovami MMF je 25 % členskej kvóty splatných v XDR a 75 % v slovenských korunách.

Banka zároveň vykazuje záväzok voči MMF vo výške splatenej členskej kvóty v XDR, prepočítanej na slovenské koruny reprezentatívnym kurzom. Banka eviduje záväzok Vlády Slovenskej republiky voči MMF, ktorý predstavuje neprevoditeľnú a neúročiteľnú zmenku vystavenú NBS splatnú na požiadanie vo výške 18 462 821 tis. Sk.

Členská kvóta v SKK a príslušný záväzok sú v súvahe od 1. januára 2003 kompenzované. Pohľadávka a záväzok voči MMF vykázané v súvahe k 31. decembru 2003 predstavujú 25 % kvóty splatenej v XDR prepočítanej na slovenské koruny kurzom NBS.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

10. Poskytnuté úvery**10.1. Poskytnuté úvery bankám a iným finančným inštitúciám**

K 31. decembru 2003 poskytla NBS bankám a iným finančným inštitúciám tieto úvery:

	2003	2002
Zahraničné banky	40 661 729	23 099 192
úvery poskytnuté pri repo obchodoch v CM	40 661 729	23 099 192
Tuzemské banky	7 998 617	11 712 498
redistribučné úvery	6 591 976	8 352 167
úvery poskytnuté tuzemským bankám na podporu podnikania zo zdrojov JBIČ a EIB v Sk	1 201 199	3 056 811
úvery poskytnuté tuzemským bankám na podporu podnikania zo zdrojov EIB v CM	205 442	303 520
Iné finančné inštitúcie	10 312 135	13 107 936
Spolu	58 972 481	47 919 626

K 31. decembru 2003 banka evidovala pohľadávky z repo obchodov so zahraničím v celkovej výške 40 661 729 tis. Sk (23 099 192 tis. Sk k 31. decembru 2002 - súvaha – aktíva riadok XIV), z toho 4 945 927 v USD a 35 715 802 v EUR.

Zabezpečenie repo obchodov cennými papiermi eviduje banka v podsúvahe (pozri pozn. 23).

Pri poskytnutých redistribučných úveroch je úverové riziko eliminované prevzatými štátnymi zárukami na celý zostatok istiny a prísľušenstva. V prípade, že dlžník neuhradí v lehote splatnosti svoj záväzok, túto povinnosť preberá Ministerstvo financií SR a záruku realizuje (pozri pozn. 24).

V roku 2001 banka poskytla Fondu ochrany vkladov úver. Zostatok úveru vrátane úrokov k 31. decembru 2003 je 10 312 135 tis. Sk (13 107 936 tis. Sk k 31. decembru 2002). Splácanie úveru nie je ohrozené. Splátky sú viazané na zákonom stanovené členské príspevky bánk do Fondu ochrany vkladov.

10.2. Poskytnuté úvery klientom

NBS poskytla k 31. decembru 2003 klientom tieto úvery:

	2003	2002
Štandardné úvery	8 022 831	10 090 445
zamestnanci	193 321	178 324
nefinančné organizácie		20 950
verejná správa	7 829 510	9 891 171
Klasifikované úvery	15 094	58 200
nefinančné organizácie	15 094	58 200
Spolu	8 037 925	10 148 645

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

11. Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

V roku 2003 bol stav dlhodobého hmotného a nehmotného majetku nasledovný:

	Pozemky	Ostatný neodpis. HM	Budovy a stavby	Technické zariadenia a stroje	Ostatný odpis. HM	Software a ostat. NM	Obsta- ranie HM a NM	Spolu
Stav v obstarávacej								
cene k 1. 1. 2003	298 501	72 561	5 376 250	1 801 500	354 658	159 354	106 456	8 169 280
Prírastky	3 962	170	168 059	269 171	40 785	5 505	902 770	1 390 422
Úbytky	18 515	31 151	13 729	35 716	14 389	401	581 408	695 309
Transfery	0	0	0	0	181 211	0	0	181 211
Stav v obstarávacej								
cene k 31.12.2003	283 948	41 580	5 630 580	2 034 955	562 265	164 458	427 818	9 045 604
Oprávky k 1. 1. 2003			247 940	1 094 536	122 951	122 693	0	1 588 120
Zaučt.oprávky do nákladov			180 191	213 540	58 228	17 708	0	469 667
Oprávky z vyradeného HM a NM			-49 544	36 278	-168 092	401	0	-180 957
Stav oprávok								
k 31.12.2003			477 675	1 271 798	349 271	140 000	0	2 238 744
Účtovná hodnota HM								
a NM k 1. 1. 2003	298 501	72 561	5 128 310	706 964	231 707	36 661	106 456	6 581 160
Účtovná hodnota HM								
a NM k 31.12.2003	283 948	41 580	5 052 905	763 157	212 994	24 458	427 818	6 806 860

V roku 2002 bol stav dlhodobého hmotného a nehmotného majetku nasledovný:

	Pozemky	Ostatný neodpis. HM	Budovy a stavby	Technické zariadenia a stroje	Ostatný odpis. HM	Software a ostat. NM	Obsta- ranie HM a NM	Spolu
Stav v obstarávacej								
cene k 1. 1. 2002	301 623	70 936	1 276 168	1 297 641	169 633	166 009	4 826 024	8 108 034
Prírastky		6 257	4 226 809	569 099	210 092	23 115	312 715	5 348 087
Úbytky	3 122	1	126 727	65 240	24 366	29 770	5 032 283	5 281 509
Transfery		-4 631			-701			-5 332
Stav v obstarávacej								
cene k 31.12.2002	298 501	72 561	5 376 250	1 801 500	354 658	159 354	106 456	8 169 280
Oprávky k 1. 1. 2002			205 370	1 007 051	127 993	129 462		1 469 876
Zaučt.oprávky do nákladov			65 606	121 554	44 789	22 953		254 902
Oprávky z vyradeného HM a NM			23 036	34 069	49 831	29 722		136 658
Stav oprávok								
k 31.12.2002			247 940	1 094 536	122 951	122 693		1 588 120
Účtovná hodnota HM								
a NM k 1. 1. 2002	301 623	70 936	1 070 798	290 590	41 640	36 547	4 826 024	6 638 158
Účtovná hodnota HM								
a NM k 31.12.2002	298 501	72 561	5 128 310	706 964	231 707	36 661	106 456	6 581 160

Poznámky sú nedeliteľnou súčasťou účtovnej závierky Národnej banky Slovenska

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

V októbri 2002 NBS uzatvorila dlhodobú zmluvu o prenájme administratívnej budovy na Vazovovej ulici do roku 2007. Obstarávacía cena k 31. decembru 2003 je 186 239 tis. Sk a zostatková cena je 143 064 tis. Sk. Banka nemá k dispozícii trhové ocenenie budovy, ale odhadovaná reálna cena nie je výrazne odlišná od jej účtovnej hodnoty. Banka odpisuje budovu v súlade s odpisovým plánom.

12. Opravné položky

V roku 2003 NBS vytvorila, použila alebo zrušila tieto opravné položky:

	2002	Tvorba	Použitie Zrušenie	2003
OP k CP v zásobe v CM	550 011	0	550 011	0
OP ku klasifikovaným pohľadávkam voči bankám	10 848	0	0	10 848
OP ku klasifikovaným pohľadávkam voči klientom	28 816	15 095	28 800	15 111
OP k rôznym pohľadávkam	106 622	32 007	99 103	39 526
OP k poskytnutým preddavkom	43 754	0	5 987	37 767
OP na prechodné zníženie hodnoty majetku	0	52 412	0	52 412
Spolu	740 051	99 514	683 901	155 664

V súlade so zákonom o účtovníctve s účinnosťou od 1. januára 2003 boli opravné položky k cenným papierom vo výške 550 011 tis. Sk zrušené a zároveň boli cenné papiere vykázané v reálnej hodnote.

Najvýznamnejší podiel na tvorbe opravných položiek v roku 2003 predstavuje opravná položka k budove na Záhradníckej ulici vo výške 52 412 tis. Sk (výkaz ziskov a strát – riadok XIII c), ktorá bola vytvorená v súlade so zákonom o účtovníctve § 26 ods. 3 a na základe výsledkov inventarizácie majetku banky v roku 2003.

V priebehu prvého polroka 2003 bola opravná položka k pohľadávke za oneskorené odovzdanie diela „NBS ústredie – hlavná stavba“ prehodnotená a zrušená vo výške 99 000 tis. Sk. Zároveň bola vytvorená nová opravná položka vo výške 32 000 tis. Sk.

Ku koncu roku 2003 bola opravná položka ku klasifikovaným pohľadávkam voči klientom prehodnotená a zrušená vo výške 28 800 tis. Sk. Zároveň bola vytvorená nová opravná položka vo výške 15 095 tis. Sk.

Opravná položka k poskytnutým preddavkom vo výške 5 987 tis. Sk bola zrušená z dôvodu odpísania pohľadávky.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

13. Prijaté úvery

Banka mala k 31. decembru 2003 nasledovnú štruktúru prijatých úverov:

Zdroj úveru	Druh prijatého úveru	Splatnosť úveru v roku	Kód CM	2003		2002	
				CM	SKK	CM	SKK
JBIC	TSL I	2003	JPY			2 461 360	824 827
	TSL II	2005	JPY	1 196 103	368 149	7 589 486	2 543 313
	TSL III	2005	JPY	2 978 427	916 729	17 915 371	6 003 619
EiB	AGL II	2010	EUR	19 033	783 410	28 294	1 180 456
Tuzemské banky	Repo obchody	2004	-		105 753 442		84 895 478
Zahraničné banky	Repo obchody	2004	USD	150 134	4 942 395		
Zahraničné banky	Repo obchody	2004	EUR	601 355	24 752 368		
JP Morgan	Zlaté repo	2007	USD	88 633	2 917 612		
UBS Warburg	Zlaté repo	2007	USD	25 945	854 119		
Spolu				x	x	x	95 447 693

Na základe rozhodnutia bankovej rady bola v roku 2003 uskutočnená predčasná splátka celého zostatku pôžičky TSL I od Japan Bank for International Cooperation (JBIC).

V priebehu roka 2003 bol ukončený repo obchod so zlatom s Merrill Lynch Bullion LDN. O repo obchodoch so zlatom bolo do 31. decembra 2002 účtované ako o zlatých swapoch v podsúvahe. Od 1. januára 2003 boli preklasifikované na repo obchody so zlatom a sú vykazované v súvahe. Prijatý úver pri repo obchodoch so zlatom predstavuje 3 771 931 tis. Sk.

K 31. decembru 2003 banka evidovala v rámci sterilizačných repo obchodov s bankami na slovenskom medzibankovom trhu záväzky z repo obchodov v celkovej výške 105 753 442 tis. Sk (84 895 478 tis. Sk k 31. decembru 2002 - súvaha - pasíva riadok XII). Na sterilizačné aktivity boli použité pokladničné poukážky NBS v hodnote 106 389 000 tis. Sk (85 645 000 tis. Sk k 31. decembru 2002 - pozri pozn. 15).

K 31. decembru 2003 banka evidovala záväzky z repo obchodov so zahraničím v celkovej výške 33 466 694 tis. Sk (súvaha - pasíva riadok IX), z toho v USD vo výške 4 942 395 tis. Sk a v EUR vo výške 24 752 368 tis. Sk, kde NBS poskytla ako kolaterál štátne dlhopisy s kupónmi - dlhodobé v USD v hodnote 4 965 905 tis. Sk a v EUR v hodnote 24 463 876 tis. Sk.

Štruktúra prijatých úverov podľa geografického členenia bola k 31. decembru 2003 takáto: Japonsko 62 % (89 % v roku 2002) a Spojené štáty americké 38 % (11 % v roku 2002).

14. Záväzky voči štátu

Záväzky banky vyplývajúce z bežného hospodárenia štátu a financovania dlhovej služby k 31. decembru 2003 predstavovali hodnotu 17 075 247 tis. Sk (23 094 921 tis. Sk k 31. decembru 2002 - súvaha - pasíva riadok XIV).

Štátne fondy vo výške 11 026 001 tis. Sk (8 657 987 tis. Sk k 31. decembru 2002 - súvaha - pasíva riadok XV) predstavovali iné vklady štátu v NBS.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

Zúčtovanie osobitných operácií s prostriedkami Slovenskej republiky vo výške 71 380 880 tis. Sk (66 814 930 tis. Sk k 31. decembru 2002 - súvaha - pasíva riadok XVI) predstavoval najmä terminovaný vklad MF SR vo výške 67 545 640 tis. Sk a prostriedky poskytnuté z fondov Európskej únie spravované MF SR vo výške 3 823 154 tis. Sk.

15. Emitované cenné papiere

NBS k 31. decembru 2003 vykazovala emisiu pokladničných poukážok vo výške 205 759 761 tis. Sk (192 530 000 tis. Sk k 31. decembru 2002 - pozri pozn. 4.5).

K 31. decembru 2003 boli na sterilizačné aktivity použité pokladničné poukážky NBS v hodnote 162 148 761 tis. Sk (128 175 000 tis. Sk k 31. decembru 2002), z toho 106 389 000 tis. Sk (85 645 000 tis. Sk k 31. decembru 2002) formou sterilizačných repo obchodov a 55 759 761 tis. Sk (42 530 000 tis. Sk k 31. decembru 2002) formou priamej emisie do portfólií tuzemských bánk (súvaha - pasíva riadok XI).

16. Emisia obeživa

Emisia bankoviek a mincí (súvaha - pasíva riadok XIII) predstavuje platné tuzemské bankovky a mince v obeh:

	2003	2002
Emitované mince	2 177 660	2 099 217
Emitované bankovky	100 368 705	91 798 839
Spolu	102 546 365	93 898 056

Dňom 31. decembra 2003 bola vyhláškou NBS ukončená platnosť mincí v nominálnej hodnote 10 a 20 halierov. Banka bude neplatné mince bezplatne vymieňať do 31. decembra 2008.

17. Rezervy

V účtovnom období 2003 banka vytvorila a zrušila tieto rezervy:

	2002	Tvorba	Zrušenie	2003
Rezerva na zlaté swapy	1 305 662	0	1 305 662	0
Rezerva na otvorenú devízovú pozíciu	13 727 281	0	13 727 281	0
Rezerva na záväzky voči zamestnancom	0	111 640	0	111 640
Spolu	15 032 943	111 640	15 032 943	111 640

Od 1. januára 2003 boli swapové operácie so zlatom vykázané ako repo obchod so zlatom, z toho dôvodu rezerva na zlaté swapy vo výške 1 305 662 tis. Sk bola zrušená (pozri pozn. 4.1 a 6).

Rezerva na krytie devízových strát z otvorenej devízovej pozície banky vo výške 13 727 281 tis. Sk bola k 1. januáru 2003 zrušená a zaúčtovaná v prospech účtu vlastného imania.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch SK)

V súlade s vnútornými právnymi predpismi banky bola vytvorená rezerva vo výške 111 640 tis. SK na nevyplatené odmeny, náhrady miezd a súvisiace odvody do poisťných fondov (súvaha – pasíva riadok V).

18. Použitie hospodárskeho výsledku

Strata NBS za rok 2003 predstavovala objem 31 434 297 tis. SK (strata 24 836 019 tis. SK k 31. decembru 2002 – súvaha – pasíva riadok XXIII). V súlade s § 38 zákona o NBS banková rada na rokovaní v decembri 2003 schválila, že strata za rok 2003 bude uhradená zo ziskov minulých rokov, ktoré sú výsledkom zmien účtovných metód k 1. januáru 2003 vo výške 15 900 550 tis. SK (súvaha – pasíva riadok XXI). Zvyšná časť vo výške 15 533 747 tis. SK zostane neuhradená a zvýši straty minulých rokov na súhrnnú čiastku 40 369 766 tis. SK. Tieto straty minulých rokov sa uhradia zo ziskov budúcich účtovných období a z ostatných zdrojov NBS.

19. Čistá strata z úrokov

Čistá strata z úrokov bola tvorená týmito položkami:

	2003	2002
Spolu prijaté úroky (Výkaz ziskov a strát - r. I)	10 679 099	9 304 680
Úroky prijaté z cenných papierov	8 194 898	5 947 960
Úroky prijaté z úverov pri repo obchodoch	908 858	596 101
Úroky prijaté zo swapových operácií	91 355	206 543
Ostatné prijaté úroky	1 483 988	2 554 076
Spolu platené úroky (Výkaz ziskov a strát - r. II)	-18 131 271	-12 585 026
Náklady na úroky z dlhových cenných papierov	-3 094 223	-1 312 670
Úroky platené z úverov pri repo obchodoch	-7 451 002	-5 801 955
Úroky platené pri swapových operáciách	-69 929	-257 474
Ostatné platené úroky	-7 516 117	-5 212 927
Čistá strata z úrokov	-7 452 172	-3 280 346

20. Poplatky a provízie

Zisk z poplatkov a provízií bol tvorený týmito položkami:

	2003	2002
Výnosy z poplatkov a provízií (Výkaz ziskov a strát - r. IV)	144 466	130 004
Náklady z poplatkov a provízií (Výkaz ziskov a strát - r. V)	-61 391	-32 564
Zisk z poplatkov a provízií	83 075	97 440

K 31. decembru 2003 prijatá hotovosť z uzatvorených repo obchodov a poskytnutá hotovosť z obrátených repo obchodov, resp. termínovaných vkladov na základe dohôd „Securities Lending“ predstavovala hodnotu 32 834 831 tis. SK (8 556 794 tis. SK k 31. decembru 2002), z toho obchody dohodnuté v USD predstavovali čiastku 6 540 175 tis. SK (8 556 794 tis. SK k 31. decembru 2002) a v EUR čiastku 26 294 656 tis. SK. Výsledkom obchodov za rok 2003 bol výnos vo forme poplatku v sume 63 546 tis. SK (95 693 tis. SK k 31. decembru 2002).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch Sk)

21. Čistá strata z finančných operácií

Čistá strata z finančných operácií pozostáva z týchto položiek:

	2003	2002
Strata (-)/zisk z obchodovateľných cenných papierov	766 153	3 595 051
Výnosy z obchodovateľných cenných papierov	5 761 169	4 919 257
Náklady z obchodovateľných cenných papierov	-4 995 016	-1 324 206
Strata z devízových operácií	-22 780 380	-23 919 003
Výnosy z devízových operácií	19 574 189	15 477 491
Náklady na devízové operácie	-42 354 569	-39 396 494
Čistá strata z termínových operácií	-148 443	
Zisky z ocenenia termínových operácií	201 786	
Straty z ocenenia termínových operácií	-350 229	
Čistá strata z finančných operácií (Výkaz ziskov a strát - r. VI)	-22 162 670	-20 323 952

Čistú stratu z finančných operácií v roku 2003 tvorila v prevažnej miere strata z devízových operácií vo výške 22 780 380 tis. Sk (23 867 619 tis. Sk k 31. decembru 2002).

K 31. decembru 2003 NBS dosiahla čistú kurzovú stratu z devízových operácií vo výške 22 786 634 tis. Sk (strata 23 882 081 tis. Sk k 31. decembru 2002), ktorá súvisí s posilňovaním kurzu slovenskej koruny. K 31. decembru 2003 banka vykazovala zisk z predaja zlatých dukátov vo výške 6 254 tis. Sk (14 461 tis. Sk k 31. decembru 2002).

Banka vykázala zo swapových operácií čistý úrokový zisk 21 426 tis. Sk (stratu 50 931 tis. Sk k 31. decembru 2002 - pozri pozn. 19).

22. Všeobecné prevádzkové náklady

NBS čerpala všeobecné prevádzkové náklady v štruktúre:

	2003	2002
Mzdy a odmeny	-495 524	-560 821
Sociálne náklady	-167 388	-170 590
Spolu osobné náklady (Výkaz ziskov a strát - r. IX a)	-662 912	-731 411
Ostatné všeobecné prevádzkové náklady	-492 611	-514 599
Spolu všeobecné prevádzkové náklady (Výkaz ziskov a strát - r. IX)	-1 155 523	-1 246 010

Najväčší podiel na ostatných všeobecných prevádzkových nákladoch mali poplatky za používanie telekomunikačných systémov na prenos dát a informácií, náklady na ochranu objektov, na úschovu zásob obehiva a na aktualizáciu aplikačných programových systémov.

Náklady na audit v roku 2003 boli vykázané vo výške 8 323 tis. Sk a predstavovali časť nákladov na audit účtovnej závierky za rok 2002 a náklady na audit účtovnej závierky za rok 2003.

V účtovnom období 2003 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 319 (1 314 v roku 2002), z toho 152 vedúcich zamestnancov (154 v roku 2002).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Poznámky zostavené k 31. decembru 2003 podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 21 832/2002-92
(v tisícoch SK)

23. Prijaté kolaterály v repo obchodoch

Hodnota cenných papierov prijatých ako kolaterál v repo obchodoch k 31. decembru 2003 bola vo výške 39 923 157 tis. Sk (23 097 299 tis. Sk k 31. decembru 2002) (podsúvaha – pasíva riadok II e), z toho v EUR vo výške 34 991 521 tis. Sk (23 097 299 tis. Sk k 31. decembru 2002) a v USD vo výške 4 931 636 tis. Sk (pozri pozn. 10.1).

24. Štátne záruky

K 31. decembru 2003 NBS viedla v podsúvahovej evidencii (podsúvaha – pasíva riadok II b) prevzaté štátne záruky za redistribučné úvery vo výške 17 732 008 tis. Sk (22 850 407 tis. Sk k 31. decembru 2002). Čiastka štátnych záruk je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úverov.

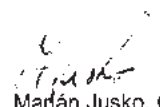
25. Ostatné informácie

K 1. máju 2004 sa banka stane členom Európskeho systému centrálnych bánk. V súvislosti s prístupovým procesom a v súlade so Štatútom Európskej centrálnej banky (ECB) zaplatí NBS počiatočný minimálny vklad do kapitálu ECB. Výška celkového kapitálového podielu jednotlivých národných centrálnych bánk sa odvíja od kapitálového kľúča, stanoveného na základe štatistických kategórií – hrubý domáci produkt a populácia. Percentuálnu výšku minimálneho kapitálového vkladu z celkového podielu stanovuje Riadiaca rada ECB. Súčasná výška minimálneho príspevku je 5 % z celkového kapitálového podielu, čo vo finančnom vyjadrení v súčasnosti predstavuje 1 975 tis. EUR. Stanovené percento minimálneho príspevku však môže byť navýšené na základe rozhodnutia Riadiacej rady ECB.

26. Udalosti po súvahovom dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Po 31. decembri 2003 nenastali žiadne významné udalosti, ktoré by si vyžadovali úpravy alebo uvedenie v účtovnej závierke za rok 2003.

Bratislava 4. marca 2004

Ing. Marián Jusko, CSc.
guvernér

Ing. Milena Koreňová
vrchná riaditeľka
úseku finančného riadenia
a platobného styku

Ing. Katarína Taragelová
riaditeľka
odboru rozpočtu a účtovníctva

PREHĽAD O ZMENÁCH VO VLASTNOM IMANÍ

Národnej banky Slovenska k 31.12.2003

v tis. Sk

Poznámky	Bežné účtovné obdobie 31.12.2003 1	Predchádzajúce účtovné obdobie 31.12.2002 2
1. Štatutárny fond		
začiatkový stav	466 667	466 667
zvýšenie		
zníženie		
konečný zostatok	466 667	466 667
2. Zákonný rezervný fond		
začiatkový stav	10 164 859	9 924 963
zvýšenie		282 896
zníženie		-43 000
konečný zostatok	10 164 859	10 164 859
3. Ostatné kapitálové fondy		
začiatkový stav	82 435	82 165
zvýšenie		270
zníženie	-5 765	
konečný zostatok	76 670	82 435
4. Fond na nové ocenenie zlata		
začiatkový stav		
zvýšenie	14 700 320	
zníženie	-1 410 557	
konečný zostatok	13 289 763	
5. Nerozdelený zisk minulých rokov - zmena účtovných metód		
začiatkový stav		
zvýšenie	15 925 567	
zníženie	-25 017	
konečný zostatok	15 900 550	
6. Neuhradená strata z minulých rokov		
začiatkový stav	-24 836 019	
zvýšenie		
zníženie		
konečný zostatok	-24 836 019	
7. Zisk alebo strata za bežné účtovné obdobie	-31 434 297	-24 836 019
8. Vlastné imanie spolu	-16 371 807	-14 122 058

Dátum:
04.03.2004

Vypracoval:
Ing. Juraj Šarkan

Podpis člena (členov)
statutárneho orgánu
Národnej banky Slovenska

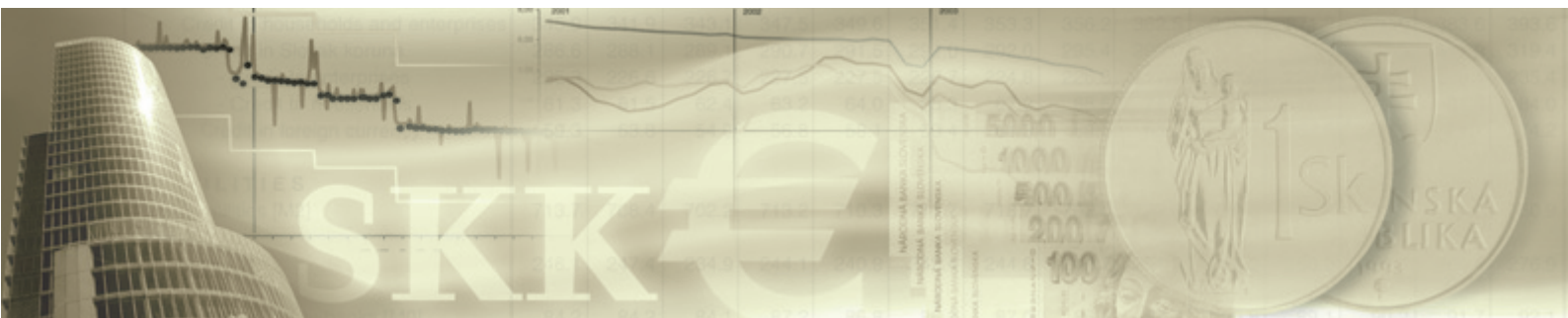
Národná banka Slovenska
Bratislava

Odlišťok pečiatky

Zamestnanec zodpovedný
za účtovníctvo
(Meno a priezvisko, podpis):
Ing. Milena Koreňová

Zamestnanec zodpovedný
za výkaz
(Meno a priezvisko, podpis):
Ing. Katarína Taragelová

H. PRÍLOHY

Zoznam tabuliek v prílohe

Vybrané ukazovatele menového a hospodárskeho vývoja SR	175
Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív k 1. 1. 2003 (banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)	176
Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív k 31. 12. 2003 (banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)	178
Mesačný výkaz ziskov a strát komerčných bánk	180
Vývoj inflácie	181
Pomerové ukazovatele HDP	183
Príspevok komponentov k rastu HDP	183
Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví	184
Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia	185
Vývoj miezd a zamestnanosti podľa odvetví	186
Platobná bilancia SR za január až december 2003	187
Bežný účet platobnej bilancie SR za január až december 2003	188
Kapitálový účet platobnej bilancie SR za január až december 2003	188
Finančný účet platobnej bilancie SR za január až december 2003	189
Výpočet REER slovenskej koruny	191
Výpočet NEER slovenskej koruny	191
Priemerná menová báza NBS	192
Menový prehľad	193
Peňažná zásoba M2	196
Celkové stavy úverov	197
Celkové stavy úverov – upravené o emisiu štátnych dlhopisov určených na reštrukturalizáciu úverového portfólia obchodných bánk a bilančné položky bánk, ktoré ukončili činnosť	200
Úvery klientom – čerpané úvery	201
Vklady klientov	202
Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk	204
Objem čerpaných úverov a priemerné úrokové sadzby obchodných bánk	205
Vývoj priemerných úrokových mier a objemu korunových vkladov	206
Základná charakteristika vývoja úrokových mier z úverov a vkladov	207
Základné charakteristiky devízového trhu v SR za rok 2003	208
Priemerné mesačné kurzy SKK voči vybraným menám	208
Emisie štátnych dlhopisov Slovenskej republiky v roku 2003	209
Emisie štátnych pokladničných poukážok v roku 2003	210

Vybrané ukazovatele menového a hospodárskeho vývoja SR

	Merná jednotka	Pozn.	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2003			
														1. Q	2. Q	3. Q	4. Q
Hrubý domáci produkt, bežné ceny	mld. Sk	1/	411,4	495,6	576,5	638,4	712,7	781,4	844,1	934,1	1 009,8	1 096,4	1 195,8	272,2	299,3	308,3	315,9
ROMR ^{14/} = 100	index	x	120,5	116,3	110,7	111,6	109,6	108,0	110,7	108,1	108,6	109,1	109,0	107,5	108,7	111,1	
Hrubý domáci produkt, stále ceny r. 1995	mld. Sk	1/	512,8	544,7	576,5	611,9	640,2	667,1	676,9	690,7	716,8	748,4	779,9	180,7	198,1	202,6	198,6
ROMR = 100	index	x	106,2	105,8	106,1	104,6	104,2	101,5	102,0	103,8	104,4	104,2	104,1	103,8	104,2	104,7	
Spotrebiteľské ceny, priemer za obdobie																	
ROMR = 100	index		123,2	113,4	109,9	105,8	106,1	106,7	110,6	112,0	107,3	103,3	108,5	107,6	107,9	109,1	109,6
Spotrebiteľské ceny, ku koncu obdobia																	
ROMR = 100	index		125,1	111,7	107,2	105,4	106,4	105,6	114,2	108,4	106,5	103,4	109,3	108,0	108,4	109,5	109,3
Ceny priem. výrobcov, priemer za obdobie																	
ROMR = 100	index		117,2	110,0	109,0	104,1	105,2	102,6	104,3	110,8	106,5	102,1	108,3	108,5	108,1	108,1	108,5
Index priemyselnej produkcie		2/															
ROMR = 100	index		-	-	-	-	-	-	98,0	108,7	107,4	106,8	105,7	110,6	105,0	102,7	104,7
Tržby v maloobchode, stále ceny		12/															
ROMR = 100	index		-	-	-	-	-	-	-	-	104,5	105,8	94,8	93,5	94,1	93,8	97,2
Priemerná nominálna mesačná mzda	Sk		5 379	6 294	7 195	8 154	9 226	10 003	10 728	11 430	12 365	13 511	14 365	13 082	14 118	14 066	16 180
ROMR = 100	index		118,4	117,0	114,3	113,3	113,1	109,6	107,2	106,5	108,2	109,3	106,3	106,5	105,9	107,0	106,0
Reálna mzda																	
ROMR = 100	index		96,4	103,2	104,0	107,1	106,6	102,7	96,9	95,1	100,8	105,8	98,0	99,0	98,2	98,1	96,7
Miera nezamestnanosti		3/															
ku koncu obdobia	%		14,4	14,6	13,1	12,8	12,5	15,6	19,2	17,9	18,6	17,5	15,6	16,5	14,6	13,9	15,6
Devízový kurz (stred)	SKK/USD	4/	33,202	31,277	29,569	31,895	34,782	36,913	42,266	47,389	48,467	40,036	32,920	38,627	36,509	36,055	32,920
	SKK/DEM	4/	19,233	20,060	20,646	20,514	19,398	22,081	21,708	22,495	21,863	-	-	-	-	-	-
	SKK/EUR	4/	-	-	-	-	-	-	42,458	43,996	42,760	41,722	41,161	41,426	41,737	41,173	41,161
Reálny efektívny výmenný kurz		8/															
- na báze CPI 8 partnerov	9/	104,0	110,2	113,7	116,5	125,8	118,8	131,8	134,7	142,7	150,2	166,7	159,0	163,0	163,4	166,7	
9 partnerov	10/	93,5	97,8	101,5	98,7	109,0	94,5	106,3	106,3	106,7	109,8	123,6	118,1	119,8	122,1	123,6	
- na báze PPI 8 partnerov	9/ 13/	105,5	109,1	113,6	117,8	126,1	118,1	121,8	122,3	128,4	134,3	148,1	146,4	150,0	147,5	148,1	
9 partnerov	10/ 13/	87,5	91,8	96,0	95,6	106,6	92,4	96,9	96,1	95,6	98,2	109,9	108,3	110,0	110,6	110,0	
Devízové rezervy																	
Spolu	mil. USD	11/	1 872,6	3 656,8	5 601,1	6 276,0	7 111,0	6 727,5	5 271,4	6 205,1	6 568,1	10 311,9	13 480,5	11 120,3	11 549,0	11 282,8	13 480,5
- z toho v NBS	mil. USD	11/	919,8	2 306,3	3 982,8	3 940,9	3 766,1	3 407,7	4 168,1	4 547,6	4 791,1	9 195,5	12 149,0	9 758,3	10 487,6	10 271,9	12 149,0
Štátny rozpočet																	
príjmy	mld. Sk	5/	150,3	139,1	163,1	166,3	180,8	177,8	216,7	213,4	205,3	220,4	233,1	46,4	100,9	163,4	233,1
- plnenie ročného rozpočtu	%		95,1	103,3	111,4	100,5	105,7	105,5	120,5	116,1	113,7	10,2	99,0	19,7	42,9	69,4	99,0
výdavky	mld. Sk	5/	173,3	162,0	171,4	191,9	217,8	197,0	231,5	241,1	249,7	272,0	289,1	64,2	128,6	201,0	289,1
- plnenie ročného rozpočtu	%		109,6	108,5	102,4	99,7	104,7	106,6	118,8	119,5	114,7	105,5	99,2	22,0	44,1	69,0	99,2
saldo	mld. Sk		-23,0	-22,9	-8,3	-25,6	-37,0	-19,2	-14,8	-27,7	-44,4	-51,6	-56,0	-17,8	-27,6	-37,6	-56,0
MENOVÉ AGREGÁTY																	
Čisté domáce aktíva	%	6/	19,3	-1,1	5,0	19,8	8,9	11,9	11,2	7,2	14,2	-17,8	14,9	-15,7	-14,9	17,6	14,9
Peňažná zásoba (M2)	%	6/	19,1	19,1	21,2	16,6	8,8	4,2	11,4	15,4	11,8	3,4	4,8	6,7	3,1	5,6	4,8
Úvery podnikom a obyvateľstvu	%	6/	10,8	1,9	14,7	18,2	2,2	6,7	4,5	0,3	-18,2	1,5	13,3	11,4	9,9	11,6	13,3
- z toho devízové	%	6/	118,9	77,8	57,6	35,7	14,9	25,4	17,6	-3,3	5,9	1,5	27,4	4,6	8,3	21,9	27,4
Vklady spolu	%	6/ 7/	17,9	18,8	25,0	17,2	7,4	3,3	9,0	19,4	11,3	11,9	4,2	8,8	6,3	5,0	4,2
- v Sk	%		10,8	16,6	28,3	18,9	6,6	-2,0	8,8	18,6	11,3	13,2	7,9	10,8	11,4	9,4	7,9
- v cudzej mene	%		126,2	34,7	3,4	4,5	12,4	45,7	11,1	23,9	11,5	5,2	-13,8	-1,7	-18,1	-14,5	-13,8
Priemerné úrokové miery																	
- z úverov	%		14,00	14,51	13,34	11,89	12,53	13,48	11,07	9,79	8,36	8,70	7,61	7,79	7,67	7,57	7,39
- z vkladov	%		8,61	9,29	8,29	6,70	8,00	10,16	10,45	7,23	5,15	4,60	4,12	4,17	4,12	4,15	4,02
- marža	%		5,39	5,22	5,05	5,19	4,53	3,32	0,62	2,56	3,21	4,10	3,49	3,62	3,55	3,42	3,37

1/ Údaje po revízii uskutočnenej v júli 2002.

2/ Revidované údaje.

3/ Od decembra 1997 miera disponibilnej nezamestnanosti.

4/ K poslednému dňu vykazovaného obdobia.

5/ Kumulatívne od začiatku roka.

6/ Oproti rovnakému obdobiu minulého roka, koniec roka oproti 1. 1. - kumulatívne (v bežnom kurze).

7/ Vráťane vkladov vlády, fondov, miestnych samospráv (bez prostriedkov na dôch. reformu).

8/ Vychodisko je vážený priemer za 9 mesiacov 1990.

9/ USA, Veľká Británia, Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Švajčiarsko na báze r. 1990 = 100 a váh r. 1993.

10/ USA, Veľká Británia, Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Švajčiarsko, ČR na báze r. 1990 = 100 a váh r. 1993.

11/ Od 1. 1. 2002 vykazované podľa novej metodiky.

12/ Maloobchod - bez tržieb za predaj a údržbu motorových vozidiel, maloobchodný predaj pohonných látok a tržieb hotelov a reštaurácií.

13/ Revidované ceny priemyselných výrobcov.

14/ ROMR = rovnaké obdobie minulého roka.

Zdroj: ŠÚ SR, Národný úrad práce, NBS.

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív k 1. 1. 2003 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

AKTÍVA	Oprávky a opravné položky		Sk		Cudzia mena		Spolu
		rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti		
Ú h r n a k t í v	62 295 580	827 362 665	33 275 929	83 544 782	46 475 780		928 363 576
Pokladničné hodnoty	0	9 718 592	13	0	4 527 329		14 245 934
Pokladnica	0	9 705 776	0	0	4 495 406		14 201 182
Zlato	0	0	0	0	0		0
Ostatné pokladničné hodnoty	0	12 816	13	0	31 923		44 752
Vklady a úvery voči NBS, zahr. emisným bankám a poštovým bankám	0	102 482 456	0	0	260		102 482 716
Účty peňažných rezerv v NBS	0	21 481 080	0	0	0		21 481 080
Vklady, úvery a ostatné pohľadávky	262 247	55 005 021	11 775 890	5 309 317	22 535 357		94 363 338
Bežné účty v bankách	0	809 957	146 347	148 889	3 592 231		4 697 424
Poskytnuté úvery	0	752 219	801 292	0	463 939		2 017 450
Termínované vklady v bankách	0	52 891 876	10 466 601	5 160 428	18 204 507		86 723 412
Bežné účty iných bánk	0	4	341 261	0	13		341 278
Ostatné pohľadávky	0	490 578	0	0	23 904		514 482
Štandardné úvery, vklady s výhradou, klasifikované úvery, vklady a ostatné pohľadávky	262 247	60 387	20 389	0	250 763		69 292
z toho: krátkodobé pohľadávky	200 328	0	20 389	0	179 939		0
pripís. úroky z nesplácaných úverov	514	900	0	0	761		1 147
Štandardné úvery voči klientom	0	177 352 414	449 210	38 553 850	2 094 032		218 449 506
Krátkodobé úvery	0	50 967 500	190 323	9 885 833	617 684		61 661 340
Dlhodobé úvery	0	126 384 914	258 887	28 668 017	1 476 348		156 788 166
z toho: úvery od 1do 5 rokov vrátane	0	66 556 448	248 222	13 667 751	570 399		81 042 820
Ostatné pohľadávky voči klientom	0	3 031 854	812 102	2 103 220	710 060		6 657 236
z toho: úvery na obchodné pohľadávky	0	2 438 407	13 120	1 843 226	709 837		5 004 590
Bežné účty klientov - debetné zost., ktk.	0	15 714 835	108 284	3 933 460	462 718		20 219 297
Štandardné pohľadávky s výhradou, klasifikované úvery a ostatné pohľadávky voči klientom	28 075 622	76 043 107	751 551	9 533 281	1 103 091		59 355 408
z toho: splatné, ale nezaplatené úroky	5 925 849	5 854 946	2 240	56 385	26 512		14 234
Štandardné úvery s výhradou	0	41 698 474	645 852	6 483 491	2		48 827 819
Neštandardné pohľadávky	1 074 213	5 171 618	87 537	1 176 652	892 316		6 253 910
Pochybné a sporné pohľadávky	1 130 598	2 580 896	106	637 619	46 562		2 134 585
Stratové pohľadávky	25 870 811	26 592 119	18 056	1 235 519	164 211		2 139 094
Ostatné účelové pohľadávky	0	0	0	1	0		1
Účty štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a fondov	26 535	10 043 627	0	1 313 711	0		11 330 803
Štandardné úvery s výhradou, klasifikované úvery a ostatné pohľadávky	26 535	116 173	0	0	0		89 638
Úvery poskytnuté štátnym orgánom	0	4 046 114	0	1 313 711	0		5 359 825
Úvery poskytované fondom soc. zabezpečenia	0	0	0	0	0		0
Úvery poskytované orgánom územnej samosprávy	0	4 761 939	0	0	0		4 761 939
Úvery poskytované fondom	0	1 119 401	0	0	0		1 119 401
Pevné termínové operácie	0	2 796 821	260 938	9 579	42 194		3 109 532
Pohľadávky z inkasa	0	752 370	45	65 101	179 226		996 742
Pobočky a zastupiteľstvá	0	0	8 286 740	0	6 113 193		14 399 933
Pohľadávky a iné prechodné účty	1 940 683	7 052 097	40 913	588 657	71 992		5 812 976
Cenné papiere určené na predaj a ostatné podiely	434 203	37 201 006	473 616	4 576 654	2 344 885		44 161 958
Pohľadávky z obchodovania s CP a z CP vydaných účtovnou jednotkou	0	51 819	0	177 176	13		229 008
Cenné papiere určené na obchodovanie	0	57 983 070	1 699 480	7 975 943	1 439 044		69 097 537
Opcie - nákup	0	3 222	11 811	1 035	0		16 068
Finančné investície	1 955 205	191 079 796	8 605 336	9 375 524	4 311 961		211 417 412
Dlhodobé prostriedky poskytnuté pobočkám v zahraničí	0	0	0	0	540 425		540 425
Hmotný majetok	22 515 849	48 141 673	0	0	0		25 625 824
Obstaranie hmotného a nehmotného majetku	1 609	2 579 068	0	28 273	0		2 605 732
Podriadené finančné aktíva	0	60 349	0	0	0		60 349
Nehmotný majetok	7 083 627	8 603 158	0	0	0		1 519 531
Zásoby	0	185 230	0	0	0		185 230
Opravné položky a oprávky	62 295 580	60 222 375	52 145	1 465 203	555 857		0

Tabuľka SKRÁTENÁ VERZIA MESAČNEJ BILANCIE AKTÍV A PASÍV pokračuje na ďalšej strane.

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív k 1. 1. 2003 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu) – pokračovanie

PASÍVA	Sk		Cudzia mena		Spolu
	rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Úhrn pasív	715 848 647	53 804 387	117 210 002	41 500 540	928 363 576
Vklady a úvery voči NBS a zahr. emisným bankám					
a šekové poštové účty	12 988 606	0	300 944	0	13 289 550
Bežné účty v NBS a zahr. emisných bankách	1 565 151	0	0	0	1 565 151
Termínované vklady NBS a zahr. emisných bánk	0	0	0	0	0
Prijaté úvery od NBS a zahr. emisných bánk	11 423 455	0	300 944	0	11 724 399
z toho: redistribučný úver	8 352 167	0	0	0	8 352 167
refinančný repo úver	0	0	0	0	0
Vklady, úvery a ostatné záväzky	55 568 991	9 802 453	5 304 204	16 788 232	87 463 880
Bežné účty v bankách	0	0	0	121 256	121 256
Bežné účty iných bánk	894 991	2 190 796	150 338	580 540	3 816 665
Ostatné záväzky	1 011 772	15 234	11	1 461 325	2 488 342
Prijaté úvery	712 832	0	0	3 153 593	3 866 425
Termínované vklady iných bánk	52 949 396	7 596 423	5 153 855	11 471 518	77 171 192
Záväzky z iných hodnôt	453 018	0	0	0	453 018
Záväzky z cenných papierov	966 224	0	0	0	966 224
Vklady klientov	505 914 732	3 831 052	106 533 442	7 746 224	624 025 450
Bežné účty klientov	161 218 875	1 724 932	42 456 713	2 496 135	207 896 655
Termínované vklady klientov	228 367 058	1 988 771	60 319 430	5 208 105	295 883 364
Úsporné vklady klientov	112 911 588	108 983	3 698 356	41 984	116 760 911
Vkladové listy	3 417 211	8 366	58 943	0	3 484 520
Ostatné záväzky voči klientom	8 851 034	5 006	2 325 620	63 339	11 244 999
Prijaté úvery od klientov	9 988 234	42 522	25 267	0	10 056 023
Krátkodobé CP vydané účtovnou jednotkou	124 083	0	22 510	0	146 593
Účelovo viazané vklady	1 221 962	0	256 744	2 701 721	4 180 427
Ostatné účelové záväzky	6 392	0	296	19	6 707
Účty štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a fondov	36 409 508	0	1 274 042	0	37 683 550
Vklady mimorozp. prostriedkov štátnych orgánov	7 722 236	0	544 217	0	8 266 453
Vklady fondov sociálneho zabezpečenia	17 257 753	0	0	0	17 257 753
Vklady prostriedkov orgánov územnej samosprávy	8 847 562	0	151 830	0	8 999 392
Vklady prostriedkov fondov	2 581 957	0	577 995	0	3 159 952
Pevné termínové operácie	3 301 564	793 795	354 798	124 265	4 574 422
Záväzky z inkasa	20 997	13	109 251	122 568	252 829
Pobočky a zastupiteľstvá	435 380	3 718 829	0	11 542 122	15 696 331
Rôzne záväzky, usporiad. a iné prechod. účty	6 799 877	167 545	447 641	210 799	7 625 862
Záväzky z obchodovania s CP a z CP emitovaných účtovnou jednotkou	410 073	1 749 170	19 169	13 471	2 191 883
Opcie - predaj	22 975	16 744	0	0	39 719
Dotácie a podobné zdroje	3 354 008	0	733	0	3 354 741
Dlhodobé CP vydané účtovnou jednotkou	8 186 516	0	0	0	8 186 516
Podriadené finančné záväzky	0	60 349	0	0	60 349
Rezervy	20 969 317	0	235 341	141 248	21 345 906
Rezervné fondy a ostatné fondy tvorené zo zisku	9 170 153	19 500	0	0	9 189 653
Základné imanie	6 065 802	30 755 959	0	1 650 000	38 471 761
Dlhodobé prostriedky poskytnuté pobočke zahraničnej banky	0	2 844 579	0	0	2 844 579
Emisné ážio	1 807 054	374	0	0	1 807 428
Vlastné akcie	-8 580	0	0	0	-8 580
Kapitálový fond podielového fondu	0	0	0	0	0
Ostatné kapitálové fondy	783 103	5 490	0	0	788 593
Oceňovacie rozdiely z prepočtu čistých investícií					
spojených s podielovými CP a vkladmi	-129 515	-8 993	0	396 532	258 024
Oceňovací rozdiel z prepočtu zabezpečovacích derivátov	0	0	0	0	0
Oceňovacie rozdiely z ocenenia majetku a záväzkov	52	0	0	0	52
Nerozdelený zisk z minulých rokov +/-	13 422 918	0	0	0	13 422 918
Neuhradená strata z minulých rokov -/-	-3 097 033	0	0	0	-3 097 033
Účet ziskov a strát +/-	0	0	0	0	0
Výsledok hospodárenia v schvaľovacom konaní +/-	11 841 202	0	0	0	11 841 202

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív k 31. 12. 2003 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

AKTÍVA	Oprávky a opravné položky	Sk		Cudzia mena		Spolu
		rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Úhrn aktív	65 797 148	876 303 833	28 890 372	100 516 326	45 532 324	985 445 707
Pokladničné hodnoty	0	10 873 224	39	252	4 343 539	15 217 054
Pokladnica	0	10 720 242	0	0	4 338 813	15 059 055
Zlato	0	0	0	0	0	0
Ostatné pokladničné hodnoty	0	152 982	39	252	4 726	157 999
Vklady a úvery voči NBS, zahr. emisným bankám a poštovým bankám	0	120 883 281	0	0	211	120 883 492
Účty peňažných rezerv v NBS	0	11 551 317	0	0	0	11 551 317
Vklady, úvery a ostatné pohľadávky	351 394	32 439 650	4 117 505	7 582 575	16 568 890	60 357 226
Bežné účty v bankách	0	427 630	99	91 841	2 787 547	3 307 117
Poskytnuté úvery	0	735 265	0	0	825 462	1 560 727
Termínované vklady v bankách	0	30 731 540	3 864 461	7 483 255	12 614 922	54 694 178
Bežné účty iných bánk	0	0	240 239	3	6	240 248
Ostatné pohľadávky	0	493 623	50	7 476	40 950	542 099
Štandardné úvery, vklady s výhradou, klasifikované úvery, vklady a ostatné pohľadávky	351 394	51 592	12 656	0	300 003	12 857
z toho: krátkodobé pohľadávky	239 805	0	12 656	0	233 176	6 027
pripís. úroky z nesplácaných úverov	477	477	0	0	390	390
Štandardné úvery voči klientom	948 751	209 494 817	1 209 605	46 949 124	8 918 164	265 622 959
Krátkodobé úvery	0	53 992 358	1 095 131	13 177 423	4 964 262	73 229 174
Dlhodobé úvery	948 751	155 502 459	114 474	33 771 701	3 953 902	192 393 785
z toho: úvery od 1 do 5 rokov vrátane	0	69 657 816	91 383	16 411 172	2 129 327	88 289 698
Ostatné pohľadávky voči klientom	1 130	2 489 635	95 998	1 840 845	415 675	4 841 023
z toho: úvery na obchodné pohľadávky	0	1 902 824	5 857	1 596 908	360 922	3 866 511
Bežné účty klientov – debetné zost., ktk.	29 612	20 634 888	19 867	5 540 797	84 423	26 250 363
Štandardné pohľadávky s výhradou, klasifikované úvery a ostatné pohľadávky voči klientom	28 094 359	69 295 218	1 240 777	14 549 919	737 002	57 728 557
z toho: splatné, ale nezaplatené úroky	4 656 540	4 623 854	32 719	48 818	20 123	68 974
Štandardné úvery s výhradou	990 389	39 780 730	792 774	9 575 229	330 998	49 489 342
Neštandardné pohľadávky	1 837 308	3 769 049	430 654	2 228 145	277 839	4 868 379
Pochybné a sporné pohľadávky	1 981 966	3 342 874	235	973 153	38	2 334 334
Stratové pohľadávky	23 284 696	22 402 565	17 114	1 773 392	128 127	1 036 502
Ostatné účelové pohľadávky	0	0	0	0	0	0
Účty štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a fondov	19 765	8 655 389	0	2 982 502	0	11 618 126
Štandardné úvery s výhradou, klasifikované úvery a ostatné pohľadávky	19 765	525 596	0	0	0	505 831
Úvery poskytnuté štátnym orgánom	0	2 404 640	0	1 362 011	0	3 766 651
Úvery poskytované fondom soc. zabezpečenia	0	1	0	0	0	1
Úvery poskytované orgánom územnej samosprávy	0	5 154 315	0	1 620 491	0	6 774 806
Úvery poskytované fondom	0	570 837	0	0	0	570 837
Pevné termínové operácie	0	3 935 655	1 822 240	847 946	74 551	6 680 392
Pohľadávky z inkasa	0	426 776	134	811 192	146 225	1 384 327
Pobočky a zastupiteľstvá	0	0	6 968 766	0	3 644 722	10 613 488
Pohľadávky a iné prechodné účty	1 084 372	4 580 300	37 011	192 868	135 068	3 860 875
Cenné papiere určené na predaj a ostatné podiely	202 206	31 548 833	2 776 139	3 050 734	2 256 405	39 429 905
Pohľadávky z obchodovania s CP a z CP vydaných účtovnou jednotkou	0	1 590 053	143	41 308	14 377	1 645 881
Cenné papiere určené na obchodovanie	0	86 426 505	1 199 115	6 876 449	2 747 893	97 249 962
Opce – nákup	0	72 589	27 830	23 148	7 998	131 565
Finančné investície	1 815 974	199 793 218	9 374 455	9 209 267	3 477 315	220 038 281
Dlhodobé prostriedky poskytnuté pobočkám v zahraničí	0	0	0	0	513 627	513 627
Hmotný majetok	25 397 149	49 195 502	0	0	0	23 798 353
Obstaranie hmotného a nehmotného majetku	20 677	2 568 215	748	17 400	0	2 565 686
Podriadené finančné aktíva	0	60 349	0	0	1 446 239	1 506 588
Nehmotný majetok	7 824 759	9 606 333	0	0	0	1 781 574
Zásoby	7 000	182 086	0	0	0	175 086
Opravné položky a oprávky	65 797 148	62 248 278	73 400	2 933 967	541 503	0

Tabuľka SKRÁTENÁ VERZIA MESAČNEJ BILANCIE AKTÍV A PASÍV pokračuje na ďalšej strane.

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív k 31. 12. 2003 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu) – pokračovanie

PASÍVA	Sk		Cudzia mena		Spolu
	rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Úhrn pasív	736 626 962	61 226 402	106 300 649	81 291 694	985 445 707
Vklady a úvery voči NBS a zahr. emisným bankám					
a šekové poštové účty	8 892 626	0	205 625	0	9 098 251
Bežné účty v NBS a zahr. emisných bankách	1 096 968	0	0	0	1 096 968
Termínované vklady NBS a zahr. emisných bánk	0	0	0	0	0
Prijaté úvery od NBS a zahr. emisných bánk	7 795 658	0	205 625	0	8 001 283
z toho: redistribučný úver	6 591 977	0	0	0	6 591 977
refinančný repo úver	0	0	0	0	0
Vklady, úvery a ostatné záväzky	32 209 137	13 996 825	7 668 015	33 457 325	87 331 302
Bežné účty v bankách	0	0	0	552 144	552 144
Bežné účty iných bánk	435 072	1 577 906	95 312	517 630	2 625 920
Ostatné záväzky	287 228	3 096	89 452	410 925	790 701
Prijaté úvery	650 984	14	0	6 569 230	7 220 228
Termínované vklady iných bánk	30 835 853	12 415 809	7 483 251	25 407 396	76 142 309
Záväzky z iných hodnôt	37 209	0	0	0	37 209
Záväzky z cenných papierov	0	0	0	0	0
Vklady klientov	549 841 253	4 175 339	92 053 703	4 349 094	650 419 389
Bežné účty klientov	183 000 344	1 836 731	45 659 702	2 915 999	233 412 776
Termínované vklady klientov	261 231 075	2 223 495	43 847 553	1 416 369	308 718 492
Úsporné vklady klientov	104 382 657	111 739	2 539 905	16 726	107 051 027
Vkladové listy	1 227 177	3 374	6 543	0	1 237 094
Ostatné záväzky voči klientom	4 962 922	7 537	2 283 354	1 221 677	8 475 490
Prijaté úvery od klientov	4 022 908	0	0	0	4 022 908
Krátkodobé CP vydané účtovnou jednotkou	2 083 913	7 040	1 109 934	0	3 200 887
Účelovo viazané vklady	500	0	0	0	500
Ostatné účelové záväzky	67 736	0	0	0	67 736
Účty štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a fondov	41 339 417	0	765 947	0	42 105 364
Vklady mimorozp. prostriedkov štátnych orgánov	8 152 750	0	656 621	0	8 809 371
Vklady fondov sociálneho zabezpečenia	20 830 001	0	18 049	0	20 848 050
Vklady prostriedkov orgánov územnej samosprávy	8 406 923	0	61 804	0	8 468 727
Vklady prostriedkov fondov	3 949 743	0	29 473	0	3 979 216
Pevné termínové operácie	4 560 433	2 901 234	957 990	212 416	8 632 073
Záväzky z inkasa	47 990	540	790 970	132 887	972 387
Pobočky a zastupiteľstvá	216 567	2 295 886	0	39 936 903	42 449 356
Rôzne záväzky, usporiad. a iné prechod. účty	6 477 326	29 837	303 952	133 091	6 944 206
Záväzky z obchodovania s CP a z CP emitovaných účtovnou jednotkou	2 720 910	802 457	23 357	21	3 546 745
Opcie – predaj	54 375	53 485	24 181	26 132	158 173
Dotácie a podobné zdroje	3 288 819	0	0	0	3 288 819
Dlhodobé CP vydané účtovnou jednotkou	15 527 096	0	134	0	15 527 230
Podriadené finančné záväzky	0	60 349	0	0	60 349
Rezervy	9 470 679	0	113 487	139 349	9 723 515
Rezervné fondy a ostatné fondy tvorené zo zisku	9 686 681	46 500	0	0	9 733 181
Základné imanie	4 793 272	33 999 304	0	1 650 000	40 442 576
Dlhodobé prostriedky poskytnuté pobočke zahraničnej banky	0	2 844 579	0	0	2 844 579
Emisné ážio	1 789 817	0	0	0	1 789 817
Vlastné akcie	-246 450	0	0	0	-246 450
Kapitálový fond podielového fondu	0	0	0	0	0
Ostatné kapitálové fondy	205 086	5 490	0	0	210 576
Oceňovacie rozdiely z prepočtu čistých investícií					
spojených s podielovými CP a vkladmi	-296	0	0	32 799	32 503
Oceňovací rozdiel z prepočtu zabezpečovacích derivátov	0	0	0	0	0
Oceňovacie rozdiely z ocenenia majetku a záväzkov	0	0	0	0	0
Nerozdelený zisk z minulých rokov +/-	26 608 013	0	0	0	26 608 013
Neuhradená strata z minulých rokov -/-	-3 347 394	0	0	0	-3 347 394
Účet ziskov a strát +/-	11 316 417	0	0	0	11 316 417
Výsledok hospodárenia v schvaľovacom konaní +/-					

Mesačný výkaz ziskov a strát komerčných bánk (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

	2000	2001	2002		2003		
	december	december	december	marec	jún	september	december
NÁKLADY							
Náklady na finančné činnosti	157 946 828	119 077 673	155 243 587	55 577 080	114 895 355	169 181 920	225 688 453
náklady na ostatné úroky ^{1/}	-	-	-	7 228 100	13 866 917	20 053 985	26 293 320
náklady na na poplatky a provízie ^{1/}	-	-	-	379 642	1 459 672	1 803 257	1 664 276
náklady na prenájom ^{1/}	-	-	-	4	8	11	12
náklady na operácie s cennými papiermi ^{1/}	-	-	-	1 470 709	2 358 779	3 586 207	4 976 931
náklady na úroky z cenných papierov ^{1/}	-	-	-	786 857	1 095 063	1 652 203	2 655 898
náklady na devízové operácie	58 442 371	65 697 979	115 814 423	20 089 113	43 324 501	67 283 320	92 487 934
náklady na derivátové operácie ^{1/}	-	-	-	25 320 999	52 186 055	73 894 403	96 381 424
náklady na ostatné operácie	1 880 717	1 387 096	2 257 987	301 656	604 360	908 534	1 228 658
Všeobecné prevádzkové náklady	20 763 501	21 891 943	24 379 862	5 576 112	11 796 298	18 128 333	25 550 382
Tvorba rezerv a opravných položiek	107 800 384	37 551 171	26 116 724	8 069 883	14 168 919	19 011 624	29 916 501
Ostatné prevádzkové náklady	13 692 057	15 449 324	11 682 561	1 409 480	6 364 794	8 751 975	13 260 948
Mimoriadne náklady	936 356	677 300	604 352	12 401	16 127	17 276	18 712
Daň z príjmu	781 072	237 487	349 915	72 889	381 935	556 632	36 588
Zisk bežného obdobia	15 795 169	10 705 605	12 539 455	3 502 484	6 213 146	9 217 344	11 548 335
SÚČET NÁKLADOV A ZISKU	317 715 367	205 590 503	230 916 456	74 220 329	153 836 574	224 865 104	306 019 919
VÝNOSY							
Výnosy z finančných činností	188 596 370	152 378 867	197 325 792	65 416 016	134 921 515	198 784 125	265 225 638
výnosy z ostatných úrokov ^{1/}	-	-	-	8 822 949	18 595 243	27 692 354	36 972 214
výnosy z poplatkov a provízií ^{1/}	-	-	-	2 019 105	4 354 578	6 652 792	9 270 499
výnosy z akcií a podielov ^{1/}	-	-	-	160 591	76 534	291 721	799 331
výnosy z prenájmu ^{1/}	-	-	-	0	0	0	0
výnosy z operácií s cennými papiermi ^{1/}	-	-	-	1 947 705	2 764 883	3 239 053	4 032 805
výnosy z úrokov z cenných papierov ^{1/}	-	-	-	5 997 221	11 358 486	16 453 952	21 517 681
výnosy z devízových operácií	63 676 495	71 105 331	120 503 531	21 229 407	45 831 641	70 810 977	96 715 825
výnosy z derivátových operácií ^{1/}	-	-	-	25 049 063	51 626 961	73 135 692	95 196 410
výnosy z ostatných operácií	1 953 367	968 933	1 773 624	189 975	313 189	507 584	720 873
Použitie rezerv a opravných položiek	113 047 024	48 665 078	30 249 277	8 571 936	16 802 302	22 671 553	34 868 413
Ostatné prevádzkové výnosy	2 340 107	1 593 234	1 285 874	224 419	2 096 924	3 381 818	5 678 418
Mimoriadne výnosy	2 314 257	1 318 720	1 358 892	7 958	15 833	16 198	15 532
Strata bežného obdobia	11 417 609	1 634 604	696 621	0	0	11 410	231 918
SÚČET VÝNOSOV A STRATY	317 715 367	205 590 503	230 916 456	74 220 329	153 836 574	224 865 104	306 019 919

^{1/} Údaje nevyplnené z dôvodu novelizácie Opatrenia MF platného na rok 2003, v ktorom sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre banky a pobočky zahraničných bánk.

Vývoj inflácie (medziročná zmena)

	2000											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	13,6	16,4	16,6	15,9	16,0	15,4	9,2	8,7	8,7	8,5	8,6	8,4
Regulované ceny v %	33,6	46,8	47,4	47,1	47,0	46,6	21,6	21,6	21,3	20,8	20,8	20,7
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	6,46	9,05	9,16	9,10	9,08	9,00	4,76	4,74	4,66	4,56	4,54	4,51
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,76	1,75	1,74	1,73	1,73	1,72	0,32	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31
Jadrová inflácia v %	6,7	7,0	7,0	6,4	6,5	5,8	5,3	4,8	4,9	4,8	4,9	4,6
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	5,39	5,64	5,66	5,11	5,24	4,69	4,08	3,67	3,72	3,66	3,74	3,55
z toho: ceny potravín v %	2,6	3,3	3,3	3,0	3,8	2,9	4,0	4,3	4,6	5,2	5,7	6,0
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,67	0,84	0,84	0,75	0,94	0,71	0,93	0,98	1,06	1,20	1,32	1,38
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	8,6	8,7	8,7	7,9	7,7	7,1	5,9	5,0	5,0	4,6	4,5	4,1
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	4,72	4,80	4,82	4,36	4,30	3,98	3,15	2,69	2,66	2,45	2,42	2,18

	2001											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	7,7	6,7	7,1	7,6	7,7	8,0	8,0	7,8	7,4	7,1	6,5	6,5
Regulované ceny v %	20,7	16,4	17,1	16,4	16,3	16,4	17,1	17,0	17,0	17,0	17,0	17,2
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	4,68	4,01	4,17	4,02	4,00	4,01	4,20	4,18	4,15	4,14	4,13	4,17
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,03	-0,03
Jadrová inflácia v %	4,0	3,6	4,0	4,8	5,0	5,4	5,2	4,9	4,4	4,0	3,3	3,2
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	3,05	2,65	2,95	3,57	3,67	3,99	3,81	3,61	3,24	2,92	2,44	2,39
z toho: ceny potravín v %	4,7	3,5	5,3	6,9	7,2	9,2	9,4	8,1	6,5	5,5	3,7	3,7
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,09	0,80	1,19	1,53	1,59	2,02	2,05	1,77	1,44	1,22	0,83	0,83
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	3,7	3,6	3,4	4,0	4,0	3,8	3,4	3,6	3,5	3,3	3,1	3,0
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,97	1,85	1,75	2,04	2,08	1,97	1,75	1,85	1,81	1,70	1,61	1,56

	2002											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	6,2	4,3	3,6	3,6	3,2	2,6	2,0	2,7	2,8	2,9	2,9	3,4
Regulované ceny v %	13,4	5,7	5,1	5,3	5,6	5,5	3,3	5,3	5,3	5,4	5,3	6,5
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	2,97	1,33	1,18	1,22	1,28	1,27	0,77	1,21	1,22	1,25	1,22	1,50
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,41	0,41
Jadrová inflácia v %	3,7	3,4	2,7	2,6	2,1	1,2	1,2	1,5	1,6	1,7	1,7	1,9
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	2,86	2,58	2,10	1,99	1,60	0,95	0,88	1,13	1,24	1,30	1,29	1,46
z toho: ceny potravín v %	4,5	5,6	4,2	3,6	3,1	0,0	-1,7	-0,9	0,1	-0,2	0,5	-0,2
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,96	1,16	0,88	0,75	0,65	0,00	-0,36	-0,18	0,02	-0,03	0,10	-0,04
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	3,3	2,5	2,2	2,2	1,7	1,7	2,2	2,3	2,2	2,4	2,1	2,7
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,89	1,41	1,22	1,25	0,96	0,94	1,24	1,31	1,22	1,33	1,19	1,50

	2003											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	7,3	7,6	8,0	7,7	7,6	8,4	8,7	9,2	9,5	9,6	9,8	9,3
Regulované ceny v %	20,4	20,6	22,0	22,3	22,1	21,3	21,9	19,7	20,5	20,5	20,6	18,7
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	4,72	4,75	5,09	5,13	5,08	4,92	5,07	4,64	4,82	4,82	4,85	4,45
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,08	1,07	1,07	1,07	1,06	1,07	1,07	2,57	2,56	2,56	2,56	2,54
Jadrová inflácia v %	1,9	2,3	2,4	1,9	1,9	3,1	3,3	2,7	2,8	2,9	3,1	3,0
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,46	1,73	1,80	1,49	1,43	2,40	2,54	2,03	2,13	2,21	2,40	2,27
z toho: ceny potravín v %	-1,0	-1,4	-1,4	-1,7	-1,5	0,7	0,9	0,6	0,8	1,7	2,3	2,7
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	-0,22	-0,29	-0,29	-0,35	-0,31	0,15	0,18	0,12	0,16	0,35	0,47	0,54
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	3,0	3,6	3,8	3,3	3,1	4,0	4,2	3,4	3,5	3,3	3,4	3,1
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,68	2,02	2,09	1,84	1,74	2,25	2,37	1,90	1,97	1,86	1,92	1,73

Zdroj: ŠÚ SR.

Vývoj inflácie (medzimesačná zmena)

	2000											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	2,5	3,3	0,4	0,0	0,3	-0,1	0,0	0,1	0,6	0,4	0,4	0,2
Regulované ceny v %	6,1	11,6	0,7	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,34	2,62	0,16	0,07	0,02	0,03	0,04	0,04	0,05	0,03	0,01	0,00
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jadrová inflácia v %	1,1	1,0	0,3	-0,1	0,3	-0,1	0,0	0,0	0,7	0,5	0,6	0,3
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,83	0,73	0,21	-0,10	0,26	-0,09	-0,01	0,03	0,55	0,37	0,41	0,22
z toho: ceny potravín v %	2,8	0,8	-0,5	-0,5	0,0	-0,8	-0,7	0,3	1,4	1,1	1,0	0,9
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,64	0,19	-0,12	-0,11	0,01	-0,17	-0,15	0,07	0,32	0,24	0,22	0,21
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	0,4	1,0	0,6	0,0	0,5	0,2	0,3	-0,1	0,5	0,2	0,4	0,0
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,19	0,54	0,33	0,02	0,25	0,08	0,14	-0,04	0,23	0,13	0,19	0,01

	2001											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	1,9	2,3	0,8	0,4	0,3	0,3	0,0	-0,1	0,2	0,1	-0,1	0,2
Regulované ceny v %	6,2	7,7	1,2	-0,3	0,0	0,1	0,8	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,50	1,94	0,32	-0,07	0,01	0,04	0,21	0,02	0,04	0,03	0,02	0,05
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,03	0,00
Jadrová inflácia v %	0,5	0,5	0,7	0,7	0,5	0,3	-0,2	-0,2	0,3	0,1	-0,1	0,2
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,38	0,39	0,49	0,49	0,34	0,21	-0,17	-0,15	0,19	0,05	-0,06	0,16
z toho: ceny potravín v %	1,5	-0,3	1,2	0,9	0,3	1,0	-0,5	-0,9	0,0	0,1	-0,7	0,9
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,35	-0,07	0,27	0,21	0,07	0,23	-0,10	-0,20	-0,01	0,02	-0,15	0,20
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	0,1	0,9	0,4	0,6	0,5	0,0	-0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	-0,1
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,03	0,46	0,22	0,29	0,26	-0,02	-0,07	0,05	0,19	0,03	0,09	-0,04

	2002											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	1,5	0,4	0,0	0,4	0,2	-0,4	-0,3	0,5	0,3	0,0	0,0	0,7
Regulované ceny v %	1,6	0,1	0,0	0,1	0,3	0,1	0,0	1,9	0,3	0,2	0,0	1,8
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,37	0,02	0,01	0,02	0,07	0,01	0,00	0,44	0,07	0,05	-0,01	0,42
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jadrová inflácia v %	0,9	0,4	0,0	0,5	0,2	-0,5	-0,4	0,1	0,3	0,0	0,0	0,3
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,69	0,34	0,03	0,40	0,15	-0,38	-0,30	0,06	0,23	0,00	0,00	0,23
z toho: ceny potravín v %	1,8	1,0	-0,1	0,2	0,4	-1,5	-2,3	-0,1	0,7	-0,3	0,1	0,1
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,38	0,20	-0,03	0,04	0,08	-0,32	-0,48	-0,02	0,13	-0,07	0,01	0,02
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	0,6	0,2	0,1	0,7	0,1	-0,1	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0	0,4
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,31	0,14	0,06	0,36	0,07	-0,06	0,17	0,08	0,09	0,07	-0,02	0,21

Na báze nového spotrebného koša	2003											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	5,3	0,6	0,4	0,2	0,1	0,4	0,0	1,0	0,5	0,1	0,2	0,2
Regulované ceny v %	14,9	0,2	1,3	0,3	0,1	-0,6	0,1	0,5	0,9	0,2	0,1	0,2
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	3,54	0,06	0,32	0,07	0,03	-0,16	0,03	0,14	0,24	0,05	0,02	0,05
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	1,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,39	0,00	0,00	0,00	0,00
Jadrová inflácia v %	0,9	0,8	0,1	0,1	0,1	0,7	-0,1	-0,7	0,4	0,1	0,2	0,1
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,70	0,57	0,08	0,08	0,09	0,54	-0,05	-0,51	0,30	0,08	0,17	0,11
z toho: ceny potravín v %	1,0	0,6	-0,2	-0,1	0,6	0,6	-2,1	-0,3	0,8	0,6	0,7	0,4
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,20	0,12	-0,03	-0,02	0,11	0,13	-0,41	-0,07	0,16	0,11	0,13	0,08
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	0,9	0,8	0,2	0,2	-0,1	0,8	0,7	-0,8	0,3	-0,1	0,1	0,0
(podiel na úhrne) v perc. bodoch	0,50	0,45	0,11	0,10	-0,03	0,42	0,36	-0,44	0,15	-0,03	0,04	0,03

Zdroj: ŠÚ SR.

Pomerové ukazovatele HDP

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Reálny HDP na obyv. (Sk)	107 482	113 874	118 916	123 751	125 469	127 893	133 255	139 129	144 969
Nominálny HDP na obyv. (Sk)	107 482	118 808	132 389	144 960	156 458	174 625	187 720	203 825	222 286
Nominálny HDP na obyv. (USD)	3 615	3 877	3 938	4 113	3 778	3 780	3 883	4 496	6 045
Vytvorený HDP (% , s. c.)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Pôdohospodárstvo	5,4	5,0	5,3	5,3	5,3	5,2	5,3	5,0	5,0
Priemysel	30,3	30,6	27,1	26,8	27,8	26,8	26,8	25,6	26,9
Stavebníctvo	4,6	6,6	6,2	5,0	3,5	3,8	3,3	3,4	3,5
Trhové služby	51,2	48,7	52,6	53,2	53,3	53,7	56,0	57,8	57,3
Ostatné	8,4	9,1	8,8	9,6	10,2	10,4	8,6	8,2	7,3
Použitý HDP (% , s. c.)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Domáci dopyt	97,5	108,6	107,6	110,7	102,2	100,3	103,8	103,7	97,3
konečná spotreba	72,7	75,7	74,0	76,8	75,8	74,2	74,8	75,4	72,7
tvorba hrubého kapitálu	24,8	32,9	33,6	33,9	26,4	26,1	29,0	28,4	24,6
Čistý vývoz	2,5	-8,6	-7,6	-10,7	-2,2	-0,3	-3,8	-3,7	2,7
vývoz tovarov a služieb	58,3	54,3	61,0	66,1	68,4	76,2	78,0	78,8	92,8
dovoz tovarov a služieb	55,8	62,9	68,7	76,8	70,6	76,5	81,9	82,5	90,1
Štatistická diskrepancia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1
<i>Priemerný ročný kurz SKK/USD</i>	<i>29,735</i>	<i>30,647</i>	<i>33,616</i>	<i>35,242</i>	<i>41,417</i>	<i>46,2</i>	<i>48,347</i>	<i>45,335</i>	<i>36,773</i>

Poznámka: Výpočty na základe údajov v mil. Sk, odchýlky vplyvom zaokrúhľovania.

Príspevok komponentov k rastu HDP (percentuálne body, stále ceny roku 1995)

	2001	2002	1. Q	2. Q	2003 3. Q	4. Q	rok
Vytvorený HDP							
Medziročný rast HDP (%)	3,8	4,4	4,1	3,8	4,2	4,7	4,2
v tom vplyv odvetvia							
Pôdohospodárstvo	0,3	-0,1	0,4	0,4	-0,1	0,2	0,2
Priemysel	1,0	-0,1	3,9	1,7	1,5	2,7	2,4
z toho priemyselná výroba	2,6	-0,3	2,6	1,0	0,8	1,8	1,5
Stavebníctvo	-0,4	0,3	0,3	0,2	0,4	0,1	0,2
Služby	4,4	4,3	2,2	3,0	1,6	0,7	1,9
z toho: obchod	0,9	-0,3	0,1	0,3	-0,3	0,0	0,0
doprava	1,4	-0,5	0,7	0,3	-1,5	-0,8	-0,4
verejná správa a obrana	2,3	0,8	1,3	0,5	0,4	-0,8	0,3
Ostatné	-1,5	-0,1	-2,7	-1,5	0,8	1,0	-0,5
Použitý HDP							
Medziročný rast HDP (%)	3,8	4,4	4,1	3,8	4,2	4,7	4,2
v tom vplyv faktora							
Domáci dopyt	7,5	4,5	0,3	-3,6	-1,5	-4,5	-2,4
konečná spotreba spolu	3,5	3,8	1,8	-0,6	-1,0	1,4	0,4
z toho súkromná spotreba	2,6	2,8	1,4	-0,1	-1,1	-1,3	-0,3
tvorba hrubého kapitálu	4,0	0,6	-1,5	-3,0	-0,5	-5,9	-2,7
z toho tvorba hrubého fixného kapitálu	3,6	-0,3	-0,5	-0,1	-0,1	-0,5	-0,3
Čistý vývoz	-3,7	0,0	3,2	6,1	5,5	10,7	6,4
vývoz tovarov a služieb	4,8	4,3	15,9	16,7	17,0	21,6	17,8
dovoz tovarov a služieb	8,4	4,3	12,6	10,6	11,5	10,9	11,4
Štatistická diskrepancia	0,0	-0,1	0,5	1,4	0,2	-1,4	0,2

Poznámka: Výpočty na základe údajov v mil. Sk, odchýlky vplyvom zaokrúhľovania.

Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví (revidované údaje)

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Indexy			
												2001/00	2002/01	2003/02
HDP v stálych cenách 1995	a	576,5	611,9	640,2	667,1	676,9	690,7	716,8	748,4	779,9	103,8	104,4	104,2	
Pôdohospodárstvo	a	31,3	30,6	33,7	35,5	35,6	36,3	38,0	37,4	39,1	104,9	98,4	104,4	
	b	5,4	5,0	5,3	5,3	5,3	5,2	5,3	5,0	5,0	x	x	x	
Priemysel spolu	a	174,5	187,1	173,2	178,8	187,9	185,0	192,0	191,4	209,6	103,8	99,7	109,5	
	b	30,3	30,6	27,1	26,8	27,8	26,8	26,8	25,6	26,9	x	x	x	
Ťažba nerastných surovín	a	5,5	6,1	6,5	7,2	7,1	6,1	5,8	5,1	4,3	96,0	86,7	85,7	
	b	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	0,9	0,8	0,7	0,6	x	x	x	
Priemyselná výroba	a	143,0	149,1	142,6	150,0	154,4	155,6	173,2	171,2	182,5	111,3	98,8	106,6	
	b	24,8	24,4	22,3	22,5	22,8	22,5	24,2	22,9	23,4	x	x	x	
Výr. a rozvod elektriny, plynu a vody	a	26,0	31,9	24,1	21,6	26,3	23,4	12,9	15,1	22,7	55,4	116,6	150,7	
	b	4,5	5,2	3,8	3,2	3,9	3,4	1,8	2,0	2,9	x	x	x	
Stavebníctvo	a	26,7	40,5	39,9	33,7	23,6	26,5	23,6	25,8	27,5	89,0	109,3	106,9	
	b	4,6	6,6	6,2	5,0	3,5	3,8	3,3	3,4	3,5	x	x	x	
Služby spolu	a	295,3	298,2	336,7	354,8	360,9	371,2	401,6	432,7	446,6	108,2	107,7	103,2	
	b	51,2	48,7	52,6	53,2	53,3	53,7	56,0	57,8	57,3	x	x	x	
z toho:														
Veľkoobchod, maloobchod, oprava	a	67,1	66,5	83,0	89,8	93,9	95,9	101,8	99,5	99,6	106,2	97,8	100,1	
	b	11,6	10,9	13,0	13,5	13,9	13,9	14,2	13,3	12,8	x	x	x	
Hotely a reštaurácie	a	8,3	7,1	8,3	7,6	7,0	8,7	8,1	7,7	6,1	93,6	95,3	78,7	
	b	1,4	1,2	1,3	1,1	1,0	1,3	1,1	1,0	0,8	x	x	x	
Doprava, sklad., pošty a telekom.	a	55,0	58,8	60,8	58,5	64,0	65,4	74,9	71,6	68,9	114,4	95,7	96,2	
	b	9,5	9,6	9,5	8,8	9,5	9,5	10,4	9,6	8,8	x	x	x	
Finančné sprostredkovanie	a	29,9	21,4	21,6	19,8	20,0	24,7	25,6	37,7	48,8	103,7	147,5	129,4	
	b	5,2	3,5	3,4	3,0	3,0	3,6	3,6	5,0	6,3	x	x	x	
Nehnutelnosti, prenájom a obch. čin.	a	62,6	54,8	73,7	77,3	79,9	80,3	78,8	84,9	84,8	98,1	107,8	99,8	
	b	10,9	9,0	11,5	11,6	11,8	11,6	11,0	11,3	10,9	x	x	x	
Ver. správa, obrana, soc. zabezp.	a	25,4	41,1	35,4	38,1	37,7	37,4	53,6	59,3	61,8	143,4	110,6	104,2	
	b	4,4	6,7	5,5	5,7	5,6	5,4	7,5	7,9	7,9	x	x	x	
Školstvo	a	17,9	17,6	15,1	18,1	18,1	18,3	18,5	22,3	26,1	101,5	120,0	117,3	
	b	3,1	2,9	2,4	2,7	2,7	2,6	2,6	3,0	3,3	x	x	x	
Zdravotníctvo a soc. pomoc	a	17,8	18,0	21,9	28,8	24,5	24,5	23,7	29,5	30,0	96,7	124,7	101,7	
	b	3,1	2,9	3,4	4,3	3,6	3,5	3,3	3,9	3,8	x	x	x	
Ostatné spoloč., soc. a osob. služby	a	11,1	13,1	16,9	16,7	15,8	16,0	16,7	20,1	20,5	103,9	120,6	101,9	
	b	1,9	2,1	2,6	2,5	2,3	2,3	2,3	2,7	2,6	x	x	x	
Ostatné	a	48,6	55,5	56,6	64,3	68,9	71,8	61,6	61,2	57,1	85,9	99,3	93,3	
	b	8,4	9,1	8,8	9,6	10,2	10,4	8,6	8,2	7,3	x	x	x	

a – absolútne, v mld. Sk
b – podiel na HDP v %

Zdroj: ŠÚ SR.

Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia (revidované údaje)

		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2001/00	Indexy 2002/01	2003/02
HDP v stálych cenách 1995	a	640,2	667,1	676,9	690,7	716,8	748,4	779,9	103,8	104,4	104,2
Domáci dopyt	a	688,9	738,5	692,0	692,7	744,3	776,4	758,6	107,4	104,3	97,7
	b	107,6	110,7	102,2	100,3	103,8	103,7	97,3	x	x	x
Konečná spotreba spolu	a	473,6	512,3	513,4	512,4	536,5	564,0	566,7	104,7	105,1	100,5
	b	74,0	76,8	75,8	74,2	74,8	75,4	72,7	x	x	x
domácnosti	a	339,5	359,9	369,7	366,5	384,4	404,8	402,4	104,9	105,3	99,4
	b	53,0	53,9	54,6	53,1	53,6	54,1	51,6	x	x	x
nezisk. inštit. slúžiace domácnostiam	a	2,8	4,7	6,4	6,4	6,2	6,4	7,1	95,7	103,5	111,9
	b	0,4	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	x	x	x
konečná spotreba verejnej správy	a	131,3	147,7	137,3	139,5	145,9	152,8	157,1	104,6	104,7	102,9
	b	20,5	22,1	20,3	20,2	20,4	20,4	20,1	x	x	x
Tvorba hrubého kapitálu	a	215,3	226,2	178,6	180,4	207,8	212,4	191,9	115,2	102,2	90,3
	b	33,6	33,9	26,4	26,1	29,0	28,4	24,6	x	x	x
tvorba hrubého fixného kapitálu	a	214,0	237,6	191,1	177,3	201,9	200,1	197,8	113,9	99,1	98,8
	b	33,4	35,6	28,2	25,7	28,2	26,7	25,4	x	x	x
zmena stavu zásob	a	1,3	-11,4	-12,5	3,1	5,9	12,3	-5,9	x	x	x
	b	0,2	-1,7	-1,8	0,4	0,8	1,6	-0,8	x	x	x
Čistý vývoz	a	-48,8	-71,4	-15,1	-2,0	-27,5	-27,5	20,7	x	x	x
	b	-7,6	-10,7	-2,2	-0,3	-3,8	-3,7	2,7	x	x	x
vývoz výrobkov a služieb	a	390,8	440,9	463,1	526,4	559,3	590,0	723,4	106,3	105,5	122,6
	b	61,0	66,1	68,4	76,2	78,0	78,8	92,8	x	x	x
dovoz výrobkov a služieb	a	439,5	512,3	478,1	528,5	586,8	617,5	702,7	111,0	105,2	113,8
	b	68,7	76,8	70,6	76,5	81,9	82,5	90,1	x	x	x
Štatistická diskrepancia	a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6	0,6	x	x	x
	b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1	x	x	x

a – absolútne, v mld. Sk
b – podiel na HDP v %

Zdroj: ŠÚ SR.

Vývoj miezd a zamestnanosti podľa odvetví

	Priemerná mesačná mzda						Priemerný počet zamestnancov			
	2002			2003			2002		2003	
	nominálna	reálna	index	nominálna	reálna	index	fyzické	index	fyzické	index
	Sk	index		Sk	index		osoby		osoby	
Hospodárstvo SR úhrnom	13 511	109,3	105,8	14 365	106,3	98,0	2 008 851	100,1	2 024 992	100,8
v tom										
Pôdohospodárstvo	10 413	106,8	103,4	10 940	105,1	96,9	141 095	100,7	135 769	96,2
Priemysel spolu	14 354	107,3	103,9	15 400	107,3	98,9	555 379	100,2	558 418	100,5
ťažba nerastných surovín	15 595	107,8	104,4	16 251	104,2	96,0	12 186	88,5	11 060	90,8
priemyselná výroba	13 837	107,2	103,8	14 873	107,5	99,1	496 404	100,5	502 285	101,2
výroba a rozvod elektriny, plyn a vody	19 516	108,5	105,0	21 061	107,9	99,4	46 789	100,6	45 074	96,3
Stavebníctvo	11 547	104,5	101,2	12 001	103,9	95,8	124 882	101,6	129 823	104,0
Veľko- a maloobchod a opravár. činnosti	14 117	105,4	102,0	14 461	102,4	94,4	315 200	101,2	315 043	99,9
Hotely a reštaurácie	10 282	108,8	105,3	11 053	107,5	99,1	42 425	97,9	43 551	102,6
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	14 553	106,8	103,4	15 300	105,1	96,9	147 095	98,8	144 970	98,6
Peňažníctvo a poisťovníctvo	27 094	111,0	107,5	29 088	107,4	99,0	37 090	101,8	39 123	105,5
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum	17 102	110,0	106,5	17 940	104,9	96,7	153 259	100,6	158 095	103,2
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	16 509	112,6	109,0	17 508	106,1	97,8	82 834	100,2	87 741	103,9
Školstvo	10 934	115,7	112,0	11 984	109,6	101,0	177 492	99,7	177 004	99,7
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	12 020	115,8	112,1	12 430	103,4	95,3	139 903	99,9	143 734	102,7
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	10 220	115,1	111,4	11 120	108,8	100,3	92 197	96,4	91 721	99,5
<i>Spotrebiteľské ceny – priemer za rok</i>	<i>x</i>	<i>103,3</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>108,5</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

Poznámka: Index, ROMR = 100

Zdroj: ŠÚ SR.

Platobná bilancia SR za január až december 2003

Použitý kurz: 36,773 SKK/USD	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
Tovar	803 037,0	21 837,7	826 625,0	22 479,1	-23 588,0	-641,4
Služby	120 589,3	3 279,3	111 965,1	3 044,8	8 624,2	234,5
Doprava	51 693,7	1 405,8	32 934,6	895,6	18 759,1	510,1
Cestovný ruch	31 736,1	863,0	21 041,7	572,2	10 694,4	290,8
Iné služby spolu	37 159,5	1 010,5	57 988,8	1 576,9	-20 829,3	-566,4
Výnosy	33 368,4	907,4	37 771,8	1 027,2	-4 403,4	-119,7
Kompenzácie pracovníkov	15 649,6	425,6	559,5	15,2	15 090,1	410,4
Výnosy z investícií	17 718,8	481,8	37 212,3	1 011,9	-19 493,5	-530,1
Bežné transfery	19 825,6	539,1	10 656,9	289,8	9 168,7	249,3
BEŽNÝ ÚČET	976 820,3	26 563,5	987 018,8	26 840,9	-10 198,5	-277,3
Kapitálový účet	7 048,2	191,7	3 380,5	91,9	3 667,7	99,7
Finančný účet	2 507 214,2	68 303,1	-2 446 340,4	-66 666,6	60 873,8	1 636,5
Priame investície	480 992,3	13 080,0	-459 654,9	-12 499,8	21 337,4	580,2
V zahraničí (priamy investor = rezident)	16 205,4	440,7	-16 694,9	-454,0	-489,5	-13,3
Majetková účasť a reinvestovaný zisk	1 136,4	30,9	-1 503,9	-40,9	-367,5	-10,0
Ostatný kapitál	15 069,0	409,8	-15 191,0	-413,1	-122,0	-3,3
V SR (podnik priamej investície = rezident)	464 786,9	12 639,4	-442 960,0	-12 045,8	21 826,9	593,6
Majetková účasť a reinvestovaný zisk	36 104,9	981,8	-5 155,0	-140,2	30 949,9	841,6
Ostatný kapitál	428 682,0	11 657,5	-437 805,0	-11 905,6	-9 123,0	-248,1
Portfóliové investície	364 040,5	9 899,7	-386 861,5	-10 520,3	-22 821,0	-620,6
Aktíva	91 741,9	2 494,8	-120 632,5	-3 280,5	-28 890,6	-785,6
Pasíva	272 298,6	7 404,9	-266 229,0	-7 239,8	6 069,6	165,1
Finančné deriváty	244 805,4	6 657,2	-244 223,4	-6 641,4	582,0	15,8
Aktíva	106 101,8	2 885,3	-107 760,2	-2 930,4	-1 658,4	-45,1
Pasíva	138 703,6	3 771,9	-136 463,2	-3 711,0	2 240,4	60,9
Ostatné investície	1 417 376,0	38 666,1	-1 355 600,6	-37 005,2	61 775,4	1 661,0
Dlhodobé	109 756,1	2 987,5	-122 802,5	-3 335,0	-13 046,4	-347,5
Aktíva	29 615,7	805,4	-22 526,2	-612,6	7 089,5	192,8
Pasíva	80 140,4	2 182,1	-100 276,3	-2 722,4	-20 135,9	-540,3
Krátkodobé	1 307 619,9	35 678,7	-1 232 798,1	-33 670,2	74 821,8	2 008,5
Aktíva	454 698,0	12 365,0	-465 854,4	-12 668,4	-11 156,4	-303,4
Pasíva	852 921,9	23 313,7	-766 943,7	-21 001,8	85 978,2	2 311,9
KAPITÁLOVÝ A FINANČNÝ ÚČET	2 514 262,4	68 494,7	-2 449 720,9	-66 758,5	64 541,5	1 736,2
OSTATNÉ NEZAČLENENÉ POLOŽKY	x	x	x	x	-2 446,4	-79,6
CELKOVÁ BILANCIA	-57 777,1	-1 608,0	109 673,7	2 987,3	51 896,6	1 379,3
Monetárne zlato	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SDR	0,0	0,0	-0,4	0,0	-0,4	0,0
Devízové aktíva	57 777,1	1 608,0	-109 673,3	-2 987,3	-51 896,2	-1 379,3
Vklady	0,0	0,0	-25 714,0	-701,8	-25 714,0	-701,8
Cenné papiere	57 777,1	1 608,0	-83 959,3	-2 285,5	-26 182,2	-677,5
Obligácie a zmenky	0,0	0,0	-83 959,3	-2 285,5	-83 959,3	-2 285,5
Nástroje peňažného trhu a fin. deriváty	57 777,1	1 608,0	0,0	0,0	57 777,1	1 608,0
REZERVNÉ AKTÍVA	57 777,1	1 608,0	-109 673,7	-2 987,3	-51 896,6	-1 379,3

Poznámka: Údaje sú predbežné.

Bežný účet platobnej bilancie SR za január až december 2003

Použitý kurz: 36.773 SKK/USD	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
TOVAR	803 037,0	21 837,7	826 625,0	22 479,1	-23 588,0	-641,4
Tovar vo všeobecnosti	429 752,0	11 686,6	589 548,0	16 032,1	-159 796,0	-4 345,5
Tovar na spracovanie	372 340,0	10 125,4	235 513,0	6 404,5	136 827,0	3 720,9
Oprava tovaru	781,0	21,2	1 446,0	39,3	-665,0	-18,1
Nemonetárne zlato	164,0	4,5	118,0	3,2	46,0	1,3
SLUŽBY	120 589,3	3 279,3	111 965,1	3 044,8	8 624,2	234,5
Doprava	51 693,7	1 405,8	32 934,6	895,6	18 759,1	510,1
Železničná doprava	10 203,9	277,5	12 300,4	334,5	-2 096,5	-57,0
osobná	4,7	0,1	25,1	0,7	-20,4	-0,6
nákladná	10 199,2	277,4	12 275,3	333,8	-2 076,1	-56,5
Ostatná doprava	41 489,8	1 128,3	20 634,2	561,1	20 855,6	567,1
osobná	690,1	18,8	3 293,7	89,6	-2 603,6	-70,8
nákladná	12 555,0	341,4	11 683,9	317,7	871,1	23,7
ostatná	28 244,7	768,1	5 656,6	153,8	22 588,1	614,3
z toho tranzit plynu a ropy	27 762,0	755,0	0,0	0,0	27 762,0	755,0
Cestovný ruch	31 736,1	863,0	21 041,7	572,2	10 694,4	290,8
Služobný	0,0	0,0	1 048,4	28,5	-1 048,4	-28,5
Osobný	31 736,1	863,0	19 993,3	543,7	11 742,8	319,3
Iné služby spolu	37 159,5	1 010,5	57 988,8	1 576,9	-20 829,3	-566,4
Služby spojov	2 792,7	75,9	2 434,7	66,2	358,0	9,7
Stavebné služby	3 123,5	84,9	2 493,3	67,8	630,2	17,1
Poisťovacie služby	654,9	17,8	3 757,0	102,2	-3 102,1	-84,4
Finančné služby	2 107,4	57,3	5 913,0	160,8	-3 805,6	-103,5
Právne, účtovné a poradenské služby	2 009,8	54,7	5 270,7	143,3	-3 260,9	-88,7
Služby výpočtovej techniky	3 079,8	83,8	4 527,1	123,1	-1 447,3	-39,4
Služby obchodnej povahy	1 312,8	35,7	3 450,2	93,8	-2 137,4	-58,1
Služby v ostatných činnostiach	22 078,6	600,4	30 142,8	819,7	-8 064,2	-219,3
VÝNOSY	33 368,4	907,4	37 771,8	1 027,2	-4 403,4	-119,7
Kompenzácie pracovníkov	15 649,6	425,6	559,5	15,2	15 090,1	410,4
Výnosy z investícií	17 718,8	481,8	37 212,3	1 011,9	-19 493,5	-530,1
Priame investície	781,1	21,2	6 466,2	175,8	-5 685,1	-154,6
výnosy z majetku	712,1	19,4	6 154,1	167,4	-5 442,0	-148,0
úroky	69,0	1,9	312,1	8,5	-243,1	-6,6
Portfóliové investície	14 894,2	405,0	19 662,0	534,7	-4 767,8	-129,7
výnosy z majetku	45,2	1,2	259,4	7,1	-214,2	-5,8
úroky	14 849,0	403,8	19 402,6	527,6	-4 553,6	-123,8
Ostatné investície	2 043,5	55,6	11 084,1	301,4	-9 040,6	-245,8
BEŽNÉ TRANSFERY	19 825,6	539,1	10 656,9	289,8	9 168,7	249,3
Vláda	65,7	1,8	546,1	14,9	-480,4	-13,1
Ostatné	19 759,9	537,3	10 110,8	275,0	9 649,1	262,4
BEŽNÝ ÚČET	976 820,3	26 563,5	987 018,8	26 840,9	-10 198,5	-277,3

Poznámka: Údaje sú predbežné.

Kapitálový účet platobnej bilancie SR za január až december 2003

Použitý kurz: 36.773 SKK/USD	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
KAPITÁLOVÝ ÚČET	7 048,2	191,7	3 380,5	91,9	3 667,7	99,7
Kapitálové transfery	6 877,6	187,0	2 817,9	76,6	4 059,7	110,4
Kúpa/predaj nevýr. a nefinančných aktív	170,6	4,6	562,6	15,3	-392,0	-10,7

Poznámka: Údaje sú predbežné.

Finančný účet platobnej bilancie SR za január až december 2003

Použitý kurz: 36,773 SKK/USD	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
PRIAME INVESTÍCIE	480 992,3	13 080,0	-459 654,9	-12 499,8	21 337,4	580,2
V ZAHRANIČÍ (priamy investor = rezident)	16 205,4	440,7	-16 694,9	-454,0	-489,5	-13,3
Majetková účasť	1 136,4	30,9	-1 503,9	-40,9	-367,5	-10,0
Pohľadávky voči podniku priamej investície	1 136,4	30,9	-1 503,9	-40,9	-367,5	-10,0
Závazky voči podniku priamej investície	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reinvestovaný zisk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatný kapitál	15 069,0	409,8	-15 191,0	-413,1	-122,0	-3,3
Pohľadávky voči podniku priamej investície	15 008,0	408,1	-15 132,0	-411,5	-124,0	-3,4
Závazky voči podniku priamej investície	61,0	1,7	-59,0	-1,6	2,0	0,1
V SR (podnik priamej investície = rezident)	464 786,9	12 639,4	-442 960,0	-12 045,8	21 826,9	593,6
Majetková účasť	36 044,9	980,2	-5 155,0	-140,2	30 889,9	840,0
Pohľadávky voči priamym investorom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Závazky voči priamym investorom	36 044,9	980,2	-5 155,0	-140,2	30 889,9	840,0
Reinvestovaný zisk	60,0	1,6	0,0	0,0	60,0	1,6
Ostatný kapitál	428 682,0	11 657,5	-437 805,0	-11 905,6	-9 123,0	-248,1
Pohľadávky voči priamym investorom	232 137,0	6 312,7	-247 288,0	-6 724,7	-15 151,0	-412,0
Závazky voči priamym investorom	196 545,0	5 344,8	-190 517,0	-5 180,9	6 028,0	163,9
PORTFÓLIOVÉ INVESTÍCIE	364 040,5	9 899,7	-386 861,5	-10 520,3	-22 821,0	-620,6
AKTÍVA	91 741,9	2 494,8	-120 632,5	-3 280,5	-28 890,6	-785,6
Majetkové cenné papiere	2 384,4	64,8	-9 837,8	-267,5	-7 453,4	-202,7
Dlžobné cenné papiere	89 357,5	2 430,0	-110 794,7	-3 012,9	-21 437,2	-583,0
Obligácie a zmenky	56 742,5	1 543,0	-76 753,9	-2 087,2	-20 011,4	-544,2
Vláda + NBS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Banky	54 408,5	1 479,6	-66 322,9	-1 803,6	-11 914,4	-324,0
Ostatné sektory	2 334,0	63,5	-10 431,0	-283,7	-8 097,0	-220,2
Nástroje peňažného trhu	32 615,0	886,9	-34 040,8	-925,7	-1 425,8	-38,8
PASÍVA	272 298,6	7 404,9	-266 229,0	-7 239,8	6 069,6	165,1
Majetkové cenné papiere	4 645,5	126,3	-2 588,0	-70,4	2 057,5	56,0
Dlžobné cenné papiere	267 653,1	7 278,5	-263 641,0	-7 169,4	4 012,1	109,1
Obligácie a zmenky	254 815,0	6 929,4	-250 638,7	-6 815,8	4 176,3	113,6
Vláda + NBS	249 687,4	6 790,0	-246 413,5	-6 700,9	3 273,9	89,0
Banky	1 119,1	30,4	-888,1	-24,2	231,0	6,3
Ostatné sektory	4 008,5	109,0	-3 337,1	-90,7	671,4	18,3
Nástroje peňažného trhu	12 838,1	349,1	-13 002,3	-353,6	-164,2	-4,5
FINANČNÉ DERIVÁTY	244 805,4	6 657,2	-244 223,4	-6 641,4	582,0	15,8
AKTÍVA	106 101,8	2 885,3	-107 760,2	-2 930,4	-1 658,4	-45,1
PASÍVA	138 703,6	3 771,9	-136 463,2	-3 711,0	2 240,4	60,9
OSTATNÉ INVESTÍCIE	1 417 376,0	38 666,1	-1 355 600,6	-37 005,1	61 775,4	1 661,0
AKTÍVA	484 313,7	13 170,4	-488 380,6	-13 280,9	-4 066,9	-110,5
Obchodné úvery	440 358,0	11 975,0	-448 322,0	-12 191,6	-7 964,0	-216,6
dlhodobé	153,0	4,2	-138,0	-3,8	15,0	0,4
krátkodobé	440 205,0	11 970,9	-448 184,0	-12 187,9	-7 979,0	-217,0
Pôžičky – finančné úvery	10 812,6	294,1	-17 238,7	-468,7	-6 426,1	-174,7
Vláda + NBS	2 330,9	63,4	-163,4	-4,4	2 167,5	59,0
Banky	7 458,7	202,8	-14 053,3	-382,2	-6 594,6	-179,3
dlhodobé	7 458,7	202,8	-9 757,4	-265,3	-2 298,7	-62,5
krátkodobé	0,0	0,0	-4 295,9	-116,8	-4 295,9	-116,8
Ostatné sektory	1 023,0	27,8	-3 022,0	-82,2	-1 999,0	-54,4
dlhodobé	193,0	5,2	-1 616,0	-43,9	-1 423,0	-38,7
krátkodobé	830,0	22,6	-1 406,0	-38,2	-576,0	-15,7
Hotovosť a vklady	24 683,0	671,2	-19 486,4	-529,9	5 196,6	141,3
z toho: krátkodobé	13 663,0	371,5	-8 635,0	-234,8	5 028,0	136,7
Ostatné aktíva	8 460,1	230,1	-3 333,5	-90,7	5 126,6	139,4
z toho: krátkodobé	0,0	0,0	-3 333,5	-90,7	-3 333,5	-90,7

Tabuľka FINANČNÝ ÚČET PLATOBNEJ BILANCIE SR ZA JANUÁR AŽ DECEMBER 2003 pokračuje na ďalšej strane.

Finančný účet platobnej bilancie SR za január až december 2003 – pokračovanie

Použitý kurz: 36,773 SKK/USD	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
PASÍVA	933 062,3	25 495,8	-867 220,0	-23 724,2	65 842,3	1 771,5
Obchodné úvery	514 495,0	13 991,1	-511 642,0	-13 913,5	2 853,0	77,6
dlhodobé	1 341,0	36,5	-2 421,0	-65,8	-1 080,0	-29,4
krátkodobé	513 154,0	13 954,6	-509 221,0	-13 847,7	3 933,0	107,0
Pôžičky – finančné úvery	332 040,6	9 151,7	-310 569,7	-8 586,7	21 470,9	564,9
Vláda + NBS	268 399,4	7 421,0	-248 734,3	-6 905,2	19 665,1	515,8
dlhodobé	3 712,4	103,7	-14 911,6	-401,0	-11 199,2	-297,3
krátkodobé	264 687,0	7 317,3	-233 822,7	-6 504,2	30 864,3	813,1
Banky	14 742,2	400,9	-3 014,4	-82,0	11 727,8	318,9
dlhodobé	3 692,6	100,4	-3 014,4	-82,0	678,2	18,4
krátkodobé	11 049,6	300,5	0,0	0,0	11 049,6	300,5
Ostatné sektory	48 899,0	1 329,8	-58 821,0	-1 599,6	-9 922,0	-269,8
dlhodobé	23 750,0	645,9	-34 921,0	-949,6	-11 171,0	-303,8
krátkodobé	25 149,0	683,9	-23 900,0	-649,9	1 249,0	34,0
Hotovosť a vklady	31 829,2	865,6	-17 921,2	-487,3	13 908,0	378,2
z toho: krátkodobé	8 894,8	241,9	0,0	0,0	8 894,8	241,9
Ostatné pasíva	54 697,5	1 487,4	-27 087,1	-736,6	27 610,4	750,8
z toho: krátkodobé	29 987,5	815,5	0,0	0,0	29 987,5	815,5
FINANČNÝ ÚČET	2 507 214,2	68 303,0	-2 446 340,4	-66 666,6	60 873,8	1 636,5

Poznámka: Údaje sú predbežné.

Výpočet REER slovenskej koruny (na báze priemeru za január až december 1999 = 100)

	Výpočet pre 11 obchodných partnerov vrátane Poľska a Maďarska				Výpočet pre 15 obchodných partnerov vrátane Ukrajiny, Japonska, Číny a Turecka				Výpočet pre 16 obchodných partnerov vrátane Ruska					
	na báze CPI		na báze PPI		na báze CPI		na báze PPI		na báze CPI		na báze PPI		na báze PPI manuť.	
	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %
1999 január	98,3	-	100,7	-	98,4	-	100,8	-	102,8	-	105,2	-	104,7	-
december	106,9	-	104,5	-	106,8	-	104,5	-	103,1	-	101,0	-	101,8	-
2000 december	107,6	0,7	104,0	-0,5	107,0	0,2	103,6	-0,9	102,1	-1,0	99,1	-1,9	100,5	-1,3
2001 december	110,5	2,7	106,0	2,0	110,2	3,0	105,9	2,2	107,6	5,4	103,4	4,4	101,6	1,1
2002 december	115,3	4,3	110,3	4,0	115,5	4,8	110,5	4,4	110,3	2,5	105,4	2,0	103,4	1,8
2003 január	122,1	8,6	118,1	9,1	122,5	9,3	118,5	9,6	116,5	7,0	112,6	7,4	104,4	2,7
február	122,5	8,3	120,9	9,6	122,9	9,0	121,3	10,2	116,5	6,5	114,9	7,7	104,7	2,6
marec	123,4	9,0	121,2	10,2	123,7	9,6	121,6	10,7	118,0	9,1	115,9	10,2	106,4	5,1
apríl	126,0	11,0	123,9	12,2	126,3	11,6	124,3	12,7	122,2	13,3	120,1	14,3	110,0	8,4
máj	125,8	13,9	123,4	15,0	126,4	14,6	124,0	15,6	122,6	16,1	120,1	17,1	110,2	11,1
jún	126,2	18,0	124,4	18,5	126,8	18,5	124,9	19,0	122,4	18,8	120,4	19,3	110,3	12,7
júl	125,0	17,6	122,8	17,8	125,5	17,9	123,2	18,0	120,4	17,7	118,1	17,7	109,6	11,1
august	126,1	16,2	124,3	15,4	126,5	16,5	124,6	15,6	120,9	16,2	118,9	15,3	107,9	8,7
september	127,3	14,8	123,1	13,9	127,7	15,0	123,4	14,0	122,9	16,0	118,6	15,0	109,3	8,4
október	128,4	12,4	121,5	11,2	128,9	12,7	121,9	11,4	123,7	13,2	117,0	11,9	109,4	5,4
november	128,7	11,7	122,5	10,8	129,2	12,0	122,9	11,0	124,1	11,3	118,0	10,4	109,2	4,1
december	129,5	12,3	123,3	11,7	130,1	12,7	123,8	12,0	125,2	13,5	118,9	12,8	110,2	6,6

Poznámky:

Znamienko - (minus) znamená posilnenie výmenného kurzu Sk a zhodnotenie indexov REER.

Znamienko + (plus) znamená oslabenie kurzu a znehodnotenie REER.

Výpočet NEER slovenskej koruny (na báze priemeru za január až december 1999 = 100)

	Výmenný kurz Sk (mesačný priemer)				Výpočet pre 11 obch. partnerov vrátane Poľska a Maďarska		Výpočet pre 15 obch. partnerov vr. Ukrajiny, Japonska, Číny a Turecka		Výpočet pre 16 obchodných partnerov vrátane Ruska	
	Sk za 1 USD		Sk za 1 EUR		index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %
	kurz	medziročná zmena v %	kurz	medziročná zmena v %						
1999 január	36,830	4,8	42,796	11,8	102,5	-	102,5	-	103,2	-
december	42,059	16,2	42,557	0,0	102,8	-	102,9	-	102,5	-
2000 december	48,639	15,6	43,501	2,2	98,7	-3,9	98,7	-4,1	97,5	-4,9
2001 december	48,233	-0,8	43,108	-0,9	97,8	-1,0	98,1	-0,6	97,0	-0,5
2002 december	41,137	-14,7	41,776	-3,1	100,2	2,5	101,1	3,0	100,9	4,0
2003 január	39,252	-18,3	41,652	-2,0	101,2	2,6	102,2	3,2	102,4	4,5
február	38,953	-19,8	41,979	-0,7	101,0	2,0	102,0	2,8	102,2	4,3
marec	38,663	-19,3	41,776	-0,4	101,8	2,3	102,8	3,0	103,0	4,5
apríl	37,885	-19,6	41,055	-1,5	103,4	4,3	104,5	5,0	104,7	6,4
máj	35,586	-24,1	41,092	-4,4	103,4	7,0	104,6	7,8	105,4	9,4
jún	35,491	-23,7	41,502	-6,4	103,2	10,3	104,5	10,9	105,3	12,3
júl	36,729	-18,0	41,788	-6,1	102,6	9,5	103,8	9,9	104,3	10,7
august	37,490	-16,7	41,932	-4,6	102,7	7,8	103,8	8,2	104,1	9,0
september	37,116	-15,3	41,516	-3,5	103,1	6,3	104,1	6,6	104,6	7,4
október	35,273	-17,2	41,288	-1,3	104,1	4,0	105,3	4,4	106,0	5,6
november	35,234	-15,0	41,134	-0,9	104,2	3,4	105,4	3,8	106,2	4,8
december	33,604	-18,3	41,130	-1,5	104,6	4,4	106,0	4,9	107,1	6,1

Poznámky:

Znamienko - (minus) znamená posilnenie výmenného kurzu Sk a zhodnotenie indexov NEER.

Znamienko + (plus) znamená oslabenie kurzu a znehodnotenie NEER.

Priemerná menová báza NBS (mld. Sk)

	2003											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ZDROJE MENOVEJ BÁZY	115,52	116,08	118,71	118,16	118,11	118,39	118,67	119,92	121,67	122,05	123,40	126,56
Autonómne faktory	268,20	273,70	285,68	285,82	277,86	280,92	281,50	289,32	289,39	287,40	281,70	287,80
Čisté zahraničné aktíva	355,86	365,94	363,39	354,61	360,05	358,86	363,34	368,74	364,87	355,05	360,82	365,36
Rezervy	373,30	396,75	393,45	369,40	370,25	370,77	384,78	389,32	395,85	388,81	405,80	396,43
Zahraničné pasíva	17,44	30,81	30,06	14,79	10,21	11,91	21,43	20,57	30,99	33,76	44,98	31,07
Čistý úver vláde	-28,78	-28,84	-17,62	-15,16	-33,55	-26,15	-23,60	-19,95	-19,76	-19,14	-30,48	-34,96
Čisté ostatné aktíva	-58,89	-63,40	-60,09	-53,63	-48,64	-51,79	-58,24	-59,47	-55,72	-48,50	-48,64	-42,60
Menovopolitické faktory ^{1/}	-152,67	-157,62	-166,97	-167,67	-159,75	-162,53	-162,83	-169,40	-167,72	-165,35	-158,31	-161,24
Úvery obchodným bankám (bez redistrib. úveru)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmenky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Držba cenných papierov	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,00
ŠPP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatné vládne cenné papiere	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,00
Pokladničné poukážky NBS	194,48	272,75	201,40	272,42	202,20	247,70	234,41	225,36	264,92	194,50	251,70	188,26
Pokladničné poukážky NBS v držbe NBS	48,44	118,85	38,27	105,53	47,86	90,37	75,35	57,46	101,69	31,06	95,94	35,44
1-dňové vklady obchodných bánk v NBS	6,63	3,72	3,84	0,78	5,42	5,21	3,77	1,50	4,49	2,16	2,54	8,42
POUŽITIE MENOVEJ BÁZY ^{2/}	115,52	116,08	118,71	118,16	118,11	118,39	118,67	119,92	121,67	122,05	123,40	126,56
Obeživo	94,21	94,48	97,27	96,79	96,67	97,15	97,33	98,46	99,57	100,14	101,37	104,56
Rezervy obchodných bánk	21,32	21,60	21,44	21,37	21,43	21,24	21,34	21,47	22,10	21,91	22,03	22,00
Povinné minimálne rezervy	21,28	21,44	21,41	21,32	21,40	21,20	21,31	21,40	22,06	21,86	21,93	21,95
Prebytočné rezervy	0,04	0,16	0,03	0,05	0,03	0,04	0,02	0,07	0,03	0,05	0,10	0,06

^{1/} Vráťane PP NBS v portfóliu obchodných bánk a 1-dňových vkladov obchodných bánk v NBS.

^{2/} Použitie menovej bázy = rezervné peniaze = obeživo + rezervy obchodných bánk.

Menový prehľad (vo fixnom kurze k 1. 1. 1993) (mld. Sk)

	2003												
	1. 1.	31. 1.	28. 2.	31. 3.	30. 4.	31. 5.	30. 6.	31. 7.	31. 8.	30. 9.	31. 10.	30. 11.	31. 12.
Fixný kurz SKK/USD	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899
Fixný kurz SKK/EUR	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912
A K T Í V A													
Čisté zahraničné aktíva	176,8	163,4	172,4	181,1	165,8	160,3	159,7	127,7	159,7	144,9	168,8	163,4	151,2
Zahraničné aktíva	339,1	365,9	370,9	357,9	345,3	346,5	354,1	372,2	360,6	345,6	391,4	379,0	388,9
Zahraničné pasíva	162,3	202,5	198,5	176,8	179,5	186,2	194,4	244,5	200,9	200,7	222,6	215,6	237,7
Čisté domáce aktíva	509,6	517,4	520,0	508,3	524,6	538,0	522,6	573,8	549,1	560,1	542,4	555,8	578,8
Domáce úvery	573,9	568,6	580,1	584,4	591,6	602,7	602,5	609,6	620,3	628,5	634,3	641,9	669,1
Čistý úver všeobecnej vláde	242,7	236,2	244,0	246,4	252,0	261,7	258,4	259,8	266,9	270,8	272,2	272,6	291,1
- čistý úver vláde (bez FNM)	246,3	245,6	255,0	257,5	263,0	271,9	265,5	267,4	274,3	276,9	278,7	279,9	294,2
- čistý úver FNM	-3,6	-9,4	-11,0	-11,1	-11,0	-10,2	-7,1	-7,6	-7,4	-6,1	-6,5	-7,3	-3,1
Úvery podnikom a obyvateľstvu	331,2	332,4	336,1	338,0	339,6	341,0	344,1	349,8	353,4	357,7	362,1	369,3	378,0
Úvery v Sk	288,1	289,1	290,7	291,5	292,0	292,0	295,4	299,0	301,2	303,6	306,3	311,9	318,9
- úvery podnikom	226,6	226,7	227,5	227,5	226,7	224,8	226,8	227,7	227,6	227,5	227,0	230,1	233,8
- úvery obyvateľstvu	61,5	62,4	63,2	64,0	65,3	67,2	68,6	71,3	73,6	76,1	79,3	81,8	85,1
Úvery v cudzej mene	43,1	43,3	45,4	46,5	47,6	49,0	48,7	50,8	52,2	54,1	55,8	57,4	59,1
P A S Í V A													
Likvidné pasíva [M2]	686,4	680,8	692,4	689,4	690,4	698,3	682,3	701,5	708,8	705,0	711,2	719,2	730,0
Peniaze [M1]	247,4	234,9	244,1	240,9	242,4	244,8	248,7	251,9	256,2	256,9	258,7	264,4	276,9
Obeživo mimo bánk [M0]	84,2	84,1	87,2	86,8	86,3	87,0	86,6	87,7	90,8	89,1	90,2	91,7	91,8
Netermínované vklady	163,2	150,8	156,9	154,1	156,1	157,8	162,1	164,2	165,4	167,8	168,5	172,7	185,1
- obyvateľstvo	73,9	76,4	78,7	77,3	78,3	79,4	80,2	81,7	82,6	82,2	81,7	82,6	82,8
- podniky	86,0	71,6	76,0	74,1	75,0	76,2	79,2	80,2	80,5	83,2	84,3	87,4	98,9
- poisťovne	3,3	2,8	2,2	2,7	2,8	2,2	2,7	2,3	2,3	2,4	2,5	2,7	3,4
Kvázipeniaze [QM]	439,0	445,9	448,3	448,5	448,0	453,5	433,6	449,6	452,6	448,1	452,5	454,8	453,1
Termínované vklady	354,3	363,7	368,1	368,4	366,4	375,1	357,8	369,7	372,7	368,5	371,8	372,5	373,6
- obyvateľstvo	251,2	251,7	252,2	249,4	247,6	246,5	245,2	244,2	244,3	242,0	240,7	238,7	240,4
- podniky	86,3	92,4	97,2	102,0	102,3	112,6	97,9	110,4	113,6	113,7	117,5	120,2	116,9
- poisťovne	16,8	19,6	18,7	17,0	16,5	16,0	14,7	15,1	14,8	12,8	13,6	13,6	16,3
Vklady v cudzej mene	84,7	82,2	80,2	80,1	81,6	78,4	75,8	79,9	79,9	79,6	80,7	82,3	79,5
- obyvateľstvo	55,6	55,0	53,2	51,7	51,8	50,0	48,4	47,7	47,7	48,1	48,3	47,7	46,8
- podniky	29,1	27,2	27,0	28,4	29,8	28,4	27,4	32,2	32,2	31,5	32,4	34,6	32,7
Ostatné čisté položky	64,3	51,2	60,1	76,1	67,0	64,7	79,9	35,8	71,2	68,4	91,9	86,1	90,3

Memorandové položky

ČZA bankového sektora													
(bez zahraničných pasív vlády)	285,2	298,7	281,5	285,8	282,0	271,9	270,5	285,4	266,7	262,0	275,1	281,2	270,4
- z toho: zahraničné aktíva	339,1	365,9	370,9	357,9	345,3	346,5	354,1	372,2	360,6	345,6	391,4	379,0	388,9
zahraničné pasíva	53,9	67,2	89,4	72,1	63,3	74,6	83,6	86,8	93,9	83,6	116,3	97,8	118,5
Čistý úver centrálnej vláde	331,1	332,6	343,9	349,1	357,4	365,9	362,5	365,4	369,1	373,6	377,2	377,9	390,2
Čistý úver všeobecnej vláde													
(bez zahraničných pasív vlády)	155,3	149,3	157,5	160,8	166,6	185,3	182,0	183,3	191,1	196,0	197,2	186,6	205,2
- z toho: záväzky vlády a FNM	345,6	327,0	344,6	341,7	370,0	396,3	386,3	361,5	361,0	374,7	383,2	384,6	399,1
pohľadávky vlády a FNM	190,3	177,7	187,1	180,9	203,4	211,0	204,3	178,2	169,9	178,7	186,0	198,0	193,9
Zahraničné pasíva vlády	87,4	86,9	86,5	85,6	85,4	76,4	76,4	76,5	75,8	74,8	75,0	86,0	85,9
Vklady VÚC, vklady vlády z fondov EÚ v cudzej mene													
a vklady mimorozpočtových prostriedkov orgánov SR v NBS	-	17,2	17,2	16,5	15,4	15,0	15,7	16,1	15,2	15,2	16,6	15,0	19,7
Podielové listy podielových fondov peňažného trhu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Menový prehľad (vo fixnom kurze) (mld. Sk)

	2003												
	1. 1.	31. 1.	28. 2.	31. 3.	30. 4.	31. 5.	30. 6.	31. 7.	31. 8.	30. 9.	31. 10.	30. 11.	31. 12.
Fixný kurz SKK/USD	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036	40,036
Fixný kurz SKK/EUR	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722	41,722
A K T Í V A													
Čisté zahraničné aktíva	227,1	218,1	228,4	237,1	221,7	220,1	221,4	190,3	222,2	207,2	231,2	226,2	216,3
Zahraničné aktíva	414,6	445,8	454,8	438,5	423,7	426,0	438,7	458,6	445,8	427,4	479,0	464,4	479,7
Zahraničné pasíva	187,5	227,7	226,4	201,4	202,0	205,9	217,3	268,3	223,6	220,2	247,8	238,2	263,4
Čisté domáce aktíva	481,3	484,1	484,8	473,2	490,0	498,6	480,6	532,0	507,4	518,5	501,0	514,3	534,4
Domáce úvery	604,9	599,5	611,6	615,7	623,2	631,3	631,0	638,6	649,4	657,9	664,1	674,2	701,9
Čistý úver všeobecnej vláde	263,0	256,4	264,1	266,1	271,8	278,0	274,8	276,1	283,0	286,7	288,1	290,6	309,1
- čistý úver vláde (bez FNM)	266,6	265,8	275,1	277,2	282,8	288,2	281,9	283,7	290,4	292,8	294,6	297,9	312,2
- čistý úver FNM	-3,6	-9,4	-11,0	-11,1	-11,0	-10,2	-7,1	-7,6	-7,4	-6,1	-6,5	-7,3	-3,1
Úvery podnikom a obyvateľstvu	341,9	343,1	347,5	349,6	351,4	353,3	356,2	362,5	366,4	371,2	376,0	383,6	392,8
Úvery v Sk	288,1	289,1	290,7	291,5	292,0	292,0	295,4	299,0	301,2	303,6	306,3	311,9	318,9
- úvery podnikom	226,6	226,7	227,5	227,5	226,7	224,8	226,8	227,7	227,6	227,5	227,0	230,1	233,8
- úvery obyvateľstvu	61,5	62,4	63,2	64,0	65,3	67,2	68,6	71,3	73,6	76,1	79,3	81,8	85,1
Úvery v cudzej mene	53,8	54,0	56,8	58,1	59,4	61,3	60,8	63,5	65,2	67,6	69,7	71,7	73,9
P A S Í V A													
Likvidné pasíva [M2]	708,4	702,2	713,2	710,3	711,7	718,7	702,0	722,3	729,6	725,7	732,2	740,5	750,7
Peniaze [M1]	247,4	234,9	244,1	240,9	242,4	244,8	248,7	251,9	256,2	256,9	258,7	264,4	276,9
Obeživo mimo bánk [M0]	84,2	84,1	87,2	86,8	86,3	87,0	86,6	87,7	90,8	89,1	90,2	91,7	91,8
Neterminované vklady	163,2	150,8	156,9	154,1	156,1	157,8	162,1	164,2	165,4	167,8	168,5	172,7	185,1
- obyvateľstvo	73,9	76,4	78,7	77,3	78,3	79,4	80,2	81,7	82,6	82,2	81,7	82,6	82,8
- podniky	86,0	71,6	76,0	74,1	75,0	76,2	79,2	80,2	80,5	83,2	84,3	87,4	98,9
- poisťovne	3,3	2,8	2,2	2,7	2,8	2,2	2,7	2,3	2,3	2,4	2,5	2,7	3,4
Kvázipeniaze [QM]	461,0	467,3	469,1	469,4	469,3	473,9	453,3	470,4	473,4	468,8	473,5	476,1	473,8
Termínované vklady	354,3	363,7	368,1	368,4	366,4	375,1	357,8	369,7	372,7	368,5	371,8	372,5	373,6
- obyvateľstvo	251,2	251,7	252,2	249,4	247,6	246,5	245,2	244,2	244,3	242,0	240,7	238,7	240,4
- podniky	86,3	92,4	97,2	102,0	102,3	112,6	97,9	110,4	113,6	113,7	117,5	120,2	116,9
- poisťovne	16,8	19,6	18,7	17,0	16,5	16,0	14,7	15,1	14,8	12,8	13,6	13,6	16,3
Vklady v cudzej mene	106,7	103,6	101,0	101,0	102,9	98,8	95,5	100,7	100,7	100,3	101,7	103,6	100,2
- obyvateľstvo	70,0	69,3	67,0	65,2	65,3	63,1	60,9	60,1	60,1	60,6	60,9	60,1	58,9
- podniky	36,7	34,3	34,0	35,8	37,6	35,7	34,6	40,6	40,6	39,7	40,8	43,5	41,3
Ostatné čisté položky	123,6	115,4	126,8	142,5	133,2	132,7	150,4	106,6	142,0	139,4	163,1	159,9	167,5

Memorandové položky

ČZA bankového sektora													
(bez zahraničných pasív vlády)	355,7	373,6	357,5	361,6	357,7	348,1	348,5	364,4	345,3	340,2	353,4	362,0	353,6
- z toho: zahraničné aktíva	414,6	445,8	454,8	438,5	423,7	426,0	438,7	458,6	445,8	427,4	479,0	464,4	479,7
zahraničné pasíva	58,9	72,2	97,3	76,9	66,0	77,9	90,2	94,2	100,5	87,2	125,6	102,4	126,1
Čistý úver centrálnej vláde	351,4	352,7	364,0	368,9	377,1	382,2	378,8	381,7	385,3	389,4	393,1	396,0	408,2
Čistý úver všeobecnej vláde													
(bez zahraničných pasív vlády)	155,3	149,3	157,5	160,8	166,6	185,3	182,0	183,3	191,1	196,0	197,2	186,6	205,2
- z toho: záväzky vlády a FNM	345,6	327,0	344,6	341,7	370,0	396,3	386,3	361,5	361,0	374,7	383,2	384,6	399,1
pohľadávky vlády a FNM	190,3	177,7	187,1	180,9	203,4	211,0	204,3	178,2	169,9	178,7	186,0	198,0	193,9
Zahraničné pasíva vlády	107,7	107,1	106,6	105,3	105,2	92,7	92,8	92,8	91,9	90,7	90,9	104,0	103,9
Vklady VÚC, vklady vlády z fondov EÚ v cudzej mene													
a vklady mimorozpočtových prostriedkov orgánov SR v NBS	-	17,5	17,6	16,8	15,7	15,4	16,1	16,5	15,6	15,6	17,1	15,4	20,1
Podielové listy podielových fondov peňažného trhu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Menový prehľad (v bežnom kurze) (mld. Sk)

	2003												
	1. 1.	31. 1.	28. 2.	31. 3.	30. 4.	31. 5.	30. 6.	31. 7.	31. 8.	30. 9.	31. 10.	30. 11.	31. 12.
Bežný kurz SKK/USD	40,036	38,856	38,770	38,627	37,317	35,212	36,509	36,571	38,550	36,055	35,368	34,383	32,920
Bežný kurz SKK/EUR	41,772	41,745	41,850	41,426	40,965	41,246	41,737	41,845	41,996	41,173	41,359	40,969	41,161
A K T Í V A													
Čisté zahraničné aktíva	227,1	216,3	225,4	231,8	211,0	204,5	209,6	179,4	219,3	193,2	215,4	205,4	189,5
Zahraničné aktíva	414,6	442,9	451,1	431,2	409,4	407,2	424,1	445,5	442,3	410,4	459,9	440,3	447,9
Zahraničné pasíva	187,5	226,6	225,7	199,4	198,4	202,7	214,5	266,1	223,0	217,2	244,5	234,9	258,4
Čisté domáce aktíva	481,4	484,8	486,8	476,7	496,8	508,8	489,1	539,6	509,2	527,7	511,5	528,1	553,1
Domáce úvery	605,0	598,4	610,7	613,5	618,2	626,2	628,3	636,3	649,1	653,2	659,4	667,6	694,0
Čistý úver všeobecnej vláde	263,0	255,8	263,7	264,8	268,8	275,9	273,9	275,5	283,2	284,8	286,5	288,3	306,5
- čistý úver vláde (bez FNM)	266,6	265,2	274,7	275,9	279,8	286,1	281,0	283,1	290,6	290,9	293,0	295,6	309,6
- čistý úver FNM	-3,6	-9,4	-11,0	-11,1	-11,0	-10,2	-7,1	-7,6	-7,4	-6,1	-6,5	-7,3	-3,1
Úvery podnikom a obyvateľstvu	342,0	342,6	347,0	348,7	349,4	350,3	354,4	360,8	365,9	368,4	372,9	379,3	387,5
Úvery v Sk	288,1	289,1	290,7	291,5	292,0	292,0	295,4	299,0	301,2	303,6	306,3	311,9	318,9
- úvery podnikom	226,6	226,7	227,5	227,5	226,7	224,8	226,8	227,7	227,6	227,5	227,0	230,1	233,8
- úvery obyvateľstvu	61,5	62,4	63,2	64,0	65,3	67,2	68,6	71,3	73,6	76,1	79,3	81,8	85,1
Úvery v cudzej mene	53,9	53,5	56,3	57,2	57,4	58,3	59,0	61,8	64,7	64,8	66,6	67,4	68,6
P A S Í V A													
Likvidné pasíva [M2]	708,5	701,1	712,2	708,5	707,8	713,3	698,7	719,0	728,5	720,9	726,9	733,5	742,6
Peniaze [M1]	247,4	234,9	244,1	240,9	242,4	244,8	248,7	251,9	256,2	256,9	258,7	264,4	276,9
Obeživo mimo bánk [M0]	84,2	84,1	87,2	86,8	86,3	87,0	86,6	87,7	90,8	89,1	90,2	91,7	91,8
Netermínované vklady	163,2	150,8	156,9	154,1	156,1	157,8	162,1	164,2	165,4	167,8	168,5	172,7	185,1
- obyvateľstvo	73,9	76,4	78,7	77,3	78,3	79,4	80,2	81,7	82,6	82,2	81,7	82,6	82,8
- podniky	86,0	71,6	76,0	74,1	75,0	76,2	79,2	80,2	80,5	83,2	84,3	87,4	98,9
- poisťovne	3,3	2,8	2,2	2,7	2,8	2,2	2,7	2,3	2,3	2,4	2,5	2,7	3,4
Kvázipeniaze [QM]	461,1	466,2	468,1	467,6	465,4	468,5	450,0	467,1	472,3	464,0	468,2	469,1	465,7
Termínované vklady	354,3	363,7	368,1	368,4	366,4	375,1	357,8	369,7	372,7	368,5	371,8	372,5	373,6
- obyvateľstvo	251,2	251,7	252,2	249,4	247,6	246,5	245,2	244,2	244,3	242,0	240,7	238,7	240,4
- podniky	86,3	92,4	97,2	102,0	102,3	112,6	97,9	110,4	113,6	113,7	117,5	120,2	116,9
- poisťovne	16,8	19,6	18,7	17,0	16,5	16,0	14,7	15,1	14,8	12,8	13,6	13,6	16,3
Vklady v cudzej mene	106,8	102,5	100,0	99,2	99,0	93,4	92,2	97,4	99,6	95,5	96,4	96,6	92,1
- obyvateľstvo	70,1	68,5	66,3	64,0	62,8	59,6	58,8	58,1	59,5	57,7	57,7	56,0	54,2
- podniky	36,7	34,0	33,7	35,2	36,2	33,8	33,4	39,3	40,1	37,8	38,7	40,6	37,9
Ostatné čisté položky	123,6	113,6	123,9	136,8	121,4	117,4	139,2	96,7	139,9	125,5	147,9	139,5	140,9

Memorandové položky

ČZA bankového sektora													
(bez zahraničných pasív vlády)	355,7	371,1	354,1	354,9	344,1	330,4	335,9	352,8	342,7	324,3	336,0	338,9	324,2
- z toho: zahraničné aktíva	414,6	442,9	451,1	431,2	409,4	407,2	424,1	445,5	442,3	410,4	459,9	440,3	447,9
zahraničné pasíva	58,9	71,8	97,0	76,3	65,3	76,8	88,2	92,7	99,6	86,1	123,9	101,4	123,7
Čistý úver centrálnej vláde	351,4	352,1	363,5	367,5	374,1	380,1	378,0	381,1	385,5	387,6	391,6	393,7	405,5
Čistý úver všeobecnej vláde													
(bez zahraničných pasív vlády)	155,3	149,3	157,5	160,8	166,6	185,3	182,0	183,3	191,1	196,0	197,2	186,6	205,2
- z toho: záväzky vlády a FNM	345,6	327,0	344,6	341,7	370,0	396,3	386,3	361,5	361,0	374,7	383,2	384,6	399,1
pohľadávky vlády a FNM	190,3	177,7	187,1	180,9	203,4	211,0	204,3	178,2	169,9	178,7	186,0	198,0	193,9
Zahraničné pasíva vlády	107,7	106,5	106,2	104,0	102,2	90,6	91,9	92,2	92,1	88,8	89,3	101,7	101,3
Vklady VÚC, vklady vlády z fondov EÚ v cudzej mene													
a vklady mimorozpočtových prostriedkov orgánov SR v NBS	-	17,5	17,6	16,8	15,7	15,4	16,1	16,5	15,6	15,6	17,0	15,3	20,1
Podielové listy podielových fondov peňažného trhu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Peňažná zásoba M2 (vo fixnom kurze k 1. 1. 1993) (mld. Sk)

	1. 1.	31. 3.	2003 30. 6.	30. 9.	31. 12.	Zmena od začiatku roka		Zmena za 1. štvrťrok		Zmena za 2. štvrťrok		Zmena za 3. štvrťrok		Zmena za 4. štvrťrok	
						mld. Sk	%	mld. Sk	%	mld. Sk	%	mld. Sk	%	mld. Sk	%
Peňažná zásoba [M2]	686,4	689,4	682,3	705,0	730,0	43,6	6,4	3,0	0,4	-7,1	-1,0	22,7	3,3	25,0	3,5
Peniaze [M1]	247,4	240,9	248,7	256,9	276,9	29,5	11,9	-6,5	-2,6	7,8	3,2	8,2	3,3	20,0	7,8
Obeživo mimo bánk [M0]	84,2	86,8	86,6	89,1	91,8	7,6	9,0	2,6	3,1	-0,2	-0,2	2,5	2,9	2,7	3,0
Netermínované vklady	163,2	154,1	162,1	167,8	185,1	21,9	13,4	-9,1	-5,6	8,0	5,2	5,7	3,5	17,3	10,3
- obyvateľstvo	73,9	77,3	80,2	82,2	82,8	8,9	12,0	3,4	4,6	2,9	3,8	2,0	2,5	0,6	0,7
- podniky	86,0	74,1	79,2	83,2	98,9	12,9	15,0	-11,9	-13,8	5,1	6,9	4,0	5,1	15,7	18,9
- poisťovne	3,3	2,7	2,7	2,4	3,4	0,1	3,0	-0,6	-18,2	0,0	0,0	-0,3	-11,1	1,0	41,7
Kvázipeniaze [QM]	439,0	448,5	433,6	448,1	453,1	14,1	3,2	9,5	2,2	-14,9	-3,3	14,5	3,3	5,0	1,1
Termínované vklady	354,3	368,4	357,8	368,5	373,6	19,3	5,4	14,1	4,0	-10,6	-2,9	10,7	3,0	5,1	1,4
- obyvateľstvo	251,2	249,4	245,2	242,0	240,4	-10,8	-4,3	-1,8	-0,7	-4,2	-1,7	-3,2	-1,3	-1,6	-0,7
- podniky	86,3	102,0	97,9	113,7	116,9	30,6	35,5	15,7	18,2	-4,1	-4,0	15,8	16,1	3,2	2,8
- poisťovne	16,8	17,0	14,7	12,8	16,3	-0,5	-3,0	0,2	1,2	-2,3	-13,5	-1,9	-12,9	3,5	27,3
Vklady v cudzej mene	84,7	80,1	75,8	79,6	79,5	-5,2	-6,1	-4,6	-5,4	-4,3	-5,4	3,8	5,0	-0,1	-0,1
- obyvateľstvo	55,6	51,7	48,4	48,1	46,8	-8,8	-15,8	-3,9	-7,0	-3,3	-6,4	-0,3	-0,6	-1,3	-2,7
- podniky	29,1	28,4	27,4	31,5	32,7	3,6	12,4	-0,7	-2,4	-1,0	-3,5	4,1	15,0	1,2	3,8
Korunové vklady spolu	517,5	522,5	519,9	536,3	558,7	41,2	8,0	5,0	1,0	-2,6	-0,5	16,4	3,2	22,4	4,2
- obyvateľstvo	325,1	326,7	325,4	324,2	323,2	-1,9	-0,6	1,6	0,5	-1,3	-0,4	-1,2	-0,4	-1,0	-0,3
- podniky	172,3	176,1	177,1	196,9	215,8	43,5	25,2	3,8	2,2	1,0	0,6	19,8	11,2	18,9	9,6
- poisťovne	20,1	19,7	17,4	15,2	19,7	-0,4	-2,0	-0,4	-2,0	-2,3	-11,7	-2,2	-12,6	4,5	29,6

Celkové stavy úverov (mld. Sk)

	2002					2003									
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	351,5	352,4	352,7	356,3	356,5	356,1	357,1	361,8	368,2	376,5	378,4	384,4	391,2	402,1	
A. Korunové úvery	291,5	292,9	293,8	295,0	294,5	294,6	294,2	297,3	300,8	303,2	305,2	308,0	313,7	320,4	
- nefinančné organizácie	185,4	185,8	185,0	186,8	186,1	184,1	181,9	182,7	182,0	183,2	182,0	180,1	182,9	184,9	
- peňažníctvo	16,9	17,1	18,1	18,1	18,2	19,3	19,6	20,3	21,0	20,4	21,2	22,3	22,0	23,3	
- poisťovníctvo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
- mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov	19,7	19,7	19,6	19,2	17,9	17,5	17,2	16,8	16,8	16,9	16,5	16,7	16,6	16,4	
- neziskové organizácie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	
- drobní podnikatelia	6,5	6,5	7,1	6,1	6,0	6,0	6,1	6,6	6,9	6,7	6,9	7,3	7,3	8,0	
- obyvateľstvo	61,3	61,5	62,4	63,2	64,0	65,3	67,2	68,6	71,3	73,6	76,1	79,3	81,8	85,1	
- cudzinci (nerezidenti)	1,3	1,3	1,4	1,4	1,9	2,0	2,0	2,0	2,2	1,7	2,1	1,8	2,5	2,5	
- ostatní	0,2	0,9	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,5	0,3	0,4	0,4	0,0	
B. Úvery v cudzej mene ^{1/}	60,0	59,5	58,8	61,3	62,0	61,5	62,9	64,5	67,4	73,3	73,2	76,4	77,5	81,7	
2. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA SEKTOROV	291,5	292,9	293,8	295,0	294,5	294,6	294,2	297,3	300,8	303,2	305,2	308,0	313,7	320,4	
a) Podnikateľská sféra	208,9	209,4	210,3	211,0	210,3	209,4	207,6	209,6	209,9	210,4	210,1	209,7	212,1	216,2	
- verejný sektor	57,3	56,9	58,1	59,0	58,8	58,1	57,9	58,0	56,7	56,9	56,8	56,2	56,2	55,7	
- súkr. sektor vr. družstiev a domácností	115,6	116,3	116,4	114,7	116,0	115,0	113,1	114,6	116,0	116,3	116,7	116,7	119,1	125,6	
- pod zahraničnou kontrolou	35,9	36,2	35,7	37,4	35,6	36,2	36,5	37,0	37,2	37,1	36,6	36,8	36,9	34,9	
b) Štátna správa	19,7	19,7	19,6	19,2	17,9	17,5	17,2	16,8	16,8	16,9	16,5	16,7	16,6	16,4	
c) Obyvateľstvo	61,3	61,5	62,4	63,2	64,0	65,3	67,2	68,6	71,3	73,6	76,1	79,3	81,8	85,1	
d) Neziskové organizácie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	
e) Ostatné	1,5	2,2	1,5	1,5	2,2	2,3	2,2	2,3	2,8	2,2	2,4	2,2	2,9	2,5	
3. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA ODVETVÍ	291,5	292,9	293,8	295,0	294,5	294,6	294,2	297,3	300,8	303,2	305,2	308,0	313,7	320,4	
a) poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov	5,9	5,9	5,7	5,8	6,0	5,9	6,1	6,3	6,4	6,5	6,4	6,3	6,2	6,0	
b) lesníctvo a ťažba dreva	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	
c) ťažba nerastných surovín	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	2,1	1,6	1,7	
d) priemyselná výroba spolu	53,4	53,7	52,4	53,9	52,7	52,3	52,2	51,5	52,6	52,9	51,1	49,9	49,9	49,1	
- výroba potravín, nápojov a sprac. tabaku	13,9	14,0	14,2	14,8	14,7	14,0	14,2	13,7	14,3	13,7	13,9	14,0	14,5	15,0	
- výroba chemikálií, chem. výrob. a chem. vlákien	7,2	7,2	7,1	7,0	7,6	7,7	7,4	7,5	7,7	7,7	7,4	7,5	7,4	7,3	
- hutníctvo a strojárstvo	16,2	16,4	15,4	16,4	15,2	15,7	15,4	15,6	15,8	16,2	15,3	14,1	13,9	12,2	
- elektrotech. a elektron. priemysel	2,8	2,8	2,4	2,5	2,5	2,6	2,8	2,8	2,7	3,1	2,8	2,8	2,9	2,8	
- textil. a odev. výroba, sprac. kože a výr. kož. výrob.	2,1	2,1	2,2	2,2	2,1	2,0	2,0	2,0	2,2	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	
- ostatný priemysel	11,3	11,3	11,1	11,0	10,6	10,3	10,4	9,9	9,9	9,8	9,4	9,2	9,0	9,5	
e) výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	42,4	42,0	40,8	40,9	40,4	39,6	37,8	38,2	37,1	37,0	35,9	35,7	35,0	33,8	
f) výstavba a stavebníctvo	4,9	4,8	5,0	4,9	5,1	4,9	4,6	4,8	5,1	5,2	5,2	4,9	5,2	5,5	
g) obchod, opr. spotr. tovarov a mot. vozidiel, hotely a reštaurácie	38,7	39,0	39,0	40,2	39,9	37,9	38,7	39,3	38,9	39,3	40,3	40,5	42,8	40,6	
h) cestovný ruch	0,5	0,5	0,7	0,6	0,5	0,6	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4	
i) doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	21,7	21,8	23,1	23,0	23,8	23,3	23,8	23,9	23,0	24,3	24,9	23,6	24,6	29,8	
j) peňažníctvo	16,9	17,1	18,1	18,1	18,2	19,3	19,6	20,3	21,0	20,4	21,2	23,4	23,1	23,2	
k) poisťovníctvo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
l) ostatné	105,3	106,3	107,4	106,1	106,2	109,3	109,5	111,1	114,6	115,4	118,1	121,1	124,6	130,2	
4. ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	351,5	352,4	352,7	356,3	356,5	356,1	357,1	361,8	368,2	376,5	378,4	384,4	391,2	402,1	
a) krátkodobé	113,3	113,6	113,2	115,3	114,9	112,3	111,9	116,7	117,0	118,0	118,3	120,9	124,9	130,6	
b) strednodobé	105,8	106,2	106,4	104,9	104,6	106,4	107,2	106,4	107,9	111,6	112,7	112,0	112,8	115,0	
c) dlhodobé	132,3	132,6	133,1	136,1	136,9	137,4	137,9	138,7	143,3	147,0	147,4	151,5	153,6	156,4	
4.1. KORUNOVÉ ÚVERY	291,5	292,9	293,8	295,0	294,5	294,6	294,2	297,3	300,8	303,2	305,2	308,0	313,7	320,4	
a) krátkodobé	91,9	93,1	93,0	94,3	94,4	92,6	91,2	94,8	94,7	94,2	94,4	94,5	97,5	100,2	
b) strednodobé	86,9	87,4	87,3	85,3	84,2	85,6	86,1	84,7	85,5	86,3	87,2	87,0	87,6	89,2	
c) dlhodobé	112,6	112,4	113,5	115,5	115,9	116,3	117,0	117,8	120,6	122,8	123,6	126,5	128,6	131,0	
4.2. ÚVERY V CUDZEJ MENE ^{1/}	60,0	59,5	58,8	61,3	62,0	61,5	62,9	64,5	67,4	73,3	73,2	76,4	77,5	81,7	
a) krátkodobé	21,4	20,6	20,2	21,0	20,5	19,7	20,8	21,9	22,3	23,8	23,9	26,4	27,4	30,4	
b) strednodobé	18,9	18,7	19,0	19,7	20,5	20,8	21,1	21,7	22,4	25,3	25,6	25,0	25,2	25,8	
c) dlhodobé	19,7	20,2	19,6	20,6	21,0	21,0	21,0	20,9	22,7	24,2	23,8	25,0	25,0	25,5	

Tabuľka CELKOVÉ STAVY ÚVEROV pokračuje na ďalšej strane.

Celkové stavy úverov (mld. Sk) – pokračovanie

	2002			2003											
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
5. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA ÚČELU	291,5	292,9	293,8	295,0	294,5	294,6	294,2	297,3	300,8	303,2	305,2	308,0	313,7	320,4	
a) obežné aktíva a sezónne náklady	67,6	68,2	67,0	67,2	64,4	64,7	65,4	64,9	66,0	65,7	65,9	65,7	66,3	67,4	
b) investičné	80,1	80,4	80,3	80,2	80,7	80,7	81,5	80,2	82,6	83,1	83,9	86,1	85,5	88,0	
c) na prechodný nedostatok zdrojov	8,4	8,5	8,5	8,6	9,0	8,5	9,3	9,4	9,4	9,5	10,1	10,1	10,5	10,8	
d) TOZ	9,9	9,9	9,9	9,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,8	7,9	7,9	8,0	7,9	
e) KBV	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	3,1	
f) kontokorentné a debetné zostatky	15,9	15,9	17,0	17,7	18,2	18,3	17,0	19,5	18,0	19,0	19,3	19,9	21,0	20,7	
g) hypotekárne	11,6	11,6	12,4	13,1	13,7	14,4	15,4	16,3	17,9	19,3	20,5	22,0	23,4	25,1	
h) spotrebné	6,7	6,8	6,9	6,5	6,7	7,0	6,5	6,6	7,0	7,3	7,4	7,7	8,3	9,0	
i) iné	9,7	9,9	11,8	12,6	16,1	17,3	16,7	17,1	16,8	16,5	15,9	15,9	16,6	17,4	
j) štandardné pohľadávky s výhradou	42,3	42,4	40,9	40,3	37,6	37,3	36,1	37,0	37,6	38,5	38,3	37,1	38,4	41,1	
k) klasifikované pohľadávky	34,1	34,6	34,4	34,2	34,4	32,5	32,8	33,0	32,2	31,3	31,5	31,1	31,3	30,0	
- pochybné a sporné	2,6	2,6	2,9	2,8	3,3	3,2	2,9	3,5	3,4	3,3	3,0	2,9	2,8	3,4	
- stratové	26,2	26,7	26,7	26,7	26,7	25,1	24,5	24,4	24,0	23,6	24,4	23,9	23,8	22,4	
- neštandardné	5,3	5,3	4,8	4,7	4,4	4,2	5,3	5,0	4,8	4,4	4,1	4,3	4,6	4,2	
6. INFORMATÍVNE															
A. Prírastok úverov oproti východisku roka spolu															
- mld. Sk	13,2	-	0,2	3,9	4,1	3,6	4,6	9,4	15,8	24,1	25,9	32,0	38,8	49,6	
- %	3,9	-	0,1	1,1	1,1	1,0	1,3	2,7	4,5	6,8	7,4	9,1	11,0	14,1	
v tom															
a) korunové úvery															
- mld. Sk	11,4	-	0,9	2,1	1,6	1,7	1,3	4,4	7,9	10,3	12,3	15,1	20,8	27,5	
- %	4,1	-	0,3	0,7	0,5	0,6	0,5	1,5	2,7	3,5	4,2	5,2	7,1	9,4	
b) úvery v cudzej mene ^{1/}															
- mld. Sk	1,8	-	-0,7	1,7	2,5	1,9	3,3	5,0	7,8	13,7	13,7	16,9	18,0	22,2	
- %	3,1	-	-1,2	2,9	4,1	3,2	5,5	8,4	13,2	23,1	22,9	28,3	30,2	37,2	
B. Sektorová štruktúra korunových úverov															
(podiel na celku v %)															
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
a) Podnikateľská sféra	71,7	71,5	71,6	71,5	71,4	71,1	70,5	70,5	69,8	69,4	68,8	68,1	67,6	67,5	
- verejný sektor	19,7	19,4	19,8	20,0	20,0	19,7	19,7	19,5	18,8	18,8	18,6	18,3	17,9	17,4	
- súkr. sektor vr. družstiev a domácností	39,7	39,7	39,6	38,9	39,4	39,0	38,4	38,6	38,6	38,4	38,3	37,9	38,0	39,2	
- pod zahraničnou kontrolou	12,3	12,4	12,2	12,7	12,1	12,3	12,4	12,4	12,4	12,2	12,0	11,9	11,8	10,9	
b) Štátna správa	6,8	6,7	6,7	6,5	6,1	5,9	5,8	5,6	5,6	5,6	5,4	5,4	5,3	5,1	
c) Obyvateľstvo	21,0	21,0	21,2	21,4	21,7	22,2	22,8	23,1	23,7	24,3	24,9	25,7	26,1	26,6	
d) Neziskové organizácie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	
e) Ostatné	0,5	0,7	0,5	0,5	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,7	0,8	0,7	0,9	0,8	
C. Odvetvová štruktúra korunových úverov															
(podiel na celku v %)															
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
a) poľnohospodárstvo, poľovníctvo															
a rybolov	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	1,9	
b) lesníctvo a ťažba dreva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	
c) ťažba nerastných surovín	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,5	0,5	
d) priemyselná výroba spolu	18,3	18,3	17,8	18,3	17,9	17,7	17,7	17,3	17,5	17,4	16,7	16,2	15,9	15,3	
- výroba potravín, nápojov															
a sprac. tabaku	4,8	4,8	4,8	5,0	5,0	4,7	4,8	4,6	4,7	4,5	4,6	4,5	4,6	4,7	
- výroba chemikálií, chem. výrob.															
a chem. vlákien	2,5	2,5	2,4	2,4	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6	2,5	2,4	2,4	2,4	2,3	
- hutníctvo a strojárstvo	5,6	5,6	5,2	5,6	5,2	5,3	5,2	5,2	5,2	5,4	5,0	4,6	4,4	3,8	
- elektrotech. a elektron. priemysel	1,0	1,0	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	
- textil. a odev. výroba, sprac. kože															
a výr. kož. výrob.	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	
- ostatný priemysel	3,9	3,9	3,8	3,7	3,6	3,5	3,5	3,3	3,3	3,2	3,1	3,0	2,9	3,0	
e) výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	14,5	14,3	13,9	13,9	13,7	13,4	12,8	12,8	12,3	12,2	11,8	11,6	11,2	10,5	

Tabuľka CELKOVÉ STAVY ÚVEROV pokračuje na ďalšej strane.

Celkové stavy úverov (mld. Sk) – pokračovanie

	2002			2003											
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
f) výstavba a stavebníctvo	1,7	1,6	1,7	1,6	1,7	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	
g) obchod, opr. spotr. tovarov a mot. vozidiel, hotely a reštaurácie	13,3	13,3	13,3	13,6	13,6	12,9	13,1	13,2	12,9	13,0	13,2	13,1	13,6	12,7	
h) cestovný ruch	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
i) doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	7,5	7,5	7,9	7,8	8,1	7,9	8,1	8,0	7,6	8,0	8,2	7,7	7,8	9,3	
j) peňažníctvo	5,8	5,8	6,2	6,1	6,2	6,5	6,6	6,8	7,0	6,7	6,9	7,6	7,4	7,2	
k) neziskové organizácie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
l) ostatné	36,1	36,3	36,5	36,0	36,1	37,1	37,2	37,4	38,1	38,1	38,7	39,3	39,7	40,6	
D. Časová štruktúra celkových úverov															
(podiel na celku v %)															
Úvery spolu (korunové + v c. m.)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
a) krátkodobé	32,2	32,2	32,1	32,4	32,2	31,5	31,3	32,3	31,8	31,3	31,3	31,4	31,9	32,5	
b) strednodobé	30,1	30,1	30,2	29,5	29,3	29,9	30,0	29,4	29,3	29,6	29,8	29,1	28,8	28,6	
c) dlhodobé	37,6	37,6	37,7	38,2	38,4	38,6	38,6	38,3	38,9	39,0	39,0	39,4	39,3	38,9	
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
a) krátkodobé	31,5	31,8	31,7	32,0	32,1	31,4	31,0	31,9	31,5	31,1	30,9	30,7	31,1	31,2	
b) strednodobé	29,8	29,8	29,7	28,9	28,6	29,1	29,3	28,5	28,4	28,5	28,6	28,3	27,9	27,9	
c) dlhodobé	38,6	38,4	38,6	39,1	39,4	39,5	39,8	39,6	40,1	40,5	40,5	41,1	41,0	40,9	
Úvery v cudzej mene spolu ^{1/}	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
a) krátkodobé	35,7	34,6	34,4	34,3	33,1	32,0	33,0	34,0	33,1	32,5	32,6	34,6	35,3	37,2	
b) strednodobé	31,5	31,5	32,4	32,1	33,0	33,8	33,6	33,6	33,2	34,5	34,9	32,7	32,4	31,6	
c) dlhodobé	32,9	34,0	33,3	33,6	33,9	34,2	33,3	32,4	33,7	33,0	32,5	32,7	32,2	31,2	
E. Účelová štruktúra korunových úverov															
(podiel na celku v %)															
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
a) obežné aktíva	23,2	23,3	22,8	22,8	21,9	22,0	22,2	21,8	22,0	21,7	21,6	21,3	21,1	21,0	
b) investičné	27,5	27,4	27,3	27,2	27,4	27,4	27,7	27,0	27,5	27,4	27,5	28,0	27,3	27,5	
c) na prechodný nedostatok zdrojov	2,9	2,9	2,9	2,9	3,1	2,9	3,2	3,2	3,1	3,1	3,3	3,3	3,3	3,4	
d) TOZ	3,4	3,4	3,4	3,3	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9	2,6	2,6	2,5	2,5	
e) KBV	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,0	
f) kontokorentné a debetné zostatky	5,4	5,4	5,8	6,0	6,2	6,2	5,8	6,6	6,0	6,3	6,3	6,5	6,7	6,5	
g) hypotekárne	4,0	4,0	4,2	4,4	4,7	4,9	5,2	5,5	5,9	6,4	6,7	7,1	7,5	7,8	
h) spotrebné	2,3	2,3	2,4	2,2	2,3	2,4	2,2	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,6	2,8	
i) iné	3,3	3,4	4,0	4,3	5,5	5,9	5,7	5,7	5,6	5,4	5,2	5,2	5,3	5,4	
j) štandardné pohľadávky s výhradou	14,5	14,5	13,9	13,7	12,8	12,7	12,3	12,4	12,5	12,7	12,6	12,0	12,3	12,8	
k) klasifikované pohľadávky	11,7	11,8	11,7	11,6	11,7	11,0	11,1	11,1	10,7	10,3	10,3	10,1	10,0	9,4	
- pochybné a sporné	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	1,2	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	1,1	
- stratové	9,0	9,1	9,1	9,1	9,1	8,5	8,3	8,2	8,0	7,8	8,0	7,8	7,6	7,0	
- neštandardné	1,8	1,8	1,6	1,6	1,5	1,4	1,8	1,7	1,6	1,4	1,3	1,4	1,5	1,3	

^{1/} Rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách.

Celkové stavy úverov – upravené o emisiu štátnych dlhopisov určených na reštrukturalizáciu úverového portfólia obchodných bánk a bilančné položky bánk, ktoré ukončili činnosť (mld. Sk)

	2002			2003											
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	468,9	468,9	470,1	473,8	474,0	473,6	474,5	479,3	485,7	494,0	495,8	501,9	508,7	519,6	
A. Korunové úvery	408,6	408,6	411,0	412,2	411,7	411,8	411,4	414,5	418,0	420,4	422,3	425,2	430,9	437,5	
v tom															
- nefinančné organizácie	314,1	314,1	313,7	315,5	314,8	312,8	310,5	311,3	310,6	311,9	310,7	308,8	311,5	313,6	
- peňažníctvo	16,9	16,9	18,1	18,1	18,2	19,3	19,6	20,3	21,0	20,4	21,2	22,3	22,0	23,3	
- poisťovníctvo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
- mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov	8,2	8,2	8,1	7,7	6,4	6,0	5,7	5,3	5,3	5,4	5,0	5,2	5,1	4,9	
- neziskové organizácie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	
- drobní podnikatelia	6,5	6,5	7,1	6,1	6,0	6,0	6,1	6,6	6,9	6,7	6,9	7,3	7,3	8,0	
- obyvateľstvo	61,3	61,3	62,4	63,2	64,0	65,3	67,2	68,6	71,3	73,6	76,1	79,3	81,8	85,1	
- cudzinci (nerezidenti)	1,3	1,3	1,4	1,4	1,9	2,0	2,0	2,0	2,2	1,7	2,1	1,8	2,5	2,5	
- ostatní	0,2	0,2	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,5	0,3	0,4	0,4	0,0	
B. Úvery v cudzej mene ^{1/}	60,3	60,3	59,1	61,6	62,3	61,8	63,2	64,8	67,7	73,6	73,5	76,7	77,8	82,0	
ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	468,8	468,8	470,1	473,8	474,0	473,6	474,6	479,3	368,2	376,5	378,4	384,4	391,2	402,1	
z toho a) krátkodobé	145,2	145,2	113,2	115,3	114,9	112,3	111,9	116,7	117,0	118,0	118,3	120,9	124,9	130,6	
b) strednodobé	179,9	179,9	106,4	104,9	104,6	106,4	107,2	106,4	107,9	111,6	112,7	112,0	112,8	115,0	
c) dlhodobé	143,8	143,8	133,1	136,1	136,9	137,4	137,9	138,7	143,3	147,0	147,4	151,5	153,6	156,4	
KORUNOVÉ ÚVERY	408,6	408,6	411,0	412,2	411,7	411,8	411,4	414,5	300,8	303,2	305,2	308,0	313,7	320,4	
z toho a) krátkodobé	123,5	123,5	124,6	125,8	126,0	124,2	122,7	126,4	126,3	125,7	126,0	126,0	129,1	131,7	
b) strednodobé	161,0	161,0	161,4	159,3	158,2	159,7	160,2	158,8	159,6	160,4	161,3	161,1	161,7	163,3	
c) dlhodobé	124,1	124,1	125,0	127,1	127,5	127,9	128,6	129,3	132,2	134,4	135,2	138,1	140,2	142,6	
ÚVERY V CUDZEJ MENE ^{1/}	60,3	60,3	59,1	61,6	62,3	61,8	63,2	64,8	67,4	73,3	73,2	76,4	77,5	81,7	
v tom a) krátkodobé	21,7	21,7	20,5	21,3	20,8	20,0	21,1	22,2	22,6	24,1	24,2	26,7	27,7	30,7	
b) strednodobé	18,9	18,9	19,0	19,7	20,5	20,8	21,1	21,7	22,4	25,3	25,6	25,0	25,2	25,8	
c) dlhodobé	19,7	19,7	19,6	20,6	21,0	21,0	21,0	20,9	22,7	24,2	23,8	25,0	25,0	25,5	
2. INFORMATÍVNE															
Prírastok úverov oproti východisku roka spolu															
- mld. Sk	33,2	-	1,2	4,9	5,0	4,6	5,6	10,4	16,7	25,1	26,9	33,0	39,7	50,6	
- %	7,6	-	0,6	0,9	0,7	0,8	0,7	1,4	2,3	2,9	3,4	4,1	5,4	7,1	
v tom															
Korunové úvery															
- mld. Sk	31,4	-	2,4	3,6	3,0	3,2	2,8	5,9	9,4	11,8	13,7	16,6	22,2	28,9	
- %	8,3	-	0,6	0,9	0,7	0,8	0,7	1,4	2,3	2,9	3,4	4,1	5,4	7,1	
Úvery v cudzej mene ^{1/}															
- mld. Sk	1,8	-	-1,2	1,3	2,0	1,5	2,8	4,5	7,4	13,3	13,2	16,4	17,5	21,7	
- %	3,1	-	-1,9	2,1	3,3	2,4	4,7	7,5	12,2	22,0	21,9	27,2	29,1	36,0	
Časová štruktúra celkových úverov v %															
Úvery v Sk a v cudzej mene															
(podiel na celku v %)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
v tom a) krátkodobé	31,0	31,0	24,1	24,3	24,2	23,7	23,6	24,4	31,8	31,3	31,3	31,4	31,9	32,5	
b) strednodobé	38,4	38,4	22,6	22,1	22,1	22,5	22,6	22,2	29,3	29,6	29,8	29,1	28,8	28,6	
c) dlhodobé	30,7	30,7	28,3	28,7	28,9	29,0	29,1	28,9	38,9	39,0	39,0	39,4	39,3	38,9	
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
(podiel na celku v %)															
v tom a) krátkodobé	30,2	30,2	30,3	30,5	30,6	30,2	29,8	30,5	42,0	41,5	41,3	40,9	41,1	41,1	
b) strednodobé	39,4	39,4	39,3	38,6	38,4	38,8	38,9	38,3	53,1	52,9	52,8	52,3	51,6	51,0	
c) dlhodobé	30,4	30,4	30,4	30,8	31,0	31,1	31,3	31,2	43,9	44,3	44,3	44,8	44,7	44,5	
Úvery v cudzej mene spolu ^{1/}	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
(podiel na celku v %)															
v tom a) krátkodobé	36,0	36,0	34,7	34,6	33,4	32,4	33,4	34,3	33,6	32,9	33,0	35,0	35,7	37,6	
b) strednodobé	31,3	31,3	32,2	32,0	32,8	33,6	33,5	33,5	33,2	34,5	34,9	32,7	32,4	31,6	
c) dlhodobé	32,7	32,7	33,1	33,4	33,7	34,0	33,2	32,2	33,7	33,0	32,5	32,7	32,2	31,2	

1/ Rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách.

Úvery klientom – čerpané úvery (mld. Sk)

	2002	2003											
	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ČERPANÉ KORUNOVÉ ÚVERY	68,0	66,2	81,7	80,4	77,9	72,8	87,4	93,2	86,6	89,6	85,4	83,4	100,7
a) podnikateľská sféra	61,1	62,1	77,2	75,3	72,7	67,3	80,3	84,2	79,1	81,8	76,7	75,4	91,3
- verejný sektor	4,9	4,0	4,5	5,7	4,7	3,8	3,1	3,1	3,3	2,6	3,1	3,1	3,5
- súkromný sektor	25,3	21,3	25,7	27,4	28,1	25,2	27,4	27,7	26,9	24,4	23,2	23,6	35,0
- pod zahraničnou kontrolou	30,8	36,8	47,0	42,3	39,9	38,2	49,7	53,4	48,9	54,8	50,4	48,6	52,8
b) obyvateľstvo	3,7	3,6	4,1	4,6	4,7	5,0	6,2	6,6	6,1	6,8	7,8	7,2	8,4
c) neziskové organizácie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
d) mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov	2,8	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,9	1,0	0,7	0,4	0,3	0,4
e) ostatné	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6	1,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5
2. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA ÚVEROV	68,0	66,2	81,7	80,4	77,9	72,8	87,4	93,2	86,6	89,6	85,4	83,4	100,7
a) krátkodobé	56,1	58,4	73,8	69,1	68,3	63,8	77,1	82,7	76,9	80,1	74,8	72,5	86,8
b) strednodobé	8,3	4,7	5,7	8,4	7,4	6,6	6,9	6,6	6,0	6,2	6,9	7,9	7,5
c) dlhodobé	3,6	3,1	2,2	3,0	2,2	2,3	3,3	3,8	3,7	3,2	3,8	3,0	6,4
3. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA ÚVEROV (podiel na celku v %)													
Čerpané úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) krátkodobé	82,5	88,3	90,3	85,9	87,6	87,7	88,3	88,8	88,8	89,4	87,5	86,9	86,2
b) strednodobé	12,2	7,1	7,0	10,4	9,6	9,1	7,9	7,1	6,9	7,0	8,1	9,5	7,4
c) dlhodobé	5,3	4,6	2,7	3,7	2,9	3,2	3,8	4,1	4,3	3,6	4,4	3,6	6,4

Vklady klientov (mld. Sk)

	2002				2003									
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. VKLADY SPOLU (korunové + v c. m.)	771,4	772,6	785,4	778,7	778,2	779,3	779,5	758,0	819,8	782,3	784,1	787,5	804,5	796,4
A. Korunové vklady	653,0	654,1	674,3	672,9	673,0	674,2	680,0	660,1	716,6	676,3	682,6	686,3	703,0	699,2
- nefinančné organizácie	133,3	134,5	122,2	132,1	134,7	137,3	148,1	137,2	147,8	150,4	153,0	157,8	161,2	171,5
- peňažníctvo	10,0	10,0	35,7	11,8	25,0	10,2	9,6	10,0	50,5	11,4	18,1	11,1	11,8	14,2
- poisťovníctvo	21,0	20,1	22,4	21,1	20,0	19,6	18,6	17,8	17,8	17,3	15,1	16,1	16,3	19,7
- mimorozpočtové prostriedky ústredných a miestnych orgánov	137,1	136,6	135,6	147,6	137,5	150,5	146,7	139,8	142,6	137,9	140,1	146,0	157,8	140,6
- neziskové organizácie	9,7	9,7	10,9	10,3	10,1	10,4	10,4	9,7	10,2	10,2	10,2	10,5	10,3	10,0
- drobní podnikatelia	13,3	13,0	14,6	14,3	13,9	15,0	16,0	15,6	16,4	17,3	17,2	17,9	18,6	15,4
- obyvateľstvo	323,4	325,1	328,1	330,9	326,7	325,9	325,9	325,4	325,9	326,9	324,2	322,3	321,3	323,2
- cudzinci (nerezidenti)	3,9	3,9	3,9	3,8	4,3	4,6	3,9	3,8	4,6	4,1	3,7	3,7	5,0	4,2
- ostatní	1,3	1,4	0,8	0,9	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,9	0,8	0,7	0,5
B. Vklady v cudzej mene ^{1/}	118,4	118,5	111,1	105,8	105,2	105,0	99,5	97,9	103,2	106,0	101,6	101,3	101,6	97,2
- fyzické osoby	69,3	69,3	77,6	71,7	65,4	64,4	61,2	60,5	59,7	61,0	59,2	59,3	57,6	55,7
- právnické osoby	49,1	49,2	33,5	34,1	39,9	40,6	38,3	37,5	43,5	45,0	42,3	42,0	43,9	41,5
2. KORUNOVÉ VKLADY PODĽA SEKTOROV	653,0	654,1	674,3	672,9	673,0	674,2	680,0	660,1	716,6	676,3	682,6	686,3	703,0	699,2
Podnikateľská sféra	177,6	177,5	195,0	179,4	193,6	182,0	192,2	180,6	232,5	196,4	203,4	202,9	207,9	220,8
a) verejný sektor	35,6	36,6	37,4	40,9	42,8	42,0	45,0	37,9	37,9	41,5	41,4	41,7	41,3	44,5
b) súkromný sektor (vrátane družstiev a domácností)	117,2	116,1	136,0	115,2	127,9	118,4	120,5	117,3	167,2	129,5	137,4	135,8	139,1	143,1
c) pod zahraničnou kontrolou	24,7	24,8	21,6	23,3	22,9	21,6	26,7	25,4	27,3	25,4	24,6	25,5	27,5	33,2
Štátna správa	137,1	136,6	135,6	147,6	137,5	150,5	146,7	139,8	142,6	137,9	140,1	146,0	157,8	140,6
Obyvateľstvo	323,4	325,1	328,1	330,9	326,7	325,9	325,9	325,4	325,9	326,9	324,2	322,3	321,3	323,2
Neziskové organizácie	9,7	9,7	10,9	10,3	10,1	10,4	10,4	9,7	10,2	10,2	10,2	10,5	10,3	10,0
Ostatné	5,2	5,3	4,7	4,6	5,0	5,3	4,7	4,6	5,4	4,8	4,7	4,5	5,7	4,7
3. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA KORUNOVÝCH VKLADOV	653,0	654,1	674,3	672,9	673,0	674,2	680,0	660,1	716,6	676,3	682,6	686,3	703,0	699,2
a) krátkodobé	578,9	579,7	601,9	600,1	601,2	603,5	609,4	589,8	647,2	606,6	613,9	618,2	635,0	628,9
b) strednodobé	33,7	33,7	32,3	32,2	31,9	31,5	30,9	30,6	30,3	29,8	29,1	28,6	28,3	27,7
c) dlhodobé	40,4	40,7	40,1	40,5	39,8	39,3	39,7	39,6	39,2	39,9	39,5	39,5	39,7	42,5
4. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA VKLADOV V CUDZEJ MENE ^{1/}	118,4	118,5	111,1	105,8	105,2	105,0	99,5	97,9	103,2	106,0	101,6	101,3	101,6	97,2
a) kratkodobé	117,8	118,1	110,7	105,3	104,7	104,5	99,0	97,3	102,6	105,4	101,0	100,5	100,9	96,5
b) strednodobé	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6	0,6
c) dlhodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA CELKOVÝCH VKLADOV	771,4	772,6	785,4	778,7	778,2	779,3	779,5	758,0	819,8	782,3	784,1	787,5	804,5	796,4
a) kratkodobé	696,8	697,8	712,6	705,4	706,0	708,0	708,4	687,2	749,8	712,0	714,9	718,7	736,0	725,5
b) strednodobé	34,2	34,1	32,8	32,7	32,4	32,0	31,4	31,2	30,9	30,4	29,7	29,4	28,9	28,4
c) dlhodobé	40,4	40,7	40,1	40,6	39,8	39,3	39,7	39,6	39,2	39,9	39,5	39,5	39,7	42,5
6. INFORMATÍVNE														
A. Prírastok vkladov oproti východisku roka spolu														
- mld. Sk	93,0	-	12,8	6,1	5,6	6,7	6,9	-14,6	47,3	9,7	11,5	15,0	31,9	23,8
- %	13,7	-	1,7	0,8	0,7	0,9	0,9	-1,9	6,1	1,3	1,5	1,9	4,1	3,1
v tom														
a) korunové vklady														
- mld. Sk	85,3	-	20,2	18,8	18,9	20,2	25,9	6,0	62,6	22,2	28,5	32,2	48,9	45,1
- %	15,0	-	3,1	2,9	2,9	3,1	4,0	0,9	9,6	3,4	4,4	4,9	7,5	6,9
b) vklady v cudzej mene ^{1/}														
- mld. Sk	7,7	-	-7,4	-12,8	-13,3	-13,5	-19,0	-20,6	-15,3	-12,5	-17,0	-17,2	-17,0	-21,3
- %	6,9	-	-6,3	-10,8	-11,2	-11,4	-16,1	-17,4	-12,9	-10,5	-14,3	-14,5	-14,3	-18,0

Tabuľka VKLADY KLIENTOV pokračuje na ďalšej strane.

Vklady klientov (mld. Sk) – pokračovanie

	2002	2003												
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B. Sektorová štruktúra korunových vkladov (podiel na celku v %)														
Korunové vklady spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) Podnikateľská sféra	27,2	27,1	28,9	26,7	28,8	27,0	28,3	27,4	32,4	29,0	29,8	29,6	29,6	31,6
- verejný sektor	5,5	5,6	5,6	6,1	6,4	6,2	6,6	5,7	5,3	6,1	6,1	6,1	5,9	6,4
- súkromný sektor (vr. družstiev a domácností)	18,0	17,7	20,2	17,1	19,0	17,6	17,7	17,8	23,3	19,2	20,1	19,8	19,8	20,5
- pod zahraničnou kontrolou	3,8	3,8	3,2	3,5	3,4	3,2	3,9	3,9	3,8	3,8	3,6	3,7	3,9	4,8
b) Štátna správa	21,0	20,9	20,1	21,9	20,4	22,3	21,6	21,2	19,9	20,4	20,5	21,3	22,4	20,1
c) Obyvateľstvo	49,5	49,7	48,7	49,2	48,5	48,3	47,9	49,3	45,5	48,3	47,5	47,0	45,7	46,2
d) Neziskové organizácie	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4
e) Ostatné	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7
C. Časová štruktúra vkladov (podiel na celku v %)														
Korunové vklady spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) krátkodobé	88,7	88,6	89,3	89,2	89,3	89,5	89,6	89,4	90,3	89,7	89,9	90,1	90,3	90,0
b) strednodobé	5,2	5,1	4,8	4,8	4,7	4,7	4,5	4,6	4,2	4,4	4,3	4,2	4,0	4,0
c) dlhodobé	6,2	6,2	5,9	6,0	5,9	5,8	5,8	6,0	5,5	5,9	5,8	5,8	5,6	6,1
D. Časová štruktúra vkladov v c. m. ^{1/} (podiel na celku v %)														
Vklady v cudzej mene	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom														
a) krátkodobé	99,5	99,6	99,6	99,5	99,5	99,5	99,5	99,4	99,4	99,4	99,4	99,3	99,4	99,4
b) strednodobé	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6
c) dlhodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
E. Časová štruktúra celkových vkladov (podiel na celku v %)														
Celkové vklady (korunové a v c. m.)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom														
a) krátkodobé	90,3	90,3	90,7	90,6	90,7	90,9	90,9	90,7	91,5	91,0	91,2	91,3	91,5	91,1
b) strednodobé	4,4	4,4	4,2	4,2	4,2	4,1	4,0	4,1	3,8	3,9	3,8	3,7	3,6	3,6
c) dlhodobé	5,2	5,3	5,1	5,2	5,1	5,0	5,1	5,2	4,8	5,1	5,0	5,0	4,9	5,3

1/ Rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách.

Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk (%)

	2002					2003							
	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ZO STAVU ÚVEROV SPOLU ^{1/}	8,77	8,43	8,26	8,26	8,23	8,13	8,12	8,04	8,02	7,97	7,87	7,82	7,68
A) Podľa sektorov													
a) podnikateľská sféra	8,92	8,63	8,44	8,44	8,42	8,22	8,24	8,17	8,18	8,10	7,98	7,91	7,69
- verejný sektor	8,88	8,58	8,28	8,34	8,35	8,09	8,09	8,08	8,07	8,06	7,90	7,83	7,68
- súkromný sektor (vrátane družstiev)	9,08	8,93	8,76	8,72	8,62	8,51	8,53	8,44	8,37	8,37	8,27	8,14	7,92
- pod zahraničnou kontrolou	8,50	7,86	7,81	7,79	7,95	7,65	7,67	7,57	7,80	7,42	7,28	7,39	6,95
b) obyvateľstvo	8,05	7,49	7,45	7,50	7,45	7,68	7,65	7,55	7,48	7,50	7,49	7,47	7,50
B) Podľa časového hľadiska													
- krátkodobé	8,92	9,03	8,49	8,55	8,51	8,28	8,33	8,22	8,27	8,13	8,01	8,01	7,76
- strednodobé	9,47	9,05	9,10	9,09	9,10	9,00	9,01	8,94	8,88	8,99	8,93	8,85	8,78
- dlhodobé	8,11	7,42	7,40	7,39	7,35	7,33	7,29	7,24	7,21	7,11	7,02	6,95	6,84
2. Z ČERPANÝCH ÚVEROV SPOLU ^{1/}	7,80	7,41	7,61	7,62	8,12	8,06	7,64	7,28	7,69	7,45	7,10	7,70	7,25
A) Podľa sektorov													
a) podnikateľská sféra	7,59	7,28	7,51	7,47	7,95	7,90	7,46	7,04	7,52	7,20	6,80	7,48	7,02
- verejný sektor	7,65	7,34	7,80	7,68	7,64	7,83	7,80	7,56	7,69	7,61	7,00	7,23	7,68
- súkromný sektor (vrátane družstiev)	8,87	8,52	8,93	8,89	8,87	8,55	8,65	8,15	8,85	8,14	8,10	8,28	7,87
- pod zahraničnou kontrolou	6,53	6,55	6,70	6,54	7,35	7,48	6,79	6,44	6,77	6,77	6,20	7,10	6,41
b) obyvateľstvo	9,94	9,36	9,39	9,68	10,36	9,99	9,52	9,42	9,73	10,25	9,81	9,88	9,63
B) Podľa časového hľadiska													
- krátkodobé	7,50	7,27	7,53	7,46	8,05	8,00	7,53	7,15	7,62	7,36	6,93	7,63	7,15
- strednodobé	9,51	9,29	8,97	9,03	8,97	8,99	9,15	8,92	9,04	8,87	9,04	8,61	8,58
- dlhodobé	8,42	7,44	6,98	7,29	7,33	7,08	6,88	7,15	7,12	7,06	6,95	6,91	6,96

1/ Bez úverov s úrokovou sadzbou 0 %.

Objem čerpaných úverov a priemerné úrokové sadzby obchodných bánk

		2002					2003							
		12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úvery spolu	a	67,99	67,82	81,69	80,42	77,94	72,78	87,35	93,17	86,61	89,59	85,45	83,44	100,68
	b	7,79	7,43	7,60	7,61	8,11	8,06	7,63	7,28	7,69	7,45	7,09	7,69	7,24
prečerpanie bežného účtu	a	1,22	8,72	11,31	11,10	12,68	11,90	13,17	13,35	14,29	14,86	14,89	14,69	17,83
	b	11,66	9,39	10,11	9,80	9,89	9,63	9,74	8,99	9,90	9,38	9,26	9,13	9,10
investičné úvery	a	-	4,10	1,86	5,77	2,80	3,19	3,65	3,07	2,38	2,84	2,95	2,35	4,18
	b	-	8,36	8,68	8,67	8,71	8,27	8,72	8,47	8,46	7,56	7,96	7,92	7,70
spotrebný – obyvateľstvo	a	0,48	0,43	0,30	0,36	0,39	0,64	1,03	1,02	1,05	1,30	1,76	1,59	1,70
	b	12,23	12,27	13,19	17,61	17,10	14,27	12,64	12,89	14,33	13,81	12,75	12,72	12,40
ostatné	a	4,51	52,77	66,41	60,92	60,14	54,40	66,63	73,08	65,59	67,81	62,85	60,96	72,36
	b	9,32	6,95	7,08	6,98	7,59	7,56	7,01	6,79	7,04	6,85	6,30	7,08	6,51
z toho: hypotekárne úvery	a	0,06	0,03	0,03	0,13	0,03	0,07	0,09	0,13	0,08	0,31	0,46	0,39	0,57
	b	9,98	9,32	9,37	8,55	9,13	6,87	7,10	8,07	8,08	7,81	7,69	7,81	7,68
hypotekárne úvery so štátnou podporou	a	1,19	1,14	1,08	1,17	0,90	0,96	1,60	1,65	1,57	1,16	1,26	1,11	1,49
	b	7,98	4,97	4,90	5,14	5,40	5,44	5,31	5,11	5,17	5,10	5,25	5,23	5,23
stavebné úvery	a	0,12	0,12	0,11	0,08	0,09	0,09	0,11	0,10	0,13	0,39	0,16	0,14	0,14
	b	5,46	5,52	5,68	6,02	6,09	6,12	6,24	5,85	5,53	7,06	5,77	5,98	5,10
mediúvery	a	0,66	0,51	0,42	0,50	0,50	0,57	0,61	1,04	0,79	0,71	1,05	0,89	1,07
	b	7,70	7,65	7,65	7,23	7,17	7,14	7,12	7,43	7,45	7,49	7,39	7,26	7,25
Úvery krátkodobé	a	56,10	59,32	73,77	69,06	68,27	63,80	77,15	82,72	76,92	80,14	74,80	72,53	86,78
	b	7,50	7,26	7,52	7,46	8,04	8,00	7,53	7,15	7,61	7,35	6,92	7,63	7,15
z toho: - do 7 dní	a	-	30,99	39,89	35,96	33,00	30,30	46,35	50,62	48,50	54,73	51,16	48,21	52,23
	b	-	6,63	6,67	6,54	7,51	7,80	6,90	6,40	7,20	6,91	6,26	7,38	6,70
- do 1 mesiaca	a	-	10,37	8,11	10,83	9,12	11,16	7,52	8,26	8,80	4,88	4,75	4,50	8,13
	b	-	7,42	8,00	8,00	8,12	7,74	8,17	8,18	7,88	7,81	7,49	7,74	7,12
- do 3 mesiacov	a	-	5,78	8,19	5,43	5,96	5,40	5,16	5,46	3,83	3,87	3,45	4,13	6,57
	b	-	7,25	7,51	8,07	8,00	7,76	7,73	7,49	7,61	7,76	7,66	7,22	7,26
- do 6 mesiacov	a	-	1,76	2,54	1,72	2,03	1,73	2,18	2,62	1,24	1,71	0,80	0,86	1,15
	b	-	7,88	7,41	7,31	8,30	7,66	8,14	7,96	8,72	7,68	7,55	7,24	7,73
- do 1 roka	a	-	10,43	15,03	15,12	18,16	15,21	15,94	15,76	14,56	14,95	14,64	14,83	18,70
	b	-	8,90	9,52	9,06	8,95	8,71	8,91	8,74	8,76	8,69	8,83	8,55	8,33
Úvery dlhodobé od 1 do 5 rokov	a	8,32	5,24	5,69	8,40	7,45	6,63	6,92	6,64	5,97	6,24	6,89	7,89	7,49
	b	9,50	9,29	8,97	8,95	8,97	8,99	9,14	8,92	9,04	8,87	9,03	8,61	8,58
Úvery dlhodobé nad 5 rokov	a	3,58	3,26	2,24	2,96	2,22	2,35	3,29	3,81	3,72	3,22	3,76	3,02	6,41
	b	8,42	7,44	6,98	7,29	7,33	7,08	6,88	7,15	7,12	7,06	6,95	6,91	6,96

a – objem v mld. Sk
b – priemerná úroková sadzba v %

Vývoj priemerných úrokových mier a objemu korunových vkladov

		2002					2003							
		12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vklady spolu	a	556 337	551 221	563 157	561 062	562 346	572 542	560 708	575 286	579 267	577 913	583 743	588 403	599 379
	b	3,45	3,40	3,42	3,32	3,40	3,31	3,23	3,29	3,41	3,22	3,17	3,26	3,01
v tom:														
neterminované	a	189 735	176 188	175 927	174 831	177 380	177 772	184 141	185 481	185 994	189 904	190 541	195 379	219 235
	b	1,64	1,77	1,63	1,56	1,66	1,53	1,52	1,53	1,65	1,48	1,37	1,49	1,49
terminované	a	366 602	262 237	274 447	274 912	276 190	286 644	268 910	283 133	286 596	282 793	289 074	289 717	275 462
	b	4,39	4,68	4,72	4,60	4,72	4,58	4,54	4,60	4,76	4,53	4,48	4,60	4,31
- krátkodobé terminované	a	-	251 542	263 905	264 105	265 381	275 900	258 134	272 406	276 053	272 424	278 720	279 320	264 927
	b	-	4,60	4,66	4,54	4,66	4,53	4,47	4,55	4,72	4,47	4,43	4,57	4,27
- denné vklady	a	-	5 607	5 859	17 743	6 383	6 796	16 162	16 491	4 846	17 489	5 246	4 687	4 520
	b	-	4,54	5,51	4,68	5,59	4,64	4,59	4,68	6,29	4,45	4,28	5,87	4,08
- do 7 dní	a	30 311	44 602	46 994	30 560	43 244	52 054	27 875	31 585	35 673	28 027	40 819	44 399	27 165
	b	4,04	4,38	4,88	4,38	5,06	4,63	4,42	4,59	5,50	4,43	4,52	5,43	4,22
- do 1 mesiaca	a	103 415	100 148	112 718	111 484	117 815	114 373	116 547	124 375	130 948	130 331	133 243	131 935	143 754
	b	4,51	4,54	4,70	4,67	4,82	4,73	4,73	4,82	4,90	4,82	4,71	4,69	4,61
- do 3 mesiacov	a	68 372	58 134	56 655	62 887	58 520	61 629	59 426	62 944	67 966	60 209	63 975	64 041	55 115
	b	4,95	4,37	4,02	4,14	4,01	4,15	4,12	4,20	4,24	4,06	4,13	4,07	3,75
- do 6 mesiacov	a	34 845	23 307	23 385	24 447	23 009	22 314	20 227	19 228	19 591	19 081	18 900	17 739	18 768
	b	5,59	5,17	4,86	4,53	4,21	3,93	3,70	3,70	3,70	3,67	3,63	3,60	3,76
- do 1 roka	a	52 145	19 745	18 293	16 984	16 410	18 733	17 896	17 782	17 029	17 286	16 536	16 519	15 605
	b	4,13	5,44	5,35	5,23	5,12	4,97	4,78	4,65	4,34	4,23	4,07	3,88	3,76
- strednodobé terminované	a	-	9 258	9 629	9 792	9 990	9 722	9 739	9 698	9 507	9 323	9 293	9 312	9 399
	b	-	6,37	5,95	5,96	5,86	5,52	5,83	5,76	5,61	5,61	5,46	5,08	4,97
- do 2 rokov	a	23 501	2 877	2 838	2 830	2 577	2 367	2 323	2 244	2 200	2 172	2 155	2 499	2 478
	b	2,77	5,64	5,52	5,42	5,27	5,18	5,12	5,07	4,79	4,66	4,54	4,30	4,15
- do 5 rokov	a	1 351	6 381	6 791	6 962	7 413	7 355	7 416	7 454	7 307	7 151	7 138	6 813	6 921
	b	6,47	6,70	6,14	6,18	6,07	5,63	6,06	5,97	5,86	5,90	5,73	5,37	5,26
- dlhodobé terminované	a	-	1 437	914	1 016	819	1 022	1 037	1 029	1 036	1 046	1 061	1 085	1 136
	b	-	7,18	9,50	8,91	9,02	8,86	8,76	8,79	8,75	8,69	8,66	8,53	8,81
- nad 5 rokov	a	40 366	1 437	914	1 016	819	1 022	1 037	1 029	1 036	1 046	1 061	1 085	1 136
	b	3,00	7,18	9,50	8,91	9,02	8,86	8,76	8,79	8,75	8,69	8,66	8,53	8,81
úsporné vklady	a	-	112 796	112 783	111 319	108 777	108 125	107 657	106 671	106 678	105 216	104 129	103 308	104 682
	b	-	2,99	3,03	2,93	2,89	2,87	2,87	2,86	2,85	2,86	2,85	2,86	2,75
- krátkodobé	a	-	51 316	50 772	50 605	49 005	48 484	48 429	48 159	47 737	47 149	46 581	45 966	45 151
	b	-	3,35	3,39	3,25	3,20	3,15	3,18	3,16	3,13	3,14	3,13	3,14	2,88
- strednodobé	a	-	22 846	22 386	21 936	21 282	20 983	20 698	20 355	20 045	19 582	19 125	18 742	18 133
	b	-	2,50	2,52	2,31	2,23	2,22	2,23	2,21	2,19	2,21	2,23	2,26	2,13
- dlhodobé	a	-	38 634	39 625	38 778	38 490	38 658	38 529	38 157	38 896	38 486	38 424	38 600	41 398
	b	-	2,86	2,85	2,84	2,84	2,83	2,83	2,83	2,83	2,83	2,83	2,83	2,90
Krátkodobé (terminované a úsporné)	a	292 749	302 858	314 677	314 710	314 386	324 384	306 563	320 565	323 789	319 573	325 300	325 285	310 078
	b	4,64	4,39	4,46	4,33	4,43	4,32	4,26	4,34	4,48	4,27	4,25	4,37	4,06
Strednodobé (terminované a úsporné)	a	33 487	32 104	32 015	31 727	31 272	30 706	30 437	30 053	29 552	28 904	28 417	28 054	27 532
	b	3,83	3,62	3,55	3,43	3,39	3,27	3,38	3,35	3,29	3,31	3,28	3,20	3,10
Dlhodobé (terminované a úsporné)	a	40 366	40 070	40 538	39 794	39 309	39 680	39 566	39 186	39 933	39 532	39 485	39 685	42 534
	b	3,00	3,01	3,00	3,00	2,97	2,99	2,99	2,98	2,98	2,98	2,99	2,99	3,06

a – objem v mil. Sk

b – priemerná úroková miera v %

Základná charakteristika vývoja úrokových mier z úverov a vkladov (% , percentuálne body)

	r.	2002					2003								
		12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Priemerná úroková miera zo stavu úverov ^{1/}	1	8,77	8,43	8,26	8,26	8,23	8,13	8,12	8,04	8,02	7,97	7,87	7,82	7,68	
Priemerná úroková miera z vkladov	2	3,45	3,40	3,42	3,32	3,40	3,31	3,23	3,29	3,41	3,22	3,17	3,26	3,01	
Priemerná úroková miera z čerpaných úverov	3	7,80	7,41	7,61	7,62	8,12	8,06	7,64	7,28	7,69	7,45	7,10	7,70	7,25	
Priemerná úroková miera medzibankového peňažného trhu (1D až 12M – stred)	4	5,76	5,80	5,97	5,97	6,09	5,92	5,98	6,02	6,10	6,12	5,76	5,88	5,70	
Priemerná úroková miera z kr. čerpaných úverov	5	7,50	7,27	7,53	7,46	8,05	8,00	7,53	7,15	7,62	7,36	6,93	7,63	7,15	
Priemerná úroková miera z kr. vkladov	6	4,64	4,39	4,46	4,33	4,43	4,32	4,26	4,34	4,48	4,27	4,25	4,37	4,06	
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z kr. čerpaných úverov a kr. vkladov (r. 5 - r. 6)	7	2,86	2,88	3,07	3,13	3,62	3,68	3,27	2,81	3,14	3,09	2,68	3,26	3,09	
Základná úroková sadzba NBS (do 31. 12. 2002 diskontná sadzba)	8	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,50	6,25	6,25	6,00	
Ročná miera inflácie	9	3,40	7,30	7,60	8,00	7,70	7,60	8,40	8,70	9,20	9,50	9,60	9,80	9,30	
Ročný rast cien priemyselných výrobcov	10	2,30	7,50	8,90	9,30	8,20	7,80	8,20	8,20	8,00	8,00	7,90	8,80	8,70	
Reálna úroková miera z kr. čerpaných úverov (r. 5 - r. 10)	11	5,20	-0,23	-1,37	-1,84	-0,15	0,20	-0,67	-1,05	-0,38	-0,64	-0,97	-1,17	-1,55	
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z kr. čerpaných úverov a mierou inflácie (r. 5 - r. 9)	12	4,10	-0,03	-0,07	-0,54	0,35	0,40	-0,87	-1,55	-1,58	-2,14	-2,67	-2,17	-2,15	
Priemerná úroková miera z ročných vkladov	13	4,13	5,44	5,35	5,23	5,12	4,97	4,78	4,65	4,34	4,23	4,07	3,88	3,76	
Reálna úroková miera z ročných vkladov (rozdiel r. 13 - r. 9)	14	0,73	-1,86	-2,25	-2,77	-2,58	-2,63	-3,62	-4,05	-4,86	-5,27	-5,53	-5,92	-5,54	
Nominálna úroková marža (rozdiel r. 1 - r. 2)	15	5,32	5,03	4,84	4,94	4,83	4,82	4,89	4,75	4,61	4,75	4,70	4,56	4,67	
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z čerpaných úverov a celkových vkladov (r. 3 - r. 2)	16	4,35	4,01	4,19	4,30	4,72	4,75	4,41	3,99	4,28	4,23	3,93	4,44	4,24	
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z kr. čer. úverov a pr. úrokovou mierou medz. peň. trhu (r. 5 - r. 4)	17	1,74	1,47	1,56	1,49	1,96	2,08	1,61	1,17	1,60	1,26	0,81	1,75	1,45	
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z čer. úverov a pr. úrokovou mierou medz. peň. trhu (r. 3 - r. 4)	18	2,04	1,61	1,64	1,65	2,03	2,14	1,72	1,30	1,67	1,35	0,98	1,82	1,55	
Priemerná úroková miera z úverov vr. sadzby 0 % ^{2/}	19	8,22	7,91	7,73	7,73	7,74	7,64	7,65	7,60	7,58	7,54	7,45	8,00	7,30	
Nominálna úroková marža (rozdiel r. 19 - r. 2)	20	4,77	4,51	4,31	4,41	4,34	4,33	4,42	4,31	4,17	4,32	4,28	4,74	4,29	

^{1/} Bez nezaplatených úrokov.

^{2/} Vrátane nezaplatených úrokov.

Základné charakteristiky devízového trhu v SR za rok 2003

	USD			EUR			Ostatné meny			Spolu	
	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem mil. USD	Počet obchodov
	mil. USD	%		mil. USD	%		mil. USD	%			
NBS	-	-	-	742,8	-	203	-	-	-	742,8	203
Obchody domácich bánk bez účasti zahraničných bánk	59 707,5	79,4	5 350	15 054,8	20,0	7 398	401,8	0,5	456	75 164,1	13 204
Medzibankový devízový trh: NBS											
+ slovenské obchodné banky navzájom	59 707,5	78,7	5 350	15 797,6	20,8	7 601	401,8	0,5	456	75 906,8	13 407
Obchody domácich bánk so zahraničnými bankami	256 170,6	78,8	19 762	39 411,5	12,1	14 355	29 334,3	9,0	528	324 916,4	34 645
Devízový trh v SR spolu	315 878,1	78,8	25 112	55 209,1	13,8	21 956	29 736,1	7,4	984	400 823,2	48 052

	SPOT			FORWARD			SWAP			Spolu	
	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem mil. USD	Počet obchodov
	mil. USD	%		mil. USD	%		mil. USD	%			
Obchody domácich bánk bez účasti zahraničných bánk	10 565,1	14,1	7 531	2,6	0,0	3	64 589,9	85,9	5 670	75 157,7	13 204
Obchody domácich bánk so zahraničnými bankami	25 117,4	7,7	13 749	237,6	0,1	80	299 541,5	92,2	20 816	324 896,5	34 645
Devízový trh v SR okrem NBS	35 682,5	8,9	21 280	240,2	0,1	83	364 131,5	91,0	26 486	400 054,2	47 849

Priemerné mesačné kurzy SKK voči vybraným menám (devíza stred)

	2003											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 AUD	22,862	23,145	23,291	23,021	23,020	23,557	24,345	24,452	24,473	24,433	25,193	24,783
1 CZK	1,323	1,327	1,317	1,297	1,309	1,322	1,312	1,300	1,282	1,291	1,287	1,274
1 DKK	5,604	5,648	5,624	5,529	5,534	5,589	5,621	5,641	5,590	5,557	5,531	5,527
1 EUR	41,652	41,979	41,776	41,055	41,092	41,502	41,788	41,932	41,516	41,288	41,134	41,130
100 JPY	33,060	32,626	32,613	31,604	30,326	30,016	30,958	31,504	32,230	32,189	32,243	31,119
1 CAD	25,449	25,719	26,187	25,903	25,693	26,220	26,681	26,830	27,125	26,612	26,793	25,576
100 HUF	17,351	17,126	17,017	16,712	16,727	15,941	15,826	16,121	16,246	16,163	15,877	15,527
1 NOK	5,682	5,574	5,331	5,241	5,220	5,094	5,035	5,080	5,061	5,018	5,016	5,007
1 PLN	10,244	10,089	9,653	9,533	9,501	9,360	9,407	9,597	9,319	8,997	8,908	8,828
100 SIT	18,055	18,142	18,031	17,670	17,633	17,765	17,828	17,843	17,651	17,519	17,422	17,382
1 CHF	28,497	28,605	28,451	27,484	27,122	26,959	27,002	27,210	26,835	26,676	26,386	26,464
1 SEK	4,538	4,586	4,534	4,481	4,489	4,555	4,547	4,541	4,574	4,588	4,572	4,563
1 USD	39,252	38,953	38,663	37,885	35,586	35,491	36,729	37,490	37,116	35,273	35,234	33,604
1 GBP	63,366	62,863	61,198	59,594	57,721	58,948	59,723	59,879	59,651	59,113	59,447	58,616

Emisie štátnych dlhopisov Slovenskej republiky v roku 2003

Číslo emisie	ISIN	Poznámka	Dátum emisie	Dátum splatnosti	Splatnosť v rokoch	Suma emisie	Menovitá hodnota v Sk	Kupón	Periódá výnosov	Forma prim. predaja	Celkový dopyt v Sk	Výnos do splatnosti v %		
187/B	SK-4120003625	limit. cena+suma	09.01.2003	18.12.2004	2	8 000 000 000	100 000	5,00	ročne	aukčný	9 697 000 000	4,69	4,93	4,83
188/A	SK-4120003658	limit. cena+suma	22.01.2003	22.01.2013	10	8 000 000 000	100 000	5,00	ročne	aukčný	12 710 000 000	4,83	4,98	4,88
189/A	SK-4120003674	limit. cena+suma	05.02.2003	05.02.2010	7	5 000 000 000	100 000	4,90	ročne	aukčný	10 602 000 000	4,75	4,89	4,84
190/A	SK-4120003690	limit. cena+suma	12.02.2003	12.02.2005	2	5 000 000 000	100 000	4,90	ročne	aukčný	6 793 000 000	4,83	4,98	4,88
188/B	SK-4120003658	limit. cena+suma	19.02.2003	22.01.2013	10	7 000 000 000	100 000	5,00	ročne	aukčný	9 622 000 000	4,75	4,88	4,86
190/B	SK-4120003690	limit. cena+suma	26.02.2003	12.02.2005	2	2 073 000 000	100 000	4,90	ročne	aukčný	2 073 000 000	4,83	4,98	4,88
191/A	SK-4120003740	limit. cena+suma	05.03.2003	05.03.2008	5	7 835 000 000	100 000	4,95	ročne	aukčný	7 835 000 000	4,80	4,95	4,93
189/B	SK-4120003674	limit. cena+suma	12.03.2003	05.02.2010	7	987 000 000	100 000	4,90	ročne	aukčný	987 000 000	4,80	4,98	4,99
192	SK-4120003789	limit. cena+suma	26.03.2003	26.03.2013	10	1 060 000 000	100 000	5,10	ročne	aukčný	1 060 000 000	5,09	5,10	5,10
193	SK-4120003807	nelim.cena/limit.suma	02.04.2004	02.04.2004	1	5 000 000 000	100 000	0,0	-	aukčný	18 716 000 000	5,59	5,73	5,75
194	SK-4120003831	nelim.cena/limit.suma	09.04.2004	09.10.2004	1,5	6 541 000 000	100 000	0,0	-	aukčný	11 941 000 000	3,67	5,61	5,75
195	SK-4120003832	nelim.cena/limit.suma	16.04.2004	16.10.2004	1,5	5 000 000 000	100 000	0,0	-	aukčný	12 346 000 000	3,77	5,64	5,69
196	SK-4120003864	nelim.cena/limit.suma	24.04.2004	24.10.2004	1,5	5 000 000 000	100 000	0,0	-	aukčný	14 280 000 000	5,45	5,56	5,60
197	SK-4120003906	nelim.cena/limit.suma	30.04.2003	30.04.2004	1	5 000 000 000	100 000	0,0	-	aukčný	16 611 000 000	5,35	5,42	5,45
198	SK-4120003899	nelim.cena/limit.suma	07.05.2003	07.05.2004	1	4 000 000 000	100 000	0,0	-	aukčný	5 601 000 000	5,30	5,45	5,51
189/C	SK-4120003674	limit. cena+suma	14.05.2003	05.02.2010	7	9 013 000 000	100 000	4,90	ročne	aukčný	14 398 000 000	4,65	4,76	4,82
191/B	SK-4120003740	limit. cena+suma	14.05.2003	05.03.2008	5	7 165 000 000	100 000	4,95	ročne	aukčný	13 326 000 000	4,69	4,77	4,80
199/A	SK-4120003997	nelim.cena/limit.suma	02.07.2003	02.07.2013	10	1 140 000 000	100 000	4,75	ročne	aukčný	6 338 000 000	4,73	4,74	4,75
199/B	SK-4120003997	nelim.cena/limit.suma	10.09.2003	02.07.2013	10	1 414 000 000	100 000	4,75	ročne	aukčný	3 079 000 000	4,90	5,02	5,05
199/C	SK-4120003997	nelim.cena/limit.suma	24.09.2003	02.07.2013	10	2 000 000 000	100 000	4,75	ročne	aukčný	2 169 000 000	5,05	5,12	5,20
199/D	SK-4120003997	nelim.cena/limit.suma	15.10.2003	02.07.2013	10	2 230 000 000	100 000	4,75	ročne	aukčný	2 880 000 000	5,05	5,13	5,20

Emisie štátnych pokladničných poukázok v roku 2003

Evidenčné číslo	Menovitá hodnota v Sk	Dátum emisie	Dátum splatnosti	DTM	ŠPP v mld. Sk		Úrok v % p. a.		
					dopyt	akceptované	min.	max.	príem.
1314071202	1 000 000	16.07.2003	14.07.2004	364	11,928	2,200	5,190	5,190	5,190
1328071203	1 000 000	30.07.2003	28.07.2004	364	10,729	3,032	5,084	5,240	5,137
1304081204	1 000 000	06.08.2003	04.08.2004	364	8,767	4,147	5,189	5,230	5,220
1311081205	1 000 000	13.08.2003	11.08.2004	364	2,970	1,500	5,189	5,350	5,242
1319050906	1 000 000	20.08.2003	19.05.2004	273	4,400	3,400	5,350	5,649	5,520
1325081207	1 000 000	27.08.2003	25.08.2004	364	3,225	3,225	5,400	5,849	5,602
1331081208	1 000 000	03.09.2003	31.08.2004	363	7,475	2,825	5,700	5,848	5,776
1308091209	1 000 000	10.09.2003	08.09.2004	364	10,585	4,925	5,788	5,799	5,791
1314091210	1 000 000	17.09.2003	14.09.2004	363	4,232	2,232	5,365	5,790	5,787
1323060911	1 000 000	24.09.2003	23.06.2004	273	2,096	2,096	5,750	5,950	5,808
1330060912	1 000 000	01.10.2003	30.06.2004	273	10,575	2,205	5,680	5,749	5,713
1307070913	1 000 000	08.10.2003	07.07.2004	273	11,626	3,626	5,650	5,650	5,650
1314070914	1 000 000	15.10.2003	14.07.2004	273	8,187	2,127	5,550	5,590	5,589
1321070915	1 000 000	22.10.2003	21.07.2004	273	6,160	2,083	5,500	5,540	5,524
1328070916	1 000 000	29.10.2003	28.07.2004	273	5,849	1,800	5,449	5,470	5,460
1305050617	1 000 000	05.11.2003	05.05.2004	182	3,636	1,956	5,450	5,550	5,547
1312050618	1 000 000	12.11.2003	12.05.2004	182	4,593	2,593	5,489	5,540	5,517
1319050619	1 000 000	19.11.2003	19.05.2004	182	1,503	1,503	5,520	5,700	5,574
1326050620	1 000 000	26.11.2003	26.05.2004	182	5,109	3,004	5,500	5,690	5,654
1302060621	1 000 000	03.12.2003	02.06.2004	182	2,593	2,160	5,600	5,660	5,644
1309060622	1 000 000	10.12.2003	09.06.2004	182	3,616	1,946	5,640	5,690	5,661

Použité symboly v tabuľkách

- . – údaj nie je k dispozícii
- x – zápis nie je možný z logických dôvodov
- – údaj sa nevyskytoval

**Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska
k 31. decembru 2003**

